

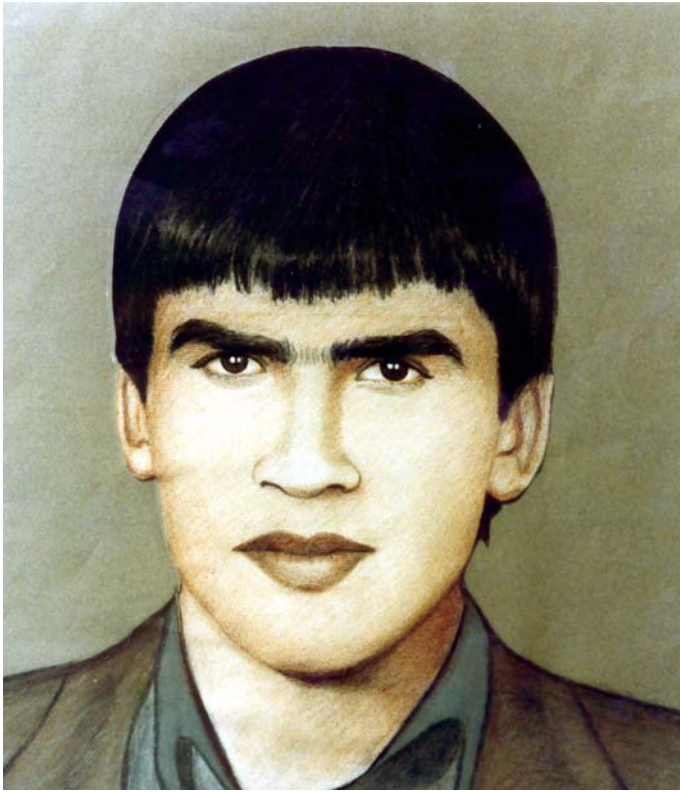

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 29 / Hejmar 339 / Adar 2010

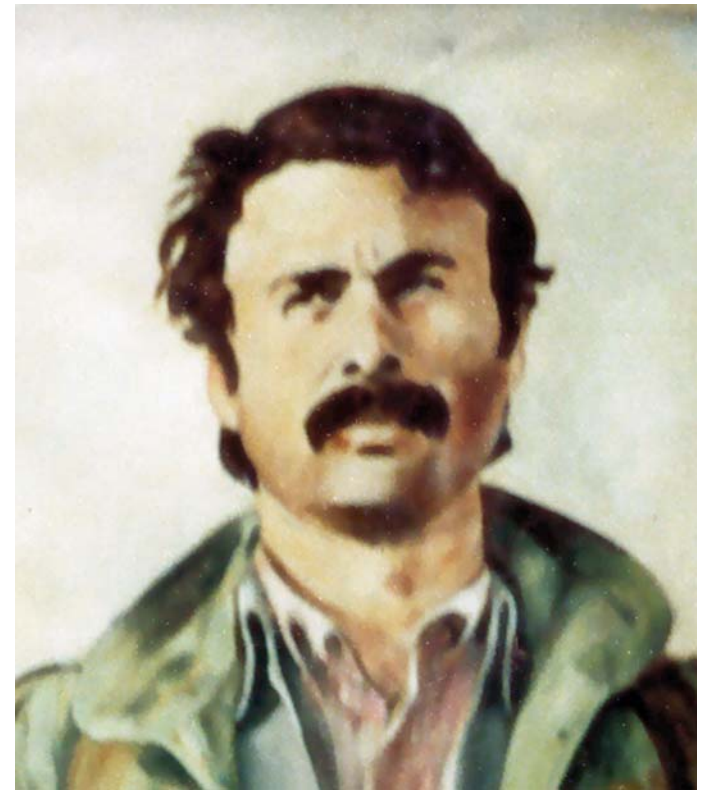
DEMOKRATİK TÜRKİYE ANCAK KÜRT VE TÜRK HALKININ ORTAK MÜCADELESİYLE GERÇEKLEŞEBİLİR

ÖZGÜRLÜK MÜCADELE İLE YAKALANIR

Tecavüz Kültürünü Aşalım şiarıyla başlattığımız süreç, 8 Mart'ın 100. yılına verilecek en büyük yanıtıdır. Dolayısıyla 8 Mart'ı özgürlük ruhuyla karşılamak, tüm öncü militanlar olarak özgürlüğe ulaşmanın en temel yoludur. 8 Mart'ın direniş ruhu Zilan ve Semalarla zirveleşen bir ruhtur. 8 Mart'ın 100. yılını özgürlük yılına dönüştürmek kadının özgürlük mücadelesi ile direkt bağlantılıdır. Özgürlük mücadelesini yükseltmek ve tecavüz kültürünü aşmak, toplumsal değerleri kalıcı bir sisteme dönüştürmek, demokratik...

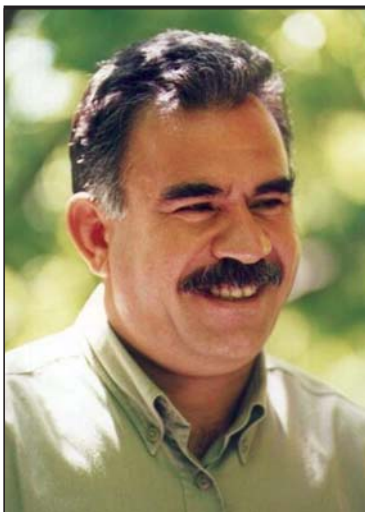
sayfa 7'de

YENİ MÜCADELE YILINI NEWROZ ÖZGÜRLÜK VE DİRENİŞ RUHUyla KARŞILAYALIM

Yeni bir Newroz yılına giriyoruz. Bu Newroz'u hareket ve halk olarak daha kararlı, iddialı ve coşkuyla karşılıyoruz. 2622'nci Newroz yılında özgürlüğü daha derinden anladığımızı ve yaşadığımızı hissediyoruz. Bu inançla başta bizi bugünlere getiren Önder Apo olmak üzere tüm yoldaşların, halkımızın ve dostlarımızın Newroz Özgürlük Bayramını yürekten kutluyoruz. Yine başta Ulusal Kahramanlarımız Mazlum Doğan ve Mahsum...

sayfa 8'de

Kadın özgürlük mücadelesi kazanılmadan sosyalizm ve demokrasi mücadelesi başarıya ulaşamaz

ABDULLAH ÖCALAN

Gelişmeler, ABD'nin kontrolünde oluyor. Balyoz planı ortada. Çıldırılmış bunlar. Camileri bombalamaktan bahsediyorlar. Tam çılgınlık. Kürtleri de tamamen yok etmeyi planlamışlar, Kürtleri Yunanlıların yerine koymuşlar, Yunanlılar gibi sürmeyi düşünmüşler. Bu kadar kişi sürelim, öldürelim diye plan yapmışlar. Korkunç bir şey bu. Benim

burada yıllarca 'Kemalizmi yeniden ele almak gerekir' düşüncemin doğruluğu ortaya çıkıyor. Türkiye mevcut haliyle devam edemez demiştim. Bunlar şimdi daha iyi anlaşılıyor. Bunlar bu korkunç planlarına NATO'nun destek vereceğini de düşünmüşler, hayal etmişler. Bu kadar katliama NATO bile destek vermez. Bu fikrin...

sayfa 18'de

İÇİNDEKİLER

Ortadoğu toplumları ve
radikal demokrasinin gücü

11'de

PKK Ortadoğu'nun baharlaşma hamlesidir

15'te

Özgürlük mücadelesini yükseltelim
tecavüz kültürünü aşalım

22'de

Suriye'de kişilikli politika da
Kürt sorununun çözümü de
demokratikleşmekten geçmektedir

24'te

DEMOKRATİK TÜRKİYE ANCAK KÜRT VE TÜRK HALKININ ORTAK MÜCADELESİYLE GERÇEKLEŞEBİLİR

Öncelikle şahadetlerinin ikinci yıldönümlerinde Kurtay ve Ekin arkadaş şahsında tüm Hezil Şehitlerimizi, Qamışlo Katliamının Şehitlerini ve 12 Mart 1971 darbesine karşı direnerek şehit düşen Denizleri, Mahirleri, İbrahimleri saygıyla anıyoruz. Biz bugün vesilesiyle özellikle 12 Mart darbesinin kırkınıcı yılını ve demokratik mücadele görevlerini değerlendirmek istiyoruz. Bütün bu şehitlerimizin anısına verilebilecek önemli bir cevabın da bu olduğuna inanıyoruz.

12 Mart 1971 faşist askeri darbesi Türkiye tarihinde önemli bir dönemeci oluşturuyor. Bu temelde otuz dokuz yıldır yaşanmış tarihi öneme sahip bir mücadeleye gerçeği var. Bu mücadelenin bugün kırkınıcı yılına giriyoruz ve halen bu mücadele yakıcı önemini sürdürüyor. 12 Mart darbesinin önemi şurada ortaya çıkıyor: *Birincisi*, Türkiye tarihinde önemli bir dönemeci oluşturuyor. Türkiye'nin nereye gideceği, demokratik bir toplum olarak mı gelişeceği, yoksa faşist-oligarşik bir diktatörlük altına mı gireceği sorusuna cevap aranmak üzere kapsamlı bir mücadelenin başladığı bir dönemeci ifade ediyor. *İkinci* önemli husus ise, Özgürlük Hareketi olarak biz de böyle bir mücadele içerisinde doğup gelişmiş bulunuyoruz. Tamamen böyle bir çatışma içinde doğan, onun bir parçası olan, bugüne kadar da bir taraf olarak iddiasını ve mücadelesini sürdüren bir hareket konumundayız. Dolayısıyla 12 Mart darbesinin kırkınıcı yılında durumun ne olup olmadığı, ne tür gelişmelerin yaşanıp yaşanmayacağı sorunu bizi de birinci dereceden ilgilendiriyor. Bu bakımdan kırk yıl gibi, toplumlar tarihi açısından değerlendirme yapılabilecek önemli bir tarihsel kesitin mücadelesini değerlendirerek bugünü anlamlandırmak, buna dayanarak muhtemel gelişmelerin neler olabileceğini ve bizim görevlerimize nasıl yaklaşmamız gerektiğini bilince çıkartmak önem taşıyor. Gerçi Türkiye devlet ve toplum olarak son yüzyıl içerisinde büyük bir çatışmayı yaşamış bulunuyor. Özellikle Osmanlı imparatorluğunun son dönemlerinde Almanya'yla geliştirilen ilişkiler sonunda dünyada bir taraf olmak ve bu temelde I. Dünya Savaşı'na katılmak gibi bir süreci yaşadığı biliniyor. I. Dünya Savaşı ardından Kemalist hareketin bir cumhuriyet kurma mücadelesi oldu. Cumhuriyeti inşa edebilmek için 1950'lere kadar yoğun merkezi bir sistem yürütüldü. Türkiye II. Dünya Savaşı içinden böyle çıktı. 1950'den itibaren de yeniden, merkezi yapıyı da biraz dağıtmayı, aşmayı içeren bir arayış, çatışma süreci gündeme geldi. Bir tür cumhuriyetin ve cumhuriyet altında toplumun, Türkiye'nin nereye gideceği, ne olacağı sorusu gündeme geldi. Dolayısıyla 1950'den itibaren oluşan DP iktidarı, bir yönüyle cumhuriyet şekillenmesini biraz değiştirme ve kısmi bir demokrasi arayışı olarak değerlendirilebilir. Türkiye'ye özgü bir liberal demokrasi çizgisinin geliştirilmeye çalışıldığı, böyle bir arayışı ifade ettiği söylenebilir. Bu temelde 12 Mart 1971 darbesine kadar geçen yirmi yıllık süreçte belli bir mücadele var, fakat bu demokratikleşme açısından elbette çok dar, yüzeysel, çok fazla toplumsal içerik taşımayan bir yaklaşımı ifade ediyor. Dolayısıyla "Nasıl bir Türkiye?" sorusu biraz da 1950-70 arasında yaşanan mücadelelerin ve gelişmelerin sonucu olarak 1970'lerin başında net olarak

ortaya çıkıyor. Bu dönemde demokratik gelişme potansiyeli, imkânları oldukça güçlüdür. Hem dış bağlantıları, hem de içteki gelişmeleriyle Türkiye'de yeni arayışlar, toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak yeni sistem arayışı, bu doğrultuda ideolojik akımların örgütsel yapıların ve mücadelelerin ortaya çıkması yaşanıyor. Dünya da 1968 devrimci gençlik hamlesinin doğrudan etkisi altında, 1970 başında, başta Türkiye devrimci gençlik hareketi olmak üzere aydınların, öğretmenlerin, işçilerin, memurların demokratik kitle eylemliliklerinde ve bunu yönlendiren ideolojik-siyasi örgütlenme ve mücadelelerde önemli bir gelişme durumu ortaya çıkıyor. Aslında 1970 başında Türkiye'nin yaşadığı durum, tamamen demokratik bir dönüşümü yaşamak üzere çok yönlü bir arayışın ve mücadelenin yaşandığı, sürdüğü bir durum oluyor.

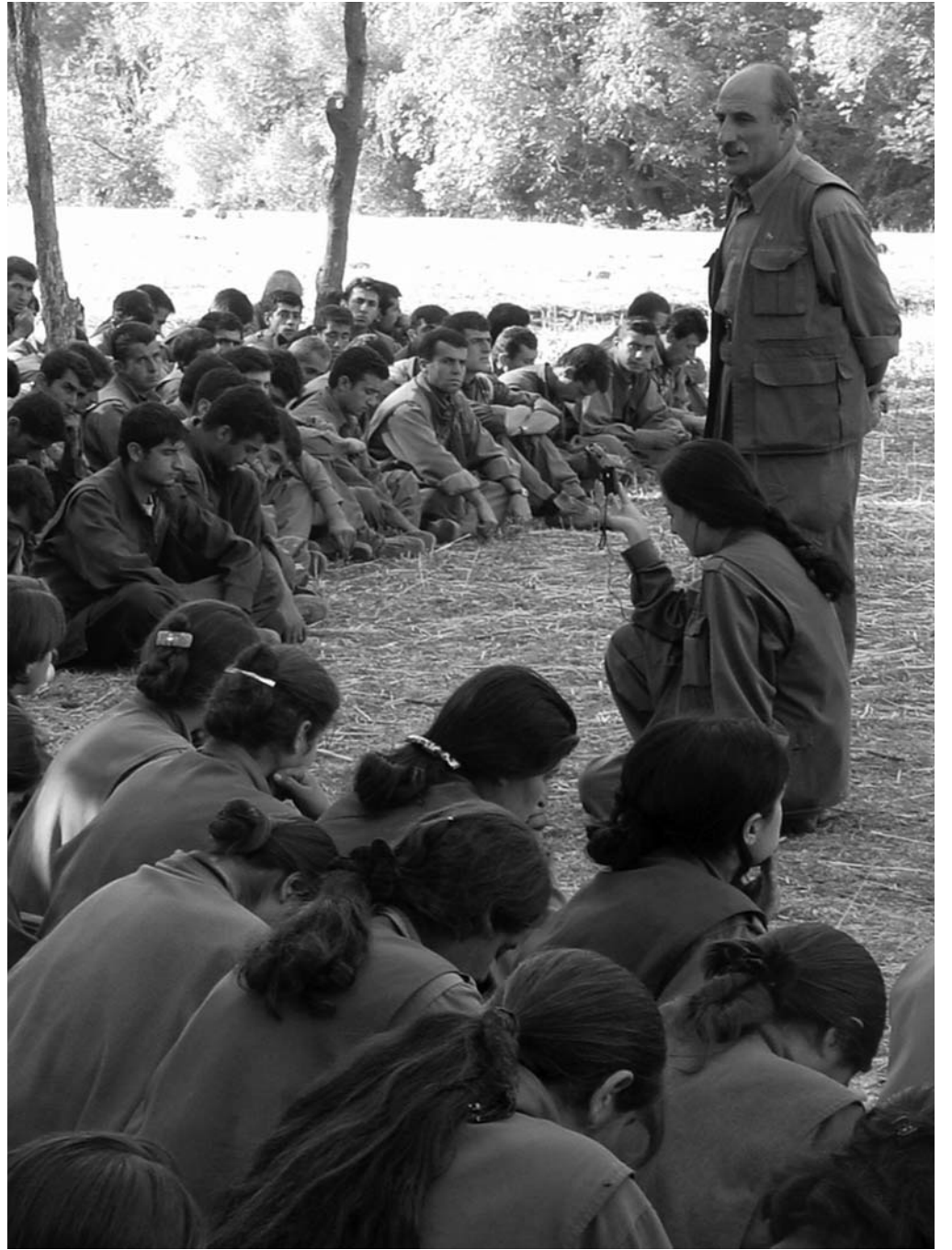
12 Mart darbesine karşı devrimci demokratik güçlerin direnişi

12 Mart 1971 tarihli faşist-askeri darbe, böyle bir arayış ve mücadele içerisinde Türkiye'yi demokratik bir sistem ve toplum olarak geliştirmek, yeniden inşa etmek isteyen güçlere karşı geliştirilen bir gerici-faşist saldırı olma özelliği taşıyor. 1920-70 arasındaki elli yıl içerisinde de önemli bir gelişmeyi kendi içinde yaşamış bulunan kapitalist tekeller, gerici faşist çevreler, kısaca oligarklar olarak ifade edebileceğimiz bir kesimin, cumhuriyeti faşist oligarşik bir sistem olarak yapılandırma ve Türkiye'yi böyle bir sistem altına alma saldırısını ifade ediyor. Böylece, yaşanan gelişmeler üzerinde, çok yönlü ideolojik-politik akımların doğuşuna dayalı olarak ortaya çıkan "Türkiye nereye gidecek?" sorusuna iki taraflı bir cevap arayışı ve bunu ifade eden bir çatışma durumu ortaya çıkıyor. 12 Mart darbesine karşı devrimci demokratik güçlerin bir direnişi var; hem de büyük bir direniş, kahramanca bir direniş. Demokrasi güçleri bu faşist gerici saldırıya karşı kahramanca direniyorlar. Öyle boyun eğme, teslim olma gibi bir durum söz konusu değildir. Buna karşılık faşist gerici çevrelerin devrimci demokratik hareketleri bastırması, ezmesi, önderlerini katletmesi geliyor. Deniz Gezmişlerin, Mahir Çayanların, İbrahim Kaypakayaların katledilmesi ve öncülük ettikleri hareketlerin tutuklanıp dağıtılması, eritilmesi yaşanıyor. Fakat tüm bu yaşananlara rağmen 1973'ten itibaren demokratik Türkiye mücadelesini sürdürmek üzere yeni düşüncelerin ve gruplaşmaların ortaya çıkması ve giderek Türkiye ve Kürdistan'da yaygınlaşarak gelişmesi durumu yaşanıyor. Türkiye'nin büyük kentlerinde, iktidar merkezlerinde yoğunlaşmış olan mücadele, giderek Türkiye ve Kürdistan'ın her tarafına yayılıyor. Değişik toplumsal kesimlere ulaşıyor. Böylece darbenin ilk saldırıları altında önderlerini kaybetse de demokrasi hareketi, kendini yaşatma, iddiasını sürdürme, mücadelesini geliştirme çabası içinde oluyor. Kürdistan Özgürlük Hareketi de böyle bir çabanın, 12 Mart faşist darbesi ardından, bu darbenin yaratmak istediği faşist gerici sisteme karşı genel demokrasi mücadelesini yürütme arayışının bir parçası olarak Kürdistan'daki kolu olarak ortaya çıkıp gelişme sağlıyor.

Dikkat edilirse, kırk yıldır bu temelde, her ne kadar darbenin ardından demokrasi önderlerinin katledilmesiyle bir

kısa vadeli kesinti yaşanmış olsa da, aslında kesintisiz bir biçimde süren büyük bir mücadele var. Bir yanda, faşist gerici çevrelerin, şoven milliyetçi güçlerin, NATO sistemine dayalı olarak Türkiye'yi gerici oligarşik bir yapı içine alma hedefli saldırıları sürüyor. Bu doğrultuda 12 Eylül darbesi var. Ardından geliştirilen özel savaş sistemi ve birçok muhıra var. Sivil-asker bütün gerici çevreler belli bir işbirliği halinde bu saldırıyı yürütüyorlar. Diğer yandan ise, 1970'li yıllarda bütün Türkiye'nin emekçi toplumunun önemli bir demokratik direnişi var. Gençliğin, işçilerin, memurların, tüm ezilen emekçi kesimlerin, kadınların yürüttükleri belli bir demokrasi mücadelesi var. 12 Eylül darbesine karşı bu mücadeleyi de Kürt halkının yürüttüğü devrimci demokratik silahlı direniş devam ettiriyor. Günümüze kadar da demokratik Türkiye mücadelesi Kürt halkının PKK öncülüğünde yürüttüğü ulusal demokratik direnişle kendini var ediyor, temsil ediyor. Yaşama iddiasını sürdürüyor. Her ne kadar Türkiye cephesinde ciddi bir zayıflama, tasfiye olma, gerileme durumu yaşansa da, Kürt halkının özgürlük mücadelesi bu zayıflığı giden, 1971 direnişiyle başlatılan demokratik Türkiye mücadelesini kararlılıkla sürdüren bir güç olma özelliğini koruyor. Otuz dokuz yıldır yaşanmış böyle büyük bir mücadele gerçeği var. Kırkınıcı yıla girerken de böyle bir mücadele üzerinde ortaya çıkan sonuçlara dayalı yaşanan bir mücadele söz konusu. Şimdi de bu mücadelenin çeşitli unsurları aslında başlangıç noktasında gizli. Bu bakımdan da bugünü anlamak, Türkiye ve hatta Ortadoğu'da yaşayan, mücadele eden demokratik güçlerin karşı karşıya bulundukları görev ve sorumlulukların neler olduğunun belirlenmesi, ancak bu kırk yılın doğru ve yeterli bir değerlendirilmesi ve anlaşılmasıyla olur.

Özellikle günümüzde tüm demokratik güçler olarak ne yapılması gerektiğini doğru ve yeterli bir biçimde temsil edip, ne yapılması gerektiğini bilince çıkartıp ona göre hareket edebilmek için, bu kırk yılın derslerini iyi çıkartabilmek lazım. Tarihten ders çıkartamayanlar doğru görev ve sorumluluk belirleyemezler. Bugünün Türkiye'sinde başarılı bir demokratik siyasi mücadele yürütmek isteyenler, bunu ancak son kırk yılın tecrübesinin derslerini doğru ve yeterli bir biçimde çıkartarak yapabilirler. Bunu gerçekleştirmeden, böyle bir ders çıkartma olmadan bugünü anlamak, bugünün görevlerini belirleyebilmek, onların gereğini pratikte başarıyla yerine getirmek kesinlikle mümkün olmaz. Tarihsel süreçten kopuk olarak güncel durumu değerlendiremeyiz.

Bugüne bakarak Türkiye gerçeğini doğru tahlil edemeyiz

Hareket olarak biz 12 Mart darbesi ve ona karşı mücadele üzerinde epeyce durduk. Bu doğrultuda Önder Apo'nun geliştirdiği çok kapsamlı çözümlemeler, değerlendirmeler de var. Çünkü bu süreç aynı zamanda Önderlik doğuş süreci oluyor. Önderlik doğuşu tamamen böyle bir mücadelenin içerisinde, bu mücadeleyi ifade eden çelişki ve çatışmaların ortamında gerçekleşiyor. Bu nedenle de önderlik doğuş gerçeğini, onun ölçü ve özelliklerini doğru ve yeterli anlayabilmek için, bu tarihsel kesitin içerdiği gelişmeleri, çatışmaları bilmek, anlamak gerekiyor. 12 Mart 1971 faşist askeri darbesi nasıl ortaya çıktı? Kendini nasıl icra etti? Öncesi nasıldı, sonrası nasıl gelişti? Hangi güçler böyle bir saldırıyı ortaya çıkardılar ve nasıl yürüttüler? Bunları doğru ve yeterli tanımlayabilmek lazım. Bugün de Türkiye genelinde bir demokratik siyaset öngörebilmek, onun teorisini, programını, strateji ve örgütünü yaratılabilmek, bu konuda bir iddia, irade, inanç, ruh oluşturabilmek için bile aslında 1970'lerin Türkiye'sine bakabilmek gerekiyor. Sadece bugüne bakarak yapılacak değerlendirmeler Türkiye gerçeğini doğru anlamaya yetmez. '70'ler Türkiye'sine de bakabilmek, bugüne o günleri birlikte ele alabilmek, değerlendirebilmek gerekiyor. Gerçeği doğru anlayabilmek, bilince çıkartabilmek açısından, dolayısıyla da yeterli bir görev öngörüp mücadele etme gücü, iradesi kazanabilmek açısından buna kesinlikle ihtiyaç vardır.

Böyle ele aldığımızda gerçekten de '70'lerin Türkiye'sinin bugünden çok farklı olduğunu insan rahatlıkla ifade

edebilir. 12 Mart darbesi bir yerde kendini şöyle tanımlıyordu: Türkiye'yi işçilerin, öğrencilerin, memurların, halkın elinden kurtarma, rejimi bu temelde halka karşı yeniden inşa etme, koruma darbesi. Kapitalist tekeller, bunların iç ve dış bileşenleri kesinlikle böyle bir hedef doğrultusunda hareket ettiklerini söylüyorlardı. Bu ne anlama geliyor? Türkiye'de kapsamlı bir demokrasi dinamizi, potansiyeli, büyük bir demokrasi mücadelesi vardı. 1970'lerin başında ve bir de 12 Mart darbesi ardından darbeye karşı geliştirilen direniş bilmeden, görmeden, anlamadan Türkiye'ye ilişkin düşünce üretmek, strateji çizmek, gelecek öngörmek her zaman insanı yanılgıya götürür. Doğru çözüm üretmesini kesinlikle engeller. Çünkü şunu rahatlıkla ifade edebiliriz: 1970'lerin başında Türkiye'de başat olan gelişme devrimci demokratik gelişmeydi. Bir yanda, ideolojik-siyasi akımlar olarak Türkiye İşçi Partisinden tutalım daha radikal devrimci hareketler olarak Türkiye Halk Kurtuluş Partisi/Cephesi (THKP/C), Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu (THKO), Türkiye İşçi Köylü Kurtuluş Ordusu (TİKKO) gibi radikal devrimci demokratik akımların gelişmesi, diğer yandan Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu (Dev-Genç) başta olmak üzere, Türkiye öğretmenler sendikası, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) gibi işçilerin, gençliğin, aydınların, memurların sendikal demokratik örgütlenmeleri ve hareketleri ve bütün bunlar temelinde gelişen demokratik eylemlilik; grevler, gösteriler, boykotlar, işgaller Türkiye gerçeğini ifade ediyordu. Sadece büyük merkezlerde işçilerin, öğrencilerin sorunlarıyla uğraşan bir mücadele değil, Karadeniz'de fındık üreten halkın üretim sorunlarıyla, Ege'de tütün üreten halkın

tütün sorunlarıyla, Kürdistan'da her şeyden yoksun bırakılmış halkın özgürlük ve imkân elde etme sorunlarıyla ilgilenen, dıştan ABD-NATO ilişkileri çerçevesinde gelen tehditlere karşı Amerikan askerlerini Türkiye'ye sokmayan gençlik direnişleriyle temsil edilen ve bütün Türkiye sahine yayılmış bir direniş vardı. Bu büyük, ciddi bir durumdu ve devlet bürokrasisi içinde de önemli bir taraftar gücüne sahipti. Hatta ordu içinde bile sağ ve sol olarak bölünme en üst karargâh bünyesinde dahi yaşanan bir durumdu. 12 Mart darbesinden önce, 9 Mart'ta solcuların bir askeri darbe yapacağı hesabı, beklentisi de vardı. Aslında o zamanın öngörülen devriminin sol askeri darbelerle gerçekleştirme düşüncesi ve arayışında olan epeyce bir çevre de söz konusuydu.

12 Mart darbesi 27 Mayıs ve 12 Eylül darbelerinden farklıydı

12 Mart faşist askeri darbesi böyle bir toplumsal uyanışa, örgütlenişe ve demokrasi mücadelesine karşı, bunu bastırmak üzere gelişti. Şekil olarak 27 Mayıs 1960 ve 12 Eylül 1980 darbelelerinden farklıdır. Bir muhtırayla hükümeti düşürme ve kendi istemi doğrultusunda bir hükümet kurdurma temelinde gerçekleşti. Yine bütün anayasal, yasal düzeni lağvetme yerine, kendisi açısından önemli gördüğü değişiklikleri yapma temelinde bir faaliyet yürüttü. Fakat şunu bilmek lazım: Sol, sosyalist, demokratik güçleri bastırmak, ezilemek için Türkiye'nin özel savaş örgütlenmesi, bugünün Ergenekonu olarak ifade edilen özel savaş sistemi ilk ciddi iç saldırısını bu dönemde gerçekleştirdi. Sol demokratik güçleri ezme, tutuklama, tasfiye etme amaçlı baskı ve saldırılar ilk önemli pratiğini bu dönemde yaşadı. Sıkıyönetim düzenleri, büyük askeri güçlere dayalı baskınlar, tutuklamalar, ağır işkenceler, kapsamlı askeri mahkeme yargılamaları Türkiye'nin yakın tarihinde en geniş bir biçimde 12 Mart darbe rejimi altında ortaya çıktı. Sadece tutuklama, işkence etme, yargılama, idam etme biçiminde de değil, dışta da adeta toplumsal uyanışı ezilemek için yeniden bir askeri işgal gerçekleştirmek üzere kapsamlı bir askeri hareket yürütüldü. İşte 12 Mart darbesinin bu saldırılarına karşı, darbeye kadar ortaya çıkan, örgütlenen, mücadele eden devrimci demokrasi hareketi önemli bir çıkış yaptı, direniş geliştirdi. Radikal devrimci gençlik örgütlenmelerine dayalı olarak başta kentlerde, ardından kıra taşan ve 12 Mart faşist darbesinin saldırılarını kırmayı amaçlayan kahramanca bir direniş, gerilla eylemliliği yaşandı. Devletin ve ordunun, polislin imha amaçlı saldırılarına karşı ilk büyük direniş, eylemsel karşı duruş bu dönemde ortaya çıktı. Kentler, devrimci birimlerin her gün eylem yaptığı alanlar oldu. Ardından da Karadeniz'e, Nurhaklara, Kürdistan'ın orta kesimlerine doğru çıkış yapmak isteyen ilk gerilla adımları atıldı. 12 Mart faşist darbesine karşı devrimci gençlik ve devrimci demokratik akım direnmesiz kalmadı, teslim olmadı. Büyük direnişler göstererek, bu direnişler içerisinde darbe yedi, belli bir ezilme yaşadı. Yakın tarihin gerilla denebilecek ilk ciddi adımları bu dönemde atıldı. Mahirler Karadeniz'e çıktılar. Denizler Erzurum'a, Serhat'a çıkmak istiyorlardı. Sinan Cemgiller Nurhaklara çıktılar. İbrahim Kaypaklıya ve arkadaşlarına Derim'e çıktılar. Bugün de en çok tartışılan, herkesin görüş ürettiği, bütün dünyanın da çözüm bulmaya çalıştığı, dağdaki silahlı gerilla denen ve ne olacağına çözüm aranan güçlerin ilk nüveleri, çekirdekleri bu dönemde atıldı. Bugün devam eden direniş kesinlikle o dö-

nemde başlayan, ilk adımları o dönemde atılan, daha sonra da PKK hareketi biçiminde örgütlenilerek devam ettirilen bir gerçeği ifade ediyor.

Darbe bu direnişleri ezdi, direniş öncülerini katletti. Kimisini askeri operasyonlarla katletti, kimisini yakalayıp idam etti, kimisini işkencede katletti. Devrimci önderleri katlederek, var olan hareketleri kısmen dağıttı, ezdi. Fakat ardından Türkiye ve Kürdistan'da daha çok genişlemiş, yayılmış olarak bir devrimci direniş akımı doğdu, gelişti. 1970'li yıllarda sayısı yirmi-otuzu aşan devrimci demokratik örgüt ortaya çıktı. 1970'ler boyunca Türkiye'nin her tarafında daha geniş işçi grevleri, öğrenci eylemleri, sokak gösterileri ve iç savaşını ifade eden şiddet eylemleri yaşandı. İşte PKK de tümüyle böyle bir çatışma ortamının içinde doğup gelişen bir hareket oldu. Önderlikse doğuş burada gerçekleşti. Bu çelişki ve çatışma ortamında kendisini şekillendirdi ve çıkış yaptı. Kürdistan ulusal demokratik hareketi böyle bir direniş ortamının, çelişki ve çatışma ortamının bir parçası olarak şekillendi, gelişme kaydetti. Bütün Türkiye'de 12 Mart darbesi temelinde ge-

büyük gerilla direnişi halinde gelişme gösterdi. Günümüze kadar da devam edip gelen direniş bu temelde şekillenen bir direniş oluyor.

12 Eylül darbesi asıl olarak Kürt Hareketini yok etmek için geliştirildi

12 Eylül 1980 faşist-askeri darbesi, 1970'ler Türkiye'sinin ortaya çıkardığı büyük devrimci demokratik kabarış, direniş ezmeyi başardıysa da, zindan direnişi ve 15 Ağustos Atılımı temelinde gelişen Kürt halkının ulusal demokratik direnişini bütün saldırılara rağmen ezeemedi, bastıramadı. 27 Mayıs 1960 askeri darbesi daha çok 1950 yılından itibaren gelişmeye çalışan liberal demokrasiyi tasfiye etmek, ezmek ve yenilenin yerine teslim alınmış, tasfiye edilmiş sahte bir liberalizm yaratmak üzere geliştirilen bir darbeydi. 12 Mart 1971 darbesi sol demokratik hareketi ezerek, onun yerine tasfiye edilmiş, teslim alınmış sahte bir sosyal demokrat akım yaratıp hayata geçirmek üzere gerçekleştirilmiş bir darbeydi. 12 Eylül 1980 darbesi ise, Kürt ulusal demokratik direnişini ezerek, onun yerine teslim alınmış, işbirlikçi, sahte bir

lişen bu mücadelenin Kürdistan'daki kolu oldu. Devrimci demokrasi bilincinin, iradesinin, örgütlülüğünün Kürdistan koşullarında Kürt halkının örgütlenmesinin ifadesi oldu. İlk adımı atılan, faşist askeri saldırılar altında kahramanca direnme gösteren gerilla direnişinin Kürt halkının sinesine ve Kürdistan coğrafyasına taşınmasını ifade etti. Kesinlikle hem PKK'yi, hem de bugünün gelişmelerinin 1970-80 arasındaki on yıllık büyük çatışma içerisinde aramak, bulmak, bu yaşanan gelişmeleri, günümüz gelişmelerinin özelliklerini, ölçülerini, nedenlerini bu sürecin çelişki ve çatışmasında görmek önem taşıyor. Bu hem demokrasi hareketi açısından böyle, hem de faşist-oligarşik saldırılar açısından böyledir. Günümüzde iki taraflı ve çok yönlü çatışma olarak süren bu mücadele kendisini bu 1970'li yıllarda yaşanan çelişki ve çatışmalar ortamında yarattı, geliştirdi. 12 Mart 1971 faşist oligarşik darbesi ardından 1974'de Türkiye'deki tüm toplumsal kesimlerin önemli bir bilinçlenme ve örgütlenmeye dayalı olarak geliştirdikleri demokratik direnişe karşı 12 Eylül 1980 faşist askeri darbesinin saldırıları gerçekleşti ve 12 Eylül faşist-askeri rejimine karşı da önce Amed zindanındaki büyük zindan direnişi oldu, ardından da 15 Ağustos 1984 Atılımıyla Kürt halkının

Kürtçülük yaratarak yaşama geçirme darbeseydi. Daha sonra da 28 Şubat darbesi denilen, bugünlerde çok fazla tartışılan darbenin de demokratik içerik taşıyan siyasi İslam akımına karşı gelişen bir darbe olduğu, demokratik siyasi İslam'ı tasfiye ederek yerine işbirlikçi sahte Müslüman, sözde siyasi İslami akım geçirmeyi ifade ettiği biliniyor. Günümüzde AKP iktidarı da bu akımı temsil ediyor. Dikkat edilirse, 12 Eylül 1980 darbesi aslında Kürt ulusal demokratik hareketini bastırmak, ezmek için geliştirilen, birinci görevi, hedefi bu olan bir saldırıydı. Çok iyi bilindiği gibi, bu saldırı Türkiye'nin devrimci demokratik güçlerini ezip yok etmeyi, teslim almayı çok büyük ölçüde başardı, gerçekleştirdi. Fakat esas amacı olan Kürt ulusal demokratik hareketini ezme, bastırma ve yerine sahte bir Kürtçülük geçirme hedefini başaramadı, gerçekleştiremedi. Esas amacına ulaşmak üzere yürüttüğü saldırılar içerisinde Türkiye'nin 1971 12 Mart darbeseyle önderliğini katlettiği demokrasi hareketini tümten tasfiye etmeyi, etkisiz kılmayı başarmasına rağmen, esas hedefini gerçekleştirmedi. Buna karşı önce zindanlarda büyük bir ideolojik mücadele yaşandı. PKK'nin kahramanlık düzeyinde süren zindan direnişçiliği ilk büyük sınavını zindanda ideolojik mücadele alanında verdi ve büyük bir zaferi bu ideolojik mücadelede

kazandı. Ardından bu mücadelenin gücüyle de 15 Ağustos Atılımı temelinde daha da devam eden bir gerilla direnişi haline geldi. Bu direnişi ezip yok edebilmek için Türk devleti ve ordusu, ABD ve NATO'dan aldığı güçle, özel savaş sistemini bütün kapsamı ve derinliğiyle geliştirip, değişik dönemlerde değişik planlamalar biçiminde bir saldırı yürüttüyse de, buna karşı Kürt halkının, Kürt gençliğinin kahramanca gelişen direnişi bütün bu saldırıları başarısız kılmayı, boşa çıkartmayı bildi.

Biliniyor, 1990'ların başında bu gerilla direnişi serhıldanlarla halk direnişi haline geldi. Ulusal dilriş devrimi dediğimiz büyük bir devrimci hamleyi Kürt toplumunda ortaya çıkardı. Kürt halkının ulusal demokratik uyanışını, dilrişini, örgütlülüğünü ve eylemini yarattı. Buna karşı NATO ittifakı temelinde örgütlenilip yürütülen ve uluslararası komplo dediğimiz saldırılar karşısında devrimci demokratik akım ya da Kürt Özgürlük Hareketi Önderliğiyle, gerillasıyla, halkıyla her türlü saldırıya karşı büyük bir direniş içerisinde bu saldırıları, en son onun uluslararası komplo boyutunu da boşa çıkartmayı, başarısız kılmayı bildi. Günümüze kadar bu ça-

bir gelişme yaşandı. Ancak 12 Eylül darbesinin saldırısı altında adım adım ezildi, tasfiye oldu, marjinal, siyasi değeri olmayan bir akım haline geldi. Bu anlamda faşist oligarşik saldırılar askeri ve siyasi kanatlarıyla kesintisiz sürdü. Her dönemin özelliklerine göre kendisini yapılandırarak devam etti. 12 Mart darbesi ardından 12 Eylül darbesi oldu. 12 Eylül darbesi, 15 Ağustos Atılımı ardından, 1987'de gerçekleştirilen özel savaş sistemi oldu. Olağanüstü hal, olağanüstü bölge valiliği biçimindeki örgütlenmelerle Kürdistan'daki özel savaş sistemi çok kapsamlı hale getirildi. Bu saldırılar 1990'lı yıllarda adına post-modern darbeler denen bir dizi darbeler, muhtıralar halinde devam etti. 90'ların sonunda, 9 Ekim 1998'de uluslararası komplo oldu. Bugün de bu kompunun yönetimi olarak kendini sürdürmeye çaba harcıyor. Demek ki faşist oligarşik yapının da kendini değiştirme, iddiasına koruma ve bu temelde saldırılarını sürdürmesi bir gerçek. Günümüz çatışması da bu temelde sürüyor.

1970'lerin başında yakılan demokrasi meşalesini Kürt Özgürlük Hareketi gürleştirmeye devam ediyor

Özellikle 1980 12 Eylül darbesinden sonraki süreç bu biçimde iki taraflı bir çatışma olarak gerçekleşmiş bulunuyor. Bir tarafında faşist-oligarşik güçler var. Türkiye'yi küresel tekelle, gerici, faşist, oligarşik egemenlik altında tutmayı isteyen, bunu öngören, yürüten güçler; diğer tarafta, Kürt halkının özgürlük ve demokrasi için yürüttüğü kahramanca direniş gerçeği. Son otuz yılda Türkiye nereye gidecek, nasıl bir yapı alacak sorusuna cevabı bu iki gücün kıyasıya çatışması veriyor. Süreci bu belirliyor. Arada zayıf düşen, tasfiye olan, Türkiye'nin 1970'ler başında gerçekten görkemli devrimci demokratik direnişi olmuştur. Bu direniş 12 Mart '71 direnişinin saldırıları altında önderlerini kaybetti. Bu temelde ağır bir katliam yaşadı. 12 Eylül 1980 darbesi ardından da bütün örgütlülüğünü, kitle gücünü, kitle dayanışmasını, bilincini ve iradesini kaybetti. Gidererek '90'ların başında Türk özel savaş sisteminin baskıları altında adeta tümten etkisizleşmiş, yok olmuş bir konuma geldi. Bu sürece baktığımızda şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: Eğer PKK öncülüğündeki Kürt halkının ulusal demokratik direnişi olmasaydı, 12 Eylül askeri darbesi ardından ortaya çıkan Türkiye'de durum, demokrasinin tamamen yenilgiye uğramış olması ve faşist oligarşik güçlerin başarısı olacaktı. Türkiye cephesi açısından bu gerçekleşti. Fakat gericiliğin böyle bir başarı kazanmasına Kürt halkının ulusal demokratik direnişi imkân ve fırsat vermedi. Bu saldırılar Kürdistan'da kırıldı, bu başarı Kürdistan'da engellendi, boşa çıkartıldı. 1970'lerin başından devrimci gençliğin, emekçilerin, işçilerin yaktığı, başlattığı demokrasi ateşi Kürt halkının özgürlük ve demokrasi direnişinde devam etti. Demokratik Türkiye iddiası, hedefi, amacı burada kendini var etti, yaşattı. Kürt Ulusal Demokratik Hareketi, bütünüyle Türkiye'nin devrimci demokratik bilincinin, değerlerinin, mücadelesinin sonuçlarının toplandığı, temsil edildiği, mirasının sahiplenilip yaşatıldığı, sürdürüldüğü bir gelişme oldu. Bir yanıla Kürt halkının özgürlük ve demokrasi akımı, arayışı olurken, diğer yanıla da bu temelde gerçekleşmesiyle bütün Türkiye toplumunun demokrasi bilincinin, iradesinin, isteminin temsilcisi, demokrasi mücadelesinin sürdürülmesi oldu. Böylece demokrasinin temsili Kürdistan'a, Kürt halkını özgürlük ve demokrasi direnişine kaydı. Onun elinde hayat buldu, gerçekleşir oldu. Faşist oligarşik sistem

ise, 12 Eylül faşist darbesiyle kendini bir faşist özel savaş sistemi biçiminde yeniden yapılandırarak, saldırılarını ABD ve NATO sisteminden aldığı güçle günümüze kadar sürdürdü. İşte günümüzde yaşanan mücadelenin yakın tarihsel geçmişi böyledir. 12 Mart 1971 darbesinin kırkıncı yılına girerken, yaşanan mücadeleden yakın tarihsel arka planı bunlardan oluşuyor. Dolayısıyla günümüzdeki çatışmanın böyle bir karakteri, özelliği, tarihsel geçmişi var. Faşist gerici saldırı güçlerinin amaçladıkları bir sistem, tarihsel bir mücadeleleri var; bir de Kürt halkının yürüttüğü özgürlük ve demokrasi mücadelesinin tarihsel anlamı var. Bu, 1970'lerin başında yakılan demokrasi meşalesinin Kürt halkının ellerinde devam ettirilmesi oluyor.

Siyasi güçlerin imhası ve tasfiyesi öngörülüyor

Hareket olarak 12 Mart'ın kırkıncı yıl mücadelesine, faşist oligarşik gericiğin NATO düzeyinde planlayıp yürüttüğü imha ve tasfiye amaçlı saldırıları altında giriyoruz. Buna karşı Kürt halkı, başta Kuzey Kürdistan olmak üzere dört parçada ve yurt dışında kahramanca bir direniş gösteriyor, NATO ve onun Gladio operasyonunu bir kez daha kırmaya, boşa çıkartmaya, başarısız kılmaya çalışıyor. Kırkıncı yıla böyle büyük bir mücadele halinde girdiğimiz tartışma götürmezdir. Bu saldırının, operasyonun temel karakterinin siyasi boyutlu olması, böyle planlı bir imha saldırısının olmadığı ya da zayıf olduğu anlamına gelmiyor. Özellikle askeri güçler, gerilla güçleri bu konuda yanılmamalılar, hata yapmamalılar. Kış sürecinde kendilerine dönük çok yaygın ve şiddetli bir saldırı olmamışsa, bu durum normal bir durummuş ya da hareket ve halk olarak planlı bir imha saldırısı altında bulunmuyormuşuz gibi bir anlayış ve yaklaşıma kapılmamalılar. Bu yaklaşım hem yanlış, hem de tehlikelidir. Bu, kendinden başkasını görmemek anlamına geliyor. Hareketin genelini ve halkı görememeyi, Önderlik gerçeğini anlayamamayı ifade ediyor. Bundan kendimizi kurtarmamız lazım. Bugün, tıpkı 2007'dekine benzer bir planlı imha saldırısı altında olduğumuzu, Hareket, halk ve Önderlik olarak böyle bir imha ve tasfiye saldırısına karşı direndiğimizi bilmek gerekli. Bu 2009-2010 kışı, tıpkı 2007-2008 kışına benziyor. Onun bir tekrarı gibidir. Faşist gerici güçlerin, uluslararası komplo güçlerinin imha ve tasfiye amaçlı planlı saldırı yürütmeleri anlamında kesinlikle böyle bir benzerlik var. Buradaki temel ayrılık, 2007-2008 imha ve tasfiye amaçlı saldırı planının birinci yanı askeri yanıydı. Askeri saldırı olarak başlayıp, giderek onun başarıları üzerinden siyasi sonuca dönüşmeyi öngörüyordu. Uluslararası komplo güçlerinin 2007 planlamalarının stratejisi böyledi. Bugün 2009-2010 kışında yaşanan gerçeklik ise, komplo güçlerinin imha ve tasfiye amaçlı planlı saldırılarının birincil yanının siyasi yan olmasıdır. Siyasi güçlere dönük saldırı esas yön oluyor. Öyle anlaşıyor ki, gerillaya dönük ezici, dağıtıcı operasyonlar, bu siyasi saldırının alacağı sonucu, sağlayacağı başarıya bağlanmış bulunuyor. Eğer bu siyasi hamle, siyasi operasyonlar başarı elde ederlerse, ardından gerillanın, bu başarının yarattığı tecride dayanarak yürütülecek saldırılarla ezilip tasfiye edilme çabası gündeme getirilecek. Şimdiki imha ve tasfiye amaçlı saldırı planının stratejisi de böyle oluşuyor. Amaçta ortaklık var. Saldırıcı planlayan güçlerin bütünlüğü açısından tam benzerlik var. Aynı güçler bu saldırıları yürütüyorlar. Planlı olması itibarıyla benzerlik var. Fark sadece saldırı planının stratejisindedir. 2007-2008 saldırı planı birincil

olarak askeri çatışmayı öngörüp, siyasi saldırıları onun sonucuna bağlarken, 2009-2010 saldırı planı birincil olarak siyasi güçlerin imha ve tasfiyesini öngörüyor ve askeri saldırıyı, gerillaya dönük operasyonları onun sonuçlarına bağlı olarak daha sonraki planda ele alıyor. Günümüzde böyle bir saldırı altına yaşadığımız, Önderlik ve halk olarak böyle bir saldırıyla yüz yüze olduğumuz kesindir. Bunu asla göz ardı etmemek lazım.

Dikkat edilirse bu her iki saldırı da Türkiye ve ABD yönetimlerinin Kasım aylarında yapılan görüşmeleriyle planlandı, kararlaştırıldı ve başlatıldı. 2007 saldırısı da 5 Kasım 2007'de Bush-Erdoğan görüşmesiyle kararlaştırıldı, planlandı. Şimdi ki saldırı da yine 2009 Kasım'ında Türkiye Başbakanı Tayyip Erdoğan ve ABD Başkanı Obama'nın görüşmesi temelinde kararlaştırıldı, planlandı. Biliyoruz 2007 saldırısı 2 Aralık'ta HPG Anakarargâhı'nın bombalanmasıyla başladı. 4 Aralık'ta Gabar karargâhımız bombalandı. 16 Aralık'ta bütün Medya Savunma Alanları bombalandı ve bu operasyon uzun bir bombardıman ardından 2008 Şubat'ı sonunda Anakarargâhı kuşatıp ezmek üzere geliştirilen kara operasyonuyla bir aşamaya çıkarılmak istendi. Önce Anakarargâhın ezilmesi, ardından da bütün Medya Savunma Alanlarının tasfiye edilmesi temelinde gerillanın etkisizleştirilip, ardından Güney Kürdistan Yönetimine düzenlettirilecek bir Kürt konferansıyla PKK'yi siyaseten teslim alacak bir siyasi sonucun ortaya çıkartılması öngörüldü. Eğer 2007-2008 kışı boyunca yürütülen saldırılarda istenen sonuçlar alınabilseydi ve özellikle de Zap operasyonu amacına ulaşmış olsaydı, NATO düzeyinde planlanıp yürütülen operasyonun devamı bu biçimde gelecekti. Fakat bu planın gerillanın direnişiyle ve özellikle de en son Zap operasyonunu boşa çıkartan direnişiyle bozulduğunu biliyoruz. Bu sonuç, saldırıyı örgütleyip yürüten güçler üzerinde oldukça etkide bulundu. Ciddi siyasi-askeri krizler ortaya çıkardı. Bunu önlemek için, yeniden İmralı sistemi üzerinde yoğunlaştılar. Önder Apo üzerinde imha tehditlerini arttırdılar, ideolojik baskıyı öne çıkardılar. Oradan sonuç alamayınca, tıpkı 1982'nin zindan direniş zaferi gibi, İmralı'nın zafer çizgisindeki ideolojik duruşuyla karşılaşınca, bu sefer umudu 29 Mart 2009 yerel seçim sonuçlarına bağladılar. Bu seçime referandum dediler ve seçim sonuçlarıyla siyaseten Kürt Özgürlük Hareketini geriletmeyi, tasfiye etmeyi öngördüler. Buna dayanarak Türkiye demokrasi hareketini tümünden yok edebilmeyi umut ettiler. Ama 29 Mart yerel seçim sonuçları bu güçlerin beklentilerinin tam tersi sonuç verdi. Referandumu Kürt Özgürlük Hareketi, Kürt sorununa demokratik özerklik temelinde çözüm öneren Önder Apo'nun çözüm projesi kazandı. Kürt halkı ezici çoğunlukla bu projeye evet dedi. Referandum düzeyindeki 29 Mart seçiminde de kaybeden gerici sistem, kazanan demokrasi hareketi oldu.

29 Mart yerel seçim sonuçlarını değerlendirmek üzere 13 Nisan 2009'da Hareketimizin çatışmasızlık politikası ilan ettiğini biliyoruz. Bu karar neyi içeriyordu? 2007-2008 yılı boyunca yaşanan askeri-ideolojik çatışmaların 29 Mart yerel seçim sonuçlarıyla birleşerek ortaya çıkardığı önemli siyasi sonucu Kürt sorununun demokratik siyasi çözümüne dönüşürebilmek için fırsat yaratmayı, imkân oluşturmayı, ön açmayı ifade ediyordu. Böylece seçim sonuçlarının pratikleştirilmesini öngören bir siyasi hamleydi. Buna karşı Türk özel savaş sisteminin bir yandan 14 Nisan'da demokratik siyasete yönelik başlattığı saldırıyla, diğer yandan ise bu demo-

kratik siyasi çözüm sürecini saptırmak, boşa çıkartmak üzere başlattığı sahte "açılım", "demokratikleşme" veya "Kürt açılımı" süreciyle cevap verdiğini biliyoruz. Bu her iki politika da, 29 Mart seçim sonuçlarını Kürt sorununun demokratik siyasi çözümüne, dolayısıyla Türkiye'nin demokratikleşmesine ulaştırmak için yürüttüğümüz politikaları boşa çıkartmak amaçlı bir saldırı planıydı. Bunun da Önder Apo'nun geliştirdiği Kürt sorununa demokratik çözüm için yol haritası ve ardından barış gruplarının Türkiye'ye dönüşü ile boşa çıkartılması, bu siyasetin kırılması, oyunun bozulması, AKP hükümetinin maskesinin düşürülmesi ve ardından yeni bir imha ve tasfiye amaçlı saldırı planının hayata geçirilmesini gündeme getirdi. Yeniden Türkiye Başbakanı Tayyip Erdoğan Amerika'ya gitti, Türkiye ve ABD yönetimleri arasında yeniden bir Kasım görüşmesi oldu ve bu görüşmeyle alınan karar, oluşturulan planlama temelinde yeni bir planlı saldırı başlatıldı.

Zindanlar Kürt siyasetçileriyle dolduruldu

Saldırı ilk olarak İmralı'da başlatıldı. Önderlik üzerindeki baskı ve tecridin artırılmasıyla gündeme kondu. Önder Apo'nun yerinin değiştirilmesi temelinde bu planlı saldırı süreci başlatıldı. Önder Apo bu süreci 17 Kasım darbesi olarak tanımladı. Bu 17 Kasım darbesiyle başlayan planlı saldırı süreci genişleyerek, yayılarak devam edip geliyor. Başlatılan süreç 11 Aralık'ta DTP'nin kapatması, 24 Aralık'ta, içinde Demokratik Toplum Kongresi'nin Eşbaşkanı ve belediye başkanlarının bulunduğu onlarca Kürt siyasetçinin tutuklanmasıyla devam etmektedir. Zaten 14 Nisan 2009'dan itibaren demokratik siyaset alanına yönelik kapsamlı bir tutuklama, baskı, işkence saldırısı söz konusuydu. 24 Aralık'tan bu yana ise bu günlük bir saldırı haline getirildi. 24 Aralık'tan bu yana geçen iki buçuk ay aşkın süredir her gün mutlaka en az 30-40 kişi gözaltına alınıyor, 15-20 kişi tutuklanıyor. Zindanlar Kürt siyasetçileriyle dolduruldu. Demokratik siyaset temsilcileri, Kürt toplumunun demokratik örgüt yöneticileri, gençlik ve kadın örgütü temsilcileri, yediden yetmiş ulusal demokratik bilinçle donanmış ve direniş içine giren herkes tutuklanıp, zindana konuyor. Zindanlar polise taş atıkları iddiasıyla tutuklanan Kürt çocukları ile doldurulmuş. Sadece 2009 yılında, bir yıl içerisinde ve sadece Adana'da tutuklanan çocuk sayısının 3139 olduğunu çeşitli basın çevreleri bilanço olarak veriyorlar. Bir ilde, üstelik Kürdistan dışındaki bir ilde gerçekleşen tutuklama oranı budur. Buna göre genel planda ne kadar çocuğun, gencin tutuklandığını, zindanlara doldurulmuş tutuklu Kürt insanı, demokrat insan sayısının hangi düzeye, anlamak zor değil. Ve bu operasyon, saldırı devam ediyor. Hiç kimse buna ses çıkarmıyor. Adeta Kürtlerin tutuklanması doğal bir durummuş gibi algılanıyor, görülüyor. Sözde demokratik davrananlar, demokrasi adına her türlü sözü söyleyenler, bu kadar açık bir biçimde demokratik mücadele yürüten güçlere

“En son 4 Mart'ta Belçika devreye girdi. Çeşitli Kürt demokratik kurumlarına ve siyasetçilerine yönelik baskınlar, operasyonlar geliştirdiler. Kürdistan Ulusal Kongresi (KNK) bürosu basıldı, yine Roj TV bürosu basıldı ve bütün araçları parçalandı, bütün arşivine el konuldu, fiilen çalışamaz, yayın yapamaz hale getirildi. 1994'te kapatılan DEP'in milletvekilleri olan Remzi Kartal ve Zübeyir Aydar, kafalarına çuval geçirilerek gözaltına alınıp, tutuklandı. PJAK başkanı ile PYD dış ilişkiler temsilcisi tutuklandı. 17 Kasım'da İmralı'da Kürt Halk Önderine dönük saldırı olarak başlatılan operasyon, 4 Mart'ta da Avrupa'ya sıçradı”

yönelik baskı, tutuklama ve işkence karşısında ağızlarını bile açmıyorlar. Ciddi bir protestoları, karşı çıkma durumları yaşanmıyor, gerçekleşmiyor. Peki, bu durum neyi gösteriyor? Demek ki bu saldırı planı içerisinde herkes var. Uluslararası komplo temelinde planlanıp yürütülen saldırı herkesi içine alıyor. Herkes bir yerde bu planın içinde bulunuyor ve suç ortağı konumunda. Kürt demokratik güçlerine, halkına, Önderliğine, demokratik siyasetine yönelik saldırı planı, kapsamlı, tüm gericiliği içine alan bir plandır. Bu saldırı Aralık-Ocak aylarında Kuzey Kürdistan'da, Türkiye'de bir saldırı olarak devam etti. En son olarak Şubat sonundan itibaren de Türkiye dışına, Avrupa'ya, diğer alanlara yayıldı, taşındı. Şubat sonunda İtalya'da, Fransa'da Kürt dernekleri, yurtsever Kürt evleri baskına uğradı; onlarca insan gözaltına alınıp tutuklandı. Zaten Almanya, NATO tarafından baştan beri Kürtleri yargılamakla görevlendirilmiş bir devlet konumunda. O her zaman operasyon yapıyor, tutukluyor. Yine bu tutuklama operasyonu içinde onlar da yer aldılar. En son 4 Mart'ta Belçika devreye girdi. Çeşitli Kürt demokratik kurumlarına ve siyasetçilerine yönelik baskınlar, operasyonlar geliştirdiler. Kürdistan Ulusal Kongresi (KNK) bürosu basıldı, yine Roj TV bürosu basıldı ve bütün araçları parçalandı, bütün arşivine el konuldu, fiilen çalışamaz, yayın yapamaz hale getirildi. 1994'te kapatılan DEP'in milletvekilleri olan Remzi Kartal, Zübeyir Aydar, kafalarına çuval geçirilerek gözaltına alınıp, tutuklandı. PJAK başkanı ile PYD dış ilişkiler temsilcisi tutuklandı.

Dikkat edilirse, 17 Kasım'da İmralı'da Kürt Halk Önderine dönük saldırı olarak başlatılan operasyon, 4 Mart'ta Avrupa'da, sadece Kuzey Kürdistan değil, bütün Kürdistan'daki Kürt yurtsever demokratik güçlerine, onun örgüt yönetimlerine yönelik bir saldırı haline getirilmiş oldu. Aynı zamanda da Türkiye'nin sınırlarını aşarak, bütün dünyada yürütülen bir saldırı operasyonu halini aldı. Dikkat edilirse saldırı topyekündür. Operasyon topyekûn bir saldırı planı temelinde yürütülüyor. En son büyük saldırı ise Belçika'nın başkenti Brüksel'de yapılmış bulunuyor. Bazıları buraya Avrupa'nın başkenti, Avrupa demokrasisinin başkenti diyorlar. Peki, böyle bir demokrasi alanında nasıl oluyor da Kürtlere böylesi bir saldırı oluyor? Bu yüzden bu değerlendirme yanlış bir değerlendirmedir. Brüksel ne Avrupa'nın, ne de demokrasinin başkentidir; Brüksel NATO'nun başkentidir. NATO Genel Sekreterliği başından beri Brüksel'de bulunuyor ve tekelci uygarlık sisteminin vurucu saldırı gücü olan NATO'nun yönetimi karargâhı burada bulunuyor. Brüksel dünya gericiliğinin, küresel tekeli sistemin karargâhıdır. Brüksel'de böyle bir saldırının olması anlamlıdır ve anlamlıdır. Öyle demokrasinin başkentidir, demokrasinin başkentinde bu niye oluyor demek yerine, burayı dünya gericiliğinin başkenti olarak görüp, dolayısıyla böyle bir saldırının olabileceğini anlamak lazım. Demek ki buradan şöylesi bir sonuç çıkıyor: Şimdiye kadar olduğu gibi, bu son planlı siyasi saldırı operasyonunu da NATO yürütüyor. Bu saldırı planı da NATO tarafından oluş-

turulmuş, benimsenmiş ve NATO çerçevesinde yürütülen bir plan oluyor. Türk ve ABD yönetimlerinin görüşüp, kararlaştırmış olmaları bu planın NATO planı olması gerçeğini dışlamıyor. NATO demek ABD demektir. Dolayısıyla biz iyi biliyoruz ki, 2007-2008'de askeri olarak yürütülen planlı saldırı da bir NATO operasyonuydu. İyi hatırlanırsa, operasyon başlar başlamaz hem Irak'taki Amerikan kuvvetleri, hem de ABD Savunma Bakanlığı en aktif güçler haline gelmişlerdi. Şimdi de Kürt Özgürlük Hareketine, Kürt halkına karşı yürütülen planlı siyasi tasfiye operasyonu, siyasi kırım operasyonu NATO tarafından planlanan ve NATO çerçevesinde yürütülen bir operasyon oluyor. Bu anormal bir durum değil; zaten 1987'den bu yana PKK'ye karşı savaşı NATO yürütüyor. Türkiye'nin özel savaş sistemine girmesi ve bu temelde planlı bir savaş yürütmesi tamamen NATO karar ve planı doğrultusunda gerçekleşmişti ve günümüze kadar da bu saldırı durumu gelişerek devam etti. Uluslararası komplo ABD öncülüğünde ve NATO düzeyinde planlanıp örgütlendirilen ve yürütülen bir saldırı olduğunu biliyoruz.

Kürt halkının demokratik örgütlülüğü paraçalanarak dağıtılmak isteniyor

Bu saldırı, 2007-2008 planlı saldırısının bir benzeri oluyor; sadece hedeflerinde değişiklik var. 2007 saldırısı askeri boyutluken, şimdiki saldırı siyasi boyutlu oluyor. Dolayısıyla şimdiye kadar siyasi güçleri, demokratik siyaseti, Kürt toplumunun demokratik güçlerini hedeflemiş bulunuyor. Bu elbette bu planın birinci aşamasıdır. Sadece bununla sınırlı kalacak sanılmamalı. Eğer bu aşama başarılı olursa, yani Kürt demokratik siyaseti tasfiye edilir, Kürt halkının demokratik örgütlülüğü dağıtılır, daha da önemlisi, işbirlikçi bir Kürtçülük yaratılarak etkili hale getirilebilirse, buna dayanarak bu planın diğer aşamaları gündeme gelecek. Bu diğer aşamalar nelerdir? Hiç kuşkusuz öncelikli olarak gerillanın hedeflenmesi, hedef haline getirilmesi olacak. Eğer böyle bir siyasi operasyonda başarılı olur, sonuç alınırsa, hem Kuzey'de, hem yurtdışında Kürt toplumunun demokratik örgütlülüğü etkisiz kılınabilir ve bir de Güney'de mevcut Kürt yönetimiyle işbirliği tam sağlanabilir ise işte o zaman gerillaya karşı ezmeye ve tasfiye etme operasyonu gündeme gelecektir. Zaten böyle bir sonucun elde edilmesi, gerillanın iyice tecrit edilip, dağda kuşatma altına alınması anlamına gelecek. Bu duruma düşürülmüş gerillaya karşı da, topyekûn saldırı planı temelinde yürütülecek saldırılarla onun direnme gücü ve örgütlülüğü kırılmaya çalışılacaktır. Bununla da Kürt ulusal demokratik hareketinin imha ve tasfiye edilmesi sağlanmak istenecektir. Bu ne anlama geliyor? Türkiye demokrasi hareketinin tasfiye edilmesi anlamına geliyor. Baştan da değerlendirdik; bu direniş bütün Türkiye'de 1970'lerin başından itibaren başlayıp gelişen demokrasi direnişinin, demokratik Türkiye yaratma hedefi doğrultusundaki mücadelenin Kürdistan'da sür-

dürülmesi oluyor. Dolayısıyla Kürt demokratik hareketinin ve direnişinin imha ve tasfiye edilmesi, bütün Türkiye’de demokrasi hareketinin tasfiye edilmesi, faşist oligarşik sistemin tümüyle Türkiye genelinde egemen ve hâkim hale gelmesinin sağlanmasını ifade ediyor. Demek ki 12 Mart darbesinin kırkinci yılına, 12 Mart darbesini yapan güçler tarafından, yani bütün NATO güçleri tarafından dayatılan plan; demokrasi hareketinin tasfiye edilmesi, faşist oligarşik sistemin zafer kazanmasının sağlanmasıdır. Demek ki gericilik zafer hedefinden halen vazgeçmiş değil. Başarı kazanmak ve Türkiye’yi gerici bir egemenlik sistemi altına almak iddiasından, yani 12 Mart 1971 faşist-askeri darbesinin temel amacından vazgeçmiş, kopmuş değildir. Kırkinci yılda halen iddiası bu, gerçekleştirmeye çalıştığı temel amaç, hedef budur. Bu doğrultuda da, demokrasiyi temsil eden Kürt Özgürlük Hareketine karşı, birincil planı siyasi hedefler olmak üzere kapsamlı ve planlı bir imha ve tasfiye operasyonu yürütüyor. Mevcut durumda Hareketimize dayatılan, halka dönük yürütülen bu siyasi kırım operasyonlarının esas hedefi, amacı bu oluyor.

Sahte demagojik bir söylemle siyasi kırım operasyonu sürdürülüyor

Kürt halkı, Özgürlük Güçleri bu saldırıyı, siyasi soykırım gerçekleştirerek, herhangi bir güç bırakmama temelinde yok etmeyi hedefleyen bir saldırı olarak tanımlıyor. Gerici güçler birinci hedeflerini gerçekleştirmek ve ikinci aşamaya geçmek için de iki yöntem izliyor. *Birincisi*, biz oyalanmaya çalışıyoruz. Bir biçimde etkisiz kınıyor, hareketsiz duruma düşürülüyor. *İkincisi* ise, sahte demagojik bir söylemle bu siyasi kırım operasyonu sürdürülüyor. Adeta siyasi alana dönük bu operasyonlar neredeyse doğallaştırılmış, herkese benimsetilmiş bir durumda. Böyle bir yapıda siyasi tasfiye gerçekleştirilmeye çalışılıyor. Belli ki bunu sonuna kadar böyle sürdürmeye çalışacaklar. Bir yerde sonuç aldıklarını öngördükleri zaman, kendilerini hazır hale getirdiklerindeyse, bu saldırı operasyonunu askeri boyuta taşıyacaklar. Dolayısıyla bu durumda kırkinci yıl önemli bir yıl oluyor. 2010 yılı, kırk yıldır süren bu tarihsel mücadelede önemli sonuçlar doğuracak bir yıl olma özelliğini taşıyor. Bunu her şeyden önce gericiliğin yürüttüğü saldırılar gösteriyor. Diğer yandan, demokrasi cephesi olarak bizim de bu süreci gerçekten böyle ele alıp, yürütmemiz gerekiyor. Kürt Özgürlük Hareketi olarak bu kırkinci yıla kesinlikle

bizim de bir sonuç almayı dayatmamız lazım. Bizi oyalayarak siyasi yapıyı tasfiye etme girişimlerine daha fazla fırsat, zaman tanımamak gerekli. Çünkü bu tehlikeli olur. Eğer biz bu süreci demokrasinin başarısı yönünde değerlendiremezsek, kırk yıllık mücadeleyi kaybetme tehlikesiyle yüz yüze geleceğiz. Bu bakımdan içinde bulunduğumuz dönem ciddi bir dönem, önemli bir dönem; kaybetme ve kazanma ihtimallerinin içi içe bulunduğu, oldukça kritik bir dönem.

Bizim mücadelemiz açısından 2009-2010 yılı bir yerde 1991-1992 yıllarına benziyor. 1991-92’nin önemi neydi? 15 Ağustos Atılımı temelinde yürütülen gerilla direnişinin ortaya çıkardığı ulusal diriliş devrimi vardı ve bu büyük mücadele, devrimci adım kalıcı siyasi sonuçlar ortaya çıkartmakla yüz yüzeydi. Stratejik kazanımlar elde edecekti. Özellikle ‘92 yılı böyle kalıcı siyasi kazanımlar elde etmemiz gereken bir yıldır. Uluslararası alanda ve Türkiye’de, PKK’nin I. Konferans ve II. Kongreyle çizdiği strateji doğrultusunda bir gelişme olmamıştı. Dolayısıyla Önder Apo bu durumu görerek, stratejik kazanımlar noktasında yeni bir planlama ortaya çıkartmıştı. Buna Botan-Behdinan kurtarılmış alanı dedi. Gerillanın ve halk serhildanının gücüne dayanarak Botan-Behdinan kurtarılmış alanını yaratıp, bu temelde Kürt sorununun siyasi çözümünü dayatmayı ve gerçekleştirmeyi öngördü. Fakat dikkat edilirse pratikte bunu yapamadık. 91-92’deki pratik Önderlik planlamalarına, yürütülen mücadelenin ortaya çıkardığı stratejik birikime uygun olmadı. Biz hareket olarak Önderliğin planlamasını gerçekleştiremeyince, karşı taraf buna topyekûn savaş konsepti temelinde ‘92 Ekim’inde Güney savaşını dayatarak cevap verdi ve bizim stratejik hamle yapma birikimimizi zayıflattı, tasfiye etti. ‘93 Mart’ındaki ateşkesle başlatılan Kürt sorununa demokratik siyasi çözüm arayışı, stratejik değişim süreci dikkat edilirse bizim başarımız üzerinden değil de, Güney savaşındaki zorlanmamız ve kayıplarımız sonucunda, onu telafi etmek, onun daha fazla derinleşmesini önlemek için gündeme getirildi. Oysa stratejik değişim, Botan-Behdinan kurtarılmış alanı temelinde askeri başarı kazanmış olarak gündeme getirilecekti. Öyle olsaydı siyasi çözüm arayışının seyri çok farklı ve değişik olacaktı. Burada önemli bir stratejik kayıp oldu. Bunu görmemiz gerekli. Önder Apo *“Kazanmış olduğumuz devrimi bize kaybettirdiniz”* dedi. Kazanılmış olan, ama sürdürülemeyen, kayba uğratılan işte budur.

Tarihten ders çıkarmayı bilen süreci doğru anlayan bir konumda olmalıyız

Şimdi 2009-2010 yılı itibarıyla da benzer bir stratejik durumla yüz yüzeyiz. 1 Haziran 2004 Atılımı temelinde ve demokratik siyasi mücadele stratejisi çerçevesinde yürüttüğümüz mücadelede 29 Mart 2009 yerel seçim sonuçları itibarıyla bir düzeye ulaştı. Dikkat edilirse, 29 Mart yerel seçim sonuçları sadece bir seçim sonucu ya da bir siyasi alan mücadelesi sonucu değildi; 2007-2008 kışında yaşanan kapsamlı askeri çatışmalar ve bunun Zap operasyonunun kırılması temelinde oluşan askeri sonuçlarını, İmralı sisteminde süren ideolojik mücadelenin sonuçlarını ifade ediyordu. Bütün bunların hepsi, askeri, ideolojik, siyasi mücadelenin sonuçları 29 Mart yerel seçim sonucu olarak siyasi alanda kendisini ifade etti. Bu ne anlama geliyor? 1 Haziran 2004 Atılımıyla başlattığımız mücadele bazı stratejik birikimler yaratmıştı ve stratejik sonuçlar doğurma düzeyine ulaşmıştı. 13 Nisan 2009’da yönetimimizin kararı, Kürt sorununa demokratik siyasi çözümün önünü açmak için yürüttüğümüz mücadele tamamen böyle bir gelişme ardından gündeme geldi. Bu süreçle bağlantılıydı ve demokratik siyasi mücadele stratejisi temelinde yürüttüğümüz mücadelenin ortaya çıkardığı birikimleri kalıcı siyasi kazanıma dönüştürme amacını güdüyordu. Bu doğrultuda 2009’da bir mücadele yürüttük. 2009 yılı çok karmaşık ve kapsamlı bir mücadele yılı oldu. 2010 yılı ise artık bu sürecin sonu oluyor. 2009’da son desek, her şeyi dayatmaya kalksaydık, biraz acele ve erken olurdu. Tam olgunlaşmayan bazı hususları dayatmak anlamına gelebilirdi. Fakat artık 2010’a geldiğimizde bütün bu durumlar aşılmıştır. 2010, 1 Haziran Atılımı temelinde yürütülen mücadelenin ortaya çıkardığı birikimlerin siyasi kazanıma dönüştürülüp dönüştürülmeyeceğinin netleşeceği bir yıl olacak. Tıpkı 1992’deki gibi ya geçeceği göreceğiz, bunun gerektirdiği hamleleri yaparak, kalıcı siyasi kazanımlar elde edeceğiz, ya da bunu yapamaz, göremezsek, ‘92’de pratikte göremediğimiz gibi, o zaman gerilla ve halk savaşı temelinde ortaya çıkardığımız birikimleri kalıcı siyasi kazanıma dönüştüremedikse, şimdi de 1 Haziran Atılımı temelinde demokratik siyasi mücadele stratejisiyle yürüttüğümüz mücadelenin ortaya çıkardığı birikimleri yine siyasi kazanıma dönüştürememiş olacağız.

Dikkat edilirse bu süreçte bize uluslararası kompo dayatıldı. İmhanın eşğinden dönerek, uluslararası komploya karşı mücadele ederek yeniden Kürt so-

rununun siyasi çözümünü gündemleştirme gücü kazandık, bu noktaya geldik. Bir kere daha bunu değerlendiremez, burada da kaybedersek, yeni strateji temelinde yürüttüğümüz mücadelenin birikimlerini de kalıcı siyasi kazanıma dönüştüremezsek, o zaman kaybın derecesi ne olur, neyle yüz yüze geliriz, ne tür tehlikeler ortaya çıkar hiç belli değildir. Bu konuda oldukça tarihten ders çıkarmayı bilen, süreci doğru anlayan, görev ve sorumluluklarımızı gören, bilen, buna göre yaklaşan bir konumda olmalıyız. Bu bakımdan da faşist oligarşik gericiliğin zafer kazanma umut ve isteklerinden çok daha fazla 2010 yılında, yani 12 Mart darbesinin kırkinci yılında başarı elde etmek, kalıcı siyasi kazanım sağlamak iddia ve amacını demokrasi hareketi güdüyor, gütmek durumunda. Bizim stratejik ve taktik yaklaşımlarımız bunu gerektiriyor. Bu bakımdan da kırkinci yıl, aslında gericiliğin hamle yılı olmaktan öteye bizim hamle yılımız olması gerekir. Bizim, kalıcı siyasi kazanımlar elde etmek üzere, bu 2010 yılını sonuç aldığımız, kazanım sağladığımız bir yıl haline dönüştürmemiz gerekli. Bu yılın da 2009 gibi karşılıklı çatışmalarla, ama kalıcı sonuçlar ortaya çıkmadan geçmesine asla izin vermememiz gerekiyor. Böyle bir duruma düşmek gerçekten de bizi çok tehlikeli sonuçlarla yüz yüze getirebilir. Bütün tarihin kaybedilmesi durumunu ortaya çıkartabilir. Siyasi olarak bir bütün kaybetmeyi yaratabilir. Bu bakımdan da bu 2010 yılına stratejik kazanım elde edecek bir mücadele hamlesini dayatmamız lazım.

Dikkat edilirse Önder Apo bu temelde kapsamlı değerlendirmeler, eleştiriler geliştirdi ve herkesi uyardı. En son bahar ortasına kadar zaman tanıdı. *“Ne olaksa bahar ortasında netleşecek, eğer demokratik siyasi çözümün önü açılırsa ben rol oynamaya devam edeceğim, olmazsa geri çekileceğim. Çatışan taraflar kendi çözüm alternatiflerini egemen kılmak için mücadelelerini sürdürecektir”* dedi. Yönetimimizi de bu durumu netleştirmek, açığa çıkartmak için Ocak ayında yeniden bir demokratik çözüm deklarasyonu yayınladı. Bir kere daha demokratik siyasi çözümün önünü açtı. Böyle bir çözüme açık olduğunu ifade etti. Eğer demokratik siyasi çözüm için binde bir imkân varsa, bunun gerçekleşmesinin önünü açtı, buna güç, destek verdi. Geç kalmadan, süreç ilerlemeden bu durumun netleşmesini istedi. Diğer yandan da, böyle bir durum gelişmezse, sürece cevap oluşturacak kendi çözüm alternatiflerini, planlarını geliştirmeye, bu doğrultuda hazırlıklarını yürütmeye çalıştı. Şimdi 2010 baharı itibarıyla böyle bir noktaya geldik. Geldiğimiz noktanın temel karakteri nedir? Her şeyden önce kesin bir netleşme olacak. Ne yapılacağı, bu kırk yıllık tarihsel mücadelenin güncel olarak nasıl devam edeceği konusunda bir netleşme ortaya çıkacak. Ya demokratik siyasi çözüm süreci işleyecek, onun önü açılacak, o doğrultuda kalıcı, gerçekten hilesiz, güven verici adımlar atılacak ya da böyle bir durum olmazsa, o zaman demokratik siyasi çözümü geliştirmeyi ve gerçekleştirmeyi hedefleyen yeni mücadele hamleleri olacak. Yani ya uzlaşmayla bu demokratik siyasi çözümün önü açılıp, gerçekleştirilecek ya da bu olmazsa, bunu gerçekleştirecek yeni bir çatışma süreci gündeme girecek. Eğer diyalogla, müzakere yöntemiyle, siyasi yöntemlerle çözümün önü açılmaz, bu yönde adım atılmaz, hile ve oyunlar bu doğrultuda devam ettirilerek istenilir, özellikle biz oyalanmaya çalışılırsak, elbette buna izin vermeyeceğiz. O bakımdan da 2010 baharı itibarıyla Hareket olarak duruşumuz çok kesin ve nettir. Biz Hareket olarak Önder Apo’nun verdiği

zamanlamaya uyuyoruz. Bahar ortası itibarıyla gerçekten demokratik siyasi çözüm yöntemlerinde ilerleme, ön açma güven verici şekilde olacaksa olmalıdır, olmayacaksa elbette biz de altı yıldır yürüttüğümüz mücadelenin ortaya çıkardığı birikimlere dayanarak Kürt sorununun demokratik siyasi çözümünde kalıcı stratejik kazanımlar elde etmek üzere etkili bir mücadele süreci içine gireceğiz.

Siyasi diyalog-çözüm gelişmezse meşru savunma savaşı gelişir

Bu ortamda tehlikeli olabilecek yönler ve yönelimler neler olabilir? Öncelikle bizi oyalamak, bu süreci bizi beklenti içinde tutarak uzatmak ve dolayısıyla aktif mücadele yürütme durumumuzu boşa çıkartma yönünde gelişebilecek olası hileli yöntemler olabilir. Hareket olarak buna karşı da duyarlıyız. Bu tür hileler Güney Kürdistan üzerinden geliştirilebilir. İşte Kürt ulusal konferansı denen olguyu biraz bu temelde kullanmak isteyebilirler. Dikkat edilirse gerekli olduğu zaman kimse bunun içine girmiyor. Fakat çok iyi biliyoruz ki, eğer karşı güçler Zap operasyonunda başarılı olsaydı, Güney’de Nisan’da böyle bir konferans toplanarak bize ‘teslim ol’ çağrısı yapılacaktı. Şimdi bizi aktif mücadeleden alıkoymak, oyalamak için bu tür girişimlere yönelebilirler. Bu oyunlara karşı duyarlı olmamız gerekiyor. Yine Önder Apo üzerinde baskıyı arttırarak benzer tutumu geliştirmek istiyorlar. Ona karşı duyarlı olmamız gerekiyor. Kısaca 2010 yılında mutlaka kalıcı siyasi kazanım elde edecek bir mücadelenin, duruşun içinde olmamız lazım. Bu, ya diyalog, uzlaşma yöntemiyle gerçekleşir ya da bu olmazsa biz bunu aktif siyasi ve savunma mücadelesiyle yaratırız.

Eğer demokratik siyasi çözüm diyalog yöntemiyle gelişmezse, o zaman böyle bir süreci mutlaka gerçekleştirmek ve var olan birikimi kalıcı siyasi kazanıma dönüştürmek için ne yapmak gerekiyor? Böylesi bir durumda iki yol öne çıkıyor. *Birincisi*, siyasi mücadeleyi, siyasi çalışmalarını daha da genişletmek, geliştirmek, siyasi yapıyı, siyasi iktidarı etkileyecek bir demokratik siyaset gücünü Türkiye genelinde ortaya çıkartmak gerekiyor. Bu bakımdan birinci yol, demokratik siyasetin geliştirilmesi, genişletilmesi, yaygınlaştırılması yoludur. Bunun bütün Türkiye çapında geliştirilmesi durumudur. *İkinci yol ise*, meşru savunma savaşını geliştirme yoludur. Eğer demokratik siyasetin önü kapalıysa, demokratik siyasete işlerlik kazandırılmıyorsa, ortaya çıkan acil toplumsal sorunlar demokratik siyaset yöntemiyle çözülmiyorsa, o zaman gündeme meşru savunma savaşı gelir. Bu bir ilkesel kuraldır. Biz de böyle bir kritik noktadayız. Eğer bugün bu kritik ve tarihi süreçte demokratik siyaset işlemez, yüz yüze bulunduğumuz sorunlara çözüm bulmazsa, o zaman gündeme tabii ki demokratik siyaseti korumak, önünü açmak, ona işlerlik kazandırmak, onun hedefini, amacını gerçekleştirmek üzere aktif meşru savunma savaşını geliştirmek devreye girer. Siyasi diyalog çözüm olmazsa, demokratik siyaset bir çözüm gücü haline kendini getiremezse, son çare olarak biz meşru savunma savaşıyla da bu süreci geliştirebilir, kendi çözüm alternatifimizi ortaya koyabilir ve başarıyla gerçekleştirebiliriz. Dikkat edilirse Özgürlük Hareketi ve Kürt halkı olarak alternatifsiz değiliz. Sürece yaklaşımda çözümsüz değiliz. Kendi çözüm alternatiflerimiz var. Fakat Hareket olarak tercihimiz, savaşa, şiddetle bu işin çözülmesi değil; siyasetle, demokrasiyle çözümleridir. Onun için de, dikkat edelim son bir yıldır, bütün saldırılara rağmen,

sabırla siyasi diyalog ve uzlaşma yön-teminin işlemesi için çaba harcadık, ön açtık, böyle bir siyaset izledik. Bunun mevcut durumda AKP hükümeti tarafından olumlu karşılanıp, önünün açılması sağlanmıyorsa, o zaman demokratik siyasi güçler ya da radikal demokratlar, liberal demokratlar, İslami demokratlar, Kürt demokratları bir araya gelsin, geniş bir demokrasi hareketi yaratarak bu sürecin önünü açsın, demokratik siyasi çözüm sürecini geliştirsin istedik. Hareketimizin durumu, çabası, görüşü bu temeldedir. Tamamen böyle bir çalışmaya fırsat, imkân sunuyor, güç ve destek veriyor. Bunun önünü açmış, zeminini yaratmış, imkânlarını oluşturmuş, otuz yıllık mücadeleyle Kürdistan'da yaratılan bütün demokratik değerleri Türkiye çapında demokratik siyasetin gelişmesinin hizmetine koşmuş bulunuyoruz. Önder Apo böyle bir demokratik siyasi hareketin gelişmesi için büyük çaba harcıyor. Bu konuda sayısız çözüm önerisinde bulundu. Demokratik siyasetin nasıl olabileceği, nasıl ittifak oluşturabileceği konularına düşüncede çözüm getirdi. En asgari demokratik siyasal birliğin sağlanmasını ifade edecek, temsil edecek asgari demokrasi ilkelerini ortaya koydu. Demokratik siyasi hareketin nasıl örgütlenebileceği, işleyebileceği konusunda, her türlü ittifaklardan, güç birliklerinden, çatı partisine kadar çok değişik örgütsel formülasyonlar önerdi. Kısaca Önderlik ve Özgürlük Hareketi olarak bütün gücümüzü ve çabamızı Türkiye çapında bir demokratik siyasetin oluşması, gelişmesi ve Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununun demokratik siyasi çözümünü sağlatacak bir Türkiye siyaseti yaratmak üzere kendini güçlü ve etkili hale getirmesini gerçekleştirmeye hasrettik. Bu yönlü çabalarımızı sürdürüyoruz.

Geçmiş anlamayan bugünü inşa edemez ve geleceği öngöremez

Bu geçtiğimiz otuz yıl içerisinde, Kürt halkının PKK öncülüğünde yürüttüğü mücadelenin yarattığı siyasi güce dayanarak birçok güç iktidar oldu. Her türlü gerici çevre bundan yararlandı. Ordu buna dayanarak iktidarını pekiştirdi, Demirel buna dayanarak cumhurbaşkanı oldu, AKP buna dayanarak sekiz yıldır iktidar oldu, MHP buna dayanarak iktidar oldu, Ecevit buna dayanarak hükümet oldu. Hem sosyal demokrasi, hem milliyetçisi, hem liberali, hem İslamcısı, her ideolojiden insan, kesim Kürt halkının özgürlük mücadelesinin ortaya çıkardığı demokratik siyasi güce dayanarak kendini Türkiye siyasetinde etkili hale getirdi. Tuhaf ama bu gelişmenin yarattığı değer demokratik siyasi değerdi, fakat bundan yararlanamayan, buna dayanarak güç elde edemeyen yegane güç ise Türkiye'nin sol demokratları, radikal demokratları oldu. Buna sahip çıkıp, buna dayanarak Türkiye siyasetinde büyük güç sahibi haline gelmesi gereken güçler, akıl almaz bir biçimde buna sırt çevirdiler. Bundan uzak duruyorlar. Bu gerçeği, birikimi gerçekten değerlendiremiyorlar. Bunun gücünü, imkânını, etkinliğini gösteremiyorlar. Bu gerçekten de oldukça ciddi ve anlaşılmaz bir durum. Peki, bu neden böyledir? Niye bu kadar gelişmelerin ve gerçeğin dışında kalınıyor? Bu kadar büyük bir darbe mi yendi? 12 Mart ve 12 Eylül darbesinin baskıları bu kadar sarsıcı, ürkütücü, sindirici mi oldu? Yoksa bu darbeler gerçekten sol ve sosyalist hareketi bu kadar çok mu kendi içinde parçaladı, dağıttı, tasfiye etti? Çok mu içten fethedildiler; ideolojik olarak, duygusal olarak ele geçirildiler? Ajanlaşma bu kadar mı etkilidir? Gerçekten insanlar niye bu kadar çaresiz?

Neden bu demokrasi kazanımlarını herkesten fazla sahiplenip kendi siyasi gelişmeleri doğrultusunda Türkiye çapında değerlendirmediler, değerlendiremiyorlar? Halen de değerlendirecek güçleri yok. Tabii bu oldukça ciddi ve düşündürücü bir durumdur. İnsan bu duruma bakınca, hemen böyle bir hareketin gelişip demokratik siyaseti güçlü kılarak siyasi zeminde etkili olacağı umudunu taşıyamıyor. Böyle bir güç olsaydı şimdiye kadar bunu çoktan yapabilirdi. Bu noktada ciddi bir gerilik, tutuculuk, tasfiye olmuşluk yaşanıyor. Bu nedenle de öyle kısa vadede hemen böyle bir siyasi gelişme beklemek biraz da hayalcilik gibidir. Kendimizi bu konuda kandırmamamız gerekiyor. Fakat böyle bir çalışmayı örgütlemek, yürütmek, geliştirmekten de asla vazgeçmemek lazım. Kendi diğer alternatiflerimizi saklı tutmak, gündemde tutmak kaydıyla, demokratik siyaseti geliştirmek için mücadele etmeliyiz.

Elbette herkese görev ve sorumluluk düşüyor. Herkesin görevi, sorumluluğu var. Herkes üzerine düşen görev ve sorumluluğu yapmalıdır. Ama en fazla da Türkiye'nin sol demokrat, radikal demokratik güçleri bunu yapmalıdır. Birinci derecede sorumluluk onların omzundadır. Genel bir demokrasi hareketinin birleştirilmesi ve siyasete dökülmesi ancak radikal demokratların öncülüğünde gerçekleşebilir. Bu bakımdan da kendine devrimciyim diyen, demokratım diyen, aydınım, sanatçıyım diyen, Türkiye'nin solcusuyum, radikal demokratıyım diyen herkesin bu gerçeği görüp, tarihsel görev ve sorumluluklarına sahip çıkması lazım. Bunun için her şeyden önce bu kırk yılın değerlendirmesini doğru yapmalıdır.

için girişim olsun. Bunun için de çatı partisi ya da ittifaklar geliştirilebilir. Rahatlıkla demokratik güçler ittifak yapabilirler. Bir örgütsel formül bulabilirler ve siyaset alanına akabilirler. Kendilerini dar ideolojik grup olmaktan çıkartarak, siyaset yapan güce dönüştürebilirler. Hayret, Türkiye'de herkes siyaset yapıyor; askeri yapıyor, sivil yapıyor, milliyetçisi, sosyal demokrasi, İslamcısı, liberal yapıyor, herkes yapıyor da solcuları, sol demokratları yapmıyor. Kendisine sosyalistim, devrimciyim diyenler vebadan kaçır gibi siyasetten kaçıyor. Fakat siyaset dışı kalarak ne yapabilirler, nasıl toplumu etkileyebilirler? Kendi kendilerini avutan, boş konuşan grupçuklar olmaktan kendilerini kurtaramazlar. Ama bu konuda önemli bir tarihsel tecrübe oluştu. Artık bu durumun aşılması gerekiyor. Bu bakımdan da radikal demokratlar hem ilke birliği, hem örgüt birliği (çatı partisi), hem de siyaset yapmada kesinlikle bir dönemeç gerçekleştirmeli. Yeni bir tutum mutlaka geliştirmelidirler.

Özgürlük Hareketi olarak demokratik Türkiye hedefini yenilmez kıldık

Biraz cesaret ve fedakârlığa ihtiyaç var. Çalışmak gerekiyor. Bürokratikla bu işler yürümez. Halkın demokratik işleri bürokratikla değil, çalışmayla, çabayla, emekle, yani deyim yerindeyse biraz militanlıkla olur. Bu konuda da işte 12 Mart darbesine karşı gösterilen direniş gerçeğine biraz bakabilmeliler. O direniş kahramanlarını biraz hatırlayabilmeliler. O direniş ruhunu, bilincini, eylemlerini, idam sehпасındaki duruşları, işkence odalarındaki duruşları, dağda

“12 Mart darbesinin kırkıncı yılını, demokratik siyasetin örgütlendiği, birleştiği ve Türkiye siyasetini ciddi biçimde etkileyen büyük bir güce dönüştüğü bir yıl haline getirmeyi hedeflemek gerekiyor. Eğer böyle bir çaba içine girilirse, bu durum mevcut egemen güçleri de etkileyebilir, siyasi diyalogun önünü açabilir, siyasi yumuşama geliştirebilir. Diğer yandan demokratik siyaseti, siyasi ortamı etkileyen bir güce dönüştürebilir. Bütün bunlar da tabii Kürt sorununun demokratik siyasi çözümünün önünü açar, bu konuda kalıcı adımların gerçekleşmesini sağlar ve aynı zamanda da Türkiye'nin gerçek bir demokratikleşme sürecini gerçekleştirir”

Bu kırk yılı iyi değerlendiremeyen, derslerini iyi çıkaramayan bir yaklaşım kırkıncı yılda, kırk yıllık demokrasi mücadelesinin ortaya çıkardığı birikimi siyasete, örgüte dönüştüremez. Geçmiş anlamayan bugünü inşa edemez ve ciddi bir gelecek öngöremez.

Tabi yine güncel sorunlara çözüm gerekiyor. Yani geçmiş kırk yılın doğru bir değerlendirmesi üzerinden bugünün sorunlarına çözüm bulmak lazım. Nedir bugünün sorunlarına çözüm? *Bir*, birlik yaratabilmek; *iki*, siyaset yapmak. Gerçektende siyasetin bir arada, birlik içinde olduğunu solcu güçlerin, radikal demokratların anlaması lazım. Bunun için de asgari demokratik ilkeler temelinde bir birlik, ittifak öngörülmalıdır. Buna Önder Apo, antitekel olmak, barıştan yana olmak, yani Kürt sorununun demokratik çözümünden yana olmak ve *üçüncü* olarak da Türkiye'nin demokrasi programına sahip olmak dedi. Barış, demokrasi ve antitekel ilkelerini bütün demokratik güçlerin birleşeceği temel ilkeler olarak tanımladı. Bu ilkeler temelinde bütün radikal demokratlar, liberal demokratlar, İslami demokratlar, Kürt demokratları bir araya getirilebilir. Güçlü bir demokratik siyasi akım ortaya çıkarılabilir. Çünkü bunun dinimizmi, örgütlü gücü, halk gücü Kürdistan'da, Kürt toplumunda var. Türkiye toplumunda da bunun dinamiği var. Bunlar birleştirilirse güçlü bir demokrasi hareketi ortaya çıkarılabilir, yeter ki temel ilkelerde asgari müştereklerde birleşip bir örgütsel çözüm

çizgisinin, Hareketimizin genel duruşunun bu gerçeğini, özünü görerek, bunu iyi temsil edebilmelidir. Başkasından beklemek, Türkiye'nin solcuları, demokratları bu işi yapsınlar demek yerine, onlara güç, cesaret veren, onlarla birlik olan, onları böyle bir mücadeleye sevk eden, onların yapamadığını gerekirse kendileri üstlenip yapan bir çaba içinde olmalılar. Yoksa biz kendi kendimize bir düzey yaratmışız, karşıda da böyle bir düzey olsun, işbirliği yapalım dememek lazım. Öyle olsaydı bir çözüm olabilirdi. Bu kötü de değildi. Ama ortada öyle bir durum yoksa beklemek bir şey kazandırmaz. Niye yok diye karşı tarafı hep eleştirmek de bir çözüm üretmez. Eleştirmekle birlikte, eleştiride ortaya çıkan görev ve sorumlulukların gereğini pratikte yerine getirir olabilmek lazım. Kürt demokratik hareketinin başarı kazanabilmesi, Kürt sorununun demokratik siyasi çözümünü gerçekleştirebilmesi buna bağlı. Eğer Türkiye'nin demokratikleşmesi geliştirilemezse, dolayısıyla Türkiye'de demokratik siyaset egemen kılınamazsa, bilinmeli ki, Kürt sorununun demokratik siyasi çözümü olmaz. İstendiği kadar ben demokratik siyasi çözüm üreteceğim densin, eğer Türkiye'yi demokratikleştirecek bir siyasal demokrasi hareketi Türkiye çapında geliştirilemezse Kürt sorununun demokratik siyasi çözümü nasıl olacak? Kim yapacak? O zaman bu, MHP'den, CHP'den, AKP'den böyle bir çözüm beklemek olur. Bu tutum, Türkiye'yi bu güçler demokratikleştirsın diye beklenti içine girmeyi ifade ediyor. Yani eğer gerçekten bu güçler Türkiye'yi demokratikleştirecek güçler olsalar insan onlarla da anlaşabilir. Onlar da demo-

kratikleştirsın diyebilir. Ama yapmazsa ne olacak? Tarih karşısında kendimizi şöyle savunabilir miyiz: MHP, CHP, AKP demokrasi getirmede de onun için demokrasiyi başarıya götüremedik. Bu bir demokratik savunma olamaz. Demokratik güçler bu biçimde kendilerini tarih karşısında savunamazlar. Kendilerini tarih karşısında affettiremezler. Bu savunmayı kimse ciddiye almaz. Bu savunmanın bir tarihsel değeri kesinlikle olmaz. O bakımdan da bu tür şeylere kendini kaptırmamak, böyle tutucu ve hayalci yaklaşımlar içinde olmamak, bu çerçevede kendini daraltmamak lazım.

O halde yapılmayan görevleri yapmayı üslenmek, daha sorumlu, daha geniş davranmak, her ortamın demokrasisini yaratan, demokratik örgütlülüğünü geliştiren bir tutumun sahibi olmak gerekir. Öyle Kürtler-Türkler birbirinden çok kopuk değildir. Gerçi yaşanan mücadele belli hassasiyetler yaratmış, gittikçe daha fazla da yaratıyor. Toplumlar arasındaki ilişkileri zorlar noktaya geliyor. Eğer demokratik siyaset işlemez ve kısa zamanda çözüm üretmezse, bundan sonra sürecin böyle bir kopuş temelinde gelişeceğini, toplumların ruhsal ve pratik kopuşu gittikçe daha derin yaşayacakları bir gerçek. Bu son gelişmelerle bu daha fazla gözüküyor. Fakat şu haliyle öyle bir durum çok derin gerçekleşmiş değildir. Halen toplumların ortak demokrasi mücadelesi yürütmelerinin koşulları var. Birbirleriyle bu temelde ilişkilendirmelerinin, birlik olmalarının koşulları var. O halde

bu ortamı kaybetmeden bu durumu değerlendirebilmek lazım. Bu konuda Türkiye'de ben solcuyum, demokratım, halkçıyım diyen herkese de büyük görev ve sorumluluk düşüyor. Tabii Kürt demokrasisine, Kürt demokratik hareketine de büyük görev ve sorumluluk düşüyor. Eğer bu iki kesim doğru bir yaklaşım içinde olur, birbiriyle iyi bir ilişki içine girer, birlik yaratır, dolayısıyla bütün Türkiye toplumunun önüne demokratik siyasetin çözüm gücünü, mevcut rejime alternatif demokratik çözüm programını ortaya koyarlarsa, hızla bir demokratik siyasi hareketi ve demokratik Türkiye gerçeğini siyasette etkili olacak şekilde ortaya çıkarabilirler. Bu gerçek zaten şimdi var; kırk yıldır yenilmemiş, varlığını sürdürüyor. Türkiye'deki aydınlar, sanatçılar, sol demokratik güçler olarak çeşitli bireyler, örgütler düzeyinde kendi varlığını sürdürüyor. Daha çok Kürt Özgürlük Hareketi olarak büyük bir yenilmez direnme gücü olarak varlığını sürdürüyor. Kürt halkı olarak varlığını sürdürüyor. Dolayısıyla zaten var olan bu gerçeği doğru ilkeler temelinde örgütleyerek harekete geçirebilmek gerekiyor. Demokratik siyasetin siyasi yöntemlerle önünün açılması ancak böyle olur. Dolayısıyla savaşın daha tırmandırılmasına, çatışmaların daha yaygın hale gelmesine fırsat vermemek, onun önünü almak ancak bununla gerçekleşebilir. Herkes bilmeli ki, demokratik siyasi alternatif gelişirse çatışmalar önlenabilir. Bunlar olmazsa içine girilecek süreç daha kapsamlı ve derin bir çatışma süreci olacak.

Elbette ki bu yöndeki olumsuz gelişmeleri önlemek isteyen herkes demokratik siyasetin örgütlenmesine ağırlık verecek. Demokratik siyasi hareketi Türkiye'de bir çözüm gücü haline getirmeye ağırlık verecek. Dolayısıyla 12 Mart darbesinin kırkıncı yılını, demokratik siyasetin örgütlendiği, birleştiği ve Türkiye siyasetini ciddi biçimde etkileyen büyük bir güce dönüştüğü bir yıl haline getirmeyi hedeflemek gerekiyor. Eğer bu hedeflenirse gerçekleşebilir. Böyle bir çaba içine girilirse, bu durum mevcut egemen güçleri de etkileyebilir, siyasi diyalogun önünü açabilir, siyasi yumuşama geliştirebilir. Diğer yandan demokratik siyaseti, siyasi ortamı etkileyen bir güce dönüştürebilir. Bütün bunlar da tabii Kürt sorununun demokratik siyasi çözümünün önünü açar, bu konuda kalıcı adımların gerçekleşmesini sağlar. Aynı zamanda da Türkiye'nin gerçek bir demokratikleşme sürecini gerçekleştirir. Türkiye'nin demokratikleşmesiyle Kürt sorununun demokratik siyasi çözümü bu düzeyde iç içedir. Biri diğeri için olmazsa olmaz kabilindendir. Biri olmadan diğeri gerçekteleşmesi mümkün değil. Kürt sorunun demokratik siyasi çözümü Türkiye'nin demokratikleşmesiyle birlikte olmazsa gerçekleşmez, gerçek bir Türkiye demokrasisi Kürt sorununun demokratik siyasi çözümünün hedeflememesiyle gerçekleşmez. Bütün bunlar da kırk yıllık mücadeleyi sonuca götürür. Türkiye'nin ne-reye gideceği sorusuna, demokratik Türkiye toplumunun yaratılması biçiminde cevap verir. Doğru olan, gerekli olan, herkesin bağlı kalması, esas alması, aktif olarak çaba harcaması gereken durum budur. Eğer bütün bunlar olmazsa, o zaman gündeme PKK'nın Kürdistan'ı kendi gücüyle örgütlenme temelinde sorunları çözmeye alternatifleri gelir. Böyle bir alternatif var mı? Evet, vardır. Zorlukları var. Ciddi bir iştir. Ciddi acılar ve kayıplar içerebilir, ama böyle bir çözüm alternatifini yine de vardır. PKK ve Kürt halkı böyle bir çözüm alternatifine de sahiptir. Eğer mecbur kalırsa elbette böyle bir alternatifi hayata geçirme mücadelesinden de geri durmayacaktır. Bunu da herkesin bilmesi gerekir.

ÖZGÜRLÜK MÜCADELE İLE YAKALANIR

Tecavüz Kültürünü Aşalım şıarıyla başlattığımız süreç, 8 Mart'ın 100. yılına verilecek en büyük yanıttır. Dolayısıyla 8 Mart'ı özgürlük ruhuyla karşılamak, tüm öncü militanlar olarak özgürlüğe ulaşmanın en temel yoludur. 8 Mart'ın direniş ruhu Zilan ve Semalarla zirveleşen bir ruhtur. 8 Mart'ın 100. yılını özgürlük yılına dönüştürmek kadının özgürlük mücadelesi ile direkt bağlantılıdır. Özgürlük mücadelesini yükseltmek ve tecavüz kültürünü aşmak, toplumsal değerleri kalıcı bir sisteme dönüştürmek, demokratik komünal sistemi kurmakla bağlantılıdır. 8 Mart'ın 100. yılını anlamak, tarihini bilmek, toplumla yeniden buluşmak, uygarlık tarihinin bir tecavüz kültür tarihi olduğunun bilincini oluşturmak tarihi değiştirmede ve doğru temelde yazmada temel bir anlayış ve yaklaşım olacaktır. 5 bin yıllık tarihi yeniden sorgulamak ve öğretici sonuçlar çıkarmak direniş tarihine sahip çıkmak anlamına da gelir.

Bu nedenle 8 Mart'ı 8 Mart yapan gerçeklik direniş tarihi ile doğru bir bağın kurulmasıyla olur. 100. yılını da bu bilinçle karşılamak önemlidir. Doğal toplumdan başlayarak kadın kendi tarih bilincini derinliğine oluştursa özgürlük mücadelesini de bir o kadar güçlü verecektir. Kürdistan kadın özgürlük mücadelesi 5 bin yıllık tecavüz kültürünü aşma mücadelesidir. Kadının bilinç irade kazanma mücadelesidir. Bunda Önder Apo'nun rolü belirleyicidir. Önder Apo'nun harcadığı emek ve çaba herhangi bir ölçüye vurulamayacak kadar büyüktür.

8 Mart kadının direniş geleneğinin güçlenmesinde çok önemli bir duraktır. 8 Mart kadınların yaşadığı adaletsizliğe, hukuksuzluğa, köleliğe, sistem dışına itilmeye karşı bir direniş mücadelesidir. Bir özgürlük mücadelesidir. Dolayısıyla 8 Mart'ı sadece 8 Mart'la başlatmak değil, tüm zamanları kadının direniş ve mücadele gününe dönüştürmek büyük bir anlam ifade edecektir. 8 Mart'ı 8 Mart yapan doğal toplumun ruhudur. Kadının devletçi uygarlık sistemi ile hesaplaşma tarzıdır.

8 Mart Amerika'da 1857'de kadın emeğinin sömürülmesine karşı, işçi kadınların emeklerinin karşılığını alabilmek için direnişe geçtiği ve 129 kadının diri diri yakıldığı günün anısına mücadeleyi yükseltme günüdür. 26-27 Ağustos 1910 tarihinde Danimarka'nın Kopenhag kentinde 2. Enternasyonale bağlı kadınlar toplantısında (Uluslararası Sosyalist Kadınlar Konferansı) Almanya Sosyal Demokrat Partisi önderlerinden Clara Zetkin, 8 Mart 1857 tarihindeki tekstil fabrikası yangınında ölen kadın işçiler anısına 8 Mart'ın Dünya Kadınlar Günü olarak anılması önerisini getirdi ve öneri oybirliğiyle kabul edildi. Dolayısıyla 8 Mart'ın 100. yıl dönümünde binlerce hatta milyonlarca kadının sokaklara dökülmesi büyük bir anlam ifade etmektedir. Anıya bağlı kalmanın en güzel ifadelerinden biri de bu olmalıdır. Kapitalist sistem kadın karşıtı bir sistemdir. Kadının maruz kalmadığı baskı ve zulüm kalmamıştır. Kadını bir toplumsal gerçeklik olarak ele aldığımızda, kadının iradesini geliştirmek, mücadeleyi bu irade üzerinden yükseltmek anlamlıdır. Tüm devrimlerde kadının etkili katılımını görmek mümkündür. Bunları da birer kadın devrimi saymak yanlış değildir. Fransız Devriminde Jakobenlerin kanadında kadınların en ön saflarda yer alması, yine Amerika'da, İngiltere'de, Ekim Devrimi'nde kadının yüksek aktivitesi söz konusudur. Kadının kendi

iradesi ile katıldığı sistemler gerçek anlamda adaletin, hakikatin biraz daha önde olduğu sistemlerdir.

8 Mart direnişi tecavüz kültürüne karşı bir başkaldırıdır

8 Mart, dünya kadınlarının görkemli direnişlerine sahne oluyorsa bu direniş mirasının ne kadar toplumsallaştığını gösteriyor. Bir direnişi, bir gelişmeyi anlamlandırmak onun yarattığı etkiyle bağlantılıdır. 8 Mart'ın 100. yılına girerken bu mirasın halen güncelliğini koruduğunu, halen daha görkemli direnişlere yol açtığını görüyoruz. Bir bakıma 8 Mart direnişi tecavüz kültürüne karşı bir başkaldırıdır da. 8 Mart'ın tüm Dünya Emekçi Kadınlar Günü olarak ilan edilmesinin nedeni etki gücünden kaynaklıdır. Bu nedenle 8 Mart'ı o koşullarda ele aldığımızda insan anlamını daha iyi görebiliyor. Yani 8 Mart tarihsel ve toplumsal bir direniştir.

Tecavüz kültürü sistemeldir. Bir zihniyet olayıdır. İktidar ideolojisinin bir sonucudur. Toplum toplum yapan o toplumun değer yargılandır. Toplumun toplum olabilmesi, kültürle bağlantılıdır. Önder Apo *"Bir toplumun gelişmişlik düzeyi o toplumdaki kadının gelişmişlik düzeyiyle ölçülür"* derken bu gerçeğe işaret etmektedir. Kadın bir bakıma demokratik değerlerin toplamını ifade eder. Tecavüz kültürünün sınıflı uygarlık kırı olduğunu belirtmek gerekir. Tecavüz kültürünü gerçek anlamda aşırarak olan demokratik değerlerin kurumsallaşmasıdır. Özgürlük mücadelesinin derinliğine yayılmasıdır.

Kültür toplumsallıktır. Bu toplumsallığı oluşturan iki cinstir. Kültürün bu iki cins üzerinde geliştiğini toplumsallaştığını biliyoruz. 5 bin yıllık resmi sistemin ideolojisi ve kültürü bir tecavüz kültürüdür. Kadına dayatılan kölelik ve tecavüz kültürü tüm topluma dayatılan kültürdür. Kadının buradan çıkış yapması toplumun, insanlığın çıkış yapması anlamına gelir. Bu açıdan mücadeleyi genelleştirmek, kendine öncü diyen, erkek egemenliğinin yarattığı tahribatları bilen insanların görevidir. Bilerek yaşamak, yaşanan tarihi de anlamlandırmak son derece özgürlükçü bir anlayışı gerektirir. Kadın özgürlük mücadelesini yürütmek dünyada en anlamlı, en onurlu işlerden biridir. Kadın özgürlük mücadelesi özgür yaşam mücadelesidir.

Tarih boyunca kadının özgürlük mücadelesi sürekli olmuştur. İdeolojide, felsefede ve örgütlenmede yaşanan sorunlar kadın mücadelesini zayıf bırakabilmiştir. Bu durum aynı zamanda kadını parçalı ve dar grup sınırlarında bırakmıştır. Bu açıdan tek bir kadının örgütsüz kalmadığı, tek bir kadının bilinçsiz kalmadığı bir örgütlenme şarttır. Kadının doğası örgütselliğe yatkındır. Kadın özgürlük mücadelesinin zorlukları vardır ancak heyecan vericidir. Bir yerlerden ve birlerinden özgürlük dilenemeyeceğimize göre o halde mücadelemizi büyüterek özgürlüğümüzü sağlayabiliriz. Tersini düşünmek 5 bin yıllık sistemin sömürücü karakterini hiç anlamamak olur. Önder Apo boşuna her fırsatta bizleri canavarlaşan sisteme karşı uyarmıyor. Egemen sistemi derinliğine çözmek kadın açısından çok önemli bir noktadır. Sistemin dayattığı iradesizlik, bireycilik, köleliktir. Sistem kadını komünal yaşamdan koparmaya ve tümünden denetime almaya çalışıyor. Kadından başlayarak topluma dayattığı da derin bir köleliktir. Kapitalist

modernitenin evrensellik adına geliştirdiği şey de bir kölelik biçimidir. Dolayısıyla tecavüz kültürünün en üst zirvede yaşatan kapitalist zihniyettir. Bunu modernite adı altında yapmaktadır. Kadının ve toplumun ruhunu teslim alarak yapmaktadır. Bu da bir ölüm biçimidir. Ölümler sadece fiziki olmaz, ruhsal, düşünsel, kültürel de olur. Kapitalizm kendisini farklı yansıtmaya çalışsa da işin özü öyle değildir. Kapitalist modernite bir gelişme ölçüsü değil, bir bitiş ölçüsüdür.

Kapitalist moderniteye karşı mücadele yürütmek insanlık onuruna sahip çıkmaktır. PKK'nin ve Kadın Özgürlük Hareketinin 30 yıldır yapmaya çalıştığı da budur. Bu konuda Önder Apo'nun büyük çabaları ve mücadelesi belirleyici bir rol oynamaktadır. İmralı direnişi ve orada sağladığı derin tarihi yoğunlaşmalar kapitalist sistem başta olmak üzere tüm sınıflı uygarlık sisteminin maskelerini düşürmeyi getirmiştir. İnsanlık için bundan daha değerli bir katkı düşünülemez. Önder Apo'nun büyük emek ve mücadelesiyle ortaya çıkan Kadın Özgürlük Hareketi, Kadın Ordulaşması ve Partileşmesi tüm dünya kadınları ve insanlık için en büyük bir değeri ifade etmektedir. Binlerce şehidi olan Özgür Kadın Hareketi Beritan, Zilan ve Semaların direnişiyle tarihteki tüm kadın direnişlerini selamlamıştır. Bu anlamda bu mücadele de çok büyük bedeller ile gelişmiş ve yayılmıştır.

Özgürlük bedelsiz olmaz. Zorlukları ve riskleri göze almadan özgürlük mücadelesini yürütmek mümkün değildir. Önder Apo'nun da ifade ettiği gibi *"özgürlük kolay olsaydı Ronahi ve Berivan kendilerini yakmazdı. Özgürlük kolay olsaydı insanlar kendilerini meydanlarda patlatmazdı, uçurumlardan atmazdı"* özgürlüğe giden her adım büyük bedeller sonucudur. Kadın hareketi büyük emekler, mücadeleler, direnişler sonucu bu düzeye ulaştı. Bugün Kürt kadınları 8 Mart'ı en görkemli kutlayan kadınlar oluyor. Bu durum özgürlük bilinciyle yakından bağlantılıdır. Kürt kadını dağda, ovada, şehirde mücadele ederek, direnerek özgürlük bilincini derinleştirmeseydi bugün bu sonuçlar da ortaya çıkmazdı. Kürt kadınına erkek egemen sistemin saldırmasının altında kadının kazandığı özgürlük bilincinden duyulan korku yatmaktadır. Kürt kadını duvarları yıkarak özgür yaşama yürüyen bir gerçeği ifade etmektedir.

Kadının gücünden korkan zihniyet amansızca kadına saldırmaktadır. Kadının iradeleşmesi sistemin en büyük kabusudur. Kürt kadınının 30 yıllık mücadelesi çok büyük sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Güçlü bir miras yaratmıştır. Demokratik kültürü oluşturmuştur. Özgür yaşam sisteminin temellerini örmüştür. Özgürlük mücadelesini ve ortaya çıkardığı demokratik değerleri yapısallaştırmıştır.

Sema arkadaş 8 Mart ile 21 Mart arasında ateşten köprü olmak istedi. Yine 28 Mart Agit arkadaşımızın şahadetinin yıldönümüdür. Bu arkadaşlarımız kadın eksenli özgür yaşamın inşasında kişilik ve yaşam duruşlarıyla örnek kişilikler olmaktadır. Her toplum yarattığı değerlerle ayakta kalır. Kürt halkının değerleri de özgürlük uğruna en büyük zorluklara karşı koyarak direnen ve canını veren kızları ve oğullarıdır. Çok alt düzeye düşürülen, her yönlü sömürülen bir toplumdan yüksek direniş gücünün ortaya çıkması kendi başına devrim niteliğinde bir gelişmedir.

Kadın özgürlük mücadelesi salt bir cinsin özgürlük mücadelesi değildir. Toplumsal bir mücadeledir. Çünkü kadın so-

"8 Mart kadının direniş geleneğinin güçlenmesinde çok önemli bir duraktır. 8 Mart kadınların yaşadığı adaletsizliğe, hukuksuzluğa, köleliğe, sistem dışına itilmeye karşı bir direniş mücadelesidir"

runu sosyal bir sorundur. Ve sosyal, toplumsal sorunların başında gelen bir sorundur. Eğer bir sorun toplumsal ise mücadelesinin de toplumsal olması gerekiyor. Kadın Özgürlük Mücadelesi bölgeyi aşarak dünyayı etkilemektedir. Bugün siyasete en aktif katılan Kürt kadınıdır. Bu da ciddi bir mücadele alanıdır ve Kürt kadını oldukça ciddi bir rol oynamaktadır. Bunun toplumsal dönüşümdeki rolü azımsanmayacak düzeydedir.

Kadınlar gücünü birleştirerek 8 Mart'tan 21 Mart'a ve 4 Nisan'a güçlü bir köprü oluşturabilmelidir

Kürt kadını sistemden ve erkekten en güçlü kopuşu sağlamıştır. Büyük oranda bağımlılıklarını aşmıştır. Kopuş derin bir bilinç olmadan sağlanamaz. Kopuş bağımsız düşünebilme gücüdür. Bağımsız yaşayabilme ve yürüebilme gücüdür. Kürt kadını bu bilinci oluşturmuştur. Kendi öz iradesine dayanarak dağda, zindanda ve yaşamın her alanında erkek egemen zihniyete ve sisteme karşı mücadele etmektedir.

Geride bıraktığımız bir yılı değerlendirdiğimizde 2010 yılı hem genel Hareketimiz açısından hem de kadın hareketi açısından çok hareketli bir yıl oldu. Hem toplumsal alana yönelik saldırılar, tutuklamalar, baskılar siyasal iradeyi kırmaya dönük yönelimler hem de gerillaya dönük operasyonlar ve saldırılar yoğunca gelişti. Kadın özgürlük hareketi açısından da bu yıl bir hamle yılı oldu. Önderliğimizin özgürlüğü kadının özgürlüğüdür şıarıyla gelişen süreç çok önemli kazanımlar ortaya çıkardı. Yine *'Kimsenin Namusu Değiliz, Namusumuz Özgürlüğümüzdür'* kampanyası toplumsal alanda büyük bir etkiye yol açtı. Kadına yönelik uygulanan şiddet çok ciddi gündeme girdi. İlanını 8 Mart'ta yapacağımız yeni kampanya ile de 2009'da başlattığımız bu süreci daha fazla yükselteceğiz.

Geçen süreçte Önder Apo'nun içinde bulunduğu koşullar ciddi bir tartışma gündemi oluşturdu. Ahlak ve hukuk

dışı gelişen yönelimler kadınlar ve halk tarafından büyük bir tepkiyle karşılandı. Bunun mücadelesi verildi ve direnişi geliştirildi. Komplo 12. yılında en başta Önderliğimizin, halkımızın, hareketimizin, çabalarıyla boşa çıkartıldı. Direniş çizgisi kazandı. 2010 yılını Önder Apo'nun özgürlüğü için radikal bir mücadele yılı olacaktır. Yine kadın özgürlük sorunlarının daha yoğun gündeme konulacağı ve mücadelesinin verileceği bir yıl olacaktır.

Özgürlük her zamandan daha yakın bir noktadadır. Topyekûn bir mücadele duruşu özgürlüğü sağlayacaktır. AKP'nin açılım adına yürüttüğü tasfiye konseptini tümünden boşa çıkaracaktır. Yılı devrim yılına dönüştürecek. Geline aşamada bu süreci geliştirmek için hiçbir gerekçe kalmamıştır. Zafer için her türlü imkân mevcuttur.

Önder Apo'yu ölüm çukurundan ancak büyük bir özgürlük mücadelesi ve topyekûn bir direniş hamlesi çıkarabilecektir. Gerçek yoldaşlıkta ancak böyle anlama kavuşacaktır. Başarının yolu budur. Özellikle Kürt kadınlarının 8 Mart'ı bu ruhla karşılaması temel mücadele gerekçesi olabilmelidir. Bu duruş tecavüz kültürünün aşılmasında en temel bir duruş olacaktır.

Egemen erkek sistemi kadın mücadelesini baltalamak için çok yoğun özel savaş yürütmektedir. Bu konuda medyanı oldukça etkili kullanmaktadır. Diziler, müzikler, programlar yoluyla tecavüz kültürünü yaymaktadır. Kadınları kontrolde tutmaya çalışmaktadır. Maneviyatı öldürmeye çalışmaktadır. Kadın hareketleri açısından bu çirkin saldırıları boşa çıkaracak bir mücadele duruşu yeni yılın temel yaklaşımı olabilmelidir.

8 Mart'ın yeni yılına daha da güçlenmiş bir özgürlük iradesi ile giriyoruz. Direniş ruhumuz daha güçlü ve kararlıdır. Kadınlar gücünü iradesini birleştirerek 8 Mart'tan 21 Mart'a ve 4 Nisan'a güçlü bir köprü oluşturabilmelidir. Mücadelelerini özgür yaşamın kapılarını açarak taçlandırabilmelidir. 2010 yılının 8 Mart'ına en anlamlı cevap bu olacaktır.

YENİ MÜCADELE YILINI NEWROZ ÖZGÜRLÜK VE DİRENİŞ RUHUyla KARŞILAYALIM

Halk Savunma Merkezi

HPG'nin Tüm Komutan ve Savaşçı Yapısına!

Değerli Yoldaşlar!

Yeni bir Newroz yılına giriyoruz. Bu Newroz'u hareket ve halk olarak daha kararlı, iddialı ve coşkulu karşıyoruz. 2622'nci Newroz yılında özgürlüğü daha derinden anladığımızı ve yaşadığımızı hissediyoruz. Bu inançla başta bizi bugünlere getiren Önder Apo olmak üzere tüm yoldaşların, halkımızın ve dostlarımızın Newroz Özgürlük Bayramını yürekten kutluyoruz. Yine başta Ulusal Kahramanlarımız Mazlum Doğan ve Mahsum Korkmaz olmak üzere, onların şahsında tüm kahraman şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyoruz. Newrozlaşan halkın özgürlük güçleri olarak, kahraman şehitlerimizin amaç ve özlemlerini mutlaka yaşamsallaştıracığımıza dair sözümüzü bir kez daha yineliyoruz.

Değerli Yoldaşlar!

Newroz'ların Önder Apo ve PKK'yle çok daha güzel, anlamlı ve heyecan verici olduğu tartışma götürmezdir. Halk olarak özgürlük irademizi, bilincimizi, inancımızı ve kararlılığımızı Newroz'larla geliştirdik ve Newroz direnme ruhuyla PKK direniş gerçeğini ortaya çıkardık. Özgürlük irademiz PKK'nin çekirdeği 1973 Newroz'unda atıldı. Büyük önderlerimizden Mazlum Doğan öncülüğündeki büyük zindan direnişi 1982 Newroz'unda gelişti. 1985 Newroz'unda halkımızın ulusal kurtuluş cephesi olan ERNK ilan edildi. 1986 Newroz direnişi içerisinde ulusal kahramanımız Agit yoldaşın direnişi gerçekleşti. Ondan sonra her Newroz, halkımızın özgürlük ve demokrasi mücadelesinin atılım kaydettiği, kitlelerin büyük coşku ve heyecanla özgürlük ve direniş ruhunu yaşadığı bir yeni süreç, yeni başlangıç haline geldi. 2005 Newroz'unda Önder Apo demokratik konfederalizm sistemini ilan etti. Halkımızı demokratik komünalizm çizgisinde yeniden örgütlenerek özgür ve demokratik bir yaşamı kendi elleriyle yaratmaya çağırırdı. Bugün 2010 Newroz'unda Özgürlük Hareketi ve halk olarak Önder Apo'nun açtığı yolda, kahraman şehitlerimizin izinde ve PKK'nin büyük irade ve direniş gerçeğini esas alma temelinde, kendi ülke ve halk özgürlüğümüzü yaratma çerçevesinde Ortadoğu'yu ve insanlığı demokratik gelişmeye çekme doğrultusunda büyük bir mücadeleyi yaşıyoruz. Yeni Newroz yılına girerken, bu 2622'nci Newroz yılının Kürt halkının özgür ve demokratik yaşamında kalıcı stratejik siyasi gelişmelere sahne olacağı iddia ve iradesini net bir biçimde taşıyoruz. Newroz'u böyle bir amaç ve kararlılık temelinde karşıyor, yaşıyor ve tüm insanlığı Newroz ruhuyla donanarak özgür ve demokratik yaşamı kazanmaya davet ediyoruz. Kürt kadınlarının ve gençlerinin öncülüğünde özgürlük için büyük bir cesaret ve fedakârlıkla direnen halkımız, tüm insanlığı özgür ve demokratik yaşam içine çekiyor. 2622 yıldır Kürt halkı bu coğrafyada böyle bir ruhu, direniş temsil ediyor. Her yılı bir diğerinden daha güçlü bir özgürlük ruhuyla, heyecanıyla, coşkusuyla karşıyor. Newrozlarda özgürlük iradesini daha da pekiştirerek, tekelci sistemin her türlü gerici baskı ve saldırısına karşı dağlara sarılarak, doğayla bütünleşerek özgür yaşamdaki ısrar ve iddiasını daha da güçlendiriyor. İşte bu da bir halk gerçeğidir, bu da bir insanlık

tarihidir. Bir yanda tekelci uygarlık sisteminin her türlü kir pas içeren gerici, baskıcı, sömürücü tarihsel gerçeği varken, diğer yanda da Kürt halkının Newroz tarihi var. Ortadoğu halklarının Newroz özgürlük meşalesi öncülüğünde yaşattıkları, temsil ettikleri bir demokratik uygarlık tarihi, insanlık tarihi var. Bu tarih günümüzde Önderlik çizgisinde ve partimiz öncülüğünde çok daha bilinçli, örgütlü ve iradeli yaşanıyor. Başta Kürt toplumu olmak üzere, Ortadoğu halklarını ve tüm insanlığı özgür ve demokratik yaşama, bu temelde birliğe her zaman-kinden daha fazla çekiyor.

Değerli Yoldaşlar!

Hareket ve halk olarak yeni Newroz yılına çok daha kararlı, iddialı ve önüne kesin stratejik kazanım elde etme hedefini koymuş olarak giriyoruz. Bu yılda halkımızın özgürlük ve demokrasi mücadelesinin mutlaka kalıcı stratejik kazanım elde etmesi gerektiğine dair büyük bir inanç, irade ve kararlılık taşıyoruz. Bunun gerisinde hiçbir sonucu kabul etmeyeceğimizi açıkça ifade ve ilan ediyoruz.

1 Haziran 2004 Atılımı temelinde Hareket ve halk olarak çok büyük bir direniş mücadelesi içerisinde olduğumuz tartışma götürmezdir. Gerillanın meşru savunma direnişi ve halkımızın demokratik serhıldanı temelinde bu geçen altı yılın büyük bir direniş yılı olduğunu herkes kabul ediyor. Bu direniş içerisinde stratejik değişimi ve örgütsel yeniden yapılanmayı, tasfiyeciliği tasfiye ederek örgütsel yeniden toparlanmamızı gerçekleştirdik. PKK'nin yeniden inşasını, HPG'nin yeniden aktif direniş konumuna geçişini ve demokratik konfederalizm temelinde Özgürlük Hareketimizin yeniden yapılanmasını sağladık. Bütün bunlara dayalı olarak da meşru savunma çizgisinde büyük bir direniş verdik. 2004-2005 yıllarında yürüttüğümüz direniş ve geliştirdiğimiz örgütsel çalışmalar, AKP eliyle yürütülmek istenen çürütme politikasını, yani Önder Apo'yu ideolojik ve siyasi olarak yenilgiye uğratma politikasını boşa çıkartıp yenilgiye uğratarak, uluslararası komplonun İmralı mücadelesinde başarısız kılınmasını sağladı. Ardından 23 Ağustos 2005 tarihli Milli Güvenlik Kurulu toplantısıyla Türkiye yönetiminin hareketimize ve halkımıza yönelttiği yeni topyekûn savaş konseptine karşı, 2006 baharında dört ayı aşkın süre, tarihimizin en büyük, en kapsamlı, en uzun süreli serhıldanını ortaya çıkardık. Halkımızın görkemli serhıldanı 2006 yazında gerillanın kahramanca direnişiyle birleşince, birçok gücü bize dönük ateşkes çağırısı yapmak zorunda bıraktı. Bunları değerlendirerek ve stratejimiz gereği, Kürt sorununa demokratik siyasi çözüm bulunmasının önünü açmak amacıyla 1 Ekim 2006'dan itibaren beşinci tek yanlı ateşkes sürecini ilan ettik. Hem 2006'nın baharında ve yazında gösterdiğimiz direniş, hem de geliştirdiğimiz yeni ateşkes süreci, inkâr ve imha sisteminin topyekûn savaş konsepti temelinde geliştirdiği saldırıları boşa çıkardı. 2007 baharında Türkiye yönetimi en derin siyasi krizlerinden birini yaşadı. Türk Genelkurmayı 27 Nisan tarihli muhtırasını verdi. Dönemin Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt ile Başbakan Tayyip Erdoğan arasında Dolmabahçe görüşmesi yapıldı ve Hareketimize karşı savaş yapmak üzere yeni bir iktidar uzlaşması yaratıldı. Buna dayalı olarak 22 Temmuz erken genel

seçimi gündemleştirildi ve bu seçimle yeni bir özel savaş meclisi, hükümeti ortaya çıkartıldı. İşte kendisini bu biçimde yeniden planlamaya ve örgütlemeye çalışan Türkiye yönetimi, dışta da bir yandan 5 Kasım Bush-Erdoğan görüşmesiyle ABD ile anlaşarak, diğer yandan İran ile görüşmeler yapıp, onlarla da anlaşarak, 1 Aralık 2007 tarihinden itibaren gerillamızı imha ve tasfiye etmek üzere planlı ve kapsamlı bir saldırı süreci başlattı. 2007-2008 kışında Botan'da, bütün Medya Savunma Alanlarında, Zagros'ta hava saldırıları temelinde bu operasyonlar aylarca sürdürüldü. En son Şubat 2008 sonundaki Zap operasyonu ile gerillayı ezmeyi ve imha etmeyi hedefleyen bu planlı saldırı başariye götürülmek istendi.

Gerillamız ve halkımız kahramanca bir direniş gücü gösterdi

Biz bu kapsamlı saldırıya karşı da hareket ve halk olarak 'Edî Bese' hamlesini örgütleyerek yeni bir direniş geliştirdik. Halkımız tüm bu saldırıları boşa çıkartmak üzere çok daha güçlü ve kapsamlı bir serhıldana kalktı. Gerilla, Gabar ve Oremar direnişleriyle başlayan, Zap direnişiyle de doruğa ulaşan büyük bir direniş bu saldırganlığı kıracak düzeyde geliştirdi. Sonuçta Zap operasyonu kırılarak inkâr ve imha sisteminin bu planlı ve çok yönlü saldırısı da yenilgiye uğratılmış oldu. Bunu hazmedemeyen gerici güçlerin İmralı'da Önder Apo üzerinde baskı ve işkenceyi arttırmasına karşı da, Önderlik, Hareket ve halk olarak kapsamlı bir direniş yürüttük. Sonuçta 29 Mart 2009 yerel seçiminde bütün bu mücadele sürecinin kalıcı siyasi sonuçları ortaya çıktı. Referandum denen bu yerel seçimlerde kaybeden inkâr ve imha sistemi, kazanan halkımızın özgürlük ve demokrasi hareketi oldu. 2004'ten 2009'a kadar beş yıllık süre boyunca, demokratik siyasi mücadele stratejisi temelinde yürüttüğümüz atılım çerçevesinde büyük bir direniş gösterdik ve önemli gelişmeler ortaya çıkardık. İnkâr ve imha sisteminin ideolojik, politik ve askeri boyutlu imha ve tasfiye amaçlı planlı saldırılarını defalarca yenilgiye uğrattık, boşa çıkarttık. Gerillamız kahramanca bir direniş gerçeği ortaya çıkardı. Halkımız büyük bir serhıldan gücü yarattı ve kendisini böyle bir direniş içinde örgütlü kıldı. Bütün bunların sonucu, 29 Mart yerel seçim sonuçlarında güçlü bir siyasi birikim olarak ortaya çıktı. Beş yıllık mücadele boyunca sağladığımız bu önemli birikimi Kürt sorununun demokratik siyasi çözümüne dönüştürebilmek amacıyla 13 Nisan 2009 tarihinden itibaren tek yanlı çatışmasızlık süreci ilan ettik. Bununla, 29 Mart yerel seçim sonuçlarının ifade ettiği siyasi gücü Kürt sorununun demokratik siyasi çözümünde ve Türkiye'nin demokratikleşmesinde kalıcı siyasi sonuca dönüştürmek istedik. Demokratik dönüşümün önünü açmaya çalıştık. Beş yıllık mücadeleyle yarattığımız birikimin kalıcı siyasi sonuca dönüşmesini, stratejik kazanım haline gelmesini istedik. Bilindiği gibi, bizim bu çözümleyici demokratik yaklaşımımıza inkâr ve imha güçleri yeni oyun ve saldırılarla karşılık verdiler. 14 Nisan'dan itibaren başta DTP olmak üzere, Kürt demokratik güçlerine yönelik kapsamlı bir tutuklama operasyonu başlatıldı. Ardından sahte bir açılım söylemi geliştirilerek, sözde demokratik-

leşmeden ve çözümünden yana olunduğu söylenip, pratikte ise demokratik güçler ve Kürt özgürlük birikimi tasfiye edilmek istendi. Bu ikiyüzlü tutumu bozmak, bu temelde geliştirilmeye çalışılan oyunu etkisizleştirmek amacıyla Önder Apo, Kürt sorununa demokratik siyasi çözümü içeren yol haritasını hazırladı. Ardından yeni barış gruplarının Türkiye'ye dönüşünü gündemleştirdi. Önderlik ve Hareket olarak attığımız bu adımlarla AKP hükümetinin gizli ve sinsi bir biçimde geliştirmeye çalıştığı ikiyüzlü politikayı boşa çıkardık. AKP hükümetinin maskesini düşürüp, gerçek imha ve tasfiye politikası güttüğünü netleştirdik. Sahte açılım söylemi adı al-

sonundan itibaren Avrupa'ya da taşırıldı. İtalya, Fransa, Almanya ve Belçika'da Kürt kurum ve kuruluşlarına karşı, yine Kürt yurtseverlerine ve siyasetçilerine yönelik operasyonlar ve saldırılar geliştirildi. En son 4 Mart'ta KNK bürosuyla Roj TV stüdyosu basılarak talan edildi. Resmi düzeyde ve hukuksal çerçevede çalışmaları engellenemeyen, yasaklanamayan bu kurumlar, araçları parçalanarak, arşivlerine el konularak fiili olarak çalışamaz hale getirilmek istendi. Yine herkesin tanıdığı, Avrupa'da barışçıl ve demokratik siyasi çözüm temelinde siyasi mücadele yürüten Zübeyir Aydar ve Remzi Kartal başta olmak üzere, onlarca Kürt

tında geliştirilen imha ve tasfiye amacını deşifre ettik, netleştirdik. Bunun üzerine Tayyip Erdoğan hükümeti yeniden ABD yönetimiyle görüşmeler yaparak, Kasım ayından itibaren yeni bir planlı saldırı süreci içine girdi. 17 Kasım'da İmralı'da Önder Apo'nun yeri değiştirilerek, Önderliğimizin 'ölüm kuyusu' olarak ifade ettiği yeni bir konuma alındı. Bu durumu Önder Apo 17 Kasım darbesi olarak değerlendirdi. Maskesi düşen, oyunu bozulan, hileleri deşifre edilen AKP hükümeti artık açık saldırıya geçmişti ve ilk saldırısını Önder Apo'nun üzerinde baskı ve işkenceyi arttırarak gerçekleştirdi. Ardından 11 Aralık'ta DTP'yi kapatarak, 24 Aralık'ta başta DTP yöneticileri ve belediye başkanları, yine demokratik Kürt kurumlarının başkan ve temsilcileri olmak üzere bütün demokratik çevrelere ve insan hakları savunucularına karşı çok kapsamlı bir tutuklama operasyonu geliştirdi. Son üç aydan beri de bu temeldeki saldırısını sürdürüyor. Her gün en az kırk-elli kişi soruşturmaya alınıyor, on beş-yirmi kişi tutuklanıyor. Bu süreç içerisinde bin beş yüz civarında Kürt siyasetçisi, yurtseveri, demokratı tutuklanıp zindanlara dolduruldu. Binlerce insan soruşturmaya alınıp bırakıldı. Onlarca kurum ve kuruluş basıldı, malzemeleri tahrip edildi, yağmalandı. Türkiye yönetiminin kendi sınırları içerisinde yürüttüğü bu siyasi kırım operasyonu, Kürt demokratik siyasetini tasfiye etmeyi hedefleyen planlı saldırı Şubat

yurtseveri bu operasyonlarda tutuklanıp zindanlara kondu. Böylece Obama-Erdoğan görüşmesi ve kararıyla 17 Kasım darbesi biçiminde başlatılan bu saldırı süreci, Şubat sonu ve Mart başında Avrupa ülkelerinin operasyonları haline gelerek, bu saldırının NATO tarafından planlanıp yürütülen bir operasyon ve saldırı olduğu gerçeği ortaya çıktı. Elbette bütün bu saldırılara karşı da Kürt yurtsever ve demokratik güçleri, başta gençleri ve kadınları olmak üzere, Kürt halkı kahramanca bir direniş içerisinde oldu. Tutuklananların yerleri hemen dolduruldu. Tutuklananlar, zindanları direniş alanı haline getirdiler. Saldırıları, operasyonları, tutuklamaları protesto eden eylemlilikleri Kürdistan'ın dört parçasında ve yurt dışında yaygınca geliştirildi. Halkımız, Kürt siyasetini bölüp parçalayarak örgütsüz kılmayı, Kürt siyaseti içerisinde ihanet yaratarak etkisizleştirmeyi hedefleyen bu gerici saldırılara karşı tüm gücüyle ve tam bir birlik halinde Önderlik ve parti gerçeğimiz etrafından kenetlenerek direndi. Gericilik Özgürlük Hareketimizden bir çöp bile koparamadı; bir kişiyi bile kendi tarafına çekemedi. Tüm Kürt ulusal demokratik güçleri tam bir birlik halinde kenetlenerek bu gerici saldırılara karşı bilinçli, örgütlü, cesur ve iradeli bir direniş gösterdiler. Böylece nasıl ki 2007-2008 kışındaki askeri operasyonlar Zap direnişiyle kırılıp, Zap'tan döndürüldüyse, 2009-2010

kışındaki siyasi saldırılar da Amed ve Roj TV'den döndürülerek kırıldı ve yenilgiye uğratıldı. Halkımızın Önderlik çizgisinde geliştirdiği kahramanca direniş, NATO düzeyinde örgütlenip yürütülen bu siyasi saldırıyı da boşa çıkarttı. Şimdi 2010 Newroz'una böyle bir direniş temelinde giriyoruz. Düşman saldırılarını devam ettirmede ısrarlı olsa da, daha şimdiden bunların, halkımızın görkemli direnişiyle kırılıp parçalandığı, yenilgiye uğratıldığı tartışma götürmezdir. 2010 Newroz'unun, bütün bu saldırıları kırıp geçen, Kürt halkının özgür ve demokratik yaşam iradesini milyonlar halinde ortaya koyduğu bir zirveyi ifade eden gelişme olduğu tartışma götürmezdir.

Değerli Yoldaşlar!

Dikkat edilirse 2004-2009 yılları arasında Hareket ve halk olarak çok yönlü ve çok kapsamlı bir direniş mücadelesi yürüttük. Bu mücadele önemli değerler yarattı, büyük birikimler ortaya çıkardı. Şimdi 2010 yılında bu birikimin stratejik siyasi kazanıma dönüşmesi, altı yıllık mücadeleyle yaratılmış değerlerin kalıcı siyasi kazanımlar haline gelmesi gerekiyor. Kürt halkının özgür ve demokratik yaşamında kalıcı kazanımların ortaya çıkması, bir dönemecin gerçekleşmesi gerekiyor. Halkımızın özgür ve demokratik yaşamını herkesin kabul ettiği çerçevede ve kendi örgütlülüğü içerisinde sürdürür hale gelmesi gerekiyor. Altı yıllık büyük mücadele birikiminin 2010 yılında böyle bir düzeye çıkartılması kesinlikle gerekli ve zorunludur. Bu, siyaset biliminin ve stratejimizin zorunlu bir gereğidir. 2009 yılı bu konuda belki biraz erkendi; fakat çok iyi bilelim ki, 2011 yılı da geç olacaktır. Ne olursa olsun 2010 yılında mutlaka Kürt halkının özgür ve demokratik yaşamında kalıcı örgütsel gelişmeler ortaya çıkarılacaktır. Bu bizim yeni Newroz yılına, yani 2010 yılına biçtiğimiz anlamdır; 2010 yılı için önümüze koyduğumuz ve mutlak gerçekleştirmeyi esas aldığımız hedefdir. Hareket ve halk olarak ulaşmayı hedeflediğimiz amacımızdır. Bunu gerçekleştirmek için Önder Apo'nun çok yönlü bir çaba içerisinde olduğu bilinmektedir. Önder Apo Kürt sorununun barışçıl ve siyasi çözümünün gerçekleşmesi için birçok plan proje ortaya çıkarmıştır; bu çerçevede yol haritası hazırlayıp sunmuş, çağrılar yapmıştır ve halen tüm gücüyle böyle bir çaba içerisinde bulunmaktadır. Bu konuda bahar ortasına kadar tarafların tutumlarını netleştirmesini, olaksa bir siyasi diyalog ve müzakere temelinde demokratik siyasi çözümün önünün açılmasını, bunun geciktirilmeden gerçekleştirilmesini istemiştir.

Biz Hareket olarak Şubat başında, Önder Apo'nun bu çabalarını destekler içerikte, Kürt sorununun demokratik siyasi çözümünün önünü açacak dört maddelik yeni bir deklarasyon yayınlamıştık. Yönetimimizin bu deklarasyonu, altı yıllık mücadelenin ortaya çıkardığı siyasi birikimi kalıcı stratejik siyasi sonuca dönüştürmeyi, yani Kürt sorununun demokratik siyasi çözümünü mümkünse diyalog ve müzakere yöntemiyle gerçekleştirmeyi hedeflemektedir. Yönetimimiz şimdiye kadar olumlu bir yanıt alamamış olsa da, bunu gerçekleştirme çabasını ısrarla sürdürmektedir. Ama elbette bu doğrultuda gösterilen çabaların da, halkımıza ve Hareketimize yöneltilen saldırılar karşısındaki duruşun da, gösterilen sabrın da bir sınırı vardır.

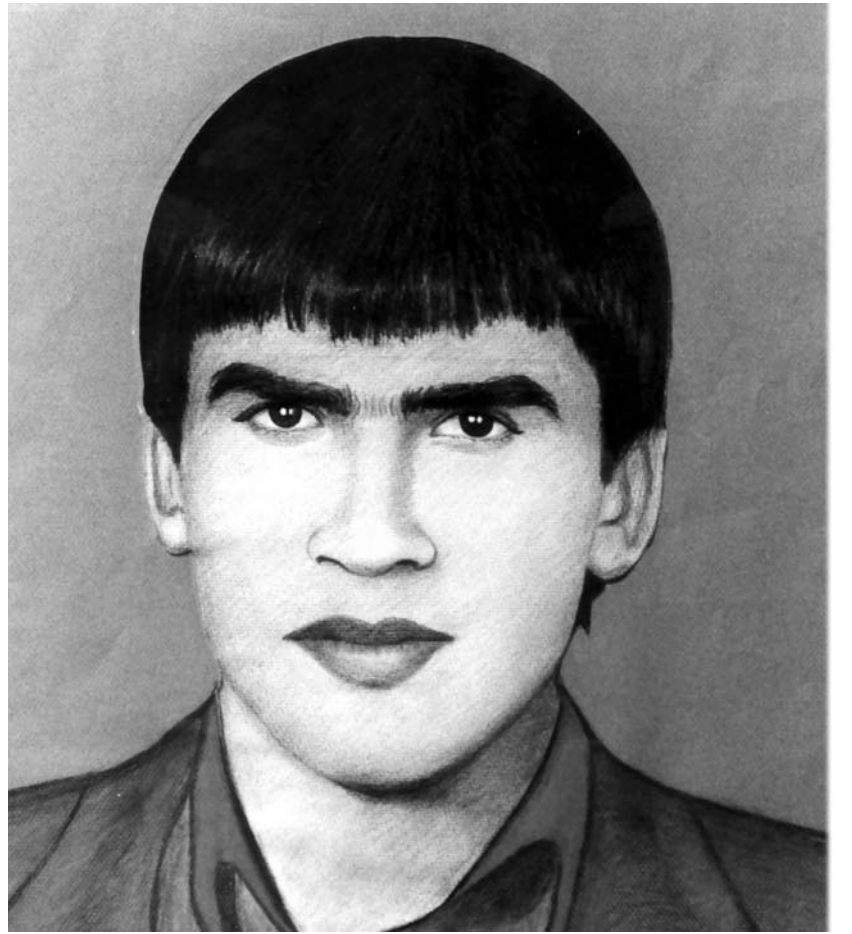
Önderlik ve Hareket olarak Kürt sorununun demokratik siyasi çözümüne yönelik böyle ısrarlı ve tutarlı bir çaba göstermemize karşın, bir bütün olarak inkârcı ve imhacı güçlerin, özel olarak da AKP yönetiminin çeşitli hileler ve oyunlar peşinde koştuğu da gözlemlenen bir olgudur. AKP hükümeti sahte açılım

söylemleriyle ve Kürt sorunu da dahil bütün toplumsal sorunları çözeceği sözünü yineleyerek herkeste bir beklenti yaratmaktadır. Bu temelde hem Önderliğimizi, hem demokratik siyasi güçleri, yine Güney Kürdistan güçlerini etkileyerek gerillanın aktif mücadelesini önleme, pasif durumda tutma çabasını sürdürmektedir. Bir yandan bunları yaparken, diğer yandan da 14 Nisan 2009'da başlattığı ve 24 Aralık'tan itibaren de günlük olay haline getirdiği demokratik siyasete dönük tasfiye amaçlı planlı saldırılarını her gün daha da kapsamlı hale getirerek sürdürmektedir. Son dönemde bu planlı tasfiye saldırısının Türkiye sınırlarını da aşarak Avrupa ülkelerine yayıldığı, Ortadoğu'ya yaymak için de çaba harcandığı görülmektedir. Bütün bunlar gösteriyor ki, Türkiye yönetimi tutarlı ve ciddi değildir. AKP hükümeti yeni oyunlar peşinde koşmaktadır. Bukalemun gibi renkten renge girerek, oyun içinde oyun geliştirerek bizi oyalamaya, mücadele güçlerimizi ve Türkiye zemininde Kürt Özgürlük Mücadelesinden etkilenen demokratik yapıların gelişebilecek örgütlülüklerini etkisiz kılmaya ve bundan yararlanarak kendisini yeni bir siyaset temelinde yeniden yapılandırmaya çalışmaktadır. Günümüzde Türkiye siyasetinde yaşanan bu olmaktadır.

ABD ve NATO'nun desteği olmasa mevcut rejimin çökeceği kesindir

Dikkat edilirse, CHP, MHP ile AKP arasında, yine iktidarla ordu arasında, iktidarla bürokrasi ve hukuk kurumları arasında çok sert bir çekişme ve çatışma söz konusudur. Yüzeysel baktığında insan neredeyse rejimi çökecek gibi görmektedir. Gerçekten de böyle bir çöküş süreci yaşanmaktadır. Ancak arkadan ABD ve NATO'nun dayanağı olmasa mevcut rejimin yıkılacağı, çökeceği kesindir. Fakat dikkat edilirse geride ABD ve NATO var ve rejimin bütün bu iç hareketliliğini de onlar kontrol ediyor, onlar geliştiriyorlar. Peki, bütün bunlarla ne yapılmak isteniliyor? Bütün bunlarla AKP'nin oyun ve hileleriyle Özgürlük Hareketimiz, Kürt halkı oyalanıp etkisiz kılınarak, Türkiye rejiminde bir restorasyon, yeniden yapılanma gerçekleştirilmek isteniliyor. Çünkü artık Kürt soruna karşı kaba inkâr ve ret siyaseti yenilmiştir. Bunlar baskı ve şiddet uygulamalarıyla sonuç alamamışlardır. Yani Önder Apo'nun 'Beyaz Ergenekon' dediği saldırı gücü yenilgiye uğramıştır. Artık Kürt sorunu karşısında, Özgürlük Hareketimiz ve Kürt halkının direnişi

karşısında inkâr ve imha sisteminin ve Türkiye yönetiminin kendisini bu kaba retçi ve inkârcı yaklaşımla ayakta tutması, ömrünü sürdürmesi mümkün değildir. Diğer yandan, şimdiye kadar bu politikalarla yürütülen saldırılar Türkiye rejimini çok kirli, paslı bir konuma getirmiştir. Ortada on binlerce faili meçhul cinayet ve katliamlar vardır. Köyler yakılıp yıkılmıştır, cinayetler işlenmiştir. Beyaz Ergenekoncu sistem çok kirli bir özel savaş sistemi olmuştur. Artık bu sistemi küresel sermaye düzeni kaldıramamaktadır. Onun üzerinde Türk kirli özel savaş sistemi büyük bir yük oluşturmaktadır. Dolayısıyla ABD ve NATO sistemi kendisini bu yükten kurtarmaya, dolayısıyla beyaz Ergenekon'u tasfiye ederek yerine yeşil Ergenekon denen yeni bir inkâr ve imha rejimi inşa etmeye çalışmaktadır. AKP'nin ılımlı siyasi İslam denen çizgisinde Türkiye rejimi yeniden yapılandırılmaya, inkâr ve imha sistemi restore edilmeye, bu temelde Ortadoğu için Türkiye yeni bir model haline getirilmeye çalışılmaktadır. Artık eskinin beyaz Ergenekonculuğuyla, yani kaba ret ve inkârcı yaklaşımlarla Türkiye'nin bu tekeli sistemini yürütmek mümkün olmamaktadır. Dolayısıyla bu sistemi yürütecek yeni bir yapılanma, yeşil Ergenekoncu yapılanma ortaya çıkartılmaya, inşa edilmeye çalışılmaktadır. Türkiye'de yaşanan olaylar, hükümet ile muhalefet arasında, hükümet ile bürokrasi arasında, orduyla hükümet ve muhalefet güçleri arasında, bir bütün siyasi yapı arasındaki tartışmalar, mücadele işte bu restorasyon sürecinin, yani yeniden yapılandırma döneminin ürünü olmaktadır. Yaşanan bütün olayları böyle değerlendirmek gerekiyor. Bu anlamda eski yaklaşım yenilmiş ve artık aşıyor. Bunun için eskinin başarısız kalmış sorumluları tutuklanıp cezaevlerine konuluyor; haklarında dava açılıyor, yargılanmaya çalışılıyorlar. Niçin? Başarısız kaldıkları için! Sistemi başarısız kılp, kir ve pas içine soktukları için! Şimdi onlar bu biçimde yargılanarak sistem onlardan ayıklanıp yeniden temize çıkarılmak, güçlendirilmek isteniyor. Mevcut durumuyla eski yenilmiş, yıkılmış, değiştirilmesi gerekiyor. Yeniyi ise tam inşa edebilmiş durumda değiller. Böyle bir değişim ve yeniden yapılanma süreci yaşıyorlar. Dolayısıyla da bunu gerçekleştirebilmek için bin bir türlü oyun ve hile geliştirerek bizi pasif konumda tutmaya, oyalamaya, etkisiz kılmaya çalışıyorlar. Çeşitli güçleri devreye koyarak bizim aktif mücadele konumumuzu zayıflatıp, kendileri için bu değişim ve yeniden yapılanmayı başarmak üzere uy-

gun fırsat, zemin, zaman yaratmaya çalışıyorlar. Eğer bunu gerçekleştirelirse, mevcut zihniyetleriyle yeşil Ergenekonculuğu inşa eder, yeniden yapılanmayı başarırlarsa, işte o zaman kendilerini yeniden örgütleyip güçlendirmiş, temize çıkartmış olarak, kurdukları yeni sisteme bir de demokratik sivil sistem diyerek, başta Özgürlük Hareketimiz olmak üzere, Türkiye'nin tüm demokratik güçlerine daha kapsamlı bir imha saldırısını dayatacakları kesindir. Öyle anlaşıyor ki, 2010 yılı Türkiye rejiminin böyle bir iç yapılanma çabasıyla geçen yıl olacak. Eğer bunu bu yılda başarırlarsa, artık yıl sonuna doğru veya önümüzdeki yıl daha kapsamlı saldırıya geçecekleri, şimdi demokratik siyasetin önünü almak, sınırlandırmak üzere yürüttükleri planlı siyasi tasfiye operasyonlarını o zaman tüm Özgürlük Hareketimizi imha ve tasfiye etmek amacıyla topyekûn bir saldırıya, hatta Kürt halkına dönük yeni bir katliam, soykırım ve tehric operasyonuna dönüştürecekleri tartışma götürmezdir.

Bu süreç stratejik dengelerde bir değişimi ifade ediyor

İşte bir bütün olarak inkâr ve imha sisteminin, özel olarak da AKP hükümetinin içinde bulunduğumuz süreçte bir yandan yürüttüğü siyasi kırım operasyonlarıyla, diğer yandan ise geliştirdiği oyun ve hilelerle ulaşmak istediği sonuç budur. Bunun tarafımızdan çok iyi görülmesi, bilinmesi, anlaşılması, bu hile ve oyunu mutlaka zamanında görüp, bu oyunu bozacak bir tutumun ve mücadelenin geliştirilmesi kesinlikle gereklidir. O nedenle diyoruz ki, 2010 yılı özgürlük ve demokrasi mücadelemizin, Kürt sorununun demokratik çözümünün kalıcı gelişmeler yarattığı bir yıl olmak zorundadır. Ya biz böyle bir gelişme yaratacağız, kalıcı stratejik kazanımlar elde edeceğiz, dolayısıyla Türkiye sistemi yeşil Ergenekonculuk biçiminde yeni bir inkâr ve imha sistemi olamayacak, Türkiye'deki yeniden yapılanma gerçekten de demokratik bir yapılanma halinde gelecek; başta Kürt sorunu olmak üzere, bütün toplumsal sorunlar demokratik yöntemlerle çözümlenecek; ya da eğer bu başarılamazsa, biz böyle bir stratejik gelişme sağlayamazsak, işte o zaman yeşil Ergenekon inkâr ve imha çizgisinde kendisini yapılandırarak hazırlayacak ve bu temelde stratejik düzeyde yeni bir imha saldırısı başta Özgürlük Hareketimiz olmak üzere, tüm halkımıza ve demokratik güçlere karşı geliştirilecektir. Tıpkı '93'ten sonra topyekûn savaş kon-

septi temelinde geliştirilen imha saldırılarına benzer bir karşı stratejik saldırı inkâr ve imha sistemi tarafından yeniden devreye konacaktır. Bundan asla kuşku duymamak gerekiyor. Bu bakımdan da içinde bulunduğumuz süreç hayati önem arz eden bir süreç oluyor. Stratejik dengelerde değişim ifade eden bir süreci oluşturuyor. Kesinlikle stratejik düzeyde bir değişim dönemi, ciddi bir dönemeç olma özelliği taşıyor. Bu gerçeği mutlaka görmemiz, anlamamız, bilince çıkartmamız ve bunun gerektirdiği bir duruşu, politikayı ve mücadeleyi mutlaka hayata geçirmemiz gerekiyor.

Bunlara karşı Hareket ve halk olarak ne yapmak gerekir? Açıkça görülüyor ki, her şeyden önce, içinde bulunduğumuz sürecin stratejik anlamı iyi kavramalı ve bilince çıkartılmalıdır. İçinden geçtiğimiz sürecin temel anlamı, özellikleri derinden kavranmalı, bilince çıkartılmalı, çeşitli güçlerin izledikleri politikalar net olarak görülmelidir. Bu düzeyde bir bilinç derinliği, duyarlılık ve değerlendirme gücüne sahip olunmalıdır. İkinci olarak, inkâr ve imha sisteminin Türkiye'de yapmak istediği değişiklikleri, bu temelde hareketimize karşı oynanmak istenen oyunları iyi görmek, bilince çıkartmak gerekiyor. Oldukça karmaşık ve çok yönlü bir siyasi mücadele süreci içinden geçiyoruz. Düz ve dar yaklaşımlarla bu süreci anlamak da başarıyla yürümek de mümkün değildir. Sürecin özelliklerini anlayabilmek için derin bir düşünsel yaklaşıma ihtiyaç var. Yine sürecin tehlikelerini, risklerini, oynanmak istenen oyunları görebilmek için çok bilinçli, duyarlı, yoğunlaşmış bir duruşa ve değerlendirme gücüne ihtiyaç var. Bu anlamda izlenen bütün politikaları, bize karşı oynanmak istenen bütün oyunları zamanında görmek, anlamak ve buna karşı da onları boşa çıkartıcı bir tutum geliştirebilmek gerekiyor. Üçüncü olarak da, sürecin iyi yönetilmesi, hile ve oyunların görülüp boşa çıkartılmasını sağlayacak ve stratejik kazanımı 2010 yılında mutlaka gerçekleştirmeyi başaracak bir temelde süreci yönetmek, sürecin bizden istediği taktikleri, tarzı, mücadeleyi başarıyla ortaya çıkartmak gerekiyor. Süreç iyi anlaşılmasa, elbette ne yapacağımızı tam bilemeyiz. Bize yöneltilen oyunlar, hileler görülüp, onları boşa çıkartacak bir tutum geliştirilemezse, elbette oyuna geliriz, doğruyu bulamayız. Ancak ne yapılması gerektiğini bilsek bile, onu doğru yöntemlerle ve etkili bir mücadele tarzıyla başarılı bir biçimde hayata geçirmezsek yine sonuç alamayız, başarılı

olamayız. Bu bakımdan 2010 yılını başarıyla kazanmak için bilinçlilik, duyarlılık, süreci doğru anlama, çeşitli güçlerin politikalarını doğru tespit etme, bunlar karşısında Özgürlük Hareketimizin izlemesi gereken politikaları, taktikleri zamanında doğru ve yeterince belirleme ve onları başarılı bir taktik ve tarzla zamanında mutlaka hayata geçirmek şarttır. Biz ancak böyle bir yaklaşımla bu yılı başarıyla kazanırız.

2010 yılında hem serhıldanlar hem de gerilla rolünü oynayacaktır

Bu bakımdan da Önder Apo'nun bahar ortasına kadar belirttiği süreci izliyoruz, değerlendiriyoruz. Karşı tarafın hile ve oyunlarını da görüyoruz. AKP'nin oyunlarını göremeyecek, anlamayacak ve onları boşa çıkartamayacak kadar bir bilinç darlığı ve pratik zayıflık içinde kesinlikle değiliz; tersine, güçlü olan, hazırlıklı olan biziz. Stratejik olarak hamle yapma konumunda olan ve 2010 yılını stratejik kazanım yılı haline getirme hazırlığı içinde olan güç biziz. İşte bunu mutlaka gerçekleştirmek istiyoruz. Onun için de şunu diyoruz: Kürt sorununa demokratik siyasi çözüm için bir diyalog ve müzakere olacaksa hemen şimdi olmalıdır. Öyle haftalara, aylara yayılması olmaz. Yok, eğer bu olmayacaksa, o zaman elbette bizim Hareket olarak alternatiflerimiz var. Kendi çözümümüzü gerçekleştirmeye gücümüz, irademiz var. Hareket ve halk olarak alternatifsiz değiliz. AKP hükümetine ve Türk devletine muhtaç değiliz. Bizi onlar var etmediler, Kürdistan'ı ve Kürt halkını onlar ortaya çıkarmadılar; tam tersine, onların bu kadar göbeklerini şişirmeleri Kürdistan'ın ve Kürt halkının sömürsü üzerinden gerçekleşti. Bu nedenle de Hareket ve halk olarak onlara muhtaç değiliz. Esas olarak mevcut iktidar ve devlet sistemi var olabilmek için Kürt halkına, Kürt toplumuna muhtaçtır. O nedenle de, eğer halkın özgür, demokratik yaşamının önünü açmıyor, özgür iradesini tanımıyorsa, halk olarak biz de kendi özgücümüzle özgür ve demokratik yaşamımızı inşa etmeyi, örgütlemeyi gerçekleştirebiliriz. Buna hem hakkımız, hem de gücümüz var. Bu konuda hiç kimseye de muhtaç olma gibi bir durumumuz söz konusu değildir. Bu bakımdan Hareket olarak bu Newroz'da açıkça şunu diyoruz: Kürt sorununa diyalog ve müzakere yöntemiyle çözüm bulunur diyen güçler varsa, buyursunlar bunu gerçekleştirsınlar. Yoksa sözünü edip pratiğinden uzak durmasınlar; bizi oyalamasınlar. Kürt toplumunu ve demokratik çevreleri aldatmaya çalışmasınlar, beklenti içine sokmasınlar. Bizim bu konuda artık sabrımız kalmamıştır. Beklemeye tahammülümüz yoktur. Eğer Önder Apo'nun belirttiği süre kapsamında bu tür gelişmeler olmazsa, elbette kendi çözümümüzü geliştirmek üzere etkin, aktif bir mücadele içerisine gireceğiz. Bunun da büyük bir direniş olacağı tartışma götürmezdir. Hem demokratik halk eylemliliğini, halk serhıldanlarını geliştirmede, hem de meşru savunma savaşını geliştirmede güçlü bir hamle yapma irademiz, hazırlığımız ve gücümüz vardır. Eğer Önderlik çabası ve yönetimimizin ilan ettiği deklârasyon çerçevesinde bir çözüm adımı resmen ve açık bir biçimde geliştirilemezse, bizim de bu sürece vereceğimiz cevap elbette ki çok daha güçlü, kapsamlı ve çok boyutlu, çok yönlü bir direniş hamlesi olacaktır.

Hareket ve halk olarak bu direniş hamlesini 2010 yılında mutlaka geliştireceğiz. Bu hamlede hem serhıldanlar ve hem de gerilla rolünü oynayacaktır. Yıllardır yarattığımız birikime ve yaptı-

ğımız hazırlığa dayanarak en büyük stratejik direniş hamlesini bu 2010 yılında geliştireceğiz ve bunu hayata geçireceğiz. Böyle bir direnişle oyalama politikalarını, oyunları, hile ve sinsi yaklaşımları kıracağız, boşa çıkartacağız. Eğer gerçekten mümkün olacaksa Kürt sorununa demokratik siyasi çözümün önünü açacağız; diyalogu, müzakereyi zorlayacağız. Buna açığız. Diğer yandan, böyle bir direnişle demokratik siyaseti zayıflatma, engellemeye dönük operasyonları kıracağız. Demokratik siyaseti savunacağız, demokratik siyasetin önünü açacağız, onu işler kılacağız. Öyle anlaşıyor ki, AKP'nin oyunlarını, hilelerini bozmak için ve Kürt sorununun mümkünse demokratik siyasi çözümünün önünü açmak için Hareket ve halk olarak böyle büyük bir direniş hamlesi yapmamız şarttır. Ancak böyle bir direniş gerçekten Kürt sorununda siyasi çözümün önün açacaktır. Onun için de yeni Newroz yılımız en büyük direniş hamlesi yılı olacağı benziyor. 2010 yılında Hareket ve halk olarak böyle bir direnişi her alanda geliştirip hayata geçireceğiz. Bununla diyalog ve müzakerenin önünün açılmasını zorlayacağız. Böyle bir direnişle demokratik siyaseti savunup onun işlerlik kazanmasının önünü açacağız. Böyle bir direnişle bunlar gerçekleşmezse eğer; o zaman kendi özgür ve demokratik yaşamımızı örgütlemeye çalışacağız. Kürdistan'ı adım adım özgürleştiren, Kürt halkının meşru savunma güçleri temelinde özgür ve demokratik yaşamını inşa ettiği bir süreci geliştiren bir mücadeleyi varedeceğiz.

Farz edelim ki siyasi diyaloga yanaşmadı, demokratik siyaseti imha etmek için operasyonlar sürdü, saldırılar devam etti, peki, o zaman Hareket ve halk olarak alternatifsiz miyiz, çaresiz miyiz? Hayır. Elbette bizim de çarelerimiz vardır. Mademki devlet demokrasiye duyarlı olmuyor, sorunların demokratik siyasi çözümüne yaklaşıyor, demokratik siyasete işlerlik kazandırmıyor, buna fırsat vermiyor; o zaman biz de kendi demokratik siyasetimizi, demokrasimizi kendi gücümüzle, meşru savunma gücümüzle yaratacağız. Şunu çok iyi biliyoruz ki, devlet demokrasiye muhtaçtır; ama demokrasi devlete muhtaç değildir. Devlet + demokrasi her zaman gerekli değildir. Demokrasi devletsiz de vardır ve ideal olanın, ulaşılması gerekenin bu olduğu da açıktır. Eğer devlet demokrasiye duyarlı olmaz, sorunların demokratik siyasi çözümüne yaklaşmaz, ön açmazsa, o zaman bizim de kendi öz savunma gücümüzle kendi demokrasimizi inşa etme gücümüz ve kararlılığımız vardır. Sürecin bu temelde geliştirilmesi için elbette mücadelemizi çok daha kapsamlı ve çok boyutlu bir biçimde ele alacağız. Kendi öz savunma gücümüze dayanarak kendi demokrasimizi inşa edeceğiz. Demokratik toplum örgütlülüğümüzü ve demokratik siyasetimizi yaratacağız. Görülüyor ki, Hareket ve halk olarak çözümümüz, çaresiz değiliz. Çözüm için AKP hükümetine ya da Türk devletine, karşıımızdaki sisteme muhtaç değiliz. İstiyoruz ki çözüm demokratik siyasi yöntemlerle olsun. Çatışma az olsun. Daha çok, herkese az zarar veren ve çok kazanım getiren yöntemlerle olsun. Bizim isteğimiz, tercihimiz budur ve çabamız da bunun içindir. Ama eğer bu anlaşılmaz, buna gerekli karşılık verilmezse, işte o zaman bizim de kendi özgücümüzle kendi demokratik çözümümüzü geliştirme alternatifimiz vardır. Bu konuda irademiz, örgütlülüğümüz, hazırlığımız var. Eğer demokratik siyaset işlemmezse, direniş hamlesi temelinde demokratik çözümü gerçekleştirmeye çalışacağımız açıktır.

Görülüyor ki 2010 yılı, hangi yolla ve yöntemle olursa olsun, mutlaka stratejik kazanım elde etmemiz gereken ve bunu sağlayabileceğimiz bir yıl oluyor. Bu yılda hangi biçimde olacaksa o biçimde, ama mutlaka bu adımlardan birini atmamız gerekiyor. Ya demokratik siyaset işleyecek ve Kürt sorununa siyasi çözümün önü açılacak; kalıcı, resmi, hile ve hurdadan uzak bir çözüm süreci geliştirilecek ya da biz kendi öz savunma gücümüzle kendi demokrasi-mizi inşa edeceğimiz bir mücadeleyi, yani Kürdistan'ı özgürleştirme mücadelesini bu sürece dayatacağız ve bu temelde de stratejik kazanım elde edeceğiz. Öz savunma güçlerimizin denetimindeki özgürlük alanlarımızı büyüterek, genişleterek, öz savunma gücümüzü, yani gerillayı büyüterek, örgütleyerek, daha etkili mevzilenendirerek özgürlük alanlarımızda etkili bir stratejik konum kazanacağız.

Değerli Yoldaşlar!

Hareket olarak 2010 yılına ilişkin perspektifimiz, kararlılığımız, planlamamız özet olarak böyledir. Görülüyor ki, 2010 yılı stratejik bir direnme yılı, büyük bir direniş yılı, yeni bir hamle yılıdır. Kalıcı siyasi kazanımların mutlaka elde edileceği bir yıldır. Önderlik ve Hareket olarak bunu siyasi diyalog ve uzlaşma yöntemiyle gerçekleştirmeyi tercih ediyoruz. Şimdi bu doğrultuda çabalarımızı yoğunlaştırıyoruz. Fakat bu tercihte olmamız, hep böyle kalacağımız anlamına gelmiyor. Yılı bu biçimde kesinlikle geçirmeyeceğiz. Eğer bu çabalarımız Önder Apo'nun belirttiği sürede karşılığını bulmazsa, işte o zaman Hareket ve halk olarak yıla dayatacağımız kesinlikle büyük bir direniş hamlesi olacaktır. İdeolojik, siyasi, askeri bütün alanlarda bu direnme hamlesi gerçekleşecektir. Bununla hem siyasi çözümün önünü açmaya çalışacağız, hem de eğer bu gerçekleşmezse, kendi özgücümüzle kendi demokrasimizi inşa edecek özgürlük alanları yaratmaya çalışacağız. Mücadeleyi daha kapsamlı ve çok yönlü hale getireceğiz. Bizim yıla ilişkin anlayışımız, tutumumuz, kararlılığımız bu çerçevededir. Görev kapsamımız bunlardan oluşmaktadır. Dikkat edilirse bu çok kapsamlıdır, geniştir, bütün güçlere, halkın bütün kesimlerine, bütün özgürlük güçlerine önemli görev ve sorumluluklar düşmektedir. İdeolojik mücadele güçlerine, propaganda güçlerine büyük ve tarihi görevler düşmektedir. Yine demokratik siyasetin, halkımızın demokratik eylemliliğinin önemli çözümleyici bir görev kapsamı vardır. Bunlar rolünü oynamaya devam edecektir. Bunlarla birlikte, eğer yeni süreçte kapsamlı bir direniş hamlesinin geliştirilmesi kaçınılmaz olursa, burada en büyük görev, sorumluluk ve öncülük düzeyinde görev elbette gerillaya düşecektir. Halk savunma güçlerimiz böyle bir direniş hamlesinde en büyük rolü oynayacaktır. 17 Kasım dar,besinden bu yana halkımız her türlü oyuna, gerici saldırıya, baskıya, işkenceye, tutuklamaya karşı kahramanca direndi. Bundan sonra da yeni bir direniş hamlesi gelişirse, mücadelenin en ağır yükünü, görevini gerilla üslenecik; hamleyi gerilla geliştirecektir. Direniş hamlemizin önünü açarak, bunu her alanda başarıyla geliştirerek Kürt halkının, yani Newroz halkının kahramanca direnişine layık bir özgürlük gücü olduğunu bir kere daha kanıtlayacaktır. Özgürlük gerillamız başta Kürt sorunu olmak üzere, bütün toplum sorunlarının barışçıl-demokratik siyasi çözümüne açık ve hazır olduğu gibi, bu gerçekleşmezse, ülke topraklarını ve halkı kendi öz savunmasıyla özgürleştirme gücüne, iradesine ve kararlılığına sahip olduğunu da her-

kese gösterecektir. Eğer siyasi çözümün önü açılmazsa, 2010 yılı gerilla direnişi öncülüğünde halkımızın böyle bir özgürlük hamlesini kapsamlı bir biçimde başlattığı yıl olacaktır.

Değerli Yoldaşlar!

Hareketimizin 2010 yılına ilişkin ortaya koyduğu bu perspektif hiç kuşkusuz Halk Savunma Güçlerimiz için de geçerlidir. HPG'nin komuta ve savaşçı yapısı da bu perspektifi derinliğine anlamak, özümsemek ve bunun gereklerine göre üzerine düşen görev ve sorumluluğun gereğini pratikte başarıyla yerine getirmek durumundadır. Dolayısıyla siyasi çözüm süreci işledikçe, bunun gerçekleşmesi için sağlam, dikkatli bir duruş göstereceği gibi, direniş hamlesi gerekli olduğunda da bu hamlenin başarıyla ve kapsamlı bir gerçekleşmesi için gerekli öncü, fedai mücadeleciliği ortaya koyacaktır. Dolayısıyla Hareket olarak, Önder Apo'nun belirttiği süreç dahilinde, bahar ortasına kadar, genel anlamda Nisan sonuna kadar Önderlik çağrısı ve Hareketimizin deklârasyonu doğrultusunda, mümkünse demokratik siyasi çözüm sürecinin gelişmesi için çaba harcayacağız. Gerilla da buna bağlı hareket edecek. Elbette bütün çalışmalarını 2010 yılını büyük bir direniş hamlesine göre planlayacak. Kendini ona göre hazırlayacak. Ama içinde bulunduğumuz dönemi de, haftaları da bu siyasete bağlı geçirecektir. Kendisine yönelen operasyonlar, imha saldırıları karşısında kuşkusuz hiç tereddüt etmeden aktif olarak kendini savunacaktır. Türk ordusunun gerillayı kuşatıp daraltmasını sağlayacak mevzilenme çalışmaları karşısında sessiz ve suskun kalmayacaktır. Fakat böyle olmayan, operasyon ve gerillayı kuşatma içinde olmayan sabit güçlere dönük de eylem yürütmeme politikamızı sürdüreceğiz. Bütün güçlerimiz buna uygun davranacak. Fakat bu çok kısa ve geçici bir durumdur. Dikkat edilirse, devam edip etmeyeceği belli değildir. Çok büyük olasılık bunun devam etmeyeceği yönündedir. Çünkü karşıt gücün herhangi bir olumlu, çözümleyici yaklaşımı görülmemektedir. Tam tersine hile ve oyun oynamakta, demokratik siyasete dönük saldırıları içte olduğu gibi dünyanın dört bir yanına da yayarak sürdürmekte ısrarlı görünmektedir. Dolayısıyla bu durum gösteriyor ki, bu süreç fazla devam etmeyecektir. Eğer bu süreç devam etmezse o zaman gündeme elbette ki ifade ettiğimiz büyük hamle gelecek ve bu hamle en çok da gerilla öncülüğünde gerçekleşecektir. Böyle bir hamlede gerilla rol oynayacaktır. Yürüttüğü hazırlıklar temelinde gerçekleştireceği üst düzeyli aktif savunma direnişiyle Özgürlük Hareketimizin ve halkımızın bu yeni direnme hamlesinin öncülüğünü yapacaktır. Aktif savunma direnişini alt yoğunluklarda da değil, orta yoğunluk düzeyine çıkartmayı, her alanda çok daha kapsamlı yürütmeyi bilecektir. Gerillaya bu görev düşerse, tüm HPG komuta ve savaşçı gücü oldukça bilinçli, örgütlü, doğru bir taktik ve tarz anlayışıyla bu görevi başarıyla yerine getirmek için elden gelen bütün çabayı harcayacak, fedai çizgisinde mücadele edecektir. Ulusal kahramanlarımız Mazlumların, Agitlerin ordusu olduğunu bir kere daha tüm dünyaya gösterecektir. İşte şimdiden buna göre hazırlıklı olmak, böyle bir direniş öncülüğünü başarıyla yerine getirmek için ne gerekiyorsa ona göre kendini hazırlamak, planlamak, mevzilelendirmek, eğitmek, teknik hazırlıklarını tamamlamak gereklidir. Şimdiye kadar böyle bir çalışma yürütülmüştür; artık bu süreçte de eksik kalan yanlar tamamlanarak tüm gerilla güçlerimiz bu

oldukça karmaşık ve kapsamlı mücadele yılında üzerine düşecek görevleri başarıyla ve zamanında yerine getirmeye hazır olmak durumundadır.

Değerli Yoldaşlar!

Halk savunma güçleri olarak böyle tarihi kritik bir süreçte üzerimize düşecek görev ve sorumlulukların gereğini başarıyla yerine getirecek bir güce sahip olduğumuz kesindir. 2009 yılı boyunca yürüttüğümüz değişim ve yeniden yapılanma hamlemiz başarıyla gerçekleşmiş ve önemli sonuçlar ortaya çıkartmıştır. Tüm komuta ve savaşçı gücü olarak, bir yandan Önderlik savunmaları temelinde yürüttüğümüz eğitimle gerçekleştirdiğimiz zihniyet devrimine dayanarak, diğer yandan altı yıllık 1 Haziran Atılımımızın zengin pratik derslerine dayalı olarak yürüttüğümüz stratejik ve taktik eğitime dayanarak böyle bir hazırlık düzeyi yakaladığımız kesindir. Değişim ve yeniden yapılanma hamlemiz bu düzeyde bir zihniyet devrimini, yeni stratejik ve taktik anlayışı ve her bakımdan kendini her türlü mücadeleye hazır hale getirmeyi içermiş, ifade etmiştir. Bu doğrultuda yürüttüğümüz akademik eğitimler, yaptığımız konferanslar ve yönetim toplantılarımız, en son kış döneminde her alanda yürütülen eğitim çalışmaları hedeflediğimiz sonuçlara önemli ölçüde ulaşmamızı sağlatmıştır. İşte bunlara dayanarak diyoruz ki, 2010 karmaşık mücadele yılında HPG'ye ne görev düşerse o görevi yerinde ve zamanında başarıyla yerine getirmeye kesinlikle hazırdır. İster siyasi çözüm süreci gelişsin, onun güvencesi olma rolü olsun, isterse büyük bir direniş hamlesi gerçekleşsin ve onun öncü fedai militanlığını yapmak olsun, hangi görev düşerse düşsün HPG güçleri, HPG'nin tüm komuta ve savaşçı yapısı üzerine düşecek bu görev ve sorumluluğun gereğini pratikte mutlaka başarıyla yerine getirecektir. Önderlik savunmalarının özümsemesinden çıkardığımız sonuç budur. 1 Haziran Hamlemizin dersleri bunu nasıl gerçekleştireceğimizi bize öğretmiştir. İçinde bulunduğumuz süreç bizi böyle kararlı davranmaya çağırmaktadır. Halk ve Önderlik gerçeği gerillayı tarihi rolünü oynamaya çağırmaktadır. Şehitler gerçeğimiz, bizim tarihsel rolümüzü başarıyla oynamamız için her türlü güç kaynağı olmaya devam etmektedir. HPG olarak yürüttüğümüz hazırlık çalışmaları da, bize düşecek her türlü görev ve sorumluluğun gereğini bu çağrılara layık olacak temelde, Newroz özgürlük ve direniş ruhunu yüksekte tutacak, temsil edecek düzeyde yerine getirmeye hazır olduğumuzu göstermektedir. İşte bu Newroz'u böyle bir temelde, bu hazırlıklara dayalı olarak, böyle bir perspektif ve kararlılıkla karşılıyoruz. Dolayısıyla da 2622'nci Newroz yılını her zamankinden daha büyük bir özgürlük yılı, direniş yılı, zafer yılı haline getirme kararlılığımızı netçe ifade ediyoruz. Bu, sadece bir söz olarak kalmayacak; gerilla olarak, tüm özgürlük güçleri olarak, Kürt halkı olarak bu Newroz yılında nasıl bir mücadele yürüteceğimizi ve özgürlük davasını nasıl ilerletip geliştireceğimizi herkese göstereceğiz. İşte bütün bunlar temelinde bir kere daha tüm yönetimimiz adına HPG'nin tüm komutan ve savaşçı güçlerinin Newroz özgürlük bayramlarını içten kutluyor, yeni yılda üzerimize düşecek görevleri Önderlik ve şehitler çizgisinde başarıyla yerine getirmeye çağırıyoruz.

-Yaşasın Newroz Özgürlük ve Direniş Ruhunu!

-Yaşasın Özgürlük ve Demokrasi Mücadelemizi!

-Yaşasın Meşru Savunma Direnişimiz!

-Bijî Rêber Apo!

Ortadoğu toplumları ve radikal demokrasinin gücü

Ortadoğu'daki son bir yıllık gelişmeleri dikkate aldığımızda bir yandan fazla umut verici olmayan, ama diğer yandan da hem statükocu güçlerin hem de emperyalist güçlerin politikalarının halklar açısından tümünden çözümsüz karakterde olduğunun görülmesi ve teşhir olması sonucu, gelecek açısından umut verici bir durumun ortaya çıktığından söz edilebilir. Ortadoğu'ya müdahale eden ABD ve ortaklarının halkların sorunlarını çözecek bir proje üretme kaygısında olmadığı net olarak görülmüştür. Ortadoğu'nun sorunlarına çözüm üretecek ne zihniyetleri ne de politikaları vardır. Kapitalizm doğasında çıkardan, sömürden, egemenlikten başka bir karakter taşımaz. Dolayısıyla kapitalist sistemin doğasından çözüm beklemek katırdan doğum beklemek gibi bir şeydir. Onların tek derdi küresel kapitalizmin çıkarları doğrultusunda Ortadoğu'ya hâkim olmaktır. Ortadoğu'ya hâkim olmadıkları müddetçe kapitalizmin hem Ortadoğu'da hem Asya'da çıkarlarını korumak mümkün değildir. Bu açıdan Ortadoğu'ya yüklenmişleridir. Ortadoğu'da işbirlikçi temelde bir düzen kurdukları takdirde bu kendileri açısından bir başarı demektir.

ABD'nin, Avrupa'nın ve bölgeye hâkim olmak isteyen güçlerin politikası anlaşılmıştır. İstikrarsızlığın tümünden ortadan kalkamayacağı bir coğrafyada kendi egemenliklerini kurmak istiyorlar. Bu nedenle Ortadoğu'yu düşük yoğunluklu bir çatışma ortamında tutarlarsa bunu kendileri için bir başarı görüyorlar. Hesapları eğer birkaç on yıl daha Ortadoğu'yu böyle egemenlikleri altında tutarlarsa kapitalizmin ekonomisini, sosyal yaşamını, kültürünü hâkim kılarak bölgeyi tümüyle asimile edeceklerini, entegre edeceklerini, kendi sistemleri içinde eriteceklerini düşünümektedirler. Dış güçlerin Ortadoğu'ya yönelik böyle bir uğursuz stratejileri bulunmaktadır. ABD müdahalesi ve sonrasında yaşanan gelişmeler bunu açıkça göstermiştir. ABD ve müttefikleri şunu görmüştür ki, silahla, zorla Ortadoğu'ya hâkim olmaları mümkün değildir. Bu konuda bir kanaate varmışlardır. Bu yönüyle silahlı güçleri kullanıp tümünden sonuna kadar ezme veya sonuna kadar tümünden irade kırma politikasının başarısız olacağını görmüşlerdir. Bunun sonucu olarak düşük yoğunluklu bir çatışmayla bölgeyi kontrol altında tutmak istemektedirler. Bölgede tam hâkimiyet sağlamaktan çok, inisiyatifi elde tutma politikası güdüyorlar.

Irak'ta müdahale sonrası kendilerine göre belirli düzeyde işbirlikçi güçleri ortaya çıkardılar. Irak dengelerinde artık kendilerini tümünden saf dışı edecek bir gücün olmadığını düşünüyorlar. El Kaide gibi radikal İslamcı denen güçleri de tümünden yenilgiye uğratmayı hedeflemek yerine, kontrol altına alma, eylem kapasitelerini sınırlandırma hedefini gütmüşlerdir. Irak'ta ABD politikalarına karşı bir direniş sürse de, ABD hedeflerine ulaşmamış olsa da, ABD karşıtı güçlerin de kontrolü ele alamayacağı bir askeri ve siyasal düzeni kurduklarını düşünüyorlar. Bu nedenle askerlerini geri çekeceklerini söylüyorlar. Kuşkusuz tümünden bir geri çekilme hiçbir zaman söz konusu olmayacaktır. Belli köşe başlarını tutacaklar ve köşe başlarına dayanan, işbirlikçileri vasıtasıyla da şiddeti düşük yoğunluklu tutan bir siyasal denge

oluşturmayı hedeflemektedirler. Irak'taki son seçimler de ABD'nin istediği doğrultuda bir denge oluşmasını sağlamıştır. Hiçbir güç çok fazla ezici bir üstünlük sağlamamıştır. Bu yönüyle de hepsini kontrol edebilecek, hepsini dengeleyebilecek bir siyasal sistemin oluşacağı anlaşılmaktadır.

Obama yönetimi Ortadoğu'da yeni bir politika benimsedi

ABD, Irak'ta kontrollü savaşı sürdürürken esas olarak da askeri ve siyasal ağırlığını Taliban ve El Kaide'nin hamle yaptığı Afganistan-Pakistan hattına kaydırmıştır. Burada da ABD'nin başarı şansı olmadığı görülmüştür. Tümünden El Kaide'yi veya Taliban'ı silip süpürmesi veya tümüyle alana hâkim olması mümkün olamaz. Bu yönüyle askeri saldırılarını artırarak biraz Taliban'ın biraz da El Kaide'nin üzerine giderek onları zayıflatıp sistem içine çekmeyi hesaplamaktadır. Bir taraftan kendi işbirlikçilerini güçlendirmeye çalışmakta, diğer taraftan muhalif güçleri de bölerek ve bir kısmını da sistem içine çekerek oralarda da düşük yoğunluklu bir savaş stratejisi izlemektedir. Bu siyasal ve askeri stratejisiyle inisiyatifi elinde tutmayı hedeflemektedir. ABD Ortadoğu'da bunu neredeyse bir politika haline getirmiştir. Bush döneminde tamamen askeri ezme stratejisi izliyordu. Ancak Bush daha iktidardayken bunun başarılı olamayacağı anlaşıldı. İktidarı bırakmadan önce Irak'ta, Afganistan'da, bir bütün olarak Ortadoğu'da yeni bir politika benimsendi. Aslında Baker-Hamilton denilen plan biraz bunu ifade ediyordu. Belki Bush döneminde bir kısmı uygulandı. Obama da kendi yaklaşımları doğrultusunda bu plana yeni bir şekil vermiştir. Bu planla, bölge devletleri ve diğer siyasal aktörlerle belirli bir uzlaşma içinde bir siyasal denge oluşturmayı ve bu çerçevede kontrollü bir savaş sürdürerek askeri inisiyatifi elinde tutmayı hedeflemiştir.

Ortadoğu'da ABD ve Avrupa'nın işbirliğine dayanarak yeni bir statüko içinde yer alan siyasal güçler bulunmaktadır. Bunların zaten alternatif bir güç olamayacakları açıktır. Aksine kapitalist emperyalist sistemin sorunları daha da ağırlaştıran, çözmeyen politikalarının aleti haline gelmişlerdir. Görüldüğü gibi kapitalist sistem, sorunları çözmeyi değil sorunların var olduğu, ama kendi inisiyatifinde bu sorunların varlığı üzerinden yaşamını sürdüren yeni bir Ortadoğu sistem gerçeği yaratmaktadır. Diğer yandan Suriye, Irak, Suudi Arabistan ve Mısır'da böyle bir sistem içinde yer almak isteyen statükocu güçler var. Bu biçimde statükocu, ama gelişen siyasal dengelere göre emperyalist kapitalist güçlerle yeni işbirlikçilik temelinde kendilerini iktidarda tutmak isteyen bir siyasal elit bulunmaktadır. Bunlar bölgenin ve halkların sorunlarına çözüm bulamayan ve halkları sorunlar ve sıkıntılar içinde yaşatan güçlerdir. Bunların bir kısmı reel sosyalist sistemin yıkılışından sonra bir dönem kapitalist sistemle belli çelişkiler yaşamış olsalar da geline aşamada yeni koşullarda sistemin bir parçası haline gelme, işbirlikçisi olma doğrultusunda bir siyasal ve ekonomik yaklaşım içindedirler. Her ne kadar İran İslam rejimi kapitalist sistemin bölge güçlerini kendine benzetme, işbirlikçi temelde kullanma politikalarına belli

düzeyde dirense de bu direnişi topluma dayanma ve toplumsal sorunları bu temelde çözme yaklaşımı içinde olmadığından İran halkının ve Ortadoğu halklarının çıkarına olan bir politik duruş olduğunu söylemek de mümkün değildir. Dış güçler çözümsüz bir politikayı bölgede hâkim kılarlarken, İran gibi bir ülke de aslında halkın demokrası ve özgürlük taleplerini bastırarak kendini ayakta tutmaya çalışmaktadır. Kendini ayakta tutmayı halka dayanarak gerçekleştirme anlayışı yoktur. Bu yönüyle de kapitalist-emperyalist sistem karşısında güçsüzdür.

Günümüzde ortaya çıkmıştır ki, kapitalist-emperyalist sistem karşısında bir toplumun güç olmasının, kişilikli politika izlemesinin yolu; toplumu güç yapmaktan, ülkesini güçlendirmekten geçmektedir. Toplumu güç yapan, toplumun demokratik örgütlenmesine dayanan ülkeler ancak dış güçlerin karşısında kişilikli ve bağımsız politika izleyebilir. Aksine toplumla kavga edenlerin, topluma dayanarak bir siyasal-ekonomik sistem kuramayanların dış güçler karşısında güçlü olmaları mümkün değildir. Kendi halkına karşı mücadele edenlerin ister istemez iktidarları zayıf bir temele dayanmaktadır. İran örneğinde görüldüğü gibi dış güçler karşısında kişilikli politika izlemek yerine hem taviz vermede hem de kısmi bir direnişle kendini bir süre daha yaşatmaya çalışmaktadır. Ama bu politikanın sonuç vermeyeceği açıktır. Ya sonuçta sisteme teslim olacaktır ya da İran içinde toplumun örgütlenmesine dayanma temelinde demokratik güçleri ortaya çıkararak yeni bir İran siyaseti, İran toplumsal yapılanması yaratacaktır. Ancak bu temelde de dış güçlere karşı daha kişilikli bir politika izleyen yeni bir İran gerçeği ortaya çıkabilecektir. Geline aşamada İran bu ikisinden birine doğru yol almak durumundadır. Eğer muhalif güçler iyi örgütlenir, demokratik diğer güçlerle birleşirlerse İran'ı demokratikleştirerek dış dünya karşısında da güçlü bir konuma gelirler. Kuşkusuz bu politikayı izlerken dış güçlere dayanmadan, onların etkisine girmeden İran toplumuna dayanan bir siyasal yaklaşım içinde olmaları gerekir. İran, antikapitalist, anti-emperyalist politika izlemeye belli avantajlara sahiptir. Ama dışa çok kapalı,

kendi halkından kopan mevcut İran rejiminin bunu yapması mümkün değildir. Ama mevcut muhalif güçler Kürt demokratik güçleriyle Azeri, Beluci demokratik güçleriyle ve toplumda siyasal-ekonomik durumdan rahatsız olan demokrasi, özgürlük ve toplumsal adalet isteyen kesimlerle ortak bir hareket geliştirebilirse İran dış güçlerin baskısına karşı dayanıklı demokratik bir ülke haline gelebilir. Demokratik güçlerin birliği temelinde İran'ın tarihsel toplumsal temeline dayanarak, daha olumlu bir duruşla Ortadoğu ve İran gerçeğini temsil eden, kendi içinde halklarla da demokratik bir ilişki içinde olan bir İran'ın ortaya çıkması mümkündür.

ABD'nin ve onunla ilişki içinde olan siyasal güçlerin politikaları, Ortadoğu'da statükolarını korumak isteyen güçlerin mevcut politikaları Ortadoğu'yu bir kaos içinde tutmaktadır. Bugün sorunlarını çözemeyen, çözülemeyen sorunlarının içinde debelenen bir bölge gerçeği bulunmaktadır. Ortadoğu'nun acılarını, sıkıntılarını bir kademmiş gibi sunan bir siyasal güçler gerçeği vardır. Statükocu güçlerin de halklara çözüm getirmeyeceği anlaşılmıştır. Zaten dış güçlerin müdahalesi bırakılma sorunların çözülmesini, aksine sorunları daha da ağırlaştırıp karmaşıktırmaktadır.

Kürt sorununun çözümsüzlüğü bölgede temel sorun haline gelmiştir

Bölgede sorunların çözülmemesinin ve demokratikleşmenin gerçekleşmesinin en temel nedenlerinden biri de Kürt sorununun çözümsüz bırakılmasıdır. Kürt sorununun çözümsüzlüğü İran, Suriye ve Türkiye'de temel sorun haline gelmiştir. Türkiye'nin İran'ın ve Suriye'nin demokratikleşmemesi ve güçlü ülkeler haline gelememesinin nedeni, Kürt sorununun çözümünde demokratik bir yaklaşım göstermemeleridir. Irak'ta her ne kadar bir Güney Kürdistan Federasyonu kurulmuşsa da geline aşamada Kürt sorununun Irak'ta da kalıcı bir çözüme kavuştuğu söylenemez. Çünkü demokratikleşme ve halkların kardeşliği temelinde bir çözüm gerçekleşmemiştir. Irak'ta hala Kürtlerin ulusal, siyasal, ekonomik haklarına saygılı yaklaşan bir politik irade yoktur. ABD'nin Irak'a müdahalesi sonrası Kürtlerin fe-

derasyon biçiminde örgütlenmesi oluşan Irak yönetimi tarafından da kabul edilmiştir. Kuşkusuz Kürt halkı Güney Kürdistan'da onlarca yıl mücadele etmiştir. Ortaya çıkan kazanımlar sadece ABD müdahalesi ile açıklanamaz. Ama Güney Kürdistan Federasyonunun kendisini dayandırdığı en temel güçler ABD ve diğer dış güçlerdir. Bu açıdan da sorun gerçek anlamda kendi siyasal dengelerine, bölge, Irak dengelerine oturmuş ve kalıcı temelde demokratik bir çözüme kavuşmuş değildir. Bu yönüyle Irak'ta da Kürt sorunu ekseninde yeni çatışmalar, çekişmelerin yaşanması ve sorunların ortaya çıkması hala mümkündür. Bunun asıl nedeni bölge güçlerinin şovenist ve Kürtleri egemenlik altında tutmak isteyen politikalarıdır. Bu konuda Irak'taki siyasal güçler, milliyetçiliği aşmadığından Kürtlerin temel ulusal haklarını kabul ederek demokratik bir Irak ve demokratik Güney Kürdistan federasyonu temelinde bir çözüm yaklaşımını benimsemiş değillerdir. Kürdistan federasyonu sindirilememiştir. Zaten dış güçlerin de bölgeyi demokratikleştirmeye dayanan bir politikaları yoktur. Bölgeyi tamamen politikalarla mümkün. Dış güçler ise esas olarak kendi askeri, siyasal, ekonomik güçlerine, işbirlikçilerine dayanarak bir düzen kurmak istemektedirler. Böyle bir politik ağırlığın olduğu ortamda ne demokratik Irak ne demokratik Türkiye ortaya çıkabilir ne de diğer güçler demokratikleşebilirler. Bu yönüyle dış güçler, sorunu köklü biçimde çözecek bir politik yaklaşım içinde değildirler.

Kürt politikası içinde de sorunun köklü çözümünü sağlayacak eğilim tümünden hâkim değildir. Sorunu bölge ülkelerinin ve Ortadoğu'nun demokratikleşmesi temelinde demokratik bir çözüme kavuşturma eğilimi ve iradesi esas olarak Kürt Özgürlük Hareketinde bulunmaktadır. Ama Güney Kürdistan'da görüldüğü gibi milliyetçi, dış güçlere dayanan ve devletçi zihniyetle çözmek isteyen bir siyasal yaklaşım bulunmaktadır. Aslında bu yönlü Kürt siyasal yaklaşımı da sorunları çözmeyen bir karaktere sahiptir. Bugün Irak'ta Kürt sorununun köklü çözülmemesindeki nedenlerden bir tanesi de Irak'taki Kürt siyasal güçlerinin milliyetçi, devletçi

zihniyetleridir. Sorunun kalıcı çözümü ancak kendisini ve ilişkide olduğu halkları demokratikleştirmekten ve yine halkların çıkarını esas alan demokratik, eşit özgür birlikten geçmektedir. Böyle bir çözüm yaklaşımı, stratejisi içinde olmadıkları için Kürt sorununu Irak'ta da gerçek anlamda kalıcı bir demokratik çözüme kavuşturma gücünde olamıyorlar.

Ortadoğu'da çözümsüzlüğün nedeni milliyetçi devletçi paradigmadır

Dış güçlerin politikaları Arap, Türk ve Fars halklarını demokratikleştirecek bir yaklaşım içinde değildir. En somut örnek Türkiye'de görüldüğü gibi, gerçek demokratikleşmeye dayanan bir biçimde Türkiye'nin sorunlarının çözülmesini isteyen bir politikaları yoktur. Bu durum, bölge ülkelerinin de Kürt sorununu çözmeyen politika izlemelerine yol açmaktadır. Dış güçlerin Kürt sorunu başta olmak üzere sorunların demokratik temelde çözülmesi yaklaşımı olmadığından Türkiye'deki gerici güçler bu dış güçlere dayanarak Kürt sorununun çözümünü değil de kültürel alanda bazı yumuşatmalarla siyasi meşruiyet tazeleyip Kürtler üzerinde yeni bir biçimde egemenlik sağlama politikası yürütmektedirler. ABD'nin bölgedeki yeni politikası bölgedeki ülkelerin ve yerel güçlerin işbirlikçiliğine dayandığından bölge gerici güçlerin varlığını sürdürmesine zemin sunmaktadır.

Bölgede var olan muhalif hareketlerin de modernist paradigmayı aştıkları söylenemez. Solcuları da böyledir, milliyetçileri de böyledir. Belirli düzeyde demokratik eğilimleri olanlar ise Batı'daki, devlete ve bireye dayanan demokratik anlayışın, yani modernist zihniyetin türevidirler. Her ne kadar Filistin hareketinde görüldüğü gibi dış güçlere karşı on yıllardır mücadele verdiğini söyleyen hareketler olsa da bunlar ne kendi sorunlarını ne de Ortadoğu'nun sorunlarını çözecek bir zihniyete, politikaya sahiptirler. 20. yüzyılda reel sosyalizmle kapitalist sistem arasındaki çatışmaya dayanarak yürütülen bir mücadele vardı. Ya da bu çatışmaya dayanarak belli bir duruş gösteren hareketler ve ülkeler vardı. Ancak 20. yüzyılın dengeleri dağılmıştır. Bunlar hala o dönemin çatışma kültürüne dayalı, o dönemin siyasal karşıtlığına dayalı politikalarla kendilerini var etmeye çalışıyorlar. Bu da yararlı ve çözüm gücü olan bir politika üretilmesini sağlamıyor.

Kuşkusuz Ortadoğu'da emperyalist-kapitalist sisteme karşı tutum göstermek çok önemlidir. Çünkü emperyalist-kapitalist sistem bölgede siyasi egemenliğini ve ekonomik sömürsünü sürdürmek istediği gibi, Ortadoğu'yu kimliği ile kültürü ile tümünden entegre etmek istiyor. Kendi medeniyeti ve değerleri içinde Ortadoğu'yu tüketmek istiyor. Bu açıdan Ortadoğu halkları ve toplumları için dış tehlike her zamankinden daha büyüktür. Ortadoğu'nun büyük tarihini, büyük değerlerini tehdit eden bir kapitalist sistem, kapitalist modernite gerçeği vardır. Bu ne-

eden mevcut siyasi güçlerin de sorunları çözme kapasitesi olmadığı, böyle bir siyasi olgunluğa, ideolojik olgunluğa ulaşamadıkları netleşmiştir. Bunun temel nedeni de milliyetçi, devletçi paradigmadır. Kapitalist modernizmin ufkunu aşamamadır. Geline aşamada şu netleşmiştir; ancak demokratik iradesi olan, topluma dayanarak kendisini demokratik güç haline getirmiş örgütler, siyasi güçler sorunlara çözüm bulabilir. Dış güçlere karşı ayakta durmanın yolu klasik çatışma ve direnme değildir. Toplumu demokratikleştirip güç yaparak, demokratik toplum gerçeğini ortaya çı-

kratik temelde çözme kanununun böyle olduğu görülmelidir. Bunu anlamayan ülkeler, devletler, toplumlar, siyasal güçler geçen yüzyılda nasıl ki bir kör dövüş içinde kaybetmişlerse bundan sonra da kaybetmeye mahkumdurlar. İster içteki siyasal, toplumsal sorunlarını ister dış güçlerle yaşadığı sorunları çözmek isteyen güçler olsun, en başta toplumu demokratik temelde örgütleyerek güç yapmaları, tabandan örgütlenmeyi geliştirmeleri gerekir. Komünleri, meclisleri, kooperatifleri geliştirerek ekonomik, sosyal, kültürel alanda kendi sorunlarını kendisinin çözebilmesini sağlayacak

iktidarcı zihniyet ortaya çıkmıştır. Bu hastalık topluma kadar sirayet etmiştir. Şimdi bu hastalığın giderilme zamanıdır. Bunun yolu da hem Ortadoğu'nun despot geleneğine hem Batı'nın ulus-devletçi geleneğine karşı duracak, esas olarak da halkların toplumsal yaşamının özünde olan demokratik ve komünal kültüre dayanacak bir toplumsal örgütlenme gerçeği ortaya çıkarmaktan geçmektedir. Demokratik komünal kültüre dayalı yeni yaşamın kültürünü Ortadoğu'da geliştirmek gerekiyor. Aslında bunun damarları Ortadoğu'da çok köklüdür. Ortadoğu'nun toplumsal değerleri çok köklüdür. Kapitalizmin büyük saldırılar yapmasına rağmen Ortadoğu'ya hâkim olamamasının sebebi budur. Kapitalizmin bireyciliğe dayanan sistemi Ortadoğu'da toplumsallığa dayanan sisteme hâkim olamıyor. Bu yönüyle Ortadoğu'nun geçmişe dayanan, tarihselliğe dayanan toplumsallık karakteri; aslında dış güçlere karşı direnmede ve kendini demokratik komünal bir güç haline getirmede bir avantajdır. Ortadoğu'nun neolitik topluma dayanarak gelişmiş olan toplumsal kültürünün gücü ve bunun etnisitede bugüne kadar canlı yaşatılması Ortadoğu'da demokratik komünal toplumu canlandırarak, daha güçlü, daha zengin bir demokratik geleneği Ortadoğu'da geliştirmeye fazlasıyla imkân vermektedir.

Somutlaştırırsak Kürt sorununun Irak'ta kalıcı temelde çözülmesi, Irak'ın demokratikleşmesiyle gerçekleşebilir. Yoksa ilerde ciddi sorunlar yaşanabilir. Bu nedenle Kürtler demokratikleşmeyi kendisinden başlatarak, Kürt toplumunu güçlendirerek, bu konuda Güney Kürdistan Federasyonunu örnek bir demokratik model haline getirerek hem kendilerini demokratikleştirmelidirler hem de Irak'ın demokratikleşmesine ivme kazandırmalıdır. Böyle bir yaklaşım benimsenirse Irak'taki Kürt sorunu kalıcı temelde çözülür. Kürtler gerçek anlamda kazanımlarını güvenceye kavuşturabilirler. Kürtlerin kazanımlarının ya da özgürlük ve demokrasinin güvencesi kesinlikle ne Avrupa'dır ne ABD'dir ne de başka güçlerdir. Bunlar geçici güçlerdir. Dünyada ve bölgedeki siyasal dengeler değiştiğinde Kürtlerin kazanımları her an tehlikeye girebilir. Özellikle milliyetçiliğin, şovenizmin bu kadar zehirlediği hâkim ekonomik ve siyasi elitin karakteri dikkate alındığında Kürtlerin gerçekten varlıkları da, özgürlükleri de, demokratik yaşamları da tehlikededir. Ama Irak demokratikleşse Kürtlerin demokratik ve özgür yaşamı sonsuza kadar güvenceye alınır. Demokratikleşen toplumların birbirlerinin haklarına saygısı kalıcı olur. Demokratik güçler başka güçlerin üzerinde egemenlik, baskı ve sömürüyü düşünmezler. Demokratik zihniyette Arap'ın da, Fars'ın da Türkmen'in de Süryani'nin de Kürt'ün de Yezidi'nin de Ermeni'nin de herkesin kendini örgütleyerek güç yapması ve mevcut demokratik sistemde yer almasına imkân vardır.

Dışa karşı demokratik olamayan kendi içinde de demokratik olamaz

Demokratik anlayış, zihniyet hiç kimseyi dışlamaz, hepsi bir arada demokratik kurumlaşmasıyla güç olurlar, birbirlerini tamamlarlar. Şimdi bu zihniyet yoktur. Herkes birbirinin düşmanı gibidir. Hobbes'un *"İnsan birbirinin kurdu"* sözü gibi şimdi de bölgede halklar, kültürler birbirinin kurdu haline gelmişler. İsrail Arapları ezme, bitirmek istiyor. Araplar İsrail'in Ortadoğu'da varlığını kabul etmiyor. Araplar, Türkler, Farslar Kürtleri kendileri için tehlike olarak görüyorlar. Kürtler bu devletlerin politikalarını kendi

“Ortadoğu'nun toplumsal değerleri çok köklüdür. Kapitalizmin büyük saldırılar yapmasına rağmen Ortadoğu'ya hâkim olamamasının sebebi budur. Kapitalizmin bireyciliğe dayanan sistemi Ortadoğu'da toplumsallığa dayanan sisteme hâkim olamıyor. Bu yönüyle Ortadoğu'nun geçmişe dayanan, tarihselliğe dayanan toplumsallık karakteri; aslında dış güçlere karşı direnmede ve kendini demokratik komünal bir güç haline getirmede bir avantajdır”

denle dış güçlerin politikalarına karşı durmak gerekiyor. Ortadoğu'yu egemenlikleri altına alma, Ortadoğu kültürünü, değerlerini tüketme politikalarına karşı çıkmak gerekiyor. Bunda tereddüt yoktur. Ne var ki mevcut muhalif güçlerin dış güçlere karşı tutumları, politikaları ne kendini ne de Ortadoğu halklarını koruyacak bir zihniyete, bir örgütlenme ve mücadele tarzına sahiptir. Ortadoğu'daki tüm güçler ister devlet olsun ister devlet olmayan örgütler olsun hepsi ulus-devletçi zihniyetle şekillenmişlerdir. Ulus-devletçi zihniyetle şekillendikleri için topluma dayanarak demokratik bir güç olma gibi bir yaklaşımı yoktur. Demokratik topluma dayanarak sorunları çözme yerine devletçi zihniyetle sorunları çözme yaklaşımı olduğundan, bırakalım sorunları çözmeyi, daha da ağırlaştırmaktadırlar. Çünkü çekişmeler, aynı zihniyette olanlar arasındaki geçen çekişmelerdir. İster devlet olsun ister örgütler olsun bu tür zihniyete sahip olanların da sorunları çözümsüz bıraktıkları kesinleşmiştir.

Aslında halklar ve toplumlar sorunların çözülmesi için mücadele veriyor, bunları çözmek isteyen örgütlere destek de veriyor. Bu yönüyle Ortadoğu halkları da bir bütün Arap, Fars, Türk, Kürtler hepsi Ortadoğu'nun sorunlarının çözülmesini, Ortadoğu'nun demokratikleşmesini, özgürleşmesini, dış güçlere bağımlı olmayan bir Ortadoğu gerçeğini istiyorlar. Halkların dış güçlere dayanmayan, kendi kültürü ile kendi imkânlarıyla kendi sorunlarını çözen ve bu temelde iradeli bir demokratik Ortadoğu isteme gerçeği fazlasıyla bulunmaktadır. Ama sadece devletlerin değil, mevcut devletlere alternatif olduğunu iddia

kararak dış güçler karşısında direnmek gerekiyor. Kuşkusuz gerektiğinde meşru savunma da olur kıran kırana direniş de olur. Ancak bu duruş ve direniş demokratik topluma dayanarak geliştiği zaman sonuç alır. Artık Ortadoğu'da antiemperyalizm, antikapitalizm ya da Ortadoğu'da egemenlik kurmak isteyen güçlere karşı mücadelenin yolu esas olarak demokratik temelde toplumu örgütleyip demokratik irade ve güç kılmaktan geçmektedir. Zaten bunu yapan toplumlar güçlüdür.

Demokratik komünal kültür damarları Ortadoğu'da çok köklüdür

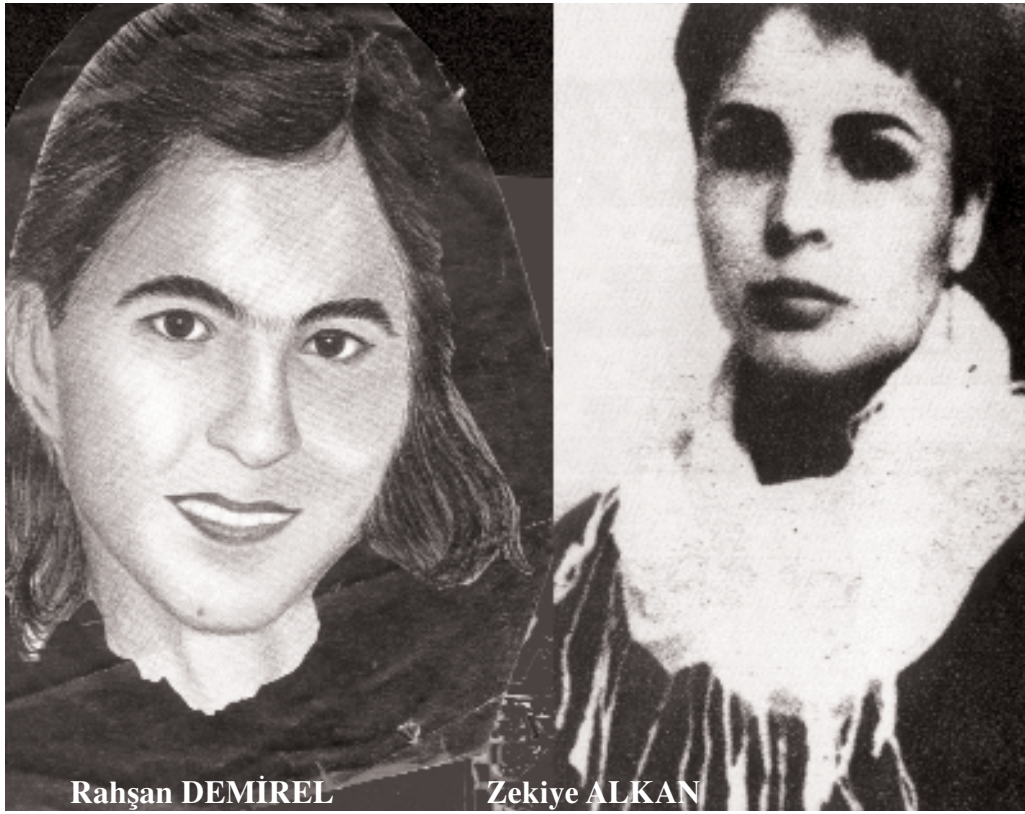
Siyasetin ulus devletçi ve toplumdan kopmuş olduğu ülkelerde ya da toplumun ulus-devletin baskısı altında demokratikleşmediği ülkelerde ne toplum güçtür ne de o toplum üzerinde egemenlik kuran devletler güçtür. Nitekim bu güçsüzlük üzerinden dış güçler sürekli Ortadoğu'da egemenlik kurmaktadır. Dış güçlerin Ortadoğu'da bu kadar kolay egemenlik kurmasının, sömürsünü sürdürmesinin nedeni toplumun ve devletin güçsüz olmasıdır. Toplum güç olmak istiyor, ama toplumun güç olmasını kendileri için tehlikeli gören statükocu güçler, hâkim siyasal ve ekonomik elit toplumu bastırıyor. Bu nedenle de toplum güçsüz kalıyor. Tabii bu çatışma içinde mevcut ülkeler de, devletler de güçsüz oluyorlar. Güçsüzlerin de dünyanın büyük güçleri karşısında ayakta durmaları mümkün değildir. Ancak kendilerini pazarlayarak, satarak, işbirlikçilik yaparak varlığını sürdürebilirler. Nitekim bölgedeki siyasal-ekonomik elitin, statükocu güçlerin özellikle de son

iki yüzyıldır yaptığı budur. Dış güçlere dayanarak birbirlerine karşı güç olmaya çalışıyorlar. Trajik olan ise bölgede daha etkili güç olmak isteyen her güç de dış güçlere dayanıyor. Böylelikle dış güçlerin elinde oyuncak olan bir Ortadoğu gerçeği ortaya çıkıyor. Bu kadar değildir, aşılabılır. Bunun aşılmasının yolu da muhalif güçlerin kesinlikle devletçi zihniyetten çıkıp, topluma dayanarak, toplumu güç yaparak hem statükocu güçler hem de dış güçler karşısında güç olmalarıdır. Güç olmanın ve sorunları demo-

kratik kurumlaştırmaya kavuşturmaları gerekir. Kadınlar, gençler, emekçiler, dinsel ve kültürel azınlıklar ve geniş yelpazede tüm toplumsal kesimler kendi özgünlüğünde örgütlenip, bunları demokratik temelde bir demokratik kurumlaşmaya kavuştururlarsa kendilerini güç yapmış olurlar. Demokratik toplum gerçeği böyle ortaya çıkarılır. Kendilerini güç yapma temelinde mevcut siyasal-ekonomik elite karşı güçlü mücadele verebilirler, onları geriletebilirler. Böylece dış güçlerin kendi ülkelerindeki ve toplumlarındaki oyunlara karşı durarak daha demokratik, daha özgür duruşlu ülke gerçeği ortaya çıkarabilirler. Şimdi Ortadoğu'daki muhalif siyasal güçlerde eksik olan budur.

Sorun toplumun güç yapılması değil, iktidar paylaşımı ve devleti ele geçirme olursa; farklı etnik, dinsel toplulukların yaşadığı coğrafyada sorunları çözmek mümkün olamaz. Çünkü bu ulus-devlet zihniyeti demektir, milliyetçilik demektir, milliyetçilik olunca da özellikle de etnik ve dinsel sorunları çözmek zordur. Dolayısıyla Ortadoğu'da her şeyden önce ulus-devletçi zihniyetin ortadan kalkması gerekir. Ulus-devletçi zihniyet demek herkese karşı düşmanlık demektir. Herkesi ezerek kendi egemenliğini sağlamak demektir. Bu ister ulus-devlete ulaşmak isteyen bir örgüt olsun ister bir devlet olsun, fark etmez. Bu zihniyetlerden çözüm çıkmaz. Nitekim Ortadoğu'nun sorunlarının kaynağı da budur. Aslında bu hastalık Ortadoğu'dan çok Batı'nın hastalığıdır. Son iki yüzyılda Batı'nın modernist anlayışı, kapitalist zihniyeti Ortadoğu'ya girerek tüm sorunları içinden çıkılmaz hale getirmiştir. Bu modernist ulus-devletçi zihniyet tüm halkları birbirine düşman hale getirmiştir. Modernist iktidarcı zihniyetin etkisiyle küçüğünden büyüğüne kadar herkes iktidar olmak istemiştir. Aşiret iktidar olmak istemiştir, aileler güç olmak istemiştir. Biraz siyasal, askeri ekonomik güç eline geçiren topluluklar diğer topluluklar üzerinde hâkim olmak istemişlerdir. Bu kadar egemenlikçi, hâkimiyetçi, iktidarcı zihniyet Batı'nın ulus-devletçi karakterinden kaynaklanmıştır.

Kuşkusuz Ortadoğu'da eski devletler ve devletçilik geleneği vardır. Devlet geleneği Ortadoğu'da daha güçlüdür. Ortadoğu'da despotik devlet kültürü var olsa da esas olarak bir siyasal egemenliği ifade ediyordu. Sosyal, dinsel, kültürel konularda tek tipleşiren ya da herkesi bir iktidar gücü yapmaya yönelten yaklaşım bu düzeyde yoktu. Ortadoğu devletlerinin despotik karakteri Batı'nın ulus-devletçi modernist karakteri ile birleşince Ortadoğu'da ve Avrupa'da geçmişte görülen devletlerden, zihniyetlerden, anlayışlardan daha gerici bir

Rahşan DEMİREL

Zekiye ALKAN

ulusal varlıkları için tehlikeli görüyorlar. Bu zihniyet ve yaklaşımlar da sorunları çözme yerine sorunları, çatışmayı sü-rekileştiren, kalıcılaştıran bir durum ortaya çıkarıyor. Sadece Kürt sorunun çözümü açısından değil İsrail-Filistin sorununun çözümü de ancak demokratik zihniyetle gerçekleşebilir. Çözüm, ulus-devletçi zihniyetin terk edilmesinden geçer. Eğer demokratik zihniyet olsa birbirlerine tahammül ederler. Ne İsrail Filistinlileri yok etmek ister, ne de Filistinliler İsrail'in varlığını ortadan kaldırmaya çalışırlar. Tabii ki İsrail'de de Siyonizm gibi güçlü bir şoven milliyetçilik bulunmaktadır. Bu eğilim tabii ki demokratikleşemez. Her ne kadar İsrail içinde demokrasi var deniliyorsa da bu doğru değildir. Dışa karşı demokratik olamayan kendi içinde de demokratik olamaz. Buna da doğru bir demokratik anlayış denilemez. Ya da 'kendine demokrat' olmak denir. Türkiye'de de benzer bir anlayış vardır. Somut olarak da AKP kendine demokrat kendine Müslüman'dır.

İsrail'de hala hâkim olan anlayış demokratik zihniyet değildir. Egemenlikçi bir zihniyettir. Kendi varlığının garantiye alınmasını Filistinlilerin ezilmesinde, Arapların güçsüzleşmesinde görüyor. Bunu bir strateji haline getirmiş. Arapları güçsüzleştirmeyi, parçalamayı, baskı altında tutmayı ve zayıf bırakmayı bir strateji olarak sürdürdüğü müddetçe Araplarla sorununu çözebilir mi? Çözemez. Yine Araplar kendilerini demokratikleştirmede ve demokratik bir temele dayanarak kendi sorunlarını çözmediği müddetçe İsrail gericiliğini de, İsrail'deki antidemokratik duruşu da ortadan kaldıramazlar. Bu yönüyle iki milliyetçi eğilim birbirini besleyerek sorunları çözümsüz kılıyor. Aslında birisinde güçlü bir demokratikleşme eğilimi ortaya çıksa diğerini de demokratik çizgiye çekebilir. Filistinliler kendilerini demokratik temelde örgütleseler, sorunun demokratik temelde çözümüne yaklaşımı ortaya koyabilseler İsrail'deki gericiliği de çözebilirler. Ama ne İsrail de ne de Filistin'de demokratik bir zihniyet vardır. Bu da sorunların çözümünü erteliyor.

Biz sorunların çözülmesinin demokratik zihniyetle gerçekleşeceğine inanıyoruz. Şu andaki mevcut sorunların da demokratik olmayan zihniyet ve yaklaşımlardan kaynaklandığını düşünüyoruz. Kürt sorununun çözümsüzlüğü de böyledir. Araplar, Farslar, Türkler, kendilerini demokratikleştirerek Kürtlerle sorunu çözme yerine birleşerek Kürtleri ezmeye çalışıyorlar. Güya onlara göre Kürtler dış güçlere dayanarak var olmaya çalışıyor, onlar da birleşerek Kürtleri imha etmeye çalışıyorlar. Tabii burada esas gerici zihniyet Arap, Fars, Türk sömürgeci zihniyettir. Kürtleri dış güçlere bu kadar muhtaç hale getiren Arap, Fars ve Türk sömürgeciliğidir. Kendilerini biraz demokratikleştirip, demokratik zihniyete kavuştursalardı Kürtlerdeki milliyetçilik, dış güçlere dayanma eğilimi de bu düzeyde gelişmezdi. Tabii bunu söylerken Kürtlerde var olan milliyetçi ve dış güçlere dayanma eğilimini meşrulaştırmak istemiyoruz. Bunu doğru da görmüyoruz. Kürtlerin en başta da kendilerini demokratikleştirerek, bölge ülkelerini de demokratikleştirmede rol oynayacağını düşünüyoruz. Kürtlerin özgürlük ve demokrasinin dış güçlere dayanarak gerçekleşmeyeceğini biliyoruz. Kürtlerin ulusal varlığının güvencesi kendilerini demokratikleştirme temelde bölge ülkelerini demokratikleştirmeleridir. Ne zaman bölge ülkeleri demokratikleşirse o zaman Kürtler ulusal varlığını, siyasal varlığını, değerlerini güvenceye alırlar. Bu açıdan da biz Kürtlerin mücadele stratejisini kesinlikle

kendilerinden başlayarak bölge ülkelerini ve Ortadoğu'yu demokratikleştirme stratejisi olarak ele almaları gerektiğini düşünüyoruz. Kürtlerin varlığını güvenceye alacak tek doğru stratejinin bu olduğunu düşünüyoruz.

Bölge ülkeleri gerçekten de modernist paradigmanın sosuyla da çok gericileşmişlerdir. Kürtlerin bırakalım varlıklarını tanımayı, egemenlik altında bile bir toplum olarak kimliklerini ve ulusal değerlerini yaşamalarına imkân vermiyorlar. Varlıklarını bile yok etmeye çalışıyorlar. Mevcut durumda sorun Arapların, Farsların, Türklerin Kürtler üzerinde egemenlik kurma sorunu bile değildir. Nihai stratejileri Kürtleri Araplaştırmak, Farslaştırmak, Türkleştirmektedir. Belki geline aşamada bunu gerçekleştirme imkânları zorlaşmıştır.

Mevcut durumda ABD ve İngiltere Kürtler üzerinden bölgede farklı bir strateji izlemektedir. Irak'ta küçük bir Kürdistan yaratarak hem diğer parçalardaki Kürtlere umut verip Kürtleri kendine bağlamak hem de bölge ülkelerini çözümsüz kalan Kürt sorunu üzerinden kendine bağlamak ABD ve İngiltere'nin temel politikası haline gelmiştir. Kuşkusuz Kürtlerin bir bütün olarak varlığını ortadan kaldırmaları zordur. Kürtleri küçük bir Kürdistan'a hapsederek hem Kürtleri hem de bölge ülkelerini dış güçlere bağlama ve bu temelde de Ortadoğu'da dış egemenliğin devam ettiği bir sistemi sürdürme tehlikesi bulunmaktadır.

Kürt sorununun demokratik çözümü Ortadoğu'nun demokratikleşmesidir

Biz bölge ülkelerinin politikalarına karşı Kürtlerin birliğini önemli görüyoruz. Kürtler tabii ki kendi varlıklarını korumak için birlik olmak durumundadırlar. Ama bu birlikleri Araplara, Farslara, Türklere karşı bir birlik olmamalıdır. Diğer halklara düşmanlık yapmadan, ama kendi demokratik birliklerini koruyarak varlıklarını güvenceye almaları gerekiyor. Biz bölge ülkelerinin gerici şovenist politikalarını boşa çıkaracak yaklaşımın bu olduğunu düşünüyoruz. Eğer böyle bir ulusal birlik temelde Kürtler Türkiye'de kendilerini demokratikleştirirlerse, Irak'ta, Suriye'de, İran'da kendilerini demokratikleştirirlerse sorunları demokratik temelde çözme imkânı artar. Kürt sorununu bir ulus-devlet olarak değil, devlet sınırlarına dokunmadan, demokratik Türkiye, demokratik Suriye, demokratik İran, demokratik Irak içinde

bölge ülkeleri ile kardeşlik temelde çözme politikaları izlenirse Arap, Fars, Türk gericiliğinin birleşerek Kürtleri Ortadoğu'da yok etme politikalarının boşa çıkacağını ve Kürtlerin varlığının tanındığı bir Ortadoğu ortaya çıkaracağını düşünüyoruz. Kürtlerin bölge ülkeleriyle demokratik temelde sorununu çözmesi bütün Ortadoğu'nun demokratikleşmesi demektir. Ortadoğu'nun demokratikleşmesi ise Avrupa ve ABD karşısında özgür demokratik duruşlu bir Ortadoğu haline gelmesi anlamına gelmektedir. Ne zaman ki bu ülkeler kendi sorunlarını demokratik temelde çözerek demokratikleşirse ve bu temelde Ortadoğu demokratikleşirse o zaman tüm sosyal, kültürel, dinsel, etnik sorunlarını çözeceği gibi kendi kültürel ve tarihsel varlıklarını da dış güçler karşısında koruyabilirler. Biz bu açıdan da sadece Kürtlerin değil, Ortadoğu ülkelerinin de dış güçlere karşı kendilerini koruma, kendilerini güçlü tutma politikalarının ya da stratejilerinin demokratikleşme stratejisi olması gerektiğini düşünüyoruz. Bunun dışında Ortadoğu'nun dış güçlere, ABD'ye, Avrupa'ya karşı kendisini koruma ve kendi değerleri üzerinde güç olma ve bu temelde dünyayla eşit ilişkiler temelde bir Ortadoğu gerçekliğine ulaşması mümkün değildir. Bu yönüyle hem bölge ülkelerinin şovenist Kürt politikalarını boşa çıkarma yolunun demokratikleşme ve halkların kardeşliğinden geçtiğine inanıyoruz, hem de Ortadoğu halklarının dış güçlere karşı onurlu duruşunu ortaya çıkarmanın yolunun da tüm Ortadoğu'nun demokratikleşmesinde görüyoruz.

Bunun için de bugün büyük bir dinamik güç olan Kürt demokratik hareketinin, Kürt Özgürlük Hareketinin bölge demokratik güçleri ile ittifak yapması önemlidir. Küçük-büyük demeden bölgenin tüm demokratik dinamikleri ile ortaklaşması, ortak bir demokratik hareket yaratarak Türkiye'yi, İran'ı, Suriye ve Irak'ı demokratikleştirme yaklaşımı içinde olması gerekiyor. Hem bölge ülkelerinin kendi sorunlarını çözmesi, hem de Kürtlerin kendi sorunlarını çözüp kazanımlarını güvenceye alması bundan geçmektedir. Bu konuya yeterince ağırlık vermede Kürtlerin de eksikliği vardır. Tabii ki Arap, Fars, Türk şovenizminin sol ve diğer demokratik güçler üzerinde etkileri var. Bu durum Kürtlerin demokratik güçleriyle onların güçlerinin birleşmesini engelliyor. Ya da o şovenist baskı altında Kürt demokratik güçleriyle birleşme konusunda

çekingen davranıyorlar, cesaretli olmuyorlar. Bunlar doğrudur, ama Kürt demokratik güçlerinin, sol siyasi güçlerinin de bölgenin demokratik güçlerini fazla ciddiye almadığını, bunların olumsuzluklarını çok öne çıkardığını, tutulacak yollarını tutmada yeterince inisiyatifli olmadığını ve cesaretli davranmadığını da söyleyebiliriz. Bu açıdan Kürt Özgürlük Hareketi bütün ülkelerdeki demokrasi güçleri ile bir demokrasi hareketi yaratmayı önemli bir strateji olarak benimsemiştir. Böylelikle bölge gericiliği boşa çıkarılacaktır.

Tabii ki Kürtlerin ulusal birliğinin ulusal konferans teminde oluşturulması da bölge ülkelerinin gericiliğini kıracaktır. Ama sadece buna dayanarak bölge ülkelerinin gericiliğinin kırılacağını, Kürt sorununun bölge ülkelerinde demokratik çözümünün gerçekleşeceğini düşünmek de yanlıştır. Bu yönüyle hem Kürtlerin demokratik ulusal birliğini gerçekleştirerek bölge gericiliğinin cesaretini kırmak hem de bölge halklarının demokratik güçleriyle demokrasi hareketi yaratarak, bölge ülkelerini demokratikleştirme teminde Kürt sorununu kalıcı temelde çözmeyi bir temel strateji olarak ele almak gerekmektedir.

Kuşkusuz geline aşamada Kürtlerin demokrasi ve özgürlük bilinci ve bu temelde örgütlenmeleri bölge halklarından daha derin ve kapsamlıdır. Esas olarak da Kürtler büyük bir zihniyet devrimi yapmışlardır. Şu anda Ortadoğu halkları açısından Kürtlerin demokrasi ve özgürlüğün öncüsü haline gelmesi yapılan bu zihniyet devriminin sonucudur. Önder Apo'nun klasik sosyalizmdeki iktidarcı, devletçi paradigmayı aşması, Kürt sorununun demokratik çözümü başta olmak üzere bölgenin sorunlarının çözümünü demokratik kurumlasmada, demokratikleşmede görmesi Kürtlerde zihniyet değişimi teminde toplumun değişmesine ivme kazandırmıştır. Zaten Kürtler kırk yıla yakındır büyük bir mücadele vererek, Kürt toplumunu ayağa kaldırmışlardır. Kürdistan'da özellikle 1990'lı yıllarda serhıldanlarla birlikte bir demokratik devrim, bir ulusal devrim, bir kültür devrimi gerçekleşmiştir. Bu yönüyle Kürtler diriliş devrimini de yapmışlardır. Belki tamamlanmamıştır, ama yaşanan büyük bir demokratik devrimdir. Gerçekten Kürt toplumu kapsamlı demokratik kurumlasmaya, demokratik toplum haline gelmeye yatkın bir toplumsal gerçeklik haline gelmiştir. İşte tam da bu devrimlerin gerçekleştiği dönemde Önderlik de bir zihniyet değişimi gerçekleştirmeye yönelmiş ve bu zihniyet değişimini uluslararası kompodan sonra daha da derinleştirip kapsamlılaştırmış, sistematik bir ideolojik anlayışa, felsefi duruşa ve örgütsel yapılanma gerçekliğine kavuşturmuştur. Bunlar teminde de toplumun demokratik kurumlasmasının nasıl olacağını kapsamlıca irdelemiş, bu yönüyle ahlaki politik toplum denilen demokratik komünal toplumsal örgütlenme gerçekliğini sorunların çözümü olarak ortaya koymuştur.

Ortadoğu halklarının özgürlük ve demokrasi mücadelesinde öncülük rolü Kürtlere düşmektedir

Tarihte de birçok demokratik devrim, kültürel-sosyal devrim gerçekleştirenler halklar, topluluklar olmuştur. Ama devletçi-iktidarcı zihniyetten kopmadıkları için sonunda sistemin parçası haline getirilmişlerdir, eritilmişlerdir, entegre edilmişlerdir. Buna Sovyet Devrimi önemli bir örnektir. Yine dünyada birçok halkın yürüttüğü sosyal, ulusal kurtuluş mücadelelerinin nasıl sistemin yedek lastiği haline geldiği bilinen bir gerçektir. İşte Kürtlerin yürüttüğü Özgürlük Mü-

cadelesi ve ortaya çıkan bu devrimci-demokratik birikim, paradigma değişikliği teminde sistemin yedeği, parçası haline gelme tehlikesini büyük oranda kaldırmıştır. Bugün Kürt toplumu kesinlikle iktidarcı-devletçi zihniyetten arınmış, demokratik topluma dayanan özgür yaşamı gerçekleştirecek bir dinamizme, bir birikime ve bir toplumsal güce kavuşmuştur. Bu yönüyle de Ortadoğu halklarına öncülük yapabilecek karakter kazanmıştır. Çünkü Ortadoğu'da hiçbir halkta böyle köklü bir zihniyet değişimi, paradigma değişimi ve bunun demokratik kurumlasması gerçeği ortaya çıkarılamamıştır. Bu açıdan da geline aşamada Ortadoğu halklarının özgürlük ve demokrasi mücadelesinde öncülük rolü Kürtlere düşmektedir. Kürtler böyle bir tarihsel rolle, sorumlulukla karşı karşıya gelmişlerdir. Artık çağımızda demokratik zihniyetli toplumlar, demokratik kurumlasmayı yaratacak ideolojik, teorik ve toplumsal yapılanma gerçekliğine ulaşmış toplumlar güç olabilir ve yükselişe geçebilirler. Ancak böyle toplumlar diğer toplumların yaşamını, kültürünü, düşüncesini, duygusunu etkileyerek onlara ilham kaynağı olur ve demokratik özgür bir yaşamın kuruluşunda öncülük yapabilir. Şu anda Kürtlerin geldiği durum budur. Bu gerçeğin kesinlikle görülmesi gerekir.

Eğer bugün Kürt toplumu yaşlısı, genci, kadını erkeği, çocuğu ile tümünden ayaktaysa bu zihniyet devrimi sonucu ortaya çıkan özgürlük bilinciyle ilgilidir. Bastırılan Kürtlük, özgürlük duygusu ile ayağa kalkmıştır. Bastırılan ve ezilen kadın, özgürlük heyecanı ile ayağa kalkmıştır. Bugün Kürdistan toplumu aslında Ortadoğu halklarının, toplumlarının özlediği yaşam felsefesine ve gerçekliğine adım atmış bulunmaktadır. İlk toplumsallığı, ilk kültürel değerleri, ilk insani yaşamı ortaya çıkaran bu coğrafya yine Kürdistan'da Önder Apo'nun ideolojik felsefi öncülüğü, paradigma değişimi teminde tarihsel köklerine dayanarak ayağa kalkacaktır. Kürt toplumunun ve bu coğrafyada yaratılan neolitik toplumun tarihsel köklerine ve bir bütün olarak Ortadoğu halklarının insanlık açısından yarattığı değerlere dayanarak yeni bir Ortadoğu yaratma hamlesi başlatılmıştır. Kürtler bu hamleyi başlatmışlardır. Belki düne kadar Arapların, Farsların, Türklerin egemenliğinde olan Kürtlerin böyle bir hamle başlattıklarını sindirmek o halklar açısından kolay değildir. Ortadoğu'nun diğer halklarının Kürtlerden böyle bir hamleyle kendilerine öncülük yapmalarını sindirmesi biraz zaman alabilir. Arap, Fars ve Türklerin binlerce yıllık egemenlik kültürü son iki yüzyılda ulus-devletçi zihniyetle tamamen Kürtleri aşağı gören, horlayan, ezip bitirmek isteyen bir karaktere ulaşmıştır. Bu açıdan bu büyük değişime bölge halklarının, ülkelerinin, aydınlarının, yazarlarının kısa sürede tam değer vereceğini söyleyemeyiz. Diğer yandan aynı köyden peygamber çıkmaz misali, Kürtlerin zihinsel, düşünsel olarak böyle büyük bir hamle yapmaları konusunda da kimi tereddütler, burun kıvrımlar vardır. Aynı mahallede, aynı köyde, aynı şehirde birisi bir şey yaptığı zaman onun oğlu şunun kızı şu aşiret, şu halk, şu toplum değil mi diyerek bir küçümseme, kabul etmeme eğilimi vardır. Bugün Araplar da Farslar da Türkler de Kürt kompleksini tümünden aşmış değillerdir. Önder Apo'nun ve Kürt Özgürlük Hareketinin yarattığı değerleri takdir eden aydınlar yazarlar tabii ki vardır. Bu yönüyle tümünden inkarcı olmamız doğru değildir. Ama hala Kürtlerin yürüttüğü Özgürlük Mücadelesine, Önder Apo'nun bu derin ideolojik felsefi birikimine, yarattığı bu değerlere tam hakkı veriliyor denilmez.

Önder Apo Ortadoğu değerlerinin yetiştirdiği bir liderdir

Halbuki Önder Apo'nun bu zihniyet devrimi, bütün Ortadoğu halklarına ait bir zihniyet devrimidir. Ortadoğu gerçeğine dayanarak bu zihniyet devrimini yapmıştır. Bu nedenle Önder Apo benim bu savunmalarım Ortadoğu halklarının savunmaları demiştir. Ortadoğu'nun Batı'ya karşı savunmasıdır demiştir. Artık bunun anlaşılması gerekmektedir. Şu anda Ortadoğu gerçekliğini doğruya yakın en iyi çözümleyen Kürt halk Önderliğidir. Hem teorik hem bilimsel olarak hem sosyal-kültürel-siyasal olarak büyük bir çözümleme gücüne ulaşmıştır. Önder Apo'nun bu güce ulaşmasının altında bütün Ortadoğu tarihi ve kültürü yatıyor. Önder Apo bu gücü babasından, ailesinden getirmemiştir. Tabii ki çocukluğundaki yetişme ortamının ve şekillenen kişiliğinin bunda etkisi vardır. Ama esasta Ortadoğu'nun evladıdır. Ortadoğu değerlerinin yetiştirdiği ve bu temelde kendisini güçlendiren bir Önderliktir. Neolitik toplumun ve daha sonra yaratılan tüm uygarlıkların yarattığı değerlerin hepsine anlam vererek, insanlığın da uygarlığın da bu coğrafyadan çıktığını bilerek, buna büyük saygı duyarak, Avrupa'nın ve başka ülkelerin vermediği bu değeri ortaya çıkararak kendisini güçlendirmiştir. Doğrulara böyle kavuşmuştur. Bu doğrulara kavuşmasında Kürtlerde var olan kültürel ve sosyal değerlerin yanında, Arap, Fars ve Türk halkının da yarattığı değerlerin sentezlenmesi vardır. Onlara dayanması vardır. Bu bir Kürtlük ideolojisi, Kürtçülük ideolojisi değildir. Önder Apo sadece Kürtlerin kurtuluş mücadelesini yürüten bir önderlik değildir. Kuşkusuz ilk önce içinden çıktığı topluma sorumluluk duyduğu ve bunun için mücadeleye girdiği için Kürt halkının kurtuluşunu önemli görmektedir. Ama sadece Kürtlerin değil tüm Ortadoğu'nun kurtuluşunu önemli görmektedir. Kürt halk Önderliği ve PKK Kürt sorununun çözümüne sadece Kürtlerin sorununun çözümü olarak bakmamaktadır. Önder Apo Kürt sorununun çözümünü Ortadoğu'nun sorunlarının çözümü olarak görmektedir.

Önder Apo, Kürt'ün ayağa kalkışını Ortadoğu'nun ayağa kalkışı olarak görmektedir. Kürt'ün düşürülmesini Ortadoğu'nun düşürülmesi olarak görmektedir. Kürt'ü ezen Arap, Fars, Türk aslında kendisini ezmekte ve düşürmektedir. Önder Apo bu nedenle *"Kürdistani olan aynı zamanda bölgeseldir*

ve evrenseldir" dedi. Çünkü Kürt gerçeğinde Ortadoğu'da sorunlar kör düğüm olmuştur. Kürt gerçeğinde sorunları çözme gücüne ulaşamayan, dünya, bölge sorunlarını çözme gücüne ulaşamaz. Kürt kör düğümünü ve bu temelde Kürt sorununu çözen ve bölge ülkelerinin demokratikleşmesine ivme kazandıran bir hareket bir Önderlik en başta da Ortadoğu halklarına büyük hizmet yapmaktadır, dünyaya büyük hizmet yapmaktadır. Şimdi Kürt Halk Önderinin, Kürt Özgürlük Hareketinin, PKK'nin geldiği durum budur. Pozisyonu, konumu budur. Bunun hem Kürtler tarafından hem de Ortadoğu halkları tarafından bilince çıkarılması gerekmektedir.

Kürtler sadece Kürt sorununu çözüyorum diyerek kendilerini özgürleştirmezler. Kürt milliyetçiliği ya da Kürt sorunu ile çakılı kalmış dar bir yaklaşımla Kürtlerin kendilerini özgürleştirip demokratik yaşama kavuşturmaları mümkün değildir. Kürtler ancak bölge sorunlarını, dünya sorunlarını kendilerine sorun yaparlarsa Kürt sorununu demokratik çözüme kavuşturabilirler. Çünkü Kürt sorununun demokratik, kalıcı çözüme kavuşturmak bir derinlik, bir ufuk, kapsamlı bir bakış gerektiriyor. Dar yaklaşımlar, dar bakışlar Kürt sorununu çözmekten acizdir, çözemez. Milliyetçi ve dar yaklaşımlar Kürt sorununu çözmeye ne strateji ne taktik ne eylem biçimi ne de örgütlenme üretebilir. Sadece Kürt sorununu çözmeye kalkan bir Kürt politikası çözümsüzlüğe ve ezilmeye mahkumdur. Kürtlerin özgürlüğü ve demokrasisi ancak geniş düşünmekten, dünya ve Ortadoğu çapında düşünmekten geçmektedir. En başta da Kürtlerin bu bilince ulaşması gerekmektedir. Bu bilince ulaşmayan Kürtler kendilerini köle bırakmaya mahkûm Kürtlerdir. Bu açıdan Önder Apo Kürtlerin demokratikleşme stratejisini; bölge halklarını ve Ortadoğu'yu demokratikleştirme stratejisi olarak ortaya koyuyor. Hala bu gerçeklik ne Kürtler ne de bölge demokratik güçleri tarafından ne de bölge tarihine, kültürüne bağlı olan yurtsever güçler tarafından anlaşılmıştır. Ama Önder Apo'nun öncülüğündeki Kürt Özgürlük Hareketi böyle bir geniş zihniyet temeline Kürt sorununun çözümünde önemli bir gelişme ortaya çıkarmış ve Ortadoğu'nun demokratikleşmesine güçlü bir zemin yaratmıştır.

Kürt Özgürlük Hareketi Kürt toplumunun demokratik kurumsalmaya kavuşması temeline Ortadoğu'yu de-

mokratikleştireceğine inanmaktadır. Bugün Kürt toplumu Ortadoğu demokratikleşmesinin mayasıdır. Başta Kürt kadını ve Kürt gençleri Ortadoğu'yu demokratikleştirecek temel dinamikler haline gelmiştir. Bu kesinlikle Ortadoğu'nun tarihine, kültürüne dayanan bir demokratikleşme hareketidir. Batı taklidi bir demokratikleşme yaratacağını düşünen bir hareket değildir. Batı'nın modernizmine dayanan bir sol ve demokrasi hareketi değildir. Kesinlikle Batı modernizmini reddeden, Batı modernizmine karşı Ortadoğu tarihine, kültürüne, Ortadoğu coğrafyasının demokratik ve özgürlükçü değerlerine dayalı demokratik modernite ile yeni bir demokratik zihniyet ortaya çıkarmaktadır. Bu zihniyetin hedeflediği topluma ahlaki ve politik toplum diyoruz. Demokratik komünal örgütlenme bu toplumun demokratik kurumsallaşma biçimidir diyoruz. Ahlaki politik toplum, demokratik komünalizm ruhu ile yaratılmak istenen toplumsal gerçekliktir. Bu kadar gelişkin olmasa da ilk insanın neolitik toplumda yaşadığı ahlaki ve politik gerçeği bugün Kürt Özgürlük Hareketi güncellemek istemektedir. Kürt Özgürlük Hareketi ilk köleliğin ve egemenliğin kadın üzerinde kurulduğunu, ilk ezilen cins, sınıf, ulus haline getirildiğini, bu nedenle de özgürlük ve demokrasinin derinleşmesinin Kürt kadınlarının özgürlük mücadelesiyle ortaya çıkarılabileceğini vurgulamaktadır. Kadın özgürlük mücadelesinin; derin özgürlük mücadelesi, derin demokratikleşme mücadelesi, derin ahlaki toplum mücadelesi olduğunu söylemektedir. Bu açıdan da kadın özgürlük mücadelesine anahtar rolü vermektedir. Bütün geriliklerin şifresini çözen bir sosyal kesim olarak değerlendirmektedir. Bu yaklaşımla da kapitalizmin kadını düşüren, bitiren gerçeği karşısında; Ortadoğu'nun tarihsel değerlerine dayanarak kadını ayağa kaldırma, kadını ayağa kaldırarak toplumu ayağa kaldırma ve bu temelde de bir cinsler arası eşitliği ve özgürlüğü esas alan yeni bir toplum modeli, arayışı ortaya koymuştur. Biz Hareket olarak bu zihniyetin, bu ideolojinin, bu felsefenin bu toplumsal yapılanmanın kesinlikle Kürt sorununu da Ortadoğu sorunlarını da çözeceğine inanıyoruz.

Eski politikalar Kürtlerin direnişi karşısında iflas etmiştir

Bugün Kürt halkı güçlüdür. Neden güçlüdür? Önemli bir demokratik devrim yaşayarak demokratik toplum haline gelerek güç olmuştur. Önder Apo'nun ve PKK'nin gücü toplumu güç yapmasından kaynaklıdır. Zaten Önder Apo'nun büyüklüğü de toplumu güç yapma anlayışından kaynaklanmaktadır. Toplumu güç yapma temeline bir zihniyete, bir ideolojiye, bir toplumsal yapılanma gerçeğine sahip olmasaydı Önder Apo güç olabilir miydi? Toplumlar Önder Apo'ya bu kadar sahip çıkabilir miydi? Bütün saldırılara rağmen Kürt Özgürlük Hareketi ayakta kalabilir miydi? Kürt Özgürlük Hareketi tüm saldırılara karşı ayakta kalabiliyorsa bunun nedeni, Kürt toplumunun geldiği demokratikleşme düzeyidir, kazandığı demokratik kültürdür, kadının özgürlük ve demokrasi dünyasına gözlerini açmasıdır. Gençlerin özgürlük ve demokrasi istemlerinin gelişmesidir. Yaşlılar da artık ölüm bekleyen değil de ahlaki ve politik toplum içinde kendilerinin de bir değer ve anlam ifade ettiklerini gördüklerinden dolayı özgür ve demokratik yaşama ve Önder Apo'ya, Kürt Özgürlük Hareketine sa-

hipleniyorlar ve demokrasi mücadelesi içinde yer alıyorlar.

Ortadoğu'da en baskıcı devlet Türk devletiydi. Türk devleti bugün Kürt Özgürlük Hareketinin mücadelesi sonucu çözülüyor. Türk devleti çözülüşe uğramıştır. Uygulanan eski politikalar Kürtlerin direnişi karşısında iflas etmiştir. Çünkü artık Kürtler üzerinde egemenliğini sürdürememektedir. Eski politikanın iflas ettirilmesinde AKP'nin hiçbir rolü yoktur. Tabii ki Türkiye'deki demokrasi güçleri de Türkiye'nin çözülmesinde rol oynamıştır. Ama Türk devletindeki resmi ideolojiyi, resmi ideolojinin sahip olduğu klasik iktidar bloklarını etkisizleştiren Kürt Özgürlük Hareketinin mücadelesidir. Kürt Özgürlük Mücadelesi yıllarca resmi ideolojiden ve derin devletten söz etti, resmi ideolojinin kölelik ideolojisi olduğunu söyledi. Kürtler buna karşı bir duruş, büyük bir direniş gösterdi. Türk devleti her türlü kirli savaşa rağmen, dünyadan aldığı desteğe rağmen başarılı olamadı. Önder Apo'yu esaret altına aldı, tek kişilik kapalı cezaevinde tuttu, ama buna rağmen Önder Apo'nun Kürt toplumu, Ortadoğu toplumu ve siyaseti üzerindeki etkisini kıramadı. Kürt toplumu mücadele ederek komployu boşa çıkardı. Türk devleti bütün çabalarına rağmen komployu başarıya götürüp Kürt toplumunu ezmeyince bir çözülüşe uğradı.

Bugün Kürt Özgürlük Hareketi Türkiye'de önemli bir güçtür. Her ne kadar Türk devleti AKP gibi karşıt İslam, sahte İslam'la Türkiye'nin demokratikleşmesini önlemek istiyorsa da, Kürt Özgürlük Hareketinin demokratik çözüm dayatmasını engellemek istiyorsa da bunu başarması zordur. Artık AKP'nin demokratik talepleri yozlaştırarak, Kürt sorununun çözümü için oluşmuş birikimi yozlaştırıp tüketerek, zihniyet ve karakter değiştirmeden belli yumuşamalarla, restorasyonlarla yeniden Kürtler üzerinde egemenliğini sürdürmesine Kürt Özgürlük Hareketi imkân vermeyecektir. AKP Türkiye'yi demokratikleştirmiyor, çünkü demokratik zihniyette değildir. AKP aslında Kürtler üzerinde yeni bir egemenlik biçimi kurarak, bu temelde sorunlarını gidererek Ortadoğu'da güç olmak istiyor. Bu güç olma demokratikleşme temeline değil, ekonomik, askeri, siyasi gücüne dayanarak Ortadoğu'da bölge halkları üzerinde etkin hale gelmek isteyen bir devlet yapılanmasıyla gerçekleştirilmek isteniyor. Kendini demokratikleşerek, bölge halklarıyla eşitçe ve kardeşçe ilişki kurarak değil, Kürtler üzerinde yeni bir egemenlik biçimi kurma temeline Ortadoğu'da yeniden egemenlikçi zihniyete dayanan bir Türkiye haline gelmek istiyor. Kürt Özgürlük Hareketi ise Türkiye'nin bu egemenlikçi karakterini ortadan kaldırmaya ve Türkiye'yi gerçek anlamda bir demokratik ülke haline getirmeye çalışıyor. Türkiye gerçekten Kürt sorununu çözmeye temeline demokratikleşirse, yani demokratik zihniyet temeline sorunlarını çözerse tabii ki Ortadoğu halkları için bir tehlike olmayacaktır. Hatta Ortadoğu halklarının demokratik temelde gelişmesinde Türkiye'nin de önemli bir etkisi olacaktır. Biz bu açıdan da Kürtlerin demokratikleşmesine dayanarak gelişecek bir demokratik Türkiye'nin; yani Kürtlerde gelişen derin demokrasi, derin özgürlüğe dayanarak oluşacak Türkiye'nin bölge ülkeleri ve halkaları açısından güçlendirici ve tamamlayıcı olacağına inanıyoruz.

Kürt Özgürlük Hareketinin Türkiye'de verdiği mücadele aynı zamanda bunun mücadelesidir. Bu mücadele aynı zamanda Ortadoğu halklarının mücade-

lesidir. Türkiye'nin egemenlikçi Türkiye olmasını değil de demokratik temelde bir güç olarak Ortadoğu halklarına bir şey verebilecek bir ülke haline gelmesini istiyoruz. Egemenlikçi ve hegemon değil, demokratik değerlere ve kültüre dayanarak, Türkiye'nin Ortadoğu'da bir güç olmasını önemli görüyoruz.

Uygarlığın ve insanlığın merkezi yeniden Ortadoğu'ya kavuşacaktır

Kürtler de Ortadoğu'da büyük bir güç olacaktır. Hatta demokratik temelde sorunlar çözüldüğünde demokratik zihniyeti, özgürlük anlayışı en güçlü olan Kürtler belki de Ortadoğu'daki diğer halklardan daha güçlü bir topluluk haline geleceklerdir. Ama bu diğer halklar aleyhine ve karşıtlık temeline bir güçlenme değildir. Aksine diğer halkları tamamlayarak, karşılıklı birbirini güçlendirerek bir Ortadoğu ortaya çıkarmayı hedefleyen bir Kürt toplumsal gerçeği vardır. İşte o zaman halkların kardeşliğine dayalı demokratik Ortadoğu Batı'nın, ABD'nin ve diğer güçlerin karşısında yeni uygarlığı, gerçek demokratik uygarlığı temsil edecektir. Uygarlığın merkezi, insanlığın merkezi yeniden Ortadoğu olacaktır. İşte Kürt Özgürlük Hareketinin ideolojik, felsefi yaklaşımının, kendisini demokratik kurumsalmaya kavuşturmasının, Türkiye, Suriye, Irak ve İran'la sorunlarını demokratik temelde çözmek ve buna dayalı bir demokratik Ortadoğu yaratmak istemesinin esas amacı budur.

2010 Newroz'unda Kürt halkının başta Amed olmak üzere bütün illerde ayağa kalkması, demokratik bir toplum olarak gücünü ortaya koyması, aslında tasfiye politikalarının da Kürtler üzerinde yeni egemenlik kurma politikalarının da başarılı olamayacağını göstermiştir. Newroz'da ayağa kalkan halkın gücü karşısında gerici iradeler önemli düzeyde kırılmıştır. Bu yönüyle Kürtlerin bu güçlü serhıldanları Türkiye'de de demokratik çözümün önünü açmaktadır. Türkiye'de Kürt sorunu demokratik temelde çözüldüğü oranda Irak'ta da, İran ve Suriye'de de demokratik temelde bu sorun çözülecektir. Aslında bölge gericiğini ayakta tutan Türk devletidir. Dolayısıyla Türk devletinin Kürtlere karşı düşmanlığı İran'a, Suriye'ye ve Irak'a bir destek değildir. Aksine İran'ı, Irak'ı ve Suriye'yi de ve kendisini de sürekli sorunlar içinde tutarak, Ortadoğu'yu dış güçlere bağlamanın politikasıdır. Nitekim uluslararası güçler Ortadoğu'yu Türkiye üzerinden kapitalist sisteme bağlama politikası yürütmektedirler.

Tüm bu politikaların boşa çıkarılmasında Kürt halkının özgürlük mücadelesine dayalı olarak gelişen demokratik Kürt toplumunun belirleyici rolü olacaktır. Kürt Özgürlük Hareketi bu rolünü etkili oynamak ve Ortadoğu halklarını dış güçlerin tasallutundan kurtarmak için Türkiye, Irak, İran ve Suriye'deki demokratik güçlerle birlikte bir demokrasi hareketi yaratmayı çok önemsemektedir. Ortadoğu halklarının tarihi değerleri ve onlarca yıldır yürütülen özgürlük ve demokrasi mücadelesi Ortadoğu'da tüm ülkeleri ve bir bütün olarak Ortadoğu'yu demokratikleştirecek ve özgürleştirecek birikime kavuşturmuştur. Demokrasi güçleri bu birikimi hem dış güçlere karşı hem de dış güçlerle işbirlikçiliğe yatan statükocu güçlere karşı birleştirip demokratik bir güç haline getirdiklerinde Ortadoğu'nun kaderi de değişecektir. Bugün tarihine ters konumda yaşayan Ortadoğu böyle bir demokratik birlik ve buna dayanan mücadeleyle tarihine uygun bir Ortadoğu gerçeğine ulaşılacaktır.

PKK ORTADOĞU'NUN BAHARLAŞMA HAMLESİDİR

Yeni bir Mart ayını yaşıyoruz. Yenilenme, çiçeklenme anlamına da gelen baharın müjdecisi Mart, içinden geçtiğimiz süreçte halklarımızın ve insanlığın kaderine etki edebilecek özellikleriyle tüm zaman kesitlerinden çok daha fazla anlam zenginliği taşıyor. Öyle ki çelişki ve sorunlarıyla kapitalist uygarlığın açmazını derinleştiren Ortadoğu'da Mart ayında gerçekleşen olaylar halklarımızın özgürlüğe çıkışı için ihtiyaç duyduğu her şeyi içeriyor. İlerici ve gericiğin en fazla karşı karşıya geldiği, en büyük direnişlerin, sembollerin, derslerin ortaya çıktığı bir zaman dilimi olmasıyla diğer tüm zamanlardan ayrılan Mart, bölgesel ve evrensel direniş değerlerinin sentezlendiği bir zaman dilimi olmasıyla da dikkat çekiyor.

Ruhsal, duygusal, düşünsel ve bedeniyle en büyük saldırganlığa konu olan kadının, özgürlük çığlığını en çok yükselttiği Mart ayı, bölgemiz Ortadoğu'da tanık olduğu katliamlar ve direnişlerle, ihanet ve kahramanlıklarla bir mücadele ve direniş ayı olarak belirir. Adeta evrensel yerel, tarihsel, güncel özgürlük mücadelemizde esas alacağımız tüm değerler sanki Mart ayında buluşmuş gibidir. Dünya kadınları gibi bölge halklarının da en direngen, en yaratıcı damarı Mart ayında kabarır.

Bu Mart ayı öncekilerinden farklı olarak sözün tam anlamıyla devrimsel bir sürece denk düşüyor. Hiçbir dönemde olmadığı kadar değişim dinamiklerinin açığa çıktığı, bölge statükosunu oluşturan güçlerin krizlerle çalkalandığı, taşların yerinden oynadığı ve demokratik seçeneklerin gündemleştirdiği bir dönemi yaşıyoruz. Bu tabloda halkımız, sergilediği dinamizm, sahip olduğu tecrübe ve ortaya koyduğu irade ile bölge halkları içinde öncülüğü en görkemli biçimde sergileyen halk olmanın gururunu yaşıyor.

Bölge statükosu çatırdıyor

İran, Humeyni önderliğindeki devrimle içine girdiği dönemin en sancılı günlerini yaşıyor. Biriken sorunların ağırlığı altında, halkın büyük değişim ve yenilenme talepleriyle karşı karşıya bulunuyor. Yine kapitalist sistemle yaşadığı çelişkiler çatışma düzeyine ulaşmış durumda. İç ve dış dinamiklerle daha çatışmalı bir sürecin öngünlerini yaşıyor. Irak 2003'te yapılan müdahaleye rağmen siyasal, sosyal, ekonomik ve en önemlisi kültürel olarak sistemin arzuladığı rotaya sokulabilmiş değil. Etnik ve dinsel dinamiklerin ne kendi aralarındaki çatışmalı durumu, ne de sistem karşıtı etkinliği aşılabilmiş görünmüyor. Gerilimli ortamın halkların demokratik seçenekleri için de fırsatlar sunduğu sır değil. Suriye dünya sistemiyle entegrasyon sorunlarını iç dinamiklerini bastırma, Arap milliyetçiliğine yaslanma, özelde de halkımızın özgürlük taleplerine saldırganlık temelinde aşmaya çalışıyor.

Türk inkâr ve imha gerçekliği ise mücadelemizin yarattığı gelişmeler temelinde derinleşen krizlerle her an toplumsal alt üst oluşları yaşayabilecek bir kırılmağa ilerliyor. Türkiye'yi bir halklar ve kültürler mezarlığına çevirerek varlık bulan 'Beyaz Türk-

çülük' halkımızın direnişi karşısında yaşadığı iflasın ardından devlet iktidarından tasfiye ediliyor. Sistem iktidar çatışmaları ve sorunların ağırlığı altında değişim ve restorasyon arasında gidip geliyor. Radikalinden en ılımlısına demokratik halk dinamiklerinin kendilerini ayağa kaldırıp birlik, dayanışma ve mücadele temelinde devreye girmesi halinde demokratik seçeneğin gündemleşmesi için en uygun tarihi koşulları yaşıyor.

Yaklaşık yüz yıldır bölge halklarına acı çektiren bölge devletlerinin içine girdiği kriz ve sürdürülemezlik durumu her alanda kendini dışa vuruyor. Açık ki bu durum kendiliğinden oluşmuş değildir. Dünyada yaşanan değişimler yanında asıl olarak halklarımızın acılı, kahırlı, kahramanca ve ısrarlı direnişleri sayesinde. Ortadoğu halkları bölge ulus devletlerinin politikalarına direnerek, onları derin krizler içine sürüklemiştir. Halklarımız belki öyledikleri demokratik özgürlükçü ve eşitlikçi yaşam düzeyini ortaya çıkaramamışlardır ama sistemle bütünleşmeyerek, her fırsatta isyan ve direnişe kalkarak günümüzde açığa çıkan krizli durumu derinleştirmişlerdir. Kapitalist uygarlık yol açtığı ulusal, sınıfsal, cinsel, dinsel, ekolojik, sosyal onca soruna ve uyguladığı zulüm yöntemlerine rağmen bölgemiz gerçeğinde sonuç alamamıştır. Bölgenin ajan karakterli ulus devletleri şahsında iflası, çıkmazı ve krizi yaşayan kapitalist uygarlığın kendisidir.

2003 yılıyla birlikte bölgeye dönük hamlesini yoğunlaştıran ve krizini sistem içilemiş siyasal İslam'la aşmayı hedefleyen kapitalist sistem, başta halkımız olmak üzere bölge halklar dinamiğine yeni bir saldırı hamlesi içindedir. Yeni bölge düzenlemesi halklarımızın daha fazla sisteme çekilmesi, daha fazla devlete bağlanması, toplumsallığının ve direnme dinamiklerinin daha fazla kırılması üzerine kurgulanmıştır. İrkçi, milliyetçilik eliyle başarılamayan, siyasal İslam'la başarılmak isteniyor. Kapitalist sistem, ABD öncülüğünde halkımız şahsında bölge halklarına ve insanlığa en büyük saldırganlığı yürütüyor. Adım adım hayata geçirilmek istenen yeni kölelik düzenine karşı direniş ve mücadeleyi yükselterek sonuca ulaştırmada da, Mart ayı sahiplik ettiği direniş mirası ile zengin tarihi dersler sunuyor.

Kadın en büyük çiçeklenmeyi PKK'de yaşamaktadır

Mart ayı deyince ilk akla gelen baharlaşma, çiçeklenme ve yeniden yaşama durmadır. Doğada tüm ihtişamıyla yaşanan bu yenilenmeyi ikinci doğamızda en görkemli haliyle kadın cinsi temsil eder. Duygusal, ruhsal, fiziksel baharlaşmasını düşünsel, ideolojik ve örgütsel baharlaşmasıyla birleştiren kadının insanlığımızın en büyük umudu olduğu daha fazla açığa çıkmaktadır. Beş bin yıllık cinsiyetçi, devletçi uygarlık karşısında tarihinden aldığı güçle iradesini örgütlendirmeye yönelen kadın, sistemin korkulu rüyasıdır. Sistemin tüm zamanların en büyük kadın düşmanlığını sergilemesi bu nedenledir. Kadın, sistemin ya taze kanı olacak ya da mezarını kazacaktır. Bu konudaki direngen tutu-

“Mart deyince ilk akla gelen baharlaşma, çiçeklenme ve yeniden yaşama durmadır. Doğada tüm ihtişamıyla yaşanan bu yenilenmeyi ikinci doğamızda en görkemli haliyle kadın cinsi temsil eder. Duygusal, ruhsal, fiziksel baharlaşmasını düşünsel, ideolojik ve örgütsel baharlaşmasıyla birleştiren kadının insanlığımızın en büyük umudu olduğu daha fazla açığa çıkmaktadır. Beş bin yıllık cinsiyetçi, devletçi uygarlık karşısında tarihinden aldığı güçle iradesini örgütlendirmeye yönelen kadın, sistemin korkulu rüyasıdır. Sistemin tüm zamanların en büyük kadın düşmanlığını sergilemesi bu nedenledir”

munun belirginleştiği mücadele süreçlerinin başında Mart ayı gelmektedir. Uyanan kadın bilinci yüzyılımızda en büyük demokratik uygarlık potansiyelini barındırmaktadır.

100. yılına giren 8 Mart Dünya Kadınlar Günü kutlamalarında kadının özgür ve eşitlikçi yaşam isteminin daha örgütlü, birlik içinde ve iradeli olmayı gerektirdiği görülmektedir. Önderliğimizin 'tecavüz kültürü' olarak adlandırdığı devletçi uygarlık sisteminden her boyutuyla kopuşu içeren ve 'sonsuz boşanma'yı gerçekleştiren bir duruşu, bunun günlük militanlığını yürütmeden kurtuluşun hayal olduğu perspektifi giderek tüm boyutlarıyla açığa çıkmakta ve özgür kadın bilinci berraklaşmaktadır. Bu perspektifle ayağa kalkan ve meydanları dolduran Kürdistan kadını, bilinci, örgütlülüğü ve ortaya koyduğu eylem gücüyle özgürlük ve eşitlik mücadelemizin en temel dinamiğidir. Yaşamın ve mücadelenin her alanında artan bir biçimde ağırlığını hissettirmekte, sayısı binleri bulan şehitlerinin öncülüğünde toplumsal özgürleşme ve demokrasi mücadelemizde en önde yer almaktadır. Bugün meşru savunma çalışmaları, serhıldanlarda, her alandaki ideolojik, siyasal, sosyal ve örgütsel çalışmalarda öncü düzeyde yer alan Kürt kadını, Önderliğimizin destansı çalışmasıyla her durumda herkes için dikkate alınmayı dayatan bir demokrasi ve özgürlük gücü haline gelmiştir. Halkımızın özgürlük mücadelesinin ve Türkiye'nin demokratik geleceğinin teminatı olduğunu kanıtlamıştır; Kürdistan kadını sadece Kürdistan halkı için değil, bölge halkları ve insanlık için de büyük bir mücadele

gücüdür ve 8 Martlar bunun en görkemli ispatlandığı mücadele ve direniş süreçleri olmaktadır.

Katliamlar partimizin yarattığı kahramanlık çağıyla aşılmıştır

Mart ayı bu diriltici özellikleri yanında halkımıza yönelik imha amaçlı saldırı ve katliamların da yoğunca yaşandığı bir süreci ifade etmektedir. **12 Mart darbesi, Halepçe Katliamı, Qamişlo Katliamı, Gazi Katliamı** olarak tarihe geçen katliamlar Mart ayı içinde gerçekleşen katliamlardır. Her birinin kendine özgü amaçları olan bu katliamlar son derece bilinçli bir şekilde halklarımızın yükselen özgürlük ve demokrasi umudunu hedeflemiştir. Uluslararası gericiğin desteğiyle, bizzat NATO planlaması olarak gerçekleştirilmiştir. Ancak amaçlarına ulaşamamış, halklarımızın, halkımızın özgürlük umutlarını boğamamış ve tarihe lanetle anılan olaylar olarak geçmişlerdir.

12 Mart darbesi bugün artık bir insanlık suçu olarak anılmaktadır. Bu darbe ile halklarımızın kardeşliğine dayalı demokratik Türkiye arayışları, bu temelde gelişen Türk ve Kürt kardeşliği hunharca hedeflenmiştir. 12 Mart darbesi devrimci gençlik hareketinde gerçekleşen birlik, dayanışma ve mücadele ruhuna bir saldırganlık olarak örgütlenmiştir. Bu darbeye halklarımız arasındaki gerçek kardeşleşmenin önü kesilmeye çalışılmıştır. Halklarımızın demokratik dinamiklerinin ezilmesi amacıyla gerçekleştirilen 12 Mart darbesi, Kızıldere'de, Nurhaklarda, Dersim'de, darağaçlarında ve zindanlarda gerçekleştirdiği katliamlarla

halklarımızın en kahraman evlatlarını katletmiş, devrimci hareketin önderlik ve örgütsel krize sürüklenmesine yol açarak büyük bir gerileme içine düşmesine de yol açmıştır. Partimiz PKK işte bu katliam gerçeğine ve onunla hedeflenen lanetli geleceğe bir cevap olarak doğmuştur. 12 Mart'la darbelenen devrimci demokrasi güçlerinin yarım bıraktıklarını ve güç getiremediklerini gerçekleştirme, **Mahir Çayan, Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan, Sinan Cemgil, İbrahim Kaypakkaya** gibi büyük devrimcilerin anısına bağlılık temelinde bir özgürlük yürüyüşü başlatma amacıyla gelişmiştir. En eşitsiz koşullarda, en zalim güçlerle girilen bu kavgada kazanan partimizdir. Biliniyor 12 Eylül, sol hareketten ve Kürtlerden arındırılmış Türkiye projesinin ön hazırlığı olarak gerçekleşen 12 Mart darbesinin başaramadıklarını gerçekleştirme hareketi olarak tezgahlanmıştır. Büyük bedeller ve kahramanlıklar temelinde yürüttüğümüz direniş ve savaşımla 40. yılında 12 Mart, 30. yılında 12 Eylül faşist darbeleri yenilmiştir. Nefretle anılmaları hedeflerine ulaşamadıkları içindir ve yenilgilerinin en büyük kanıtıdır. Buna karşın bu darbelerin hedeflediği devrimci direnişimiz ve Kürt halk gerçeği dipdiri ayakta. Katledilen kahramanlarda temsili bulan değerler Önderliğimiz, şehitlerimiz ve partimizle sahiplenilerek halkımızın özgürlük ve demokrasi direnişine mal edilmiş, yenilmez PKK militanlığının temeline oturtulmuştur. 12 Mart faşizmine karşı kahramanca direnen Mahirlerin, Denizlerin, Sinanların İbrahimlerin özelemleri ve hayalleri kadar; kişiliklerindeki boyun eğmezlik, feda-

kârlık, halkların kardeşliğine bağlılık, özgürlük ve eşitlik tutkusu bugün en canlı ve en yenilmez haliyle halkımızın mücadelesinde yaşamaktadır. Bugün halkımız tüm dünya gericiliğinin desteklediği imha ve inkâr siyasetini yerle bir etmiş, kimliğini ve özgürlüğünü her şart ve koşul altında savunma iradeli bir halk durumuna ulaşmıştır. Bunda Mart ayında gerçekleşen büyük ve tarihsel direnişlerden öğrenmesini bilmesi, bu ay içinde yaşanan direnişlerde ortaya konulan değerlere büyük bağlılığını her şart ve koşul altında sürdürmesi belirleyicidir.

Halepçe'den Qamişlo'ya

Resmi açıklamalara göre beş bin, tespit edilebilen rakamlara göre 182 bin Kürt'ün kimyasal silahlarla katledildiği Halepçe Katliamı, Mart ayında insanlık tarihine geçen en büyük trajedilerden biridir. Saddam rejiminin 1988 yılında gerçekleştirdiği bu katliamdan geriye on binlerce yaralı ve sakat insan kaldı. Binlerce köy boşaltıldı, birçok insan zindanlara atılarak ya idam edildi ya da ölüme terk edildi. Kürtleri tarihten silmeyi amaçlayan bu katliama dünyanın tavrı sessizlik oldu. Din kardeşliği propa-

yapıldı. Suçları açığa çıkmasın diye Saddam'ı alelacele idam edenler de bunlardı. Saddam üzerinden kendilerini temize çektiler. Aradan 22 yıl geçmesine rağmen halen bu katliamın yaraları sarılmış, dünya bu utancı üzerinden atmış ve halkımız Halepçe'yi unutmuş değildir.

Qamişlo katliamı ise aynı güçlerin aynı amaçla örgütledikleri başka bir Kürt katliamıdır ve anıları taptazedir. Güneybatı Kürdistan'da Önderliğimizin bizzat yarattığı gelişmeler temelinde ortaya çıkan Kürt uyanışı ve dirilişi bu katliamla yeniden mezara konulmak istendi. Hafız Esad'ın ölümünden sonra Türkiye aracılığı ve desteğiyle uluslararası sisteme entegre olmayı amaçlayan Suriye rejimi bunun karşılığında Kürt düşmanlığını tırmandırdı. Adana protokolü gibi anlaşmalar temelinde Kürt karşıtı cepheye oturdukça, halkımıza ve Hareketimize açıktan düşmanlık içine girdi. Birçok yurtseverimiz katledildi, kadrolarımız yakalanarak Türk devletine teslim edildi. Yaygın bir baskı ve işkence sistemi geliştirildi. Tüm bunlar AKP'nin yönlendirmesi ve desteğiyle yürütüldü. Qamişlo katliamı bizzat Türkiye'nin yönlendirmesiyle adım adım devreye konuldu. Onlarca yurtseverimiz katledildi, binlercesi tu-

hitlerini ve acısını yüreğine gömerek direnişini yükseltti. Her bir katliamı, partimizin şehit kanlarıyla yeniden dirilttiği Newroz ruhuyla karşıladı ve kendini yeniden yarattı.

Halkımız bu katliamların anılarını gün be gün yaşamaktadır ve Newroz ayı olan Mart ayında şehitlerimizde temsilini bulan birlik, direniş ve mücadele geleneğine sınıksız sarılmaktadır. Geline aşamada mücadelesini sürekli kılan halkımız kendini herhangi bir özel günle sınırlandırmayarak, üzerine gelen her türlü saldırıya karşı duracağını ve cevap vereceğini sayısız kez ortaya koymuştur. Bunu büyük bedeller ödemekten, gerektiğinde ölüme yaşamı yaratmaktan çekinmeyen şahadet gerçekliğine ulaşarak başarmıştır.

PKK bir şehitler partisidir

Önder Apo, 12 Mart faşizmine karşı direnen kahraman kişiliklerin anısına bağlılığı tüm mücadele süreçlerinde temel bir ilke olarak ele alırken, pratiklerinden çıkardığı derslerle bütün tuzakları bozmuş, onlarda temsilini bulan devrimci militanlığı bir yaşam biçimine ve kültürüne dönüştürerek yenilmez PKK gerçekliğini inşa etmeyi başarmıştır. Bunda Önderliğimiz kadar

her meydanı ve sokağı onların adıyla yankılanmakta, onların özlemleriyle aydınlanmaktadır. Ülkemiz her alanı, her sokağıyla Newroz ateşlerinin yandığı bir direniş yurdudur. Önderliği şahadetler önderliği, partisi şehitler partisi olan halkımızın direnişi tüm zamanları direniş, isyan ve serhıldan rengine boyamıştır.

Yoksa Newroz durduk yerde Newroz olmamıştır. Partimizin çıkışına kadar kırk yıl ötede kalmış, kaçılan, uzak bir anıdır. Anadilini konuşmaktan korkan Kürt ne kadar Kürt'se Newroz da o kadar bayramdır. 12 Eylül karanlığında bırakalım kutlanmasını, ağza alınması bile yasak bir kavramdır. Bu gerçek Partimizin kahramanlık geleneğiyle değişmeye başlamış, halkımızın PKK ile yeşeren özgürlük umutları Amed zindanlarına gömülmek istenirken, Mazlum Doğan direnişçiliği söndürülen Newroz ateşine ilk kıvılcımı çakmıştır. Halkımızın bu tarihi direniş geleneği **Mazlum direnişçiliğini esas alan** kahraman şehitlerimizin kutsal kanlarıyla ve Partimizin öncülüğüyle yeniden özüne kavuşmuştur. Bir seyran günü olmaktan çıkarılarak, özgürlük sloganlarının haykırıldığı, direniş kararlılığının ve iradesinin milyonlara mal edildiği ve milyonlarla sahiplenildiği bir güne dönüştürülmüştür. Bunda Amed burçlarında bedenini Newroz ateşine çeviren Zekiyelerin, diaspora ve sürgünde de olsa ülkeye ve özgürlüğe bağlılığın vazgeçilmez değerler olduğunu Newroz ateşini bedeninde harlandırarak haykıran **Berivan, Ronahi ve Rahşanların**, zindan koşullarında özgür kadın duruşunun sembolü olan **Semaların** ve onların yolunda tereddütsüz yürüyerek şahadet şerbetini içen şehitlerimizin kahraman direnişçiliği vardır. Kürt'ün bu baharlaşmasının altında, her yanı saran Newroz ateşlerinin kaynağında PKK'nin Önderliğimizde ve şehitlerimizde temsilini bu kahraman gerçekliği vardır. Kahraman mücadele gerçekliğimizle kendine ait olmaktan çıkarılan ve başkasına hizmet eden teslim alınmış bir halktan kendine güvenen iradeli, her şeyi mücadele ile kazanan, özgürlükte karar kılmış, özgürlük için her şeyi göze alan bir halk yaratılmıştır. Kürt toplumunda demokratik, özgür, eşit bir yaşam için mücadele etme iradesi geliştirilmiş, büyük bir düşünsel, siyasal, sosyal, kültürel devrim başarılmıştır. Geleceği için her bedeli göze alarak mücadele eden yeni Kürt toplumsallaşmasında ileri bir aşamaya ulaşmıştır. Ülkemizde demokratik uluslaşma temelinde aile, aşiret, mezhep, bölge farklılıkları üzerinden yaratılan suni çelişkiler, iç çatışmalar aşılarak, ulusal birliği parçalayıcı yaklaşımların yerini demokratik uluslaşma temelindeki birlik ve dayanışma ruhu almıştır. Kendinde yakaladığı düzeyi kendisiyle sınırlı tutmayan halkımız, Kürdistan'da yok olmanın eşğine getirilen diğer halkların da özlerine dönmelerine, kendilerini tanımalarına ve demokratik özgürlükçü bir yönelim içine girmelerine yol açmıştır.

Önderliğimizin ve şehitlerimizin komutasında serhıldan halkı haline gelen halkımız artık her günü Newroz ruhuyla karşılamakta, her gün yeni baharlaşmalar yaşamaktadır. Kendini sürekli eğitmekte, örgütlemekte ve yenilemektedir. Dünyanın en dinamik ve en dikkat çeken halkı olduğunu tüm dünya kabul etmektedir. Newroz'la kendini sürekli yenileyen, yenilmez kılan ve güzelleştiren halkımızda Newroz bir kültür ve yaşam biçimi halini almıştır ve dalga dalga bölge halkla-

rına mal edilmektedir.

Bir suç imparatorluğu olarak kurulan Türkiye Cumhuriyeti devleti gerçekleştirdiği onca katliama, darbeye, faili meçhule, yargısız infaza, işkence ve zulme, yalan ve hileye karşın hiçbir hedefine ulaşamamıştır. Son olarak tüm dünya gericiliğinin tezgâhladığı uluslararası komplo da amaçlarına ulaşmasını sağlayamamış, Önderliğimizi esaret altına almasına karşın uluslararası komplo da yenilmekten kurtulamamıştır. Mart ayı bunun kendini en görkemli gösterdiği aydır. 2005'te halkımızın demokratik sistemi KCK'yi ilan eden Önder Apo, 2006 Newroz'unda milyonlarca Kürt'ün doğrudan katılımıyla "Ulusal Önder" olarak kabul edilmiş, sonraki Newrozlarda alanları dolduran halkımız Önderliğini her koşul ve şart altında sahiplenerek, uluslararası komployu boşa çıkarmış, inkâr ve imha cumhuriyetinin bütün umutlarını kırarak, onu köklü bir değişimin eşğine getirmiştir. Bugün yaşanan inkârcı ve imhacı sistemin iflasıdır. Yaşanan iktidar savaşının, lime lime dökülen sistemin, birbirine giren siyaset-yargı-asker cephesinin, halklarımızda açığa çıkan demokrasi ve özgürlük arayışının tetikleyeni, geliştireni halkımızın Önder Apo ve şehitlerimiz öncülüğündeki direnişidir.

Hiçbir güç halkımızın baharlaşmasını durduramaz

AKP, bu büyük direnişimizin iflas ettirdiği inkâr imha sistemini yenilemek için işbaşına getirilmiştir. Değişim, demokrasi, açılım söylemleri sahtekârcıdır. Yıkılan bu sistemin işbirlikçisi, fırsatçısı ve yeni tetikçisidir. Cumhuriyetin kuruluşunda iktidardan dışlanan tüccar, tefeci, din bezirgânı orta sınıfın kendini günümüze taşıran en sinsisi, en istismarçı, en fırsatçı ve ilkesiz kesimlerinin koalisyonudur. Temsil ettiği gelenek ve sırtını dayadığı uluslararası gericilik üzerinden değerlendirildiğinde görülecektir ki, AKP halklarımıza çevrilmiş en gözû kara saldırı gücüdür. İnsanlığın ve halklarımızın en kutsal kavramlarını kullanmayı, inançlarını istismar etmeyeceği hiçbir kural yoktur. Yedi yıllık iktidarında yeterince açığa çıkan bu gerçekliğiyle diğer düzen partilerden daha fazla tarihe gömülmeyi hak etmektedir.

2010 Newroz'una AKP'de temsilini bulan saldırganlığa karşı mücadele temelinde ve büyük kazanımlar eşliğinde giriyoruz. Halkımızın örgütsüzlüğünden ve dağınıklığından güç alan bölge sömürgeci devletleri bunu fırsat bilerek sonuç almaya ve halkımızı katliamlarla tarih sahnesinden silmeye çalışmışlardır. Ancak halkımız bu katliam güçlerini ve destekçilerini 30 yıllık direnişleriyle sonuçsuz kılmıştır. Önderliği, örgütlülüğü, bilinci ve direngenliğiyle fiziki soykırımın önünü önemli ölçüde almıştır. Klasik inkâr ve imha politikalarını yenilgiye uğratmıştır. Bu Newroz'a direniş temelinde yarattığı tarihi kazanımlar ve gelişmelerle adım atmaktadır. Halkımızın yüz yıldır yaşadığı tüm acı ve katliamlardan, binlerce köyün boşaltılması, on binlerce faili meçhul, binlerce kayıp, yüz binlerce insanımızın tutuklanması ve işkence görmesinden birinci dereceden sorumlu

gandasıyla Güneyli Kürtleri parçalayan, iradelerini kıran, işbirlikçileştirerek güçten düşüren Saddam rejimi halkımızı katlederken AKP gibi uluslararası güçlere dayanıyordu. ABD'nin bölgede geliştirmeye çalıştığı model ülkeyi temsil ediyor ve sonuna kadar destekleniyordu. Bu katliamdan önce Saddam rejimi AKP gibi "Kürt açılımı" ilan etmişti, aynı AKP gibi ilan ettiği açılımı "Milli birlik ve kardeşlik projesi" olarak adlandırmış, yine AKP gibi bu projede muhatabın Irak halkı olduğunu ve tanınan hakların bireysel haklardan öteye gitmeyeceğini açıklamıştı. Kürt dili Irak'ta serbestçe konuşulabiliyor, devlet radyo ve televizyonlarından Kürtçe yayın yapılabiliyordu. İşbirlikçi Kürtlere devlet kademelerinde yer veriliyor ve bu işbirlikçi devlet Kürtleri, Kürt halkının haklarının garantiye alınmasını isteyenleri Kürt davasına zarar vermekle suçluyordu. Yani bugün Türkiye'de sergilenen oyun Irak'ta yıllar öncesinde sergilenmişti. Halepçe katliamı bu oyunun parçaladığı, zayıflattığı zemin üzerinde geliştirildi. Günümüzde AKP'yi destekleyen uluslararası güçlerin planıydı, onların sağladığı destek, onların sağladığı silahlarla

tuklandı, işkencelerden geçirildi, halkımızın ev ve işyerleri devletin örgütlediği milliyetçi Arap gürürlarca talan edildi. Tüm bunlara karşı halkımız yine de, Önderliğini ve partisini terk etmedi. Geliştirdiği serhıldan dalgasıyla Suriye rejiminin ve ortaklarının planlarını bozarak, özgürlüğünde ısrarını çok güçlü bir biçimde ortaya koydu. Tüm serhıldanların temel sloganı; **"Biji Serok Apo"** ve **"Biji PKK"** oldu.

Köyleri yakılan, göçertilen, sürgüne gönderilen halkımızın metropollerde, en zor hayat koşulları altında ve büyük bedellere rağmen mücadeleyle bağını koparmamasına, giderek aktif bir mücadele gücüne dönüşmesine misilleme olarak gerçekleşen Gazi katliamı halkımız için öngörülen bir dizi katliamın ortamını oluşturmaya amaçlıyordu. "İstanbul'un orta yerinde bunu yapıyorsak Kürdistan'da neler yapmayız" demeye getiriliyor ve bu katliamla halkımıza gözdağı verilmek isteniyordu. Nitekim '94-95 süreci halkımızı ve gerillamıza dönük katliam seferlerinin geliştirildiği, kirli savaşın en kural tanımazca uygulandığı, en vahşi yıllar oldu. Gazi'de olduğu gibi Kürdistan'ın her yanında serhıldanlarını yükselten halkımız bu süreci Newrozlaşarak karşıladı. Şe-

onun gösterdiği yolda tarihimize ve geleceğimize canları pahasına sahip çıkan şehitlerimizin payı belirleyicidir. Özgürlük ve demokrasi değerlerine sahiplenmede en görkemli direnişleri sergileyen şehitlerimizin kutsal emekleriyle Mart ayı direniş, başkaldırı ve serhıldan ayına çevrilmiş giderek her ay Mart direnişçiliğiyle, her gün başkaldırı ve serhıldanla karşılanır hale gelmiştir. Özgürlük yolunda şehit düşenlere bağlılığı şiar edinen partimiz, her şehidi bir emir ve özgürlük çağrısı saymış, temsil ettikleri fedakârlık, cesaret, özgürlük tutkusu, enternasyonalizm, yurt ve insan sevgisi, toprağa ve tarihe bağlılık gibi özellikleri bir yaşam kültürüne çevirerek halkımıza mal etmesini bilmiştir. Büyük direniş gücümüzün kaynağını anlamak isteyen herkesin bakması gereken yer burasıdır. Özgürlük Hareketimiz bir şehitler hareketi olarak, şehit anısına bağlılık ve şehidi yaşatma hareketi olarak doğmuştur. Bu anlamıyla ne 12 Mart faşizmine karşı kahramanca direnen Mahirler, Denizler, ne halkımızın eşsiz kahramanları için "ölmüştür" denilemez. Her gün atımında, halkımızın bulunduğu her yerde yaşayan ve yaratılan esasında onlardır. Kürdistan'ın

ABD, Avrupa Birliği, İngiltere, İsrail gibi güçlerin hesapları bir bir bozulmuştur. Bu güçlerin tezgâhladığı uluslararası komplo boşa çıkarılmış, Kürtleri ve Kürt sorununu Güney'e sıkıştırarak çözme planları boşa düşürülmüştür. Bütün bu gelişmelerin yol açtığı kriz Türkiye devleti için taşınamazdır. Tel tel dökülmektedir ve tam da böylesi bir süreçte Türkiye yine bu güçler tarafından küresel sistemin çıkarları temelinde yeniden restore edilmek ve şekillendirilmek istenmektedir. Bu yeni planlamada halkımıza reva görülense kimliğini, kültürünü inkâr etmemiş, Önderliğini reddetmemiş, şehitlerini ve acılarını hiç yaşamamış sayma, onursuz, kimliksiz, işbirlikçi Kürtlerin peşinden giderek önüne atılacak kırıntılarla yetinmemiş. Hareketimize ve halkımıza dayatılan yine teslimiyet, tasfiye ve uşaklıktır. Önderliğimizin ölüm çukuruna atılması, gerillanın dağda sıkıştırılarak, desteksiz bırakılması ve teslim olmaya zorlanması, Kürt siyasetçilerinin zincirlenerek zindanlara atılması, Avrupa'da geliştirilen operasyonlar, Kürt kurumlarının ve ROJ TV'nin basılarak çalışanlarının tutuklanması, medya üzerinden yürütülen yalan ve karalama kampanyaları hepsi bu güçlerin tezgâhıdır. Bu AKP eliyle yürütülen yeni soykırım politikasıdır. Halkımız bu yeni tasfiye planını Newroz ruhuyla karşılayıp, anlatmadık tek bir insan, çalmadık tek bir kapı bırakmayarak, her Kürt insanını kazanma temelinde yaklaşarak direnişini örmeli, demokratik sistemini geliştirerek, örgütlerini daha güçlü sahiplenerek ve serhıldan ruhunu yükselterek boşa çıkarma gücünü göstermelidir.

Bu noktada yüklenip Önderliğimizi özgürleştirmek, Demokratik Özerkliği kabul ettirmek tarihsel hedefimiz ve misyonumuzdur. Bu temelde dervişane bir yaklaşımla çalışmalara girişmek, 2010 Newroz'unu böylesi büyük ve tarihi kazanımların başlangıcı yapmak boynumuzun borcudur. Bunun için bu Newroz'da halkımız kadını erkeği, yaşlısı genci, işçisi emekçisi, öğrencisi, aydını, sanatçısı ve tüm kesimleriyle içine girdiğimiz süreci tarihsel bir hamle yaklaşımıyla ele almalı ve dost düşman herkese Önder Apo ve Newroz Kürt'ü olduğunu bir kez daha göstermelidir.

Demokratik sistemimiz başarı ve zafer zeminimizdir

Halkımızın üzerinde oynanan tüm karanlık oyunların boşa çıkarılması ve özgürlük hedefimize ulaşmamızın yolu açıktır ve yapmamız gereken KCK'de temsili bulan demokratik sistemimizi her alanda geliştirmek ve güçlendirmektir. Halkımızın özgücüne ve kendi olanaklarına dayanarak kendi sistemini yaratması, kendi kendine yeter hale gelmesi tüm kazanımlarımızın teminatı olduğu gibi başarı ve zaferimizin de üzerinde yükseleceği zemindir. Bunun için şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da Newroz ruhuyla mücadeleye yüklenme ve direnme olmazsa olmazdır. Bunun dışında başka bir yol olmadığı her şeyiyle açığa çıkmıştır. AKP bir tasfiye ve imha gücü olarak görevlendirilmiş, uluslararası gerici AKP'ye bu temelde misyon biçmiştir ve tüm gücüyle desteklemektedir. Önderliğimizin ve Hareketimizin çözüm temelindeki tüm yaklaşımları boşa çıkarılmıştır, çözüm çağrılarımız Önderliğin hazırladığı yol haritası verilimeyerek, Önderliğimiz 'ölüm çukuruna' alınarak, operasyonların ardı arkası kesilmeyerek, siyasetçilerimiz kelepçelenerek, çocukla-

rımız tutuklanarak, analarımız coplanarak karşılanmaktadır. Direniş dışında hiçbir seçenek bırakılmamıştır. Dayatılan teslimiyet ve onursuzluktur. Ya sistem çökecek ve demokratik temelde bir yeni kuruluşu yaşayacak ya da Hareketimiz ve halkımızın tasfiyesi temelinde küresel güçlerin çıkarları doğrultusunda yeniden restore edilecektir. Mevcut haliyle devam etme ihtimali yoktur. Kazanma ve kaybetme olasılıklarının eşit olduğu, köklü bir değişimin kendini dayattığı içinde bulunduğumuz süreç bu perspektifle yüklenirsek kazanabiliriz. Bunun koşulları oluşmuştur. Kazanmaya en yakın olduğumuz bu süreçte AKP politikalarına, işbirlikçi Kürtlere ve uluslararası gericiğin yalanlarına kulak vermek, tereddüt göstermek, herhangi bir süreç gibi yaklaşmak ise tüm halkımıza kaybettirecektir.

Halkımızın kazanması Ortadoğu'da yeni bir devrimsel gelişme ortaya çıkaracaktır. Ortadoğu halkları ve insanlık büyük kazanacak kaybetmesi halinde ise insanlığımız ve bölgemiz büyük kaybedecek, kapitalist sistem tarihi bir zafer kazanmış olarak ömrünü en az

derslerle olduğu kadar büyük kahramanlık örnekleriyle eğitici, geliştirici ve baharlaştırıcıdır. Bu Newroz'da hedeflememiz gereken diğer bir husus da onu Türk halkına taşıma olmalı, Türk halkının da Newrozlaşmasını hedefleyen bir kapsamda ele alınmalıdır. Tarihe "Kızıldereli Katliamı" olarak geçen ancak Newroz direniş geleneğinin 20. yüzyıldaki en soylu örneklerinden 30 Mart direnişini bu bilinçle bir kez daha selamlıyoruz. Bu direnişte temsili bulan baş eğmezlik, bağımsızlık ve özgürlük tutkusu, hesapsızlık, dayanışma ruhu ve kahramanlık, insanlığı doğuran bu toprakların derinliklerinden beslenmektedir. Bu yüzdendir ki belleklerimizimize nakşolmuş, kendinden sonraki tüm direnişlere esin kaynağı olmuştur. Yapılması gereken bu eylemde temsili bulan değerleri güncellemek ve halklarımızın özgürlük umutlarına yanıt olmayı bilmektir. Partimiz PKK daha ilk adımlarında Kızıldereli'de temsili bulan değerlere bağlılığı, onun militanlığını ve takipçiliğini bir yaşam biçimi ve kültürene dönüştürerek halkımıza mal etmeyi esas almış, yarat-

rağmen bunu istemekte, mevcut ortam bunun için önemli imkân ve fırsatlar sunmaktadır. Bu Mart ayı bir de bu yanılla öne çıkmakta, Türk halkının sosyalistleri, demokratları, ilericiileri ve gerçek yurtseverlerinin test edileceği bir süreç olmaktadır.

Kapitalizmin bölgemizde şekillendirdiği statüko artık kendilerinin bile taşıyamayacağı bir ağırlığa ulaşmış ve aşılmayla yüz yüzedir. Her taraftan dökülen kırk yamalı bir bohça gibidir. Halkımızın mücadelesiyle yerle bir olmuş ve gücünü yitirmiştir. Yapılması gereken tüm demokrasi ve özgürlük güçlerinin birliğiyle ipini çekebilmektir. Bu anlamıyla Asur'a karşı gelişen Newroz kardeşliğinin yeniden yakalanması en güncel ve ertelenemez bir görevdir. Birlikten alıkoyan yaklaşımlar, ortaklaşma önünde engel olan yargılar, takıntılar artık aşılacak durumundadır. Bu halklarımıza ve şehitlerimize verdiğimiz özgürlük sözünün gereğidir. Çözümü bölgemiz dışında, açığa çıkmış ve tıkanmış öğretilerde aramaktan uzaklaşarak, insanlığın öz gerçeğinin yaratıldığı tarihimizde okumak, söz-

ve ABD'nin yeni tasfiye konseptine destekleri dört parçadaki halkımızın ne bugünü ne geleceğine hizmet değildir. Daha ileri gitmemeleri, açıktan Kürt düşmanlığına yönelmemeleri dört parçadaki halkımızın yakaladığı Newroz ruhuyla ilgilidir. Partimizin ulusal konferans çağrısı ve Kürt birliğini yaratma çabaları yoğunlaşarak sürmektedir. Halkımızın bu konudaki taleplerini ve iradesini daha yüksek sesle dillendirerek bu Newroz'da ulusal konferansı ve ulusal birliği tüm güçlere dayatması hayati önemdedir. Kürtlerin geçmişte olduğu gibi birbirlerine karşı kullanılması yolunu nihai olarak kesip, ulusal birliğini daha ileri bir aşamaya sıçratması bu Newroz'un en can alıcı taleplerinin başında gelmektedir.

Halkımız baş eğmez bir Newroz halkı haline gelmiştir

AKP'nin inkarcı, imhacı statükonun işbirlikçi siyasal İslam ekseninde yeniden örgütlenmesi dışında hiçbir hedefi yoktur. Tüm özellikleriyle bitiş yaşayan inkâr ve imha sisteminin hizmetindedir. Ne bir yeniliktir, ne Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu taze kanı sağlayacak ne de halkımızın direnişini kırma iradesini ortaya çıkarabilecektir. Uluslararası gerici desteğe ve elindeki devlet imkanlarına güvenmesi ise tarihten hiç sonuç çıkarmadığını göstermektedir. Zira halkımız Önder Apo ve PKK öncülüğünde yakaladığı Newroz ruhuyla milliyetçi ve İslam maskeli soykırım politikalarını yerle bir etmiş, kendi kahramanlık çağını yaratmıştır.

Mart ayının son haftasına denk gelen "Kahramanlık Haftası" şehitleri bu çağın yaratılmasında nadide bir yere sahiptir. Büyük komutan **Agit** yoldaşın başını çektiği bu şehitlerimiz halkımızın kuruyan gövdesine can, kapanan gözlerine ışık, kararan yüreğine bahar olmuştur. Halkımız onların şahsında kaybettiği Newroz ruhunu yeniden hatırlamış, ölümden yaşama büyük yürüyüşünü onlardan aldığı güçle bugünlere taşımıştır. Partimiz Kahramanlık Haftası şehitlerimizde zirveleşen bu kahramanlık ruhunu bölgemizin tarihi ile daha köklü buluşturarak halklarımızın demokratik, özgür yaşamını adım adım geliştirmektedir. Bu yürüyüşünde gücünü Ortadoğu'da en canlı yaşanan ahlaki-politik toplum özelliklerinden yine halklarımızın şanlı direnişleri ve yarattıkları özgürlük mirasından almaktadır. Halkımız bu temelde baş eğmez bir Newroz halkı haline gelmiştir. Dünyanın en zayıf düşürülen halkı kendini bölgenin en büyük demokratik direniş gücü haline getirebiliyorsa diğer halkların bunu çok daha güçlü gerçekleştirmemeleri için hiçbir neden yoktur.

İşte Dünya Emekçi Kadınlar Günü ile başlayan Halepçe, Qamışlo, Gazi katliamlarının yıldönümleri ve Newroz ile devam eden Kahramanlık Haftasıyla taçlanan Mart ayını bu perspektifle karşılıyor ve yaşıyoruz. Mart ayı böylesi olayların gerçekleştiği, halklarımızın özgürlük yolunda esas alması gereken mirası ve dersleri en yoğun içeren bir ay oluyor. Düşmanı gösteriyor, izlenmesi gereken hattı, yaşatılması gereken kişilikleri ortaya koyuyor. Önder Apo ve partimiz bunun militanlığını, ruhunu, duruşunu ve yaşamını temsil ediyor. Bu anlamda Mart ayı şehitlerimizi bir kez daha saygı ve minnetle anıyor, halklarımızın diriliş ve direniş bayramı olan Newroz bayramını kutluyor, halklarımıza, Önderliğimize ve şehitlerimize verdiğimiz başarı ve zafer sözümüzü yineliyoruz.

“Partimizin mücadelesi Ortadoğu gericiğini ve kapitalist sistemi temellerinden sarsmıştır. Yine halklarımızı derinden etkileyerek, özgürlük ve demokrasi umutlarını büyüttü. Bu halkların başında Türk halkı gelmektedir. Türk halkıyla demokratik birlik ekseninde buluşmak ve halklarımızın demokratik seçeneğini gündemleştirmek için en elverişli koşullar yaşanmaktadır. PKK ve Önder Apo'da güncelleşen Newroz direniş geleneği halklarımızın özgürlük seçeneğine ulaşmasında kilit önemdedir”

bir yüz yıl daha uzatmanın fırsatlarını yakalayacaktır. Bunun için yüklenmek, karşı devrimci güçlerin saldırılarını kırmak ve kazanmak tarihi önemdedir.

Halklarımızın birliği Newroz geleneğinde buluşarak yaratılacaktır

Partimizin mücadelesi Ortadoğu gericiğini ve kapitalist sistemi temellerinden sarsmıştır. Yine halklarımızı derinden etkileyerek, özgürlük ve demokrasi umutlarını büyüttü. Bu halkların başında Türk halkı gelmektedir. Türk halkıyla demokratik birlik ekseninde buluşmak ve halklarımızın demokratik seçeneğini gündemleştirmek için en elverişli koşullar yaşanmaktadır. PKK ve Önder Apo'da güncelleşen Newroz direniş geleneği halklarımızın özgürlük seçeneğine ulaşmasında kilit önemdedir. Büyük

tığı gelişmeler ve yetiştirdiği kahramanlarla bu mirasın en militan temsilcisi olmuştur. Kızıldereli'de Mahirlerin tutuşturduğu demokrasi meşalesi bugün de yanmakta ve halkımızın elinde geleceğe taşınmaktadır. Anılarına bağlılık temelinde omuzladığımız ve kırk yıldır taşıdığımız demokrasi mücadelesinin artık hak ettiği siyasal güce kavuşturulması önümüzdeki en temel görevdir. 12 Mart darbesine karşı kahramanca direnen Denizlerin, Mahirlerin, İbrahimlerin anısına doğru sahip çıkmak da bunu gerektirmektedir. Bu büyük direnişçiler son anlarına kadar bunu haykırışlar, bunu istemişlerdir ve canları pahasına birlikten yana tavır koymuşlardır. Kızıldereli'de bu bilinç ve ruhla direnmişlerdir. Şimdi bunu güncelleştirmek ve halklarımızın demokratik birliğini yaratmak hayati önemdedir. Halklarımız geliştirilmek istenen ırkçı milliyetçiliğe

eylem birliğini kurarak süreci birlik-mücadele-zafer perspektifiyle omuzlamak başarı için gereken gücü fazlasıyla verecektir.

Kürt halkının kazanımlarını ve varlığını Güney'e hapsederek boğuntuya getirme ABD önderlikli kapitalist gericiğin bölge planlamasında halkımız için öngördüğü temel konsepttir. Güneyli güçlerin havuç-sopa politikasıyla bu uğursuz çabaya ortak edilmek istendiğini gün gün izliyoruz. Dayanma ve reddetme gücü gösteremeyen Güneyli güçler halkımızın bu tarihi süreçte kazanması yerine kaybetmesine hizmet eder bir pozisyona adım adım çekilmektedir. Halkımıza uygulanan kırım ve katliamlara gözlerini kapatan bu güçlerin dar çıkarlara hapsedikleri, izledikleri politikalarla halkımızı Halepçe'yi aşacak katliamlara açık hale getirdikleri sır değildir. Hareketimizin tasfiye planlarına sessizlikleri, AKP

Abdullah Öcalan

Kadın özgürlük mücadelesi kazanılmadan sosyalizm ve demokrasi mücadelesi başarıya ulaşamaz

“Bir kadınla hangi temelde yan yana gelineceği önemli. Bu yaşıma geldim hala bir kadınla hangi temelde biraraya gelinebilir, bir kadınla bir araya gelirsek ne konuşacağız, hangi konuları konuşuruz kendisiyle diye düşünüyorum. Slovaj Zizek ‘beni en çok heyecanlandıran şey benden daha zeki bir kadınla felsefe konuşmaktır’ diyor. Kadınla belli bir temelde diyalog ve ilişki kurulmalıdır. Ben buna evrenin oluşum dili diyorum”

ama hala epey bir grupları, partileri var, kalıntıları var. Kürt halkı da tasfiye olmadı, tasfiye olmayacağı da anlaşıldı. Dolayısıyla Cumhuriyet bu gerçekleri kabul etmek zorunda kalıyor. AKP Kürtlerle uzlaşır mı, bu sorunu demokratik olarak çözer mi? AKP’de her şey Tayip Erdoğan’ın tutumuna bağlı. Ama AKP de demokratik davranmıyor. AKP kendi içindeki Kürt milletvekillerine, işbirlikçi Kürtlere dayanarak bir şeyler yapmaya çalışıyor. Ama bunlar sorunu çözemez. Kürtlere ilişkin nasıl bir tutum takınır, bu önemli.

Kürt sorunu konusunda üç yol var. *Birincisi* 80-90 yıldır devam eden inkâr-imha politikası, anlayışı. *İkincisi* küçük Kürdistan kurup tüm Kürtleri oraya bağlamak. Yani küçük Kürdistan’ı kurarak büyük Kürdistan hayaliyle Kürtleri bir yüz yıl daha oyalamak. Tıpkı Yunanlıların megalıdeası gibi. Küçük Yunanistan’ı kurup, megalıdeasını yaşatmak. Yine tıpkı küçük Ermenistan’ı kurdurarak büyük Ermenistan hayaliyle Ermenileri oyalamak gibi. Burada da küçük Kürdistan’ı kurup büyük Kürdistan hayalini yaşatmak istiyorlar. Küçük Kürdistan’ı kurup bütün Kürtleri orası üzerinden kontrol edecekler. Bunu ortaya çıkarmak hayati önemdedir. On yıldır bunu söylüyorum. Kaçanların birçoğuna her türlü imkân verdiler. Birçok kişiye de orada şirket kurdurup kendilerine bağlıyorlar. Geçmişte nasıl ki ölkü ocakları üzerinden Sol pasifize edildiyse, bugün de bu cemaatler eliyle Hareketimiz pasifize edilmek isteniyor. Çok güçlü ekonomik imkânları da var. Bunu da devreye sokuyorlar. Bazı aileleri bu çerçevede kendilerine bağlıyorlar. Osman “benim önümü açın ben gidip Muhafazakâr Kürtleri örgütleyeyim” diyordu. Bunun gibi birçok oyun oynandı ama hiçbirisi tutmadı.

Üçüncü yol da bizim savunduğumuz demokratik çözümdür. Biz burada demokratik cumhuriyet, demokratik vatan, demokratik toplum diyoruz.

Kim bu karmaşa içinde çok iyi örgütlenir ve doğru politika yürütürse o kazançlı çıkar

Şu an yaşanan bu karmaşa halinden muazzam politika üretenler büyük gelişme kaydeder. Erdoğan ortalığı ayağa kaldırıyor. Bahçeli Baykal her gün fevran ediyorlar. Neden? Çünkü şu anki siyaset bunu gerektiriyor, onlar bunu biliyor. Günün siyaseti için böyle yapmaları gerekiyor. Bizimkiler gün gün muazzam politika yürütmelidirler. Kim bu karmaşa halinde çok iyi örgütlenirse iyi ve doğru politika yürütürse o kazançlı çıkar. Akademi kurun diye o kadar çok söyledim, bugün akademi ihtiyacı nasıl hissediliyor, ortadadır. Bu yaşananları süreci doğru kavrarlarsa tutuklamaları da boş çıkarırlar. Kendi yerel demokratik önderliklerini ortaya çıkarmaları gerekir.

Bu tutuklamalar devletin bir taktiğidir. İyi bir siyaset yürütmeye bu tutuklamalar rahatlıkla boş çıkarılabilir. Ben siyaseti iyi yürüten derken kimseye illegal bir alanı işaret etmiyorum. Demokratik zeminde yapılabilecek muazzam çalışmalar var, bunlar yapılmalı diyorum. Ama çok iyi anlaşılmıyor, hantal çalışılıyor. Yerel demokratik önderlikler ortaya çıkmadı. Teorik olarak da çok dogmatikler.

DTK Kürt toplumunun yasal demokratik örgütlenmesinin adıdır. Yine BDP yasal ve Türkiye’nin tümünde çalışmalarını yürüten bir siyasal partidir, Türkiye partisidir. Bunlar KCK’den ayrı çalışmalardır, birbirine karıştırılmamalıdır.

Ben burada on yıldır hep söylüyorum, ortada bir çalışma göremiyorum. Sol’un geleneksel durumudur bu. Bir şeyler ezberlemişler ha bire aynı şeyleri tekrarlıyorlar. Ben burada muazzam bir çaba sarfettim. Ben Stalinizmi katbe kat, fersah fersah aşmışım, dünya düşüncesine mal olacak kadar düşünce üretmişim, kendi düşüncemi oluşturmuşum. Ezbercilik ve dogmatizm diyorum ben buna. Önemli olan pratikleşmedir. Türkiye siyasetinde şu anda en önemli olan husus pratikleşmedir, pratik politikadır. Üç ana çizgi ve güçten söz etmiştim. *Birincisi* katı-ulusalcı milliyetçi çizgi, *ikincisi* AKP’nin temsil ettiği ılımlı-İslamcı-muhafazakâr çizgi. Türkiye’yi bu iki hegemonyadan kurtaralım diyordum, diyorum. Bunlara karşı bir çıkış olarak *üçüncü* yol ve çizgiyi önerdik, geliştirdik. Demokratların birlik çizgisidir bu. İşte dağ gibi kitle var ortada, ben daha ne yapabilirim! İster BDP içinde ister dışarıda önemli olan ortak çalışma yürütülmesidir. Bunun için bir koordinasyon kurulu kurulabilir, paralel çalışmalar yapılabilir, yürütülebilir.

Geçen gün de Aktüel’de Avni Özgürel’in yazısını okudum. Özgürel de Kürtler, PKK ve Öcalan konularının ayrı konular olduğunu ancak bunların bağlantılı, iç içe olduğunu, bir arada ele alınmazsa sorunun çözülmemeyeceğini belirtiyor. İyi bir tespit yapmış, söylediği doğru. “Öcalan’ı devre dışı bırakan her seçenek Öcalan’ı güçlendiriyor” diyor. Bu da doğru. Bugüne kadar da güçlendirdi zaten. Ben burada kimseye, devlete falan yalvarmıyorum. Yol haritamda da belirttim, sağlığım hala elverişliyken rolümü oynamak istiyorum.

Adıyaman’da Malatya Yazıhan’lı bir lise öğrencisi bedenini ateşe vererek hayatını kaybetmiş. Ailesine sabır, metanet ve başsağlığı diliyorum.

Dil, bedendir. Coğrafya bedendir. Kültür bedendir. Bedenlerinize sahip çıkın. Öyle tek başına kuru bir dil bir anlam ifade etmez. Bunlar hepsi bütünlüklüdür. Bir arada düşünülürse demokratik bir toplulukla bunlar birlikte bir anlam ifade eder. Dil, coğrafya, kültür, bunların hepsine ben beden diyorum. Bedeninize sahip çıkmaz-

sanız baş bir işe yaramaz bir anlam ifade etmez. Bütün bunlar DTK’nın çalışma alanlarıdır; dil, kültür, sanat, spor her alanda toplum içinde çalışmalarını yürütürler.

Kadınlar özgürlüğünü savunmalı ve geliştirmelidirler

Kadın ile erkek ilişkisinde -bir yazar da belirtiyor- kadın mı erkeğe teslim oluyor yoksa erkek mi kadına teslim oluyor? diye. Burası tartışılabilir, bence günümüzde ikisi de birbirine teslim olmuştur. Kadın erkek ilişkisi doğru anlaşılmalıdır. Bir kadınla hangi temelde yan yana gelineceği önemli. Bu yaşıma geldim hala bir kadınla hangi temelde bir araya gelinebilir, bir kadınla bir araya gelirsek ne konuşacağız, hangi konuları konuşuruz kendisiyle diye düşünüyorum. Slovaj Zizek “beni en çok heyecanlandıran şey benden daha zeki bir kadınla felsefe konuşmaktır” diyor. Kadınla belli bir temelde diyalog ve ilişki kurulmalıdır. Doğru yaklaşımla yani kadınla erkeğin bir araya gelme konusunda, ben buna evrenin oluşum dili diyorum. Yani evrenin oluş tarzıdır diyorum. Ben kadın erkek ilişkisine böyle bakıyorum. Bu ilişki tarzı bu özgürlük temelinde yakalanırsa Nirvana’ya o zaman ulaşılabilir. Ben kadına saygı temelinde yaklaşıyorum. Kadınlar beni bu kadar takip ettiklerine göre demek ki bende bazı yönleri keşfetmişler. Ben kadına çok değer veriyorum. Kadın, özgürlüğünü savunmalıdır. Ben buna değer veriyorum. Kadın her türlü özgürlüğünü geliştirebilmelidir, kendini bu konuda yetkin hale getirmelidir. Ben buna örnek vermek istiyorum. İskenderiyeli Hypatia isimli bir kadın M.S. 415’te dönemin ilk Hristiyanları tarafından fikirlerinden dolayı ölüme mahkûm ediliyor. Kadına diyorlar ki, “sen bizim yasalarımıza karşı geldin.” Onların şiddetine karşı kadın felsefeye cevap veriyor. Onlar saldırdıkça kadın felsefeye sarılıyor, felsefeyle kendini savunuyor, kendi felsefesini ortaya koyuyor. Etrafını saran gençlere de “siz bana faydacı, kaba cinsellik temelinde yaklaşıyorsunuz, ben bunu kabul edemem” diyor. Sonra kadını taşlarla linç ederek öldürüyorlar. İşte kadın özgürlüğü için kendini böyle savunmalıdır. Adıyaman’da kız çocuğunu diri diri toprağa gömmüşler, diri diri! Üzerine atılan toprak boğazına, iç organlarına kadar dolmuş, diriye. Aslında toprağa gömülen kadındır, kadınlıktır, bütün insanlıktır. Bir kişinin toprağa gömülmesiyle bir milyon kişinin toprağa gömülmesi arasında fark yoktur. Dinsel dogma o dönemde de bu dönemde de tehlikelidir. Bu kızın anısını, hayatını roman yapabilirler. Cezaevindekiler bunun üzerinde durabilir. Bunun için kadınlar kendilerini çok iyi yetiştirmelidir diyorum.

Gelişmeler, ABD’nin kontrolünde oluyor. Balyoz planı ortada. Çıldırmış bunlar. Camileri bombalamaktan bahsediyorlar. Tam çılgınlık. Kürtleri de tamamen yok etmeyi planlamışlar, Kürtleri Yunanlıların yerine koymuşlar, Yunanlılar gibi sürmeyi düşünmüşler. Bu kadar kişi sürelim, öldürelim diye plan yapmışlar. Korkunç bir şey bu. Benim burada yıllarca ‘Kemalizmi yeniden ele almak gerekir’ düşüncemin doğruluğu ortaya çıkıyor. Türkiye mevcut haliyle devam edemez demiştim. Bunlar şimdi daha iyi anlaşılıyor. Bunlar bu korkunç planlarına NATO’nun destek vereceğini de düşünmüşler, hayal etmişler. Bu kadar katliama NATO bile destek vermez. Bu fikrin, planın çılgınlığı ortada ama bir defa işin içine girmişler şimdi çıkamıyorlar. Amerika da bunu kabul etmez. Veli Küçük onlar zaten daha önce tasfiye oldular. Bu Balyoz Planı Ergenekon’dan biraz farklı. ABD bunlarla bu şekilde artık işlerin yürüyemeyeceğini gördüğü için Başbakanı zorladılar, bunları tasfiye et diye, Başbuğu da uyarmışlardır. Ona da bu şekilde devam edilemeyeceğini söylemişlerdir. Bunlar şimdi tasfiye oluyor. Bir taraftan CHP, MHP ve ordu içindeki Kemalistlerin daha doğrusu ittihatçı artıkların olduğu, ulusalcı katliamdan yana olan kesim. Diğer taraftan AKP’nin olduğu muhafazakâr kesim. Üçüncüsü de bizim ve demokratların temsil ettiği demokratik çizgi. Türkiye’deki durum şu anda tam bir karmaşa halidir. Bir yandan o katı ulusalcı kesim, bunların gücü az değildir. Haberde duydum Çetin Doğan son anda Meksika’ya kaçmayı planlamış. Bedrettin Dalan onlar da çalışma

içindeler, İsrail’in sağcı kesiminin onlara desteği var. Amerika’da en uç kesim olan Neo-conlar bunlara destek veriyor. İsrail’de Netanyahu onlar da AKP’ye destek veriyor. Diğer taraftan da AKP ve Fethullah. Aslında tam Fethullah da değil. Birçok cemaat var, bir organizasyon halindeler. Diğer taraftan da Kürt hareketi var. Kürt Hareketi üzerinde birçok oyunlar oynandı, tasfiye edilmeye çalışıldı. Fakat ne oldu? PKK ve halk direndi, demokratik alanda büyük güçlenme yaşandı. Ben de burada büyük bir sabırla direndim. Ve oyun bozuldu. Artık Kürtler tasfiye olmaz. Kürt hareketinin de artık tasfiye olunamayacağı gerçeği var. Bu görüldü. Ama bu gerçekle ne yapacaklarını, bu gerçekle nasıl yaşayacaklarını bilemiyorlar. Her iki taraf da Amerika’nın kontrolünde. Bütün bu gelişmeler Amerika’nın kontrolünde geliyor. Türkiye’de MHP ve laik kesim güçsüz değildir, AKP de güçlüdür, peki bu gelişmelerle bu süreç nasıl sonuçlanacak? Kanaatimce sonuçta demokrasi üzerinde uzlaşacaklar. Bir demokratik şey üzerine uzlaşma olacak. Türkiye değişecek. Değişen Türkiye’de Kürtler de demokratik bir güç olarak kabul görecektir. Kürtleri kabul ederler. Ben yol haritamda da belirtmişim. Demokratik özerklik Kürtler için uygun bir çözümdür.

Aslında Cumhuriyet üç kesimi hep tasfiye etmek istedi. “İrtica” adı altında İslamcı çizgi, “yıkıcılar” diyerek Sol-Komünist kesimi, “bölücü” diyerek de Kürtleri tasfiye etmek istedi. Ama ne oldu? Erbakan üzerinden bir tasfiye oldu ama, AKP ABD ile bir şekilde ilişkilenererek kendisini korudu ve daha da güçlendi. Sol önemli oranda zayıflatıldı

“Vahşi kapitalizmin bu iğrenç, kaba anlayışına karşı, felsefik temeli olan, anlamlı bir kadın-erkek anlayışı geliştirmelidir. Bu anlayış yani doğru bir kadın-erkek, cins anlayışı geliştirilmezse sosyalizm mücadelesi, demokrasi ve özgürlük mücadelesi başarıya ulaşamaz, anlamsız olur ve sosyalist mücadele yarım kalır“

Bütün kadınların 8 Mart'ını kutluyorum, selam ve sevgilerimi iletiyorum. 8 Mart'a ilişkin olarak şunları belirtebilirim: Sümerlere kadar olan beş bin yıllık süreçte anaerik bir dönem yaşandı. Sümerlerde bu anaerik dönem yerini baba erkil ya da ataerik döneme bıraktı. Bu dönemde, Sümerlerde ataerik dönemin ilanı yapıldı. Sümerlerden bu yana geçen beş bin yıllık zaman da ataerik dönemdir. Günümüze kadar beş bin yıl anaerik, beş bin yıl da ataerik dönem yaşandı. Bizim anlayışımızda ne tam anaeriklik ne de tam ataeriklik vardır. Bizim anlayışımızda ikisini buluşturan, felsefeye dayalı, felsefik temeli olan bir birlikteliktir. Evet kadın ve erkek bir arada yaşamalıdır, yaşayabilir. Ancak bu yanlış anlaşılmasın, burada kastettiğim bir cinsel özgürlük değildir, bunu da tasvip etmiyorum. Kastettiğim kadın erkek birlikteliği, felsefeyle yoğrulmalı ve felsefik temeli olan bir birliktelik olmalıdır. Kadın ve erkek birlikteliği ancak böyle anlamlı kılınabilir. Aksi durum vahşi kapitalizmde görülen kadın cinselliğine bizi götürür. Vahşi kapitalizmin bu kadın cinselliğinin sonucu felakettir. Kadın özgürlüğünden kastettiğim bilinçli ve iradeli kadındır. Benim kadına ilişkin düşüncelerim çok farklıdır, çok yenidir, Özgürlük Sosyolojisi kitabımda bu konuyu detaylı ele aldım oradan da yararlanılabilir. Kadın özgürlük mücadelesi kazanılmadan sosyalizm mücadelesi, demokrasi ve özgürlük mücadelesi başarıya ulaşamaz.

Yine kadın konusuyla ilgili olarak Berlusconi'den bahsetmek istiyorum. Berlusconi kadınlara yaklaşımı yönüyle çok ön plana çıktı, çok tartışılıyor İtalya'da. Berlusconi'nin bir tespiti vardı, buna dikkat çekmek istiyorum. Berlusconi “Ben bütün İtalyanların hayallerinde yaşamak istediklerini yaşıyorum, o yüzden hedef gösteriliyorum” diyor. Berlusconi kendi açısından doğru bir tespitte bulunmuş. Berlusconi kapitalist sistemin temsilcisi durumundadır. O yüzden İtalyan sosyalistlerine buradan sesleniyorum. İtalyan sosyalistlerine çağırımdır. Berlusconi'nin yaşadıklarıyla İtalyan halkının hayalindekileri açacak felsefik temele dayanan bir kadın erkek birlikteliğini yaratmak zorundasınız. İtalyan sosyalistlerinin bir görevidir bu; yani Berlusconi'nin yaşadıklarına ve İtalyan-

ların hayallerinde yaşattıkları kadın-erkek anlayışına alternatif bir kadın-erkek anlayışı yaratmalılar. Vahşi kapitalizmin bu iğrenç, kaba anlayışına karşı, felsefik temeli olan, anlamlı bir kadın-erkek anlayışı geliştirmelidir. Bu anlayış yani doğru bir kadın-erkek, cins anlayışı geliştirilmezse sosyalizm mücadelesi, demokrasi ve özgürlük mücadelesi başarıya ulaşamaz, anlamsız olur ve sosyalist mücadele yarım kalır.

Anayasa paketine destek vermek için öncelikle anti-terör yasasının değiştirilmesi gerekiyor

Barış çabalarına toplumun da dahil edilmesi gerekiyor. Zaten bizim demokratik siyaset anlayışımızda, geliştirmek istediğimiz model tabanı esas alır, tabandan tavana doğru bir örgütlenme tarzımız vardır.

AKP'nin oyları herhalde yüzde otuzlara kadar düşmüş. CHP ve MHP de oy oranını arttıramaz. Muazzam bir işsizlik ordusu oluştu. On beş milyona yakın kararsız seçmen var, bunların yeni bir partiye ihtiyaçları var. Bunun için çatı partisi çalışmasını önemsiyorum. Türkiye'nin böyle bir alternatif ihtiyacı var. Kısır tartışmalar içerisine girilmemeli. Sorunlarımız devasadır, çözüm için el atmayı gerektiriyor, enerjiler kısır tartışmalar için tüketilmemeli. Yeni partiye ihtiyaç var. Bu yeni parti çalışmalarına ağırlık verilmelidir, bu boşluk doldurulmalıdır. Kapitalist sistemin yarattığı devasa sorunlar var. İşte Türkiye'de muazzam işsizlik var. Hatırlıyorum, bize geçmişte Türklere, diğer farklı kesimlerden gençlerin çok ilgisi vardı, bize geliyorlardı, katılıyorlardı, herhalde bugün de öyledir. Bu gençlerin örgütlenmesi lazım. Geçmişte olduğu gibi bugün de bu gençler örgütlenebilir. Bu yapılsa muazzam bir güç ortaya çıkar. Batı'daki insanların örgütlenmesi gerekiyor. Sol'un durumu ortada, bizim onları bekleyecek durumumuz yok. Bu yakıcı sorunlara artık zaman kaybetmeden el atmamız gerekiyor. BDP bu perspektifle Batı'da örgütlenmesini güçlendirebilir, Afyon'da, Bursa'da, İzmir'de, diğer batı illerinde örgütlenmelidir. Bergama örneği biliniyor. Bergama köylülerinin mücadelesinin içinde gençler de yer alıyordu. BDP bu tür sorunlara da

duyarlı olmalıdır. BDP her türden ülke sorunlarıyla ilgili olduğunu gösterir ve pratikleştirirse ancak böyle bir Türkiye partisi haline gelir, o zaman oy oranını da bu paralel de yükseltir.

AKP'nin Anayasa paketiyle getirmek istediği “Türkiye milletvekilliği” büyük bir oyundur, aslında burada amaçlanan BDP'nin mecliste grup kurmasının önüne geçmek, engellemeye yönelik bir düzenlemedir. BDP'nin, tek başına seçim barajının düşürülmesi koşuluyla destek vermesi de yetersiz bir yaklaşımdır. AKP binlerce çocuğu cezaevine göndermiş hala da tutuklamalar devam ediyor, yüzlerce siyasetçi cezaevindedir. Bu anayasa paketine destek vermek için öncelikle anti-terör yasasının değiştirilmesi gerekiyor. Hatta değiştirilmesi yetmez tümünden kaldırılması gerekiyor. Bu anti-terör yasalarıyla bir sürü insanı cezaevine gönderiyorlar. Bu yasanın kaldırılması gerekiyor. AKP gerçekten samimiyse önce bu cezaevindeki çocukları, tutuklu Kürt siyasetçileri serbest bırakmalıdır. Hepsi bu anti-terör yasasına dayanıyor. Bu yasa değiştirilmeden, kaldırılmadan Kürtler bu anayasa paketine destek vermemelidir. Hatta destek vermeme değil, bu anayasa paketinin en sert muhalefetine Kürtler yapmalıdır. Bu konuda demokratik tepkilerini sonuna kadar kullanmalılar, mevcut tartışıldığı kadarıyla, bu anayasa paketine hayır demelidirler. Biz demokratik bir anayasaya karşı değiliz. Ben üç temel ilkeyi söylemişim. Bu üç temel ilkeye dördüncü bir ilke eklemişim. Bunlar **demokratik vatan, demokratik ulus, demokratik cumhuriyet** ve dördüncüsü **demokratik anayasadır**. Bu dördüncü ilke olan, demokratik anayasa çerçevesinde bir yaklaşım olmalıdır. Bütün bu ilkeleri kapsayacak yeni demokratik bir anayasanın inşası gerekmektedir. Biz bu temelde ancak iki koşulda anayasa paketine destek veririz. *Bir*, seçim barajının düşürülmesi. BDP'nin bu konudaki tavrı olumludur, ancak yetersizdir. *İkincisi* anti-terör yasalarının kaldırılmasıdır. Bu vesileyle öncelikle tüm cezaevindeki çocuklara gösterdikleri duyarlılıktan dolayı sevgilerimi, selamlarımı iletiyorum. Daha önce ve 15 Şubat vesilesiyle tutuklanan çocuklara ve diğer tutuklanana sevgilerimi, selamlarımı iletiyorum.

AKP aslında sorunların çözümü önünde en büyük engeldir

AKP bu konuda çok kurnaz ve sinsice hareket ediyor. Demokratik adımlar olarak gösterdiği bütün çalışmalarının özünde Kürtlerin demokratik siyasetinin, gerçek demokratik açılımının tasfiyesi amacı var. Burada amaçlanan Kürt siyasetinin, gerçek demokratik açılımın tasfiyesidir. Sorunları çözmek istiyor gibi gözüküyor ancak çözümünü önünde en büyük engeldir. O kadar operasyon yapıp çocukları, siyasetçileri cezaevine gönderiyorsun sonra demokratik açılım diyorsun. Kimseyi bırakmadılar. Demokratik yarış diyorsun, bu koşullarda demokratik yarış yapılır mı, bunun adı demokratik yarış olur mu? Aslında AKP Kürt sorununun demokratik çözümü önünde en büyük engeldir. AKP sorunu çözmek istiyormuş gibi gözüküyor ancak çözdürmüyor. Aslında bu yönüyle devlet, AKP'ye göre çözüme daha yakındır. Bugün bunu engelleyen AKP'nin kendisidir. 11 yıl önce buraya ilk getirildiğim dönem, sorunun çözümü önünde MHP engeldi. Bugün ise AKP engeldir. Bugün AKP'nin önünde hiç bir kurum duramıyor, sesini çıkaramıyor, karşı koyamıyor, işte Başbuğ'un durumu görülüyor. Ben 11 yıl önce buraya ilk getirildiğimde devletin dört kurumu gelip benimle görüşmüştü. Sorunun çözümünden bahsediyorlardı. Ben onlara sizin gücünüz bu sorunun çözümüne yeter mi, demiştim. Güçlerinin yetmediği zamanla ortaya çıktı. O zaman MHP sorunun çözümünü engelledi. Bugün ise AKP aynı misyonu görüyor. Bana göre, devlet diyaloga hazır ama AKP çözüm önünde en büyük engeldir. Bunu da çok kurnazca, sinsice yapıyor. Çözüyormuş gibi görünüp aslında tasfiyeyi geliştiriyor. Türkiye'de iki tür hegemonya bugüne kadar gelişmiştir. *Birinci* hegemonya MHP ve CHP'nin temsil ettiği beyaz Türkçü hegemonyadır. *İkincisi* ise AKP'nin temsil ettiği yeşil Türkçü hegemonyadır. İki hegemonyanın temelinde de faşizm yatar, ikisi de kurumsal faşizmdir. MHP ve CHP'nin temsil ettiği beyaz Türkçü hegemonya 19. yüzyıla kadar kendisini dayandırır, yüz yıldan fazla geçmişi var. İttihat ve Terakki zihniyetinin devamıdır. Alman milliyetçiliğine dayanır, Alman ulusal faşizminden esinlenmiştir, kaynağı budur. MHP ve CHP'nin temsil ettiği bu beyaz Türkçü hegemonya ile Türkiye'yi bir yere kadar getirdiler, bir yere kadar bu politikaları uyguladılar. Şimdi ise uygulanan AKP'nin temsil ettiği yeşil Türkçü hegemonyadır. AKP'de temsiliyetini bulan yeşil Türkçü hegemonyanın kaynağı ise İngiltere ve Amerika'ya dayanır, Anglo-Sakson'dur. AKP bugün de bu güçlerden desteğini alıyor. Bu iki hegemonyanın faşizmi de kurumsaldır. MHP ve CHP'nin çizgisi ulusal-faşist bir çizgidir, inkâr-imha ve asimilasyona dayalıdır. AKP ise her ne kadar kendisini liberal çizgide gösterse de daha kurnaz ve daha sinsidir. AKP'nin şu anda yüzünde liberal bir maske var. Yüzü şirin görünüyor ancak o maskenin altında çok sinsi ve çirkin bir yüz var. Bunu görmek gerekiyor. AKP'nin maskesinin altındaki yüzünü iyi görmek gerekiyor, politikayı da bu yönlü derinlikli ele almak gerekiyor. AKP yüzüne liberal maskeyi takıp, sorunları çözüyormuş gibi gözüküp gerçekte tasfiyeyi örmeye çalışıyor. AKP sinsi ve kurnazca oynuyor. Şu anda AKP'nin yürüttüğü politikalar '90'lı yıllarda Çiller'in yürüttüğü politikalarla daha tehlikelidir. Çiller döneminde açık bir şekilde imhayı dayatıyorlardı, bunu açık yaptıkları için her-

keske görülen bir tehlikeydi. Ama şimdi AKP daha gizli ve derinden bu işi yapıyor. Görünüşte Erdoğan ve Beşir Atalay'ın dediği gibi demokratik açılım, milli birlik projesi gibi söylemlerle sorunları çözmeye çalışıyor gibi gözüküyorlar ancak uygulamada tersi yaşıyor, tersi yapılıyor. Bu iki hegemonya kurumsal faşizmdir. Cengiz Çandar da işte Lozan'da yapılan hatalardan bahsediyor. Orada hatalar yapılmıyorsa sorun bu kadar büyümezdi, diyor. Lozan'da yükseltilen 'Tek Türkçülüktü. Şimdilerde ise yükseltilmeye çalışılan Tek Kürtçülüktür. İkisinin de bizim anlayışımızda yeri yoktur. Biz demokratik vatan, demokratik ulus, demokratik cumhuriyet, demokratik anayasa ilkeleri çerçevesinde bir demokratik yaşamı, demokratik birlikteliği esas alıyoruz.

Taraflardan olumsuz yaklaşımlar gelişirse çatışmalar derinleşir

Ben buradan sorunun çözümüne dair katkılarımı sunmaya devam edeceğim. Ama sonuç da bu tarafların vereceği karar önemlidir. İşte Cemil Bayık'ın geçenlerde yaptığı bir açıklamasını okudum. Büyük ve final niteliğinde bir savaşa hazır olduklarını belirtiyor. Tabi taraflardan olumsuz yaklaşımlar gelişirse çatışmalar derinleşir, bu sosyolojik bir tespittir, işin sosyolojisi gereği böyledir. Barış gelişmezse savaş derinleşir. Kendi hazırlıklarının olduğunu söylüyorlar, işte dört parçadan gerillaya katılımların arttığı belirtiliyor. Herhalde katılımlar artmıştır. Yine belirtiyorum, anlamlı yaklaşımlar gelişirse ben burada tarihsel rolümü oynarım. Ben burada PKK'ye de talimat vermiyorum, verme durumum da olmaz, bu doğru da olmaz. Bahar'ın ortasına kadar her şey netleşir. Bu haftalar kritik haftalar, çözüm yönünde olumlu gelişmeler olmazsa savaş derinleşir.

Bütün bunlar karşısında Kürtler, bilinçli olmalıdır, demokratik siyasetlerini, demokratik komünlerini geliştirmelidirler. Kürtler devletten artık bir şey beklememelidir. Devlete dayanmadan, devletten bir beklenti içine girmeden kendi demokratik örgütlenmelerini geliştirmelidirler, kendi sistemlerini oluşturmalarıdır. Kendi yaşamlarını bu şekilde doldurmalıdırlar. Eğer Kürtler demokratik bilinçlerini, demokratik siyasetlerini geliştirmiş olsalardı, demokratik siyaset anlayışı toplumun geneline yedirilseydi bu kadar genç hayatını kaybetmezdi. İşte Adıyaman'da Malatyalı genç kendini yakmış, bu vesileyle tekrardan ailesine başsağlığı diliyorum, sevgilerimi ve selamlarımı iletiyorum. Söylediğim gibi demokratik siyaset zeminine olan inanç gelişmiş olsaydı böyle intihar vari eylemler yerine, bu gençler kendilerini yaşatıp, toplum içinde demokratik bilinç, demokratik ruhla harıl harıl çalışırlardı. Yoksa bu kadar genç şimdi harıl harıl demokratik zeminde büyük bir iştahla çalışmalarını yürütüyor olacaktı. Ben bu yüzden demokratik siyaset akademilerini çok önemsiyorum. Bu akademiler olsaydı, buradan yetişecek gençler topluma hayat verirdi. Belki anlaşılıyor ama, demokratik bilince sahip olmak, demokratik komünler içinde yaşamak, demokrasiyi özümsemek hayatın her alanında insana değer katar, yaşama daha çok bağlar. Adıyaman'da bir kız çocuğunu diri diri gömdüler. Birçok yerde de kadın intiharları oldu, oluyor. Demokratik siyaset, demokratik bilincin toplumda örülmesi bunun çaresidir.

Batman'da daha önceleri birçok kadının intiharları oluyordu, son süreçte bunlar azaldı. Bunun sebebi Batman'da

demokratik siyasetin gelişmesi, demokratik tartışmaların yükselmesidir. Demokratik kültür topluma yaygınlaştıkça daha çok yaşama bağlar. Benim siyaset felsefemde, bunca yıllık deneyimle ortaya çıkardığım en doğru sonuç, demokratik komünler halinde örgütlenmek ve toplumun her kesiminde bu komünleri yaymaktır. Savunmalarımın Özgürlük Sosyolojisi bölümünde bu konuları ayrıntılı olarak işledim. Savunmalarımda çözüm modelini de geniş bir şekilde açtım. Kapitalist moderniteden kurtuluş, demokratik uygarlığa nasıl ulaşılır? Bunları işledim. Benim siyaset felsefemin özü demokratik komüncülüktür. Bunu bir nevi eski dönemlerdeki aşiret, kabile ve tarikatlara benzetiyorum ancak demokratik komünlerin zihniyeti bunlardan farklıdır. Demokratik komünler, bir nevi modern aşiret, modern kabile, modern tarikat, modern ailedir. Bütün bunların modern gelişmiş halidir.

Kapitalizmin liberal, bireyci anlayışından kurtarılmalıdır toplum. Toplumun her alanında demokratik komünler şeklinde çalışıp, demokratik zihniyeti egemen kılınırsa toplumu bekleyen tehlikelerin de önüne geçmiş olunur, sistemin karşı yönelimleri boşa çıkarılmış olur. Herkes kendi yerini bilmeli ve bulunduğu yerdeki konumuna göre üslubunu, tarzını, zihniyetini kendi çalıştığı alana göre şekillendirmelidir.

Daha önce de belirttiğim gibi KCK ayırıcı DTK ayırıcıdır, BDP ayırıcıdır, her birinin görevi, işlevi, konumu, yerleri farklıdır. DTK, Kürtlerin demokrasisini, barışını geliştirir, bunu hedef alır. DTK'nın Türkiye'de, Batı'da da çalışanları, dostları, müttefikleri olabilir ancak ağırlıklı olarak Kürtlerin demokrasisini, barışını hedefler, asıl hedefi budur. DTK'nın merkezi Diyarbakır'dır. DTK, Kürtlerin sivil toplum kuruluşudur, yasaldir, legaldir. Yan örgüt gibi olmamalıdır, yan örgüt haline de getirilmemelidir. DTK tabandan tavana örgütlenmelidir. Tabanı örgütleyip bütün alanları doldurup, bütün alanlardaki örgütlülüğü yaratıp üste doğru bir sinerji yaratmalıdır. DTK sadece Kürtlerin yaşadığı yerlerdeki boşluğu doldurur. Satsal, kültürel alandan tutalım, sosyal, ekonomik, spor her alanda Kürtlerin ilişkisini düzenler, sorunlarını çözer. Mesela Kürtler için bir bankacılık girişimi de olabilir, kendi bankacılık çalışmalarını da geliştirebilir. DTK bütün bu alanlardaki boşluğu doldurur. BDP ise Türkiye partisi. Türkiye'deki ve Kürdistan'daki siyasal boşluğu doldurmalıdır. Çalışmalarını bu yönlü yürütmelidir. Sadece Kürdistan'da değil Türkiye'nin her yerinde metropollerde de kendisini örgütlemelidir.

KCK ise tamamen farklıdır, illegal bir yapılanmadır. Silahlı güçleri vardır. Dört parçada örgütlenmesini yürütür, kendisini dört parçada örgütler. Ben bunları sadece Türkiye için belirtiyorum. KCK İran'da, Irak'ta, Suriye'de nasıl örgütlenir, diğer oluşumlarla ilişkileri nasıl olur, bunu kendileri belirler. Kendileri kendi koşullarına hâkimdirler, o yüzden bulundukları koşullara göre örgütlenmelerini nasıl geliştireceklerine kendileri karar verir. Benim buradan diğer parçalardaki örgütlenme modellerine karışmam çok doğru da olmaz. Bu konuda kararları kendileri verirler.

Son yaşananlar, beyaz Türkçü hegemonya ile yeşil Türkçü hegemonyanın savaşıdır. Beyaz Türkçü hegemonya tarihsel kaynağını İttihat-ı Terakki ve Alman faşizminden alır. Bunlar statükonun devamını isteyenlerdir. Şu andaki statükocu kesimler bunlardır. Statükonun ötesine geçmek isteyen hegemonya ise yeşil Türkçü hege-

monyadır. Bunlar da kaynağını ABD ve İngiltere'den alır, Anglo-Sakson'dur. Yaratılmak istenen yeşil Türkçü Gladiodur. Daha önceki beyaz Türkçü gladio şu anda yeşil Türkçü gladio içinde eritilmeye çalışılmaktadır.

Bütün sol demokratik partiler bir çatı altında birleşebilirler

Eşitlik ve Demokrasi Partisi adı altında yeni bir parti kurulmuş. Son zamanlarda solda kayda değer gelişme bu olsa gerek. Bunlar, bu haliyle yüzde 1-2 gibi bir oy alabilirler. Ama iyi çalışır ve ittifak yaparlarsa bu oranlarını yükseltebilirler. Birlikteliğin daha da genişletilmesi gerekiyor. Solda duranlar artık daha geniş düşünmeliler. Eski sol dili bilinmektedir, reel sosyalizm dilidir. Bu dil yenilmiştir. Bu dil artık terk edilmelidir. Sol kendini yenilemelidir. Ortak paydalar etrafında bir araya gelinmelidir. Bütün sol demokrat çevreler ayrılıkçı olmadığımızı bu konuda samimi olduğumuzu iyi bilmelidirler. Biz halkların demokratik birlikteliğine önem veriyoruz. Bu nedenle demokratik vatan, demokratik ulus, demokratik cumhuriyet ve demokratik anayasa çerçevesinde birlikte yaşamı savunuyoruz. Bu Türkiye için hayatidir.

Benim demokratik komünalizme ilişkin görüşlerim biliniyor. Benim Marksizme ilişkin yaptığım eleştiriler iyi anlaşılmalıdır. Marksizme karşı değilim, sadece yapıcı eleştiriler yapıyorum. Marks da gençlik yıllarında komünalizme ilişkin fikirlere sahipti. Paris Komününden etkilenmişti, ilk gençlik yıllarında bu komün meselesi üzerine düşünceler üretmişti. Demokratik komünalizm etrafında binlerce genç örgütlenebilir.

Irak seçimlerinde önemli bir farklılık, öne çıkan bir gelişme Goran hareketidir. Zihniyet açısından, feodal, aşiretçi yapının değişmesi açısından biraz diğerlerinden farklı. İran'da siyasi nedenlerle idam cezası alıp da hala bekleyenler var. Onlara sabır diliyorum. Dayanmaları gerekiyor. İran'daki tutuklu arkadaşlar arasında Zeynep Celaliyan adlı bir arkadaş var. Ona özel selamlarımı iletiyorum. Qamişlo katliamının yıldönümü nedeniyle Suriye'deki halkımıza tekrar başsağlığı dileklerimi iletiyorum. Örgütlülüklerini güçlendirmelidirler.

Newroz'un yaklaşması vesilesiyle bütün halkımıza, Suriye, İran, Irak, Avrupa'daki bütün halkımıza çağrım şudur; Daha önceki savunmalarımda da belirttiğim gibi beş ilke dört pratik öneri çerçevesinde ulusal konferans toplanıp, ulusal bir kongre oluşturulmalıdır. Bu kongre tüm Kürtler için ortak politikalar belirlemelidir. Ortak savunma hattı örülmesi ve savunma güçleri ortaklaştırılmalıdır. Kürt halkına yönelim tehlikesi her zaman mevcuttur. Biliniyor ABD Irak'tan çekiliyor. Arap devletleri Güney'deki Kürt federe oluşumunu boğabilirler. Bunların da bu tehlikeyi bilmesi gerekir. Son büyük bir saldırı tehlikesi vardır, uyarıyorum. Halepçenin on katı katliamlara yönelebilirler. Federe Kürt yapısını tasfiye etmeye yönelik müdahaleler olabilir. Barzani ve Talabani bu durumun ciddiyetini görmelidir. Kürtlerin Ermeni ve Rum halkının düştüğü duruma düşmemesi için birliklerini sağlamaları gerekir. *Birincisi* ortak ulusal bir kongre ve meclis yapılmasına gidilmelidir. *İkinci* olarak Kürtleri bekleyen tehlikelere karşı savunma güçleri ortaklaştırılmalıdır. *Üçüncü* olarak da FKÖ tarzı ulusal bir ortak yürütme organı oluşturulmalıdır.

Biz demokratik çözüm ve barıştan yanayız. Bu konudaki çabalarımız devam ediyor ama çözüm bir türlü gelişmiyor. Şunu belirtmek istiyorum.

Ben PKK'ye de devlete de çözüme yönelik görüşlerimi içeren mektuplar gönderdim. Cevap bekliyorum. Bakalım gelecek cevapları göreceğiz. Bu husus böyledir. Bu Avrupa'daki operasyonlar Türkiye'deki tasfiye amacının bir devamıdır. Arkasında ABD vardır. Bu bir ABD-İngiliz siyasetidir. AKP'nin arkasında Anglo-Sakson siyaseti vardır. Londra merkezlidir.

AKP demokratik siyaseti tasfiye edip kendi anlayışlarına hizmet edenleri öne çıkarıyor

CHP-MHP çizgisi beyaz Türkçülük faşizmidir. Bunların Kürt sorununa bakış açısı inkâr ve imhadır, bu nettir. Ama AKP'nin yaptığı da yeşil Türkçülük faşizmidir. CHP-MHP'nin beyaz Türkçülük çizgisi İttihat-ı Terakki geleneğine dayanır, ta 1906'lara kadar götürülebilir. Arkasında Alman faşizmi anlayışı vardır. İlk defa İttihat-ı Terakki ile birlikte faşizm kurumsal olarak ideoloji ve iktidar alanında yer etmiştir. Enver Paşa gibi ittihatçıların çoğunda bu zihniyet egemendir. Cumhuriyetin kuruluşuna kadar Alman destekli bu İttihatçı zihniyet tamamen etkilidir. İsveç de bu Ermeni Soykırım yasasını kabul etti. Basında Deniz Baykal "bu cumhuriyete bir saldırıdır" dedi. O biliyor. Bu, İttihat-ı Terakki'nin cumhuriyete hâkim olan ideolojik ve iktidara dayalı kurumsal faşizmini günümüzde de CHP ile devam ettirildiğini gösteriyor. Baykal bu anlayışla "cumhuriyete saldırıdır" diyor. Ancak Mustafa Kemal, Cumhuriyetin kuruluşundan itibaren biraz bağımsız kalmaya çalışmıştır. Ama daha sonra İttihatçılar İngilizler tarafından desteklenmiştir. İşte İngiliz yanlıları olan İsmet Paşa ve Fevzi Çakmak gibi İttihatçı kadrolar tarafından Mustafa Kemal'in etrafı kuşatılmış ve etkisiz hale getirilmiştir. Bundan dolayı Mustafa Kemal İngilizlere yakınmış gibi görünmek zorunda kalmıştır. Hatta Mustafa Kemal'in ölümü bile şüphelidir. Bugüne gelindiğinde ise ABD ve İngiltere bu İttihatçılardan desteğini çekmiş görünüyor. Artık AKP politikalarını destekliyor.

İlimli İslam denilen politika budur. AKP'nin yaptığı şu nedenle yeşil Türkçülük faşizmidir: Bunlar çözümden ziyade; çözüyormuş gibi görünüp, tasfiyeyi öüyorlar, yürütüyorlar. Bu nedenle bu politika çok daha tehlikelidir. Bu İngiliz siyasetidir. Kökenleri ta 1550'lere kadar gidiyor. İngilizler, İspanya'ya bu politikayla müdahale ettiler, önce Portekiz'i kopardılar. Baskıların durumu da bunun sonucudur. Avusturya ve Macaristan İmparatorluğu'nu da Prusya'yı kullanarak zayıflatıp çöktürdüler. Yine Osmanlı İmparatorluğu'nu bu politikalarla dağıttılar. İşte Kıbrıs'ta, Ermenistan'da, Yunanistan'da yaptıkları gibi küçük bir Kıbrıs, küçük bir Yunanistan, küçük bir Ermenistan yaratarak bu halkları kendilerine bağladılar. Bunun benzeri, Kürtler üzerinde de deniliyor. İşte Güney Kürdistan'da kendi kontrollerinde küçük bir Kürt ulus-devletçisi yaratıp, bütün Kürtleri oraya bağlamayı ve oradan kontrol ederek kendi politikalarının hizmetine koşturmayı amaçlıyorlar. Bunu Diyarbakır'da da geliştirmek istiyorlar. Bunun için de bağımsız duruşu olan ve özgür

iradeli Kürt'ü temsil eden Özgürlük Hareketi'ni tasfiye etmeyi hedefliyorlar. AKP de içine aldığı Kürtler eliyle bu politikayı yürütmeye çalışıyor. Aslında açılım denilen proje de bu politikaların yürürlüğe konulmasıdır. Küresel sermaye AKP'ye bu rolü biçmiştir. Küresel hegemonyanın '30'lu yıllardaki politikalarındaki amaç, CHP yanlısı bir burjuva sınıfı yaratmaktır. İşte Vehbi Koç; Ankara'da küçük bir dükkandan devasa bir küresel holdinge bu politikalar sayesinde gelmişti. Normal koşullarda bu mümkün müdür? Bunlar hep o küresel politikaların gereği olarak yapılmıştır. Şimdi ise AKP yanlısı bir sınıf yaratılmaya çalışılıyor, Yeşil Sermaye deniliyor buna. Aynı şekilde AKP eliyle işbirlikçi bir Kürt burjuva sınıfını yaratmaya çalışıyorlar. Zaten Güney'de bu iş halledilmiş sayılır. Aynısını Diyarbakır'a da taşımak istiyorlar. Ama AKP'nin hepsi böyledir demek yanlış olabilir, içinde samimi demokrat, çözümden yana olanlar da olabilir. Erdoğan için net bir şey söylemek zor. Onun hakkında soru işaretlerim var. Gerçekten çözümü istiyor da gücü mü yetmiyor! Bunu bilemiyorum, gücü yetmeyebilir. Bu benim için soru işaretidir. Özal olayı var. Özal gerçekten samimiydi, Anadolu çocuğuydu. Bu İngiliz-ABD siyasetinin dışına çıkmak istedi biraz. Gerçekten barış istiyordu, o yüzden Özal'ı ortadan kaldırdılar. Ecevit de biraz böyleydi, o yüzden Ecevit'i de felç ettiler, tasfiye ettiler. Beni de CIA ve MOSSAD Türkiye'ye teslim etti. Bütün bunları iyi anlamak lazım. Binlerce Kürt siyasetçisi tutuklandı. AKP demokratik siyaseti tasfiye edip, kendi anlayışlarına hizmet edenleri öne çıkarıyor. Demokratik siyasetten korktukları için bu tutuklamaları gerçekleştiriyorlar. Siyaset Akademileri önemlidir. Demokratik siyaset için gereklidir. Demokratik siyasetin öneminin farkında oldukları için bu şekilde Kürtlerin önüne geçmeye çalışıyorlar. Çocuklarla ilgili yasa değişikliği tartışması var, çocuk yargılamalarının, terörle mücadele yasası kapsamında çıkarılması tartışılıyor. Bu tartışmalar da çözüme yönelik bir adım değildir.

Newroz sonrası yeni bir süreç başlıyor

Ben daha önce Lozan'ı güncelleyelim derken sadece Kuzey Kürtleri'nin hakları için değil, Güney Kürtleri'nin hakları için de bunu öneriyordum. ABD çekiliyor, Güney Kürtlerine yönelebilirler. Türkiye'de de Kürt-Türk çatışması tehlikesi var. Ulusal Konferans bu tehlikelere karşı önemlidir. İlkeleri ve öneriler konusunda düşüncelerimi daha önce belirtmiştim. Beş ilke ve dört pratik öneriyi tekrar öneriyorum. Konferans bu ilkeler temelinde geliştirilebilir.

Ben yarın bile ölebilirim daha doğrusu öldürülebilirim. Beni buraya getirip kuyanlar burada beni öldürme gücüne de sahiptirler. Mesela yemeğe bir ilaç katarlar, belki de katıyorlardır, çok da zor değil bu, buna güçleri var, CIA'nın buna gücü var. Teslim edildiğimde Türkiye ile bir anlaşma yapılmıştı. "Hemen öldürmeyin" demişlerdi. Yani öldürebilirsiniz ama hemen değil, öyle anlamak lazım. Bu nedenle belirttiklerim önemlidir diyorum. Newroz sonrası yeni bir süreç başlıyor. Tehlike çok büyük. Bir Kürt-Türk boğazlaşması yaratılmak isteniyor. Oyunlar var. Ama kimse bunu net olarak, ciddi olarak görmüyor. Ben burada kendimi yırtıyorum. BDP, bunun ne kadar farkında bilemiyorum. Bu bir İngiltere-ABD-NATO oyunudur. Kürt-Türk çatışması yaratarak Türkiye'yi kendisine daha fazla bağlamak amaçlanıyordu. Benim buraya getirilmem Bağdat'ta yapılanların Türkiye'de yapılmak istenmesiydi. Ama ben bu oyunu bozdum. Halkların boğazlaşmasının önüne geçtim. Bu ne kadar anlaşılıyor bilmiyorum. Ben 11 yıldır bas bas bağıyorum. Sorunu çözmezseniz olacakları kimse tahmin edemez. Halkımız öyle on beş yaşındaki kız gibi kandırılacak bir halk değildir. Halkımız uyanmıştır. Öyle oyunlara falan da gelmez.

Ben sık sık Mustafa Kemal'in 1920'lerde nasıl başardığını belirtiyorum. Erzurum Cezaevinden Cahit İlboğa, Hüseyin Ahmet'in ortak mektubunda 1920'ler, belgeler üzerinde ayrıntılı olarak incelenmiş, iyi sonuçlara ulaş-

Zeynep CELALIYAN

mişlar. Ben de aynı sonuçlara ulaşmıştım. İşte bunun için ben hep Siyaset Akademisi diyorum. Tarih bilinmeden güncel yorumlanamaz, eksik kalır. Bütün bunların akademilerde eğitim konusu yapılması gerekir. Şu önemlidir, Mustafa Kemal'in bir kişilik olarak oluşmasında Çanakkale deneyimi önemlidir, ama asıl önemli olan 1916 ile 1919 arasında Kürdistan'da yaşadığı deneyimdir. Neredeyse dört yıl oradan çıkmadı, oradaki güçleri örgütledi. Kürtler bu süreçte Mustafa Kemal'in her şeyini karşıladılar, ekmeğini verdiler, güvenliğini sağladılar. Mustafa Kemal'i Mustafa Kemal yapan Kürtlerden aldığı bu destekti. Mustafa Kemal'i Mustafa Kemal yapan Kürtlerdir, Kürtler olmadan Mustafa Kemal olmazdı. Bunu o sözde Kemalistler de anlamalı. Sabahtan akşama kadar Atatürkçüyüz, Kemalistiz diyen ordu da anlamıyor. Bunların Kürtlerin bu dönemdeki rolünü iyi anlamaları gerekir. İngiliz ajanı Lawrence ile Arapları kopardılar. Kürtleri de Binbaşı Noel ile koparmaya çalıştılar. Noel, Adıyaman-Sivas hattında çalışıyordu. Mustafa Kemal Sivas'tayken onu ortadan kaldırmak istediler, ama Kürtler Mustafa Kemal'i korudu. Biliniyor Misak-ı Milli, Kürtler ve Türkler birliğinin belgesidir. Cumhuriyet Misak-ı Milli temelinde Türklerin ve Kürtlerin ortak mücadelesiyle kuruldu. Kürtler Araplar gibi İngilizlerle birlikte hareket etmemiştir, Mustafa Kemal ile birlikte hareket etmiştir. İngilizler hem bu nedenle hem de petrol nedeniyle Kürtlerin parçalanmasına izin vermiştir. 1920'lerde yapılan Kahire Konferansı'yla İngilizler tarafından bugünkü çözümsüzlük süreci başlatılmıştır. İngilizler daha sonra Musul-Kerkük karşılığında ilk defa Türklerle "Kürtleri öldürebilirsiniz, asimile edebilirsiniz" demiştir. Mustafa Kemal, Misak-ı Milli içinde yer alan Musul ve Kerkük'ten vazgeçerek 1926'da İngilizlere taviz vermek zorunda bırakılmıştır. O dönem Diyarbakır milletvekilleri bağıra bağıra buna karşı çıkmış, Mustafa Kemal'e "Kürdistan'ın parçalanmasına niye izin verdiniz, Musul-Kerkük'ü niye koparıyorsunuz?" diye itiraz etmişler, Mustafa Kemal "mecbur kaldım" demiştir. Cumhuriyet bu nedenle yaralı doğmuştur, trajedi böyle başlamıştır.

Roj TV'nin kapatılması öyle basit bir kanalın kapatılması değildir

1920'lerde ülkeyi ele geçiremeyenler 1926'dan itibaren ve bugün ülkeyi ele geçirmişlerdir. Buna karşı demokratik çözüm ve ittifak şarttır. Kürtlerle Türklerin 1920'lerde yaptığı ittifakı bugün demokratik temelde yeniden gerçekleştirmeye ihtiyaç vardır. Şimdi yaşadığımız Sevr tehlikesi deniyor ya, ben de diyorum ki, Sevr tehlikesine karşı Lozan'ı güncelleyelim. Lozan'ın güncellenmesinde hem Kürtler hem de Türkler kazanacaktır. Lozan'ın güncellenmesi demokratik ulus, demokratik cumhuriyet, demokratik vatandır. Ben bu temelde buradan demokratik çözüm için, barış için çok çabaladım. Ama çabalarım ortada kaldı. Buraya getirildiğimden Kıvrıkoğlu'nu temsilen gelenler vardı. O zaman dikkatimi çekmişti, çok ürkeklerdi adeta kısıp sesle konuşuyorlardı. Ben şaşıırıyordum, bir Genelkurmay Başkanı'nı temsilen gelenler nasıl böyle korkar diye. Sonradan farkettim ki Kıvrıkoğlu NATO'dan habersiz olarak bir şeyler yapmak istedi. Kıvrıkoğlu gerçekten kıvrak zekâlıymış, tehlikeyi görmüştü, birlikte çözümünden yanaydı ama izin vermediler, o ekibi tasfiye ettiler. O zaman Ecevit de dürüsttü bir şeyler yapmak istiyordu ama etkisizleştirdiler. Ecevit'e yapılanlar ortada. Daha önce

Özal da kendi inisiyatifıyla çağrı yapmıştı, ben de kabul ettim, tam bir şeyler olacakken tasfiye edildi. Erbakan da bir şeyler yapmak istiyordu siyasi hayatına mal oldu. İşte buradan Erdoğan'a söylüyorum; saydıklarım sorumluluk aldılar bir şeyler yapmak istediler, ama Erdoğan çözümünden kaçıyor, sorumluluk almak istemiyor. Bunların zihniyeti Türk-Sünni zihniyetidir. Erdoğan çok zik-zak çiziyor, çok tehlikeli oynuyor. İşte şimdi Londra'da tam olarak ne görüştüğünü bilmiyorum ama '93'te Güreş'in Londra'ya gidip icazet alması gibi o da icazet alıyor. Ne demek Roj TV'nin kapatılması? Ne demek yüzde on barajının devam etmesi? Ne demek Türkiye milletvekilliği? Roj TV'nin kapatılması öyle basit bir TV kanalının kapatılması değildir, Çiller bile o dönemde Kürtlerin televizyonuna bu kadar yönelmemişti. Bu, bizi imhaya hazırlıktır. Kültürel soykırım fiziki soykırıma da dönüşebilir. Uyarıyorum, bu bir NATO kararıdır, Roj TV'yi temelli kapatabilirler. NATO'nun etkisi dışındaki bir yerde kendilerine yeni bir alternatif aramalıdır. Avrupa'daki tutuklamalar devam edebilir, Heronlarla üst düzey PKK kadrolarını vurabilirler, Heronlarla üst düzey PKK kadrolarını vurabilirler

Son günlerdeki tutuklamalara yönelik sessizlik beni de etkiliyor, benim onurumu da zedeliyor, ne demek bu tutuklamalar? Önüne geleni tutukluyorsun, çoluk, çocuk, yönetici, belediye başkanı herkesi tutukluyorsun! Ben seni içeri kapatıyorum ama sen ses çıkarma, deniliyor, böyle şey olur mu? AKP'nin zihniyeti çok tehlikelidir. Tehlike sadece Kürtler için değildir. AKP kadınlar için de büyük bir tehlikedir. Kadınlar şimdi buldukları özgürlük kırıntılarını bile arar hale gelebilirler. Adıyaman'da Menzil Tarikatı etkilidir, burada bir kız çocuğu diri diri gömülüyor, bu Recm'den de daha tehlikelidir. İşte AKP'nin zihniyeti budur. Diri diri gömülmede yavaş yavaş toprağı yutar ölürsün, oysa Recm'de en azından nefes alabiliyorsun. Yine gazetelerde her gün kadınlara yönelik şiddet haberleri var. İşte adam sokak ortasında kadını sözde "beni sevmedin" diye öldürmüş, başka bir yerde kulak kesmiş, burun kesmiş, bunların hepsi bu zihniyetin tezahürüdür. Bunun için diyorum ki felsefe temelinde yaklaşılmalı, felsefik çalışmalar yapılmalı, tartışılmalı, örgütlenilmeli. Bunları, bu zihniyeti ancak bu şekilde durdurabiliriz. Yoksa varılacak son budur, şimdiki sınırlı özgürlükler bile kaybedilir.

Aytaç Yalman bir demecinde "biz Apo ve PKK'yi yanlış değerlendirdik, Kürtlere yanlış yaklaşım gösterdik" demişti. Önceleri çok önemsememiştim, üzerinde durmamıştım ama dikkat çekicidir. Son günlerde artan bu asker intiharları nedendir, özellikle Deniz Kuvvetlerinde neden bu kadar çok intihar var diye düşünüyorum! Ordu içinde de bir tasfiye var. Ergenekon diye soruşturulanların hepsi Ergenekoncu olmayabilir. Tamam Veli Küçük gibi, Temizöz gibi JITEM'ci olanlar var ama hepsinin böyle olduğunu düşünmüyorum. Özellikle bu Deniz Kuvvetleri içinde intihar edenler oyunları görüp

“Çiller bile o dönemde Kürtlerin televizyonuna bu kadar yönelmemişti. Bu, bizi imhaya hazırlıktır. Kültürel soykırım fiziki soykırıma da dönüşebilir. Uyarıyorum, bu bir NATO kararıdır, Roj TV'yi temelli kapatabilirler. NATO'nun etkisi dışındaki bir yerde kendilerine yeni bir alternatif aramalıdır. Avrupa'daki tutuklamalar devam edebilir, Heronlarla üst düzey PKK kadrolarını vurabilirler”

güç getiremediklerinden midir, içlerinde 9 Mart Celil Gürkan benzeri radikal demokratlar olabilir mi bilemiyorum. Bunların içinde bizimle bir diyalog ve çözüm isteyenler olabilir. Büyükanıt ile Başbuğ ikili oynadılar, bir taraftan diyaloga-çözüme yakın duranlarla öte yandan JITEM'cilerle temas içinde oldular, kendilerini böyle korudular. Özkök bu iki eğilimin çatışmasından sıyrılarak ortaya çıkmıştı.

Bu kuyunun dibinde fiziğim de eski esnekliğini kaybetti

Yeni bir dönem başlıyor demiştim. Bu PKK için de böyledir. Aslında PKK'yi dönemlere göre şöyle ayırıyorum. *Birinci dönem* 1973-84'e kadar olan dönem. *İkinci dönem* 1984-93 arasındır. *Üçüncü dönem* '93'ten bugüne kadar olan dönemdir. Biliniyor '93'te Özal'ın bize bir çağrısı olmuştu, biz de buna yanıt verdik. '93'ten bugüne kadar hep çözüm, uzlaşma, diyalog arayışı içinde olduk. Newroz'dan sonra yeni bir dönem başlayabilir. Ülkelerin tarihlerinde devrim dönemleri vardır. 1789 Fransız Devrimi'nden sonra Napolyon dönemi, 1917 Sovyet Devrimi'nden sonra 1918-22 arasında yaşanan iç savaş durumu var. Bunlar bu ülkelerin tarihinde önemli dönemlerdir. Türkiye'de bilemiyorum bir çözüm süreci gelişebilir mi, biraz umudum var. Gelişmezse ne olur? Ben rolümü oynadım. Zaten buradaki koşullarım da sağlığım da, fiziğim de artık elverişli değil. Bir hükümlü durumdayım, bir hükümlüden daha fazla şey beklenemez. Şimdilik yaşıyorum ama yarın ne olacağım belli değil, ölebilirim, öldürülebilirim. Bu kuyunun dibinde fiziğim de eski esnekliğini kaybetti. Bu koşullarda önderlik yapmayı ahlaki de bulmuyorum. Ne ahlaki anlayışım ne de fiziki durumum buna elvermiyor. PKK'ye de, BDP'ye de, Kürtlere de açık söylüyorum; Kararlarını kendileri versinler. PKK zannedersen dört parçada da güçlenmiştir, güçlerini toparlamıştır. BDP de dilerim barış sürecini başarıya ulaştırır, sağlığım ve koşullarım elverdiği ölçüde ben de barışa yardımcı olurum.

Yeni dönemin demokratik çözüm ve barış yönünde gelişmesi için önümün

açılması lazım. Ben yazdığım mektuplara cevap bekliyorum. Barış çabalarının devamı için tutuklanan çocukların ve siyasetçilerin bir an önce serbest bırakılması ve barajın yüzde beşe düşürülmesi gerekir. Bunlar olursa süreç gelişir ben de üzerine düşeni yaparım. Böyle ciddi ve dağ kadar sorunlar varken ciddi yaklaşılmıyor. Diyarbakır Spor'un ligde kalması için herkes; Erdoğan, Baykal, Bahçeli uzlaşmış. Yani Diyarbakır Spor ligde kalırsa sorunlar çözülecekmiş gibi basit yaklaşıyorlar. Diyarbakır Spor'u bile tasfiyenin bir aracı gibi kullanmak istiyorlar, işi buraya kadar düşürdüler. Sanki Diyarbakır Spor ligde kalırsa Kürtlerin ulusal onuru kurtarılmış gibi yaklaşanlar da var. Bu işler bu kadar basit değil. Tehlike gerçekten büyüktür.

Küresel sermaye finans kapital Türkiye'yi ele geçirmiştir

ABD'ye söylüyorum, Taliban'a yalvarıyorsun görüşmek için ama biz silahları gönüllü bırakmak istediğimiz halde bizimle görüşmüyorsun, bitireceğim, tasfiye edeceğim diye PKK'yi sıkıştıracağım diyorsun. Bir kediyi bile sıkıştırdığın zaman kedi yüzünü tırmalar. PKK'yi sıkıştırırsan PKK de kendini korur, savaşı. Gerilla savaşını mı yükseltir, şehir eylemleri mi yapar bilemiyorum ama kendilerini her türlü savunurlar. PKK'yi taniyorum. PKK, El Kaide'ye benzemez, El Kaide değildir, El Kaide'yi cebinden çıkarır. PKK gücünü geliştirmiştir, yükseltmiştir. PKK de üç kuşak vardır; eski, orta ve yeni kuşak güçleri vardır, deneyimleri vardır, önderlikleri vardır. Süleymaniye'den Karadeniz'e kadar gerilla gücü vardır, direnir. Bu direniş sadece PKK-Kürt direnişi de değildir, halkların direnişidir, Türkiye adına Türkiye halkları adına da bir direniş olacaktır.

PKK sınırları değiştirmiyor, ABD'nin çizgisine gelmediğimiz için sınırları değiştireceğimizi söylüyorlar, öyle olmadığının ABD'de iyi biliyor. Bizim sınırları değiştirmek gibi bir hedefimiz yok. Silahlar da bizim için vazgeçilmez değildir, kendimizi korumak ve savunmak içindir. Çözüm gelişirse silahlar bırakılır. Kürtler eski cahil Kürtler değildir, Kürtleri kandıramazlar.

Tehlike büyük, bunu herkese anlatmak gerek. Daha önce bir saatte yapılanlar şimdi bir dakikada, bir haftada yapılanlar bir günde yapılmalı. Mustafa Kemal neden acele etti, oyunu gördü, şimdi de böyle, şimdi de oyun var. Öyle beklemekle olmaz. Ben eminim ki iyi anlatılırsa Türk halkının yüzde doksanı bu sürece gelir. Zannedersem altı-yedi parti var, EMEP, ÖDP de var herhalde. Bunlar hızla bir araya gelebilir, bir çatı olur. Şimdi EDP de var. Gerekirse çatının çatısı gibi EDP'yi de içine alan bir oluşuma gidilir. Hatta bütün demokratlara gidilebilir. AKP içinde, CHP içinde de demokratlar var. Bunlarla da görüşülür. Bu oluşum daha da genişletilebilir. Genişlemeye göre yeni modeller de bulunabilir. Bu çalışmalar hızlandırılmalıdır. Sol hakkında şunu söyleyebilirim; bu işler öyle lafla falan olmaz. Pratik gerekir. Siyaset ciddi iş, halkın işleri ciddi işlerdir. Sorumluluk alınmalıdır. Böyle yapılırsa AKP de boşa çıkarılır. Aslında AKP perdedir, arkasında başka oyunlar var. Küresel sermaye, finans kapital Türkiye'yi ele geçirmiştir, AKP bunlara teslim olmuştur. Baykal ve Bahçeli Jitemci-faşisttirler. ABD'de bunlardan desteğini çekti. Paniklemeleri bundandır. Ama AKP'de de CHP'de de demokratlar vardır. Bu konular onlarla da görüşülmeli. Hızla yeni bir alternatif yaratmak gerekiyor. Tekrar ediyorum. Mustafa Kemal nasıl ki Kürtlerle ittifak yaparak Cumhuriyeti kurmayı başardıysa ben de Türklerle ittifak yapmak arayışındayım. Rolümü abartmıyorum ancak yapmak istediğim budur. İngiltere, ABD-NATO oyunları ancak böyle boşa çıkarılabilir.

Aslında daha önce üzerinde duracaktım. Kendini yakan Malatyalı genç arkadaş, Ebumüslüm Doğan'a ilişkin bir şeyler söylemek istiyordum. Ben geçmişte Malatya Kürtlüğünü eleştirmiştim, sert de eleştirmiştim. Ancak bu genç arkadaşla Zeynep Kınacı şahsında yeni bir değerlendirme yapmak istiyorum. Bunlar Malatya Kürtlüğünün onurudur. Ben bile bu arkadaşlar karşısında kendimi ezik ve çok sorumlu hissediyorum. Geçmişte Zeynep Kınacı'nın sesini de dinlemişim. Bence bu arkadaşlar için Malatya'da bir anıt yapılmalıdır. Malatya Kürtleri bu arkadaşların yüce kişiliğini, bu arkadaşların anısını yaşatmalıdır.

ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİNİ YÜKSELTELİM TECAVÜZ KÜLTÜRÜNÜ AŞALIM

YJA'nın başlatmış olduğu "Özgürlük Mücadelesini Yükseltelim, Tecavüz Kültürünü Aşalım" Kampanyasına ilişkin YJA koordinasyon üyesi Şafak Aryen ile yapılan röportajı siz okurlarımıza sunuyoruz.

Serxwebûn: Geçmişte de benzer kampanyalar yürüttünüz şimdi yine kadına yönelik şiddet ve baskıları kınamak ve toplumsal bir duyarlılık yaratmak amacıyla böyle bir kampanya başlatmış bulunuyorsunuz. Başlattığınız bu yeni kampanyaya ilişkin neler söylemek istersiniz? Sizi böyle bir kampanyaya götüren nedenler neydi, neden böyle bir kampanya yürütmeye gereksinimi duydunuz?

Şafak Aryen: Cinsiyetçi ideoloji verili kimlik ve kişilik kadar başta devlet olmak üzere kurumlaşmış ayaklarıyla kendisini bir sistem olarak yapılandırırken hem zora dayalı güç kullanmakta, hem de kendi şekillendirdiği toplumsal gerçeklikte kabul edilme düzeyi üzerinden yürümektedir. Bu gerçeklik karşısında özgürlük iddiasıyla yürütülecek radikal bir mücadele kapitalist sistemin kültürünü, yaşam felsefesini, ideolojisini, dolayısıyla iktidarcı zihniyeti her alanda hedeflemek, dönüşüme uğratmak, aşmak durumundadır. Bu nedenle iktidarcı zihniyetin kurumlaşmış ifadesi olan devlet ve ona dayalı yapılanmalar kadar toplumda içerilmiş kölelik olarak belirlenmiş, sistemi ayakta tutan ve üreten yönlerde de yönelmek komple özgürlüksele gelişimi açığa çıkarabilir. Siyasal ve toplumsal mücadeleyi iç içeleştirerek ilerlemek önemlidir. Dolayısıyla yürüttüğümüz her çalışmanın yönü Önderliğin özgürlüğüyle özgürleşmiş kadın, özgürleşmiş topluma dönüktür. Bu gerçekliğe dayalı olarak toplumsal değişimin geliştirilerek veril, iktidarcı yapılanmanın aşılması ve özgürlük sisteminin oluşturulması üzerinden yürüttüğümüz mücadelenin önemli bir ayağını oluşturan dönemsel kampanyaların ikinci adımını atıyoruz.

"Em Ne Namusa Tu Kesine Namusame Azadiyameye" şiarıyla yürüttüğümüz kampanyanın sonuçları ilk olması itibarıyla yetmez yanlarına rağmen belli bir gelişim açığa çıkardı. Kadının kendine aidiyetinin gerekliliği ve bunun kararını beyan eden bir tutum olarak somutlaşan bu duruş devamında kadınlar ve halklar açısından kendine aidiyeti engelleyen, verili kimlik ve sistemi besleyen değer yargılarıyla yaşamı ve var olmayı başka anlamlara iten temel kaynağa inerek bunu sorgulamak ve bunun nedenini açığa çıkarmak durumunda. Bu anlamda toplumsal cinsiyetçiliğe inerek buna kaynaklık eden gerçekleri daha derin sorgulamak ve elbette aşma mücadelesi yürütmek, yenilenmiş, kendini yeniden yapılandırmış verili olmanın karşısında özel gerçekliği doğurur. Yani cinsiyetçi toplumun değer yargıları üzerinden geliştirilecek sorgulamalar değişim ihtiyacını açığa çıkardığı gibi değişimin ölçüsünü belirleyen özgürlük ideolojisi yeni değer yargılarına dönüşüyor. Butemelde

yürütülen kampanya ya da hamle nitelikli çalışmalar toplumsal duyarlılık yaratarak, değişim ihtiyacı kadar değişim ölçüsünü belirginleştirip ortaklaş-tırmada önemli çalışmalar oluyor. Dolayısıyla 30 yılı aşkın bir süredir yürütülen özgürlük mücadelemizin birikimi toplumsal özgürlük talebi anlamında önemli sonuçlar açığa çıkarmıştır. Bu birikimi daha güçlü bir niteliğe dönüştürmek ve ilerleme yöntemi olarak dönemsel yoğunlaşmış talepler üzerinden aktifleşmek gelişime ivme kazandırıcı nitelik taşıyor. Böylelikle siyasal ve toplumsal mücadelenin iç içeliği kadar yeni olanın ortak inşası geliyor. Birbirini yedeklemeden, birini öbürünün önceliği çerçevesinde ertelemeden sağlıklı, alt yapıya yani tabana dayalı özgürlüksele gelişimin sağlanma çalışması yürütülüyor. Bu gerekçelere dayalı olarak "Özgürlük Mücadelesini Yükseltelim, Tecavüz Kültürünü Aşalım" şiarıyla yeni bir kampanya çalışmasını başlatıyoruz. Tecavüz kültürü esasında cinsiyetçi ideolojinin uygulanma biçiminin toplamı olarak ifadelendirilebilir. Tecavüz kültürüyle cinsiyetçi ideolojinin kadının, dolayısıyla toplumun emeğine zora dayalı gaspçı karakteri, başından itibaren iktidarcı, militarist bir yapılanmanın kültürel ve sistemsel olarak süreklilik kazanarak gelişimini beraberinde getirmiştir. Kadının bedenine, ruhuna, emeğine zorla sahip olma şekli sonuç itibarıyla topluma da zorla sahip olma, el koymadır. Rêber Apo'nun "Kadın üzerinde bu beş bin yıllık tahakkümü ben tecavüz kültürü olarak niteliyorum. Bu kültürden boşanmak elbette kadının özgürleşmesini getirecektir. Kadının özgürlüğü toplumun demokratikleşmesinin özgürlüğünün de temelidir. Kadını ulusun, sınıfın ötesinde toplumun ilk ezilen kesimi, ulusu olarak niteledim. Elbette ki kadının özgürlüğü ve eşitliği, eşit bir topluma gidecek tek yoldur. Toplumun eşitliği diyorsak bunu sağlamak gerekir." Belirlemesi tecavüz kültürünün tarihsel dayanakları kadar aşılması koşulunun ancak özgürlük getireceğini ortaya koymaktadır. Bu gerçeğe dayalı olarak cinsiyetçi ideolojinin uygulanma biçimi olan tecavüz kültürüne yönelmek, onun uygulanma biçimleri kadar, kaynağını deşifre etmek ve aşılma mücadelesi yürütmek kampanyayı başlatmamızın esas amacıdır.

Serxwebûn: Anlaşıldığı kadarıyla başlattığınız bu kampanya sadece Kürt kadınlarını değil daha evrensel düşünülmüş. Peki, bu kampanyanın Kürt ve Ortadoğu kadını üzerinde nasıl bir etkisi olacak? Ahlaki ve politik toplum açısından önemi ve yine bilinçlenme ve örgütlenmede yaratacağı sonuçlar hakkında neler söyleyebilirsiniz?

- Kadına yönelik tecavüz, cinsel taciz ve saldırı sadece Kürt kadınlarına yönelik uygulanmıyor. Dünyanın hemen her yerinde ne yazık ki çok acımasızca tüm kadınlara karşı uygulanıyor ve kadınlar bu saldırılar karşısında büyük bir bedel ödüyor. Bu saldırılar sonucunda korkunç bir travma yaşayan kadınların büyük bir kesimi ya intihar ediyor ya öldürülüyor veya intihar girişiminde bulunuyor. Devletçi ve erkek egemenlikçi sistemin yarattığı bu kültür ne yazık ki çağımızda çok yaygınca işlenmekte ve maalesef bir türlü de bunun önü egemen zihniyet tarafından alınmamaktadır.

Kuşkusuz Kürt ve Ortadoğu kadınları tecavüz kültürünün her biçimine yoğun olarak maruz kalmakta. Başta devlet zoru olmak üzere, toplumsal cinsiyetçilik, bunun ahlaki dokusunun açığa çıkardığı gelenekler, bu anlamda töre, şiddet, aile içi tecavüz, mal-mülk konumuna getirilme, berdel, başlık parası ve daha fazla çoğaltılabilecek durumlarla karşı karşıyalar. Bunun tarihsel dayanakları vardır. Kadının emeği etrafında şekillenen toplumsal şekillenmeye karşı iktidarcı zihniyetin karşı devrimi cinsiyetçilik ideolojisiyle yeni bir toplumsal doku yapılandırdı. Karşı devrim bu topraklarda oldu. Bu nedenle iktidarcı zihniyetin tahakkümü ve eziciliği, zorla sahip olma olgusu en fazla da bu topraklarda kadın üzerinde uygulandı. Dolayısıyla Ortadoğu'nun tıkanmış

gerçeği, kendi içinde çıkış bulamayışı temelde bu nedene dayanmaktadır. Despotik kültür, işbirlikçilik, sömürge olma gerçeği hep kadının erkeğin hizmetine verilmesi üzerinden uygulanan gerçekliklerdir. Erkek bunun üzerinden sisteme bağlanmakta, sistem onu sıkıştırdıkça iktidar arayışı onu daha fazla kadını ezmeye, malı olduğunu hatırlatmaya, kadın üzerinde her türlü tasarruf hakkını elinde bulundurmaya ve pervasızca kullanmaya yönelmektedir. Hem Ortadoğu'da, hem de Kürt toplumunda bu bir sosyolojik gerçekliktir. Gündüsel yaklaşım, her türlü pervasız uygulama, cinselliğin tabulaştırılması kadar üstü kapalı en çirkin biçimde yaşanması, aile içinde kadına zorla sahip olmanın hakka dönüştürülmesi gibi kabul edilebilirlik sınırlarının ötesinde durumlar söz konusudur. Bu, toplumsal gerçeğin daha fazla ağırlaşmasına yol açan devlet zoru ve onun gaspidir. Ortadoğu da devlet topluma el koymuş durumdadır. Kürdistan gerçeği ise sömürgeci, varlığına el konulmuş, kimliği yok sayılmıştır. Zorla el koyma kişilsizleştirir, kimiksizleştirir, asimileye maruz bırakır, başkalaşmaya yol açar. Dolayısıyla Kürt toplumunun maruz kaldığı gerçeklik kadına bakışını katılaştırmış, namus olgusuna dönüştürülerek bu ölme ve öldürme sebebi yapılmıştır. Kürdistan ölçeğinde tecavüze uğrayan bir kadın en iyi muameleyle kirli kabul edilip dışlanır, çoğunlukla da öldürülür. İşgal edilmiş toplumun kendi iç hukuku tabu ve bastırmaya dayalıdır. Elbette Kürdistan Özgürlük Hareketi Rêber Apo'nun öncülüğünde Kürdistan gerçeği, yaşam tarzı ve sosyal-kültürel yaşam anlayışında ciddi değişimlere yol açtı. Ama tümünden bir değişimden bahsetmek, direniş kültürünün toplumsal değişime her yönüyle bire bir yansıdığını söylemek pek mümkün değil.

Sexwebûn: Kadının bu tecavüz kültürüne karşı tavrı, tutumu, duruşu nasıl olmalıdır? İzlenmesi gereken yol ve hedefler konusunda neler söyleyebilirsiniz?

- Özgürlük Hareketi olarak yürüttüğümüz mücadele birikiminin bir adımı olan bu kampanya çalışması Ortadoğu ve Kürdistan gerçeğinde devlet ve toplumda içerilmiş egemenlik-kölelik, ezme-itaat etme, zorla el koyma-iradesizleşme ikilemlerini ele alarak sorgulama ve özgürlük mücadelemize toplumsal değişim anlamında ivme kazandırmayı hedefliyor. Kadının tecavüz kültürü karşısında duruşu iktidarcı zihniyet ve sistemine karşı bir duruştur. Kürt toplumunun da, Ortadoğu'nun da özgür kimliğe ihtiyacı vardır. Bu ihtiyacı karşılayacak temel olgu kadın özgürlüğüdür. Dolayısıyla Kürt kadını bütün kadınlara öncülük edecek düzeyde tecavüz kültürüne hayır demeli, yaşam tarzında, toplumda, erkeğe ve kendine bakışında ciddi değişimlere giderek öz savunma gereği kendisini savunma gücünü ortaya koyabilmelidir. Devletçi, mülkiyetçi, cinsiyetçi ve iktidarcı anlayışlara karşı öz örgütlü gücünü yaratarak, kendi özgür iradesini açığa çıkarıp başlattığımız bu kampanyaya aktif katılım sağlayarak, destek sunarak, bizzat içinde yer alarak ve yürüterek katkılarını sunmalıdır. Ne kadar örgütlenir ve güç olursak ve ne kadar sahiplenir ve sorumluluklarımızı paylaşırsak o kadar özgürlüğe yakın oluruz. Özgürlük sahiplenmek ve paylaşmaktan geçer. Göstereceğimiz tavır da izleyeceğimiz yol da ancak örgütlü, iradeli güçlü kadını açığa çıkarmaktan geçer.

Elbette bununla yeni bir toplumsal gerçeklik hedefleniyor. Bu anlamda ahlaki ve politik toplum olarak tanım-

ladığımız, insanlığın öz değerlerine ve kolektif idare sistemine kavuşması elbette hem devletçi sistemin etkisizleşmesi, hem de toplumsal cinsiyetçiliğin aşılması anlamına gelir. Birey toplum ilişkisinin sağlıklı geliştirilerek yaşamın özgür ve eşit bir yaklaşımla örgütlenebilmesi açısından elbette ahlak temel faktördür. Fakat mevcut gerçeklik içerisinde devletçi toplumun ahlaki, kaynağı olan zihniyete hizmet etmekte, çürüme ve yozlaşmanın da aslında aracı olmaktadır. Bu anlamda ahlaki yapılanmayı insan gerçeğinin doğal özüne dayandırmak, yaşamı bunun üzerinden örgütlemek, özgürlük ölçüleri temelinde ahlaki değer yargılarını yenilemek gerekir. Kampanya böyle bir gelişime vesile olmayı, bu noktada mücadeleyi yoğunlaştırmayı hedefliyor. İnsan olmaya dayalı yaşamın doğal haklar çerçevesinde işlerliği ve bunu yaşayan toplumun kolektif iradesi iktidarcı zihniyet, kurum ve cinsiyetçi toplumun aşılması anlamına gelir.

kurumlaşmasıdır” diyor. Bu anlamda ataerkillik karşısında mücadele, önemli bir yönüyle devlet karşısında mücadeledir. Özgür kimlik, özgür toplum devletin, dolayısıyla erkekliğin tükendiği noktadır.

Kampanyanın toplumsal hedefi cinsiyetçi yapılanma, kültürel doku ve uygulama biçimlerini aşmayı, bunun için mücadele etmeyi öngörür. Bu anlamda devletin alt yapısı olan ve her açıdan çürümeyi ifadelendiren toplumsal gerçeklikte bir değişimi hedefliyor. Verili kadın statüsü, duruşu ve bilinci tecavüz kültürünün esas dayanağı, pazarlamanın ve mülkleştirilmenin alt yapısıdır. Bu anlamda öncelikle kadının bunu reddetmesi, özgür ve eşitlikçi bir toplumsal yapının oluşturulması açısından mücadeleye öncülük eder hale gelmesi, öz irade ve örgütlenmeyle devletin beslediği alt yapıyı değiştirmesi gerekir. Kampanya kadının bilincinde, kendisine yaklaşımında değişim hedefliyor, mevcut

ahlaki olarak yenilenmek, özgürlüğün hukukunu geleneğe ve yaşam ilkesine dönüştürmek gerekir.

Serxwebûn: *Soruna bir sistem ve zihniyet sorunu olarak da bakmak gerekir. Zihniyette bir değişim yaratmadan ve ahlaki bir toplum inşa etmeden bu tür sorunlara karşı mücadele etmek çok zor. Özellikle zihniyette bir devrim yaratılacaksa ilkin kadından başlamak gerekir. Kadının toplumsal cinsiyetçi anlayışa karşı örgütlenmesi ve verili sistem anlayışına karşı savaş açması gerekir. Yani ilkin kadının bilinçlendirilmesi, aydınlatılması, eğitilmesi gerekir, buna ilişkin de düşüncelerinizi almak istiyoruz.*

- Kampanyanın en temel hedeflerinden birisi de örgütlenme ve bilinçlenmedir. Bilinç; kim olduğunu tanımlama, hakikat olanı gerçeğe dönüştürülmüş yalandan ayırıştırma gücüdür. Bundan kaynaklı en fazla

türmek, köyden kente komün, meclis örgütlülüğüyle güç ve kendini yönetme iradesi yaratmak, tecavüz kültürünün uygulamaları karşısında savunma gücü oluşturmaktır. Sistem örgütlüdür, tek tek bireylerle yapılacak mücadele sonuç olmaz. O zaman biz kadınların da örgütlü bir duruş ve direniş içerisinde olmamız gerekir. Örgütlenme anlayışında bazı merkezlere hapsolan, üstte ve yetersiz kalan, örgütlülük anlayışını yeterince kavramayan yüzeysel tutumlar aşılmalı, sağlam örgütlülük, tabana dayalı olmalıdır. Bu, kampanya örgütlülüğü kapsamında temel ilke ve uygulama yöntemidir.

Kampanyanın bir diğer amacı hukuki alanda mücadeledir. Mevcut hukuk kadın ve toplum aleyhine devletin çıkarlarını korumaya dönüktür. Demokrasî maskesi altında uygulanan bu durum hukukun bir şiddet yöntemi olarak kullanılmasını beraberinde getirmektedir. Bu nedenle kadın ve toplum aleyhinde inşa bulan hukuki te-

- Tüm alanlarda bir yıl boyunca yürütülecek *“Özgürlük Mücadelesini Yükseltelim, Tecavüz Kültürünü Aşalım”* kampanyası temel bir gündem olarak etkinlik ve eylemsel kapsama ulaşmak durumunda. Bu anlamda eğitim faaliyetlerinden örgütlenme çalışmalarına, kitlesel etkinliklerden her türlü demokratik eylemliliğe kadar radikal ve yoğun bir içerik ancak kampanyayı anlamlı, elde ettiği sonuçları da nitelikli kılabılır. Bu kapsamda tüm kadınların özgürlük ihtiyacı ve birlik içinde güçlenmiş ama birey olarak da iradeleşmiş duruşuyla kampanyaya katılımı çok önemlidir. YJA tarafından örgütlendirilen bu kampanyanın toplumsal yaşamda değişim yaratması pratikleşme düzeyiyle bağlantılıdır. Dolayısıyla geniş bir pratik planlama perspektifiyle tüm alanların kendi özgünlüğünde pratikleşmesi ve uygulama gücüne dönüşmesi gerekmektedir. Kuşkusuz tecavüz kültürü sadece Kürt kadınının başına bela değil, tüm kadın-

“Kampanyanın toplumsal hedefi cinsiyetçi yapılanma, kültürel doku ve uygulama biçimlerini aşmayı, bunun için mücadele etmeyi öngörür. Bu anlamda devletin alt yapısı olan ve her açıdan çürümeyi ifadelendiren toplumsal gerçeklikte bir değişimi hedefliyor. Verili kadın statüsü, duruşu ve bilinci tecavüz kültürünün esas dayanağı, pazarlamanın ve mülkleştirilmenin alt yapısıdır. Bu anlamda öncelikle kadının bunu reddetmesi, özgür ve eşitlikçi bir toplumsal yapının oluşturulması açısından mücadeleye öncülük eder hale gelmesi, gerekir”

“YJA tarafından örgütlendirilen *“Özgürlük Mücadelesini Yükseltelim, Tecavüz Kültürünü Aşalım”* kampanyasının toplumsal yaşamda değişim yaratması pratikleşme düzeyiyle bağlantılıdır. Dolayısıyla geniş bir pratik planlama perspektifiyle tüm alanların kendi özgünlüğünde pratikleşmesi ve uygulama gücüne dönüşmesi gerekmektedir. Kuşkusuz tecavüz kültürü sadece Kürt kadınının başına bela değil, tüm kadınların köleliğinin nedeni olan cinsiyetçi ideolojinin kültürel dokusudur. Bu anlamda tüm kadınlar bu kültürle mücadeleden sorumludur”

Sexwebûn: *Kampanyanın öncelikli hedefi nelerdir? Örneğin sorunun ahlaki yanı kadar hukuki yönü de bulunmakta bu konularda neler söyleyeceksiniz?*

- Temel başlıklar biçiminde özetleyebiliriz; kampanyanın öncelikli hedefleri siyasal-toplumsal, örgütlenme ve hukuki alanlardadır. Devlet zoru karşısında direniş geliştirmek, devletin tecavüz kültürünü meşrulaştıran, uygulayan güç olarak tanınmasını sağlamak, bu anlamda karşısında toplumsal mücadele yürütmek kampanyanın siyasal amacıdır. Devlet el koyduğu toplumları kadınlaştırmakta, toplumu iradesizleştirmeyi kadın üzerinden ortaya koymaktadır. Fuhuş sektörünü resmileştirmekte, kadını pazarlayarak vergisini almaktadır. Polis ve asker zoruyla kadına, hatta erkeğe tecavüzü teslim alma yöntemi olarak uygulamaktadır. Kürdistan gerçeğinin maruz kaldığı devlet politikaları açık örnektir, hiç değerlendirme gerektirmez. Bu anlamda devlete teslimiyeti, içerilmiş köleliği aşmak, devletin zorla el koyma, asimile etme, onursuzlaştırma, kimiksizleştirme siyasetine karşı durmak kampanyanın en temel hedeflerindendir. Rêber Apo *“devlet erkeğin*

kültürel dokunun reddini gerektiriyor, kendine aidiyet sınırlarını açığa çıkarmasını, özgürlüğünü tanımlamasını ve bunu toplumsal gerçeğe dönüştürmesini zorunlu kılıyor. Özgürlük ihtiyacını, direniş refleksini iradeli bir duruşla öz savunma kapsamında örgütlemesini gerektiriyor. Erkek gerçeği açısından aslında kimliğinin özgür olmadığını, sistemin uygulayıcısı rolüyle daha fazla çürüme ve kölelik yaşadığını kavratmayı hedeflemek, bunun üzerinden kendisi ve sığındığı toplumsal değer yargılarıyla mücadeleye yöneltmek gerekir. Bu anlamda kampanyanın toplumsal hedefinin bir ayağı da verili erkek kültürünü reddetmek ve erkeği de kendisini sorgular hale getirmektir. Bu anlamda daha bilinçli ve örgütlü bir yaklaşımın gereği vardır. Toplumsal yapılanma ahlaki temellerine dayalıdır. Cinsiyetçilik etrafında örülmüş ahlaki donanım aslında insan özünün donanımsızlığı, her türlü saldırıya maruz kalma gerçeğidir. Sonuçları ortadadır. Bu anlamda da belirttiğimiz gibi ahlaki dokuyu yenilemek, özümze, toplum olma gerçeğimize tarihsel temellerimizin kökenlerine dayalı yönleri ayırıştırmak ve daha fazla güçlendirmek, cinsiyetçi dokuya ait yönleri reddetmek,

da kadın bilinç gücünden uzaklaştırmıştır. Dolayısıyla kampanyanın önemli bir ayağı bilinçliliği yükseltmek, hakikati belirgin kılmak için zihniyeti iktidarcı ideolojinin verili bilgilerinden, statüleştirmiş sunumlarından arındırarak özgürlük bilincini geliştirmeyi hedeflemektir. Bu nedenle eğitim faaliyetleri hem kendimizi, hem de cinsiyetçi ideolojiyi tanımlamak açısından stratejiktir. *“bilinçli toplum özgürlük düzeyi en fazla gelişkin toplumdur”* belirlemesinden hareketle özgürlük düzeyini bilince dayandırmak temel ilkedir. Bunun yanı sıra bilinci güce ve eyleme dönüştürmek örgütlenme, örgütlülük düzeyini geliştirmekle mümkündür. Sistemin kadını denetim altına almasının en temel yöntemi kadını tekleştirmek, ilişkisini rekabete dayandırmak, birinin kabulünün diğerini reddetmeye dayandırarak birbirini sevmemeyi geliştirmektir. Gücsüzlük üreten bu durumu aşmak açısından örgütlülük düzeyini yoğunlaştırmak, örgütsüz tek kadın bile bırakmamak, rekabet ilişkisini birliğe dönüştürmek, sevgisizliği cinsini yücelterek kendi yücelmesini esas almaya dayandırmak gerekir. Bu anlamda kampanyanın en temel amacı kadının bulunduğu her yeri örgütlenme alanına dönü-

melleri mücadele konusuna dönüştürmek ve bu konuda basınç uygulamak, değişimi dayatmak kampanya kapsamında yürütülecek çalışmaların bir diğer hedefidir. Elbette devletten beklenti içinde olunamaz, devletin tüm egemenlik kurumları ve zihniyetiyle mücadele edilerek ancak değişim yaratılabilir. Hukuki alanı bu kapsamda değerlendirmek ve yasal değişime zorlamak gerekir.

Kampanyanın amaçlarını belirlerken kuşkusuz tüm bunlarla birlikte en temel hedef kadın kimliği ve kişiliğinde özgürlük düzeyini açığa çıkarmak, irade oluşturmak, öz savunma ilkesi gereği kadını örgütlü bir savunma mekanizmasına sahip hale getirmektir. Elbette bir kampanyayla mükemmel düzey yakalanamaz. Ama bu kampanya 30 yıla dayalı özgürlük mücadelemizin toplumsal alanda pratik bir adımı olduğu gibi mücadeleye temel konu üzerinden ivme kazandırma temelinde bir mücadele yaklaşımıdır. Sonuç alırlığı ancak kadının bilinçli ve örgütlülüğüyle mümkündür.

Serxwebûn: *Bundan sonra çalışma ve örgütlenme biçiminiz nasıl olacak ve kadınları nasıl örgütleyeceksiniz?*

ların köleliğinin nedeni olan cinsiyetçi ideolojinin kültürel dokusudur. Bu anlamda tüm kadınlar bu kültürle mücadeleden sorumludur. YJA olarak bu noktada sorunu ve çözümünü kendinde darlaştıran bir yaklaşım içinde değiliz. Kapsayıcı olmanın bilinci ve kadın birliğinin özgürlük koşulu olduğu gerçeğiyle diğer kadın örgütlerinin de kampanya çalışmasına katılımını hedefler durumdayız. Kesinlikle diğer kadın örgütlerini de bu kampanyaya ortak etmek istiyoruz. Dolayısıyla geniş ve kapsayıcı olma, marjinal, sorunun kökenini çözümlenmekten uzak, sistem sınırlarında seyreden tutumlarla mücadele kadar, mücadele ile kapsama, ortak güç ve örgütlülüğü oluşturma tutumu içindeyiz. Çalışmaların alanlarda bu bilinçle örgütlendirilmesi önemlidir. Etkili ve yoğun bir mücadeleyle *“Dünyayı Kadınlar Kurtaracak”* tespitini pratik sonuca dönüştürme gücü biz kadınların elinde. Bunun bilinci ve gerçekleştirme iddiasıyla hakikate ulaşma ve onunla yaşama gücü kampanyayı yürütme biçiminde kendisini ortaya koyacaktır. Bu inançla tüm kadınları kampanyaya katılmaya çağırıyor, kadın yüreği, duygu ve aklının dünyanın dengesini sağlayacağını onurla belirtiyoruz.

Suriye’de kişilikli politika da Kürt sorununun çözümü de demokratikleşmekten geçmektedir

Önderliğin 9 Ekim’de Suriye’den çıkışıyla başlatılan bu uluslararası komplo ABD, İngiltere, İsrail tarafından gerçekleştirildiği kesindir. Bölge ülkeleri üzerindeki hakimiyetleri konusunda Önder Apo’nun öncülüğündeki Kürt Özgürlük Hareketi’ni engel gördüklerinden Önder Apo’yu etkisizleştirerek Kürt Özgürlük Hareketi’ni tasfiye etme ya da kontrol altına alma amacıyla bu saldırı gerçekleştirilmiştir. Çünkü Önder Apo’nun öncülüğünde PKK bölgede halkların kardeşliğine dayalı bir Ortadoğu düzeni kurmak istiyordu. Giderek bunun siyasi ve sosyal temelini oluşturuyordu. Halkların kardeşliği ve eşitliği temelinde bir Ortadoğu düzeni kurulduğunda halklar birbirine düşürülemeyeceğinden, böyle bir durumda Ortadoğu’daki işbirlikçiliğe dayalı politikalar etkisiz hale gelecekti. İşbirlikçiliğin para etmeyeceği, işbirlikçi ayakların kırıldığı yeni bir Ortadoğu düzeni kurulacaktı.

Önder Apo’nun öncülüğü böyle bir politika temelinde Kürt sorununun demokratik çözümünü hedefliyordu. Bu çerçevede Türkiye’ye de halkların kardeşliği temelinde bir çözüm dayatıyordu. Arap dünyasıyla Kürt Özgürlük Hareketi’nin ilişkileri olumlu bir gelişmenin içine girmişti. Yine İran’la belirli bir ilişki düzeyi tutturulmuştu. Kürt Özgürlük Hareketi geliştikçe özellikle de Türkiye’de Kürt sorununun demokratik çözümünü dayattıkça bölgenin diğer ülkelerinde de karşılıklı güven temelinde çözümün imkânları artacaktı. Önder Apo’nun Ortadoğu’daki politikasının esası buna dayanmaktaydı. Özellikle Suriye’de kaldığı müddetçe Arap dünyasıyla stratejik bir ilişki geliştirmek, Kürt sorununun demokratik çözümü temelinde Ortadoğu’da yeni bir politik tarz, yeni bir siyasal ilişkiler gerçeği ortaya çıkarmak istiyordu. Böylece İsrail’in kendine göre bir Kürt gerçeği, bu temelde kendi çıkarına göre bir Ortadoğu düzeni kurma stratejisi karşısında Önder Apo halkların kardeşliği temelinde Kürt sorununun çözümüne ve bunun temelinde şekillenen bir Ortadoğu ortaya çıkacağına inanıyordu. Ne var ki ne Arap dünyası ne de İran devleti Önder Apo’nun bu çözüm politikalarını anlayabildi. Eğer onlar Önder Apo’nun halkların kardeşliği temelinde Kürt sorununun çözüm politikalarını anlayabilselerdi, böyle bir tercihle ilişkileri stratejik düzeye çıkaran bir yaklaşımla ele alsalardı belki Ortadoğu tarihinin seyri başka türlü olurdu. Ne var ki Suriye böyle bir stratejik çözüme cesaret edemedi, bunu kaldıramadı. Böyle olunca da uluslararası komplo daha da cesaretlendi.

ABD, İngiltere, İsrail Türkiye üzerinden askeri baskı; Yunanistan üzerinden de komplocu politikalar geliştirilerek Önder Apo’nun esaretiyle sonuçlanan bir süreci başlattılar. Kuşkusuz bu sürece Rusya’yı da kattılar. Yine Avrupa da ABD’nin isteği doğrultusunda bu sürecin içine bir bütün olarak dahil oldu. Aslında mevcut dünya gerçeğinde Kürt sorununun demokratik çözümü konusunda samimi politikası olan ülkelerin olmadığı bu süreçte daha da netleşti. Herkes kendine göre Kürt politikasıyla dünyanın stratejik dengelerinin olduğu Ortadoğu’da Kürtleri kendi çıkarları doğrultusunda kullanmayı hedefliyordu. Bu nedenle Önder Apo’nun

Suriye’den çıkıştan sonra aradığı demokratik çözüm politikaları da sonuç vermedi. Bu politikalara ne Avrupa destek verdi ne Rusya sahip çıktı. Onlar için Kürt sorununun demokratik çözümü değil de sorunun var olması önemliydi. ABD, İngiltere, İsrail de bölge politikaları nedeniyle Kürt sorununun demokratik çözümünü kendi çıkarlarına görmediğinden sonuçta Önder Apo’nun esaretiyle sonuçlanan komplo gerçekleşmiş oldu.

Özgürlük Hareketi Ortadoğu’da siyasi etkinliğini sürdürmektedir

Türkiye bu komploda birinci derecede rol oynayan bir ülke değildir. Sadece Türkiye’yi, Suriye’yi tehdit eden bir askeri güç olarak kullanmışlardır. Önderliğin esaretinden sonra da Türkiye’ye İmralı’da bir gardiyan rolü vermişlerdir. Böylece Önder Apo’nun Kürt siyasetindeki etkisini, Ortadoğu siyasetindeki etkisini kırarak Kürt politikasında kendi politikalarını etkili kılmayı, Ortadoğu’da da işbirlikçiliğe dayanan politikalarını hâkim kılmayı öngörmüşlerdir. Çünkü Önder Apo’nun önderlik gücü, düşünce gücü eğer kontrol altına alınmazsa onların politikasını boşa çıkaracak bir karaktere sahipti. Bu nedenle İmralı sistemiyle Önder Apo’nun kontrol edilmesini önemli görmüşlerdir.

Ancak Önder Apo ve Hareketimiz bu 11 yılda doğru politikalarla, taktiklerle, uluslararası komplocuların Özgürlük Hareketimizi tasfiye etme ya da Özgürlük Hareketini kendi yedeklerine alma politikasını boşa çıkarmıştır. Önder Apo’nun esaretinden sonra dıştan baskı yaparak, içte bazı hainler eliyle provokasyonlar çıkararak komployu tamamlamak istemişlerse de başarılı olamamışlardır. Önder Apo ve Hareketimiz hem dış baskılara karşı direnmiş, hem içerideki tasfiyeciliği etkisizleştirerek komplo başariya ulaşmasını engellemiştir. Komployu başarısız kıldıkça da Hareketimiz hem serhıldanlarla hem de meşru savunmayla başta Kuzey Kürdistan ve Türkiye olmak üzere tüm parçalarda, bir bütün olarak bütün Ortadoğu’da siyasi etkisini arttırmıştır. Bugün geline aşamada Kürdistan’ın bütün parçalarında ve genel olarak da Kürt politikasında Önder Apo’nun ve PKK’nin etkinliği vardır. Ortadoğu siyasetinde Kürt Özgürlük Hareketinin etkinliği ortadan kaldırılmak istenmişse de, bugün Kürt Özgürlük Hareketi Ortadoğu üzerinde siyasi etkinliğini sürdürmektedir. Hem dış güçlere ve kapitalist moderniteye karşı direnmiş hem de bölgede sömürgeci, despotik güçlerin Kürt Özgürlük Hareketi’ni ezerek egemenliklerini rahatlıkla sürdürme politikalarını da boşa çıkarmıştır. Bu açıdan Önder Apo’nun ve Kürt Özgürlük Hareketi’nin bu kıyasıya mücadeleyle geçen zorlu yıllarda uluslararası komplocuların ve bölge gericiğinin öngördükleri hedeflere ulaşmasının önünü almıştır. Belki Önder Apo esaret altına alınmıştır, ancak bunun dışındaki komplocuların tüm hedefleri büyük oranda boşa çıkarılmıştır. Daha doğrusu Önder Apo’nun esaretiyle elde etmek istedikleri sonuçları elde edemedikleri gibi, Önder Apo’nun Kürt Özgürlük Hareketi ve Ortadoğu’daki siyasetindeki etkisini azaltmak bir yana daha

güçlü hale gelmesini engelleyememişlerdir. Özellikle Önder Apo’nun komplodan çıkardığı derslerle ideolojik-teorik olarak daha da derinleşmesi, siyasi olarak daha da etkili bir politik çizgi ortaya çıkarması, Önder Apo gerçeğini ve Kürt Özgürlük Hareketi’ni hiç olmadığı kadar güçlendirmiştir.

Uluslararası komplo Kürt Halk Önderi’ni esaret altına alarak Kürt Özgürlük Hareketi’ni mücadelesiz kılmak isterken bugün Kürt Halk Önderi daha etkilidir, Özgürlük Hareketi daha etkili mücadeleye eder konumdadır. Zaten Önder Apo’nun yeni paradigma temelinde yarattığı yenilik ve değişiklikler Kürt Özgürlük Hareketinin daha etkili mücadele eder hale gelmesini

Kuşkusuz uluslararası komplocu güçler, Türk devleti ve bölgede Kürtler üzerinde egemenlik kuran ülkeler Kürt Özgürlük Hareketi’ni zayıflasaydı Kürt politikalarında değişiklik yapmazlardı. Komplocu güçlerin politikalarında belirli düzeyde değişiklik yaptıkları görülmektedir. Eskiden Kürt politikası ve Kürtler denilince sadece Güney Kürdistanlıları esas alırken, bugün Kuzey Kürdistan’ı da ve diğer parçadaki Kürtleri de dikkate alan bir politika üretme sürecine girmişlerdir. Hala bir politika ürettiklerinden söz edemeyiz, ama Kürt sorununun Güney Kürdistan’la sınırlı olmadığı görülmüştür. Özellikle Kuzey Kürdistan üzerinde etkili olmadan genel Kürt politikası üzerinde

rütürken Kürt Özgürlük Hareketi’ni tasfiye etme temelinde Güney Kürdistan federasyonunu Kerkük dışında kabul etme kararı vermişlerdir. Eğer uluslararası komplo hedefine ulaşsaydı, yine Türkiye Kürt Özgürlük Hareketi’ni tasfiye etseydi, Türkiye’nin Kürt politikasında bu tür değişiklikler olması söz konusu olmazdı. Kendi politikasında değişiklikler yapmayacağı gibi, Güney’deki Kürt oluşumunu da kabul etmeyecekti; Güney Kürdistan’daki oluşumu ortadan kaldırmak ya da çok etkisiz kılmak için sonuna kadar direnecekti. Ancak Kürt Özgürlük Hareketi önemli gelişme gösterince, Türk devletini çok zorlayınca Türkiye kendi Kürtlerini ezmek için Güney

“Eğer uluslararası komplo hedefine ulaşsaydı, yine Türkiye Kürt Özgürlük Hareketi’ni tasfiye etseydi, Türkiye’nin Kürt politikasında bu tür değişiklikler olması söz konusu olmazdı. Kendi politikasında değişiklikler yapmayacağı gibi, Güney’deki Kürt oluşumunu da kabul etmeyecekti. Güney Kürdistan’daki oluşumu ortadan kaldırmak ya da çok etkisiz kılmak için sonuna kadar direnecektir”

sağlamıştır. Belki bazı hainler, işbirlikçiler, yalınlar Önder Apo’nun mücadeleye stratejisinde yarattığı değişikliği ve yeni paradigma gerçeğini bir mücadelesizlik gibi, bir teslimiyet gibi kendilerine göre ele alıp PKK’yi uluslararası komplocuların istediği çizgiye sokmak istemişlerdir. Ancak Önderliğin paradigmasını, sisteme karşı daha etkili mücadele ve sistemden daha fazla kopuş biçiminde anlayan PKK gerçeği bunları da boşa çıkarak eskisinden daha örgütsel bir düzeye ulaştığı gibi, mücadele düzeyiyle de Kürt halkı üzerindeki bütün oyunları boşa çıkarmıştır. Önderlik çizgisini doğru anlayıp pratikleştirmeye yönelerek sadece Kürt Özgürlük Hareketi üzerindeki oyunları boşa çıkarmakla kalmamış, Kürtler üzerinde geçmişten bu yana uygulanan klasik politikaları da iflas ettirmiştir.

Uluslararası komplo başarıya ulaşmadığı gibi, uluslararası komplocuların Kürt politikaları da, statükocu, sömürgeci güçlerin Kürt politikaları da iflas ettirilmiştir. Bugün eğer hem uluslararası güçler hem Kürtler üzerindeki egemenlik kuran ülkeler Kürt politikalarında değişiklik yapıyorlarsa bunun nedeni uluslararası komplo başariya çıkarılmasıdır.

etkili olmayacaklarını anlamışlardır. Bu gerçeklik hem bölge ülkelerine hem de uluslararası güçlere Kürtlerin Ortadoğu siyasetindeki etkilerini kabul ettirme açısından önemli bir gelişmedir.

Türk devleti klasik inkâr ve imha siyasetinin iflas ettiğini görmüştür

Öte yandan Kürt sorununun çözümsüzlüğünün temel aktörü olan Türkiye de politika değişikliğine gitmiştir. Türk devleti klasik inkâr ve imha siyasetinin iflas ettiğini görmüştür. Eski klasik politikalarla Kürtler üzerindeki egemenliklerini sürdüremeyeceklerini, eski politikalarla kültürel soykırımı sürdürmenin mümkün olmadığını görerek politikada değişikliğe gitmişlerdir. Türk sömürgeciliği zihniyette değişiklik yapmazsa bile yol ve yöntemlerde, araçlarda politika değişikliğine gitmek zorunda kalmıştır. Kültürel alanda kimi yumuşatmalarla siyasi meşruiyet tazeleyip Kürtler üzerinde egemenliğini ve kültürel soykırımı sürdürmeye devam edecek yeni Kürt politikası inşa etme kararı almışlardır. Bu yeni Kürt politikasına dayanarak da içeride ve dışarıda siyasi destek alıp Kürt Özgürlük Hareketi’ni tasfiyeyi amaçlamaktadır. Böyle bir politika yü-

Kürdistan’daki oluşumu Kerkük dışında tanımayı kararlaştırmıştır. Böylelikle hem Güney Kürdistanlı güçlerin hem de içteki kimi işbirlikçi güçlerin desteğini alarak Kürt Özgürlük Hareketi’ni tasfiye etmeyi hedeflemiştir.

Nasıl ki uluslararası komploya KDP ve YNK’nin PKK’ye terörist demesiyle meşruiyet kazandırılmış ve bu temelde komplo gerçekleştirilmişse, Türk devleti bugün de kendi tasfiye politikasını başarıya ulaştırmak için hem Güney Kürdistanlı güçleri hem de Türkiye içindeki bazı işbirlikçi Kürtleri kendi tasfiye politikasına destekçi hale getirerek Kürt Özgürlük Hareketini tümünden ezmeyi planlamaktadır. Klasik politika Kürt’ün adını bile ağzına almazken, yeni egemenlik ve kültürel soykırım politikası Kürt’ü sözde inkâr etmeyen bir yaklaşımla kendini Kürtler üzerinde hâkim kılmak istemektedir. Hatta bu politikayı bir çözümmüş gibi gösterip Kürt Özgürlük Hareketi’ni tasfiye etmede kullanmak istemektedir. Ancak böyle bir politika Kürt işbirlikçiliği tarafından desteklenilirse pratikleştirilebilir. Kürt işbirlikçiliği bu tasfiye politikasını olumlu bir adımmiş ve bir çözümmüş gibi görmediği taktirde bu politikayı hâkim kılamayacaklarını iyi bilmektedirler. Bu nedenle de KDP

ve YNK'den destek almayı ve bu destek üzerinden de Kuzey Kürdistan'daki işbirlikçileri tasfiye politikasının destekçisi haline getirme çabası yürütmektedir. Açılacağı söylenen Kürdoloji bölümünün ismine Kürt'ü bile koya-mayan bir politikanın Kürt sorununu çözemeyeceği açıkken bunu bir çözümmüş gibi göstermek gafletten öte bir ihanet durumunu ifade etmektedir.

Türkiye hala tasfiyeyi hedeflese de, zihniyet değiştirmemiş olsa da eski yol ve yöntemlerin iflas etmesi sonucu yeni politika benimsemesi, Türk devletinin Kürt Özgürlük Hareketi karşısında sıkıştığının kanıtıdır. Gelinen aşamada Kürt Özgürlük Hareketi, Türk devletinin bu sıkışması ve yeni politika inşa etme sürecinde onun politikalarını, taktiklerini eğer iyi mücadele ederek boşa çıkarırsa Kürt sorunu gerçek ve kalıcı bir demokratik çözüm sürecine girecektir. Türkiye eğer yeni bir Kürt politikası inşa etmeye yöneliyorsa ve bu temelde tasfiyeye yöneliyorsa bu onun güçlü olmasının değil, zayıflığının kanıtıdır. Bu açıdan Kürt sorununun demokratik çözümü hiçbir dönemde olmayacak kadar yakınlaşmıştır.

Uluslararası komplocu güçlerin eski ittifakları zayıflamıştır

Ancak şu gerçek de görülmelidir, Türkiye şimdiye kadar çok katı bir inkârcılık yürüttüğünden zayıf bir politik yaklaşımla Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı mücadele ediyordu. Eski politikalarla yüz yıl daha mücadele etse başarılı olamazdı. Bu açıdan yeni politikalar benimseyerek, kimi kültürel argümanlarla siyasi meşruiyet sağlayarak Kürtler üzerinde egemenliği ve soykırımı yeni koşullarda sürdürmek istemektedir. Bu nedenle Kürt Özgürlük Hareketi'nin bu politikayı iyi deşifre edip iç ve dış destekçilerini etkisizleştirerek Türk devletinin Kürtler üzerinde yeni bir egemenlik kurma politikasının önüne geçmesi gerekmektedir. Nitekim Türk devletinin tasfiye politikası Kürt halkı tarafından kabul edilmemiştir. Türk devleti çok yoğun bir ideolojik, siyasi ve psikolojik savaşla Kürt Demokratik Hareketi'ni de bu tasfiye politikasına alet etmek istemiş, ancak başarılı olamamıştır. Başarılı olamayınca da başta Önder Apo olmak üzere Kürt Demokratik Hareketi'ne de Kürt Özgürlük Hareketi'ne de saldırılarını arttırmıştır. Türkiye son aylarda Kürt Özgürlük Hareketi'ne ve Kürt Demokratik Hare-

keti'ne saldırılarını arttırmışsa bunun nedeni, tasfiye politikasının Kürt halkı tarafından kabul edilmemesidir. Türk devleti hala saldırıyorsa bunun temel nedeni tasfiye politikası önündeki engelleri kaldırmak içindir.

Tüm bu gerçeklikler gösteriyor ki uluslararası komplocular başarısız olduğu gibi sömürgeci güçler de başarısız kalmıştır. Şu anda hem uluslararası komplocu güçlerle hem de Türk devletine karşı kıyasıya bir mücadele yürütülmektedir. Önümüzdeki dönemde siyasi gelişmelerin yönünü uluslararası güçlerin ve başta Türk devleti olmak üzere bölgedeki sömürgeci güçlerin Kürt halkına karşı yürüttüğü tasfiye saldırısı ve buna karşı Kürt Özgürlük Hareketi'nin yürüttüğü mücadele belirleyecektir.

Kompo üzerinden geçen bu 11 yıl sürecinde tabii uluslararası komplocu güçlerin eski ittifakları belirli düzeyde zayıflamıştır. Şu anda o dönemde kompo içinde yer alan güçlerin aynı istekle, aynı kararlılıkla Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı bir saldırı içinde olduğunu söylemek zordur. ABD-İngiltere yine eskisi gibi Kürt Halk Önderi'nin ve PKK'nin Kürt siyaseti üzerindeki etkisini kırmak istemektedir. Kendi etkilerinde, özellikle KDP ve YNK'nin kontrolünde bir Kürt siyaseti arzulamaktadırlar. Bu konudaki politikalarında köklü bir değişiklik olmamıştır. Ancak geçen 11 yıl süre içerisinde bu amaçlarına ulaşamadıklarını da görmekte-dirler. Bu yönüyle şunu rahatlıkla söyleyebiliriz; Kürt Özgürlük Hareketinin iradesinin tümünden kırılması, tasfiye edilmesi konusunda onların da inançları zayıflamıştır. Bu nedenle esas olarak da Kürt Özgürlük Hareketi'ni etkileme, kendi politikalarına yedekleme politikası güttükleri söylenebilir. PKK'yi bir taraftan etkisizleştirmek isterken, bunun zor olduğunu gördüklerinden, PKK'yi kendi politikalarının bir parçası haline getirme konusunda da bir çaba yürüttüklerini söylemek gerekir.

2009 29 Mart yerel seçimlerinde Kürt Demokratik Hareketi'nin her türlü baskıya ve kısıtlamaya rağmen Kuzey Kürdistan'da başarılı çıkması ABD'yi de düşündürmüştür. Nitekim ABD başkanı Obama Türkiye'ye gittiğinde Ahmet Türk'le de baş başa görüşmüş ve Kürt sorununun siyasal yollardan çözümünü destekleyeceklerini belirtmiştir. Bu görüşme dolaylı da olsa Kürt sorununun siyasal yoldan çözülmesi için destek verecekleri yönünde bir mesaj olmuştur. Bu ger-

çeklik, Türkiye'deki Kürt sorunuyla da ilgilendiklerini ortaya koymuştur. Bu yönüyle Türkiye'de de bir Kürt sorunu olduğunu, böyle bir sorunun varlığını kabul ettiklerini ilan etmiş oldular. Bu, aynı zamanda Türkiye'ye de bir mesaj olmuştur. Daha önceleri sürekli PKK ile ilişkinizi kesin, PKK'ye mesafeli durun diyerek demokratik siyaset üzerinde baskı yaparlarken, bu defa Kürt demokratik siyasetini muhatap alması, ABD'nin eski politikasında kimi değişiklikler yaptığını ortaya koymaktadır. Tabii ki bu değişiklik PKK'yi muhatap almama, PKK'yi etkisiz kılma konusundaki eski politikaları bıraktıkları anlamına gelmiyor. Ancak Türkiye'ye de Kürt sorunu konusunda sadece askeri yöntemlerle bastırma politikalarında destek vermeyeceklerini, hatta PKK'yi muhatap almasalar da Kuzey Kürtleri konusunda da ilgilerinin olduğunu ortaya koymuşlardır. Bu durum uluslararası güçlerin köklü bir politika değişikliği olmasa bile, uluslararası komplocu ortakları arasında kimi görüş farklılıklarının ortaya çıktığını göstermektedir.

Diğer yandan uluslararası kompo sırasında İsrail, ABD, İngiltere birlikte hareket ediyordu. Son zamanlarda Türkiye ile İsrail ilişkilerinde sorunlar yaşanması, komplocular arasında Kürt sorununa yaklaşımda kimi politik farklılıkların ortaya çıkacağını göstermektedir. Yine Avrupa da sadece tasfiye politikalarıyla Kürt sorununa yaklaşan ve Kürt demokratik siyaseti üzerinde baskı kuran Türkiye'nin politikalarına kuşkuyla yaklaşılmaktadır. Yunanistan, Rusya gibi ülkeler de herhalde Türkiye'ye eskisi gibi destek verecek durumda değildirler. Belki de geçmişte Türkiye'ye destek verdiklerinden pişman olan çevreler ve ülkeler bile bulunmaktadır.

Sonuç olarak gelinen aşamada uluslararası komplocu güçlerin bir blok halinde hareket ettiğini söylemek mümkün değildir. Önderliğin esaretiyle sonuca ulaşmadıklarını görerek ve Kürt Özgürlük Hareketi'nin toplumdaki etkisini dikkate alarak yöntemlerde belirli değişikliklere gittiklerini görmekteyiz. Tüm bunlar, amaçlarından tümünden vazgeçmemiş olsalar da aslında uluslararası komplocu öngördüğü hedefler doğrultusunda istedikleri başarıya ulaşmadıklarını göstermektedir. Her ne kadar Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı tutumları devam etse de Kürt Özgürlük Hareketi gösterdiği mücadeleyle her türlü saldırıya karşı

geçmişten daha fazla konumunu güçlendirmiş bulunmaktadır.

Türkiye'de hegamonik kültür Osmanlı'dan bugüne varlığını sürdürmektedir

Türk devletinin Arap ülkeleriyle, yine diğer İslam ülkeleriyle ilişki geliştirdiklerini görmekteyiz. Bölge ülkeleriyle ilişkilerin bu kadar geliştirilmesinin nedeni tabii ki Kürt Özgürlük Hareketi karşısında sıkışmasıdır. Kürt Özgürlük Hareketi karşısında sıkıştıkça bölge ülkeleriyle daha fazla ilişki geliştirme politikası izliyor. Bu konuda özellikle İran ve Suriye ile ilişki geliştirdiklerini görüyoruz. Neredeyse Suriye'yi arka bahçesi yapmış durumdadır. Ortadoğu ülkeleriyle bu düzeyde ilişki geliştirmesinin nedenleri vardır. Kürt Özgürlük Hareketi'ni bastırmak için dış güçlerden çok fazla destek aldı. ABD, Avrupa, İsrail Kürt Özgürlük Hareketi'ni tasfiye etme konusunda ciddi destekler verdi. Buna rağmen tasfiye etme başarısını elde edemedi. Herhalde ne kadar dış destek alsam da bölge ülkeleriyle ittifak yapamazsam bu sorunu çözmem gibi bir anlayışla bu yönlü politikalara ağırlık vermiş bulunmaktadır. Bölge ülkeleriyle ilişki kurmasının bir yanı bu iken, diğer yanıysa Türkiye aslında Osmanlı İmparatorluğu döneminden bugüne gelen hegamonik yaklaşımlarını bırakmamıştır. Hegamonik kültür Osmanlı'dan bugüne varlığını sürdürmektedir. Geçmiş Osmanlı toprakları ve izleri üzerinde kendisini etkili kılacağını düşünmektedir. Ekonomik imkânların, askeri imkânların ve jeopolitik konumunun buna imkân verdiğini hesaplamaktadır. Bu nedenle de bölge ülkeleriyle ilişki geliştirerek alt bir emperyalist güç olarak Ortadoğu'da etkili olmak istemektedir. Her ne kadar Türkiye "biz bölgede karşılıklı çıkarlara dayalı politika yürütüyoruz" dese de, Türk devletinin şu anda mevcut yapılanma karakteri egemenlikçidir. Türkiye Kürt sorununu çözüp demokratikleşmediği takdirde dışarıya yönelik ilişkilerinde bu hegemonik karakteri sürdürecektir.

Ancak Kürt sorunu çözümlü gerçek anlamda demokratikleştiğinde Türkiye o zaman Ortadoğu üzerinde demokratik temelde etkide bulunacaktır. İlişkiler eşitlikçi ve karşılıklı çıkara dayalı biçimde gelişecektir. Böyle bir durumda gerçekten Türkiye hegemonik karakterde olmayan önemli bir demokratik ülke konumuyla Ortadoğu'da etkili hala gelebilecektir. Demokratikleşmemiş, baskıcı karaktere ve genlere sahip bir Türkiye ile Kürt sorunu çözmüş ve demokratikleşmiş bir Türkiye arasında muazzam bir fark olacaktır. Bu fark köklü bir zihniyet farklılığı temelinde her alanda niteliksel bir fark olarak ortaya çıkacaktır. Birincisinde kesinlikle hegemonik olacaktı, kendisini hâkim kılmak isteyecektir. İkincisinde ise, demokratik karakteri nedeniyle kendi birikiminin diğer halklara taşırılması karşılıklı hak, adalet, eşitlik ilişkisi içerisinde bir siyasal, sosyal, ekonomik, kültürel ilişki gerçeği ortaya çıkacaktır. Ancak şu andaki ilişkilerin temelinde kesinlikle öyle İran'ı, Suriye'yi ve Irak'ı düşündüğü yoktur. Bunu aslında Arap dünyası da İranlılar da bilmektedir. Çünkü Türkiye ne kadar güler yüzlü yumuşak sözler söylese de Türkiye'nin esas karakterinin Ortadoğu'da hegemonya kurmak isteyen bir amaç doğrultusunda olduğunu bilmektedirler.

Türkiye her ne kadar Filistin ile İsrail arasında, Suriye ile İsrail arasında arabuluculuk yapacağım dese

de bunu yapacak konumda değildir. Biz Ortadoğu'yu ve eski Osmanlı topraklarını çok iyi tanıyoruz dese de Türkiye'nin Arap dünyasını çok yakından tanıdığı söylenemez. Yine Arap dünyasına karşı üstten akıl veren, olay ve olguları kendine göre yorumlayıp yönlendirmeye çalışan bir yaklaşım içindedir. Bu yönüyle Türkiye'nin İsrail-Filistinlilerle arasında arabuluculuğa soyunması ya da İsrail ile Suriye arasında arabulucu olma politikası fazla bir sonuç vermeyecektir. Nitekim Türkiye'nin girişimlerinden herhangi bir olumlu sonuç çıkmamıştır. Türkiye sorunları çözme yaklaşımından çok, sorunlar üzerinden politika yapmaktadır. Türkiye'nin bölgede sorunların bitmesini istediği biçimindeki bir söylem kesinlikle yalandır. Türkiye İsrail'le en kirli işler içine girmekte, ama İsrail'in Gazze saldırısında sözde Filistin yanlısı bir tutum takınmaya çalışmaktadır. Bunların tutarsız yaklaşımlar olduğu açıktır. Türkiye İsrail'den Heron uçakları almaktadır. İsrail'in Filistin hedeflerini tespit edip vururken kullandığı uçaklar insansız Heronlardır. Şimdi Filistin kanına bulaşmış bu kanlı Heronları Kürt Özgürlük Hareketi'ni tasfiye etmede kullanmak için almaktadır. Heronların yaptığı keşiflerle İsrail, uçaklarını ve ordusunu hareket geçirirken, şimdi de keşifleriyle Türk uçaklarını ve ordusunu harekete geçirecektir. Burada tutarlı bir politika söz konusu olabilir mi? İsrail'le bu kadar stratejik askeri ilişki içinde olan Türkiye tutarlı bir Filistin politikası yürütebilir mi? Yürütemeyeceği açıktır.

Türkiye'nin Arap dünyasına karşı izlediği politikalar tehlikelidir

Öte yandan Arap ülkeleri Türk devletinin ABD'ye çok fazla bağımlı olduğunu bilmektedirler. Aslında ABD Türkiye üzerinden Arap ülkelerini terbiye etme politikası izlemektedir. Bu nedenle Türkiye'nin Arap dünyasına karşı izlediği politikalar tehlikelidir. Aslında her iki tarafı da idare eden bir politika izlemektedir. Ancak sıkıştığında, zorlandığında Türk devletinin ABD'den yana tavır takınacağını Arap ülkeleri tarihi deneyimleriyle bilmektedirler. Türkiye'nin öyle İsrail'e kafa tutması ucuz kahramanlıktır. İç politikaya yönelik girişimlerdir. Özellikle de Kürt Özgürlük Hareketi karşısında sıkışan, gerçek yüzü teşhir olan AKP Kürtler üzerindeki politikalarını gözden geçirmek ve bu yolla çeşitli çevrelerin desteğini alarak tasfiye politikasını sürdürmek açısından böyle ucuz kabadayılıklar yapmaktadır. ABD'nin İsrail ile ilişkilerinin bozulmasına izin vermeyeceğini düşünerek böyle bir çıkış gerçekleştirmiştir. Diğer taraftan bu çıkışıyla Arap toplumlarını etkileme ve yeni Osmanlıcılık politikasını sürdürenin toplumsal temelini yaratmayı hedeflemektedir. Bir diğer nedeni de İsrail'den Kürt Özgürlük Hareketi'ni tasfiye etmek için istediği tekniği istediği zamanda almayı hedeflemesidir. Çünkü bu konuda İsrail zaman zaman Türkiye'nin isteklerini tümüyle karşılamıyor. Daha doğrusu tüm teknik becerilerini, tüm teknik imkânlarını Türkiye'ye vermek istemiyor. Bazı konularda teknik üstünlüğü elinde tutmak istiyor. Bu teknik üstünlüğün Türkiye'nin eline geçmesini istemiyor, bu da Türkiye'yi rahatsız ediyor. Türkiye'nin son çıkış nedenlerinden biri de İsrail'in elindeki bütün teknik yeteneklerini kendisine vermesini sağlamaya yöneliktir. Burada düşündüğü Arap dünyası değildir ya da Filistinlilerle savaştığı için İsrail'e yönelik bir tepki

gösterilmemiştir. Bunun da Arap dünyası tarafından bilinmesi gerekiyor ya da bilindiğini düşünüyoruz.

Türkiye'nin İran'la ilişkileri de yine Kürt Özgürlük Hareketi çerçevesinde şekillenmektedir. İran da zaten Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı saldırı yaparak Türkiye'yi yanına çekmeye çalışmaktadır. ABD'nin Türkiye'yi İran konusunda sıkıştırması karşısında, İran Kürt Özgürlük Hareketi'ne saldırarak Türkiye'ye bakın, biz ortak düşmana karşı mücadele veriyoruz, bu yönüyle sen ABD'nin politikaları çerçevesinde üzerime gelme mesajı vermektedir. Bu yönüyle İran kendi üzerindeki siyasi baskıyı azaltmak açısından Kürtlere saldırarak Türkiye ile ilişkileri geliştirmeyi hedeflemektedir. Son zamanlarda gelişen idamların amacı, Türkiye ile ilişkileri geliştirmek ve üzerindeki baskıyı hafifletmeye yöneliktir. Diğer taraftan Türkiye'nin İran içinde gelişen muhalefete cesaret vermemesini ve ABD'nin Türkiye üzerinden İran'ı karıştırmasını engellemek için de Kürt Özgürlük Hareketi'ne saldırıldığını ve idamlara yöneldiğini görmek gerekir. İran bu konuda çok çirkin bir politika izliyor. İnsanların ölümü üzerinden, Kürtlere saldırarak üzerindeki baskıları hafifletme politikası izliyor.

Suriye Türkiye karşısında çok kişiliksiz bir politika izliyor

Türkiye'nin Suriye'yle geliştirdiği ilişkiler de bir yönüyle Arap dünyasını etkileme, diğer yönüyle de Kürt Özgürlük Hareketi karşısında Suriye'nin desteğini almak içindir. Çünkü mevcut durumda Türkiye Kürt Özgürlük Hareketi karşısında çok zorlanmaktadır. Bu nedenle Kürt Özgürlük Hareketi'ni bir de Suriye cephesinden kuşatmak istiyor. Bir yönüyle Suriye'ye, sen geçmişte PKK'ye destek verdin, hizmet ettin, şimdi bunun karşılığını bana hizmet ederek ödeyeceksin dayatmasında bulunmaktadır. Suriye de çok kişiliksiz bir politika izleyerek Türkiye'nin bu politikasına alet olmaktadır. Şu anda Suriye'nin Türkiye karşısında çok kişilikli bir politika izlediğini söylemek mümkün değildir. Bir yönüyle Türkiye Suriye üzerinden Arapları iğdiş etmeye çalışmaktadır. Suriye üzerinden Filistinlileri iğdiş etmeye çalışmaktadır. ABD Türkiye'yi Ortadoğu'da bir Truva atı gibi kullanırken, Türkiye de Suriye'yi Arap dünyası içinde bir Truva atı gibi kullanma politikası izliyor. Bir yönüyle Suriye de İran gibi Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı düşmanlık yaparak üzerindeki dış baskıyı Türkiye üzerinden azaltmaya çalışıyor. Çünkü Suriye üzerinde baskı kurularak Lübnan'dan çıkarıldı. Bu baskılar karşısında Suriye'nin sıkıştığını gören Türkiye, Suriye'ye yanaşarak kendi etkisi altına alma politikası izlemiştir.

Aslında bu yönüyle de Türkiye Suriye'yi İran etkisinden çıkarıp kendi etkisi altına almaya çalışmaktadır. Bu yönüyle ABD de Türkiye'ye destek vermektedir. İran'ı yalnızlaştırma konusunda Suriye'nin İran'dan uzaklaştırılması önemli görülmüştür. Bu konuda önemli bir mesafe de almışlardır. İran-Suriye ilişkileri sürse de eski yoğunlukta değildir.

Suriye kendi geleceğini demokratikleşerek kendini güç yapıp dış güçlere karşı iradeli politika izlemeyi değil de, bir yerlere dayanarak kendisini yaşatmayı tercih etmektedir. Halbuki Suriye için en doğru politika, Kürtlerle anlaşarak, Kürtleri demokratik özerklik temelinde sisteme güç verir hale getirerek kendisini güçlendirmesidir. Demokratikleşme temelinde gerçekleştireceği

bu güçlenmeyle hem Türkiye'ye hem ABD'ye hem Avrupa'ya hem de İsrail'e karşı kişilikli bir politika izlemesi en doğru yoldur. Günümüzde ülkelerin dış güçlere karşı kişilikli politika izlemesinin yolu şu çelişkiden bu çelişkiden yararlanarak ya da şu dış güce dayanarak politika yürütmek değildir. Kesinlikle bu politika o ülkelere fayda değil zarar getirmektedir. Çağımızda dış güçlere karşı kişilikli politika izleme ya da doğru bir antiemperyalist ve antikapalist tutum içinde olma ancak demokratikleşerek toplumu güçlendirmek ve bu topluma dayanarak iradeli bir duruş göstermekle mümkündür.

Tabii ki tüm ülkeler komşu ülkeleriyle, çeşitli ülkelerle diplomatik, ekonomik, sosyal, kültürel ilişkilere girebilirler. Bizim kastettiğimiz, doğru bulmadığımız bu ilişkiler değildir. Aksine demokratik ülkelerin bu tür ülkelerle ilişkiye girmesinde sakınca yoktur. Gücünü halklarından alan, gücünü demokratikleşmeden alan ülkeler ister küçük ister büyük olsunlar dış güçlere karşı iradeli politika izleme karakterine sahiptirler. Bu açıdan biz Suriye'nin özellikle Önder Apo'nun esaretinden sonra giderek adım adım Türkiye'ye, yine dış güçlere dayanarak Kürt Özgürlük Hareketi'ne ve kendi içindeki Kürtlere karşı düşmanca politika izlemesini doğru bulmuyoruz. Bir ülke kendi sınırları içindeki halklara olumsuz tutum takınarak, onların demokratik taleplerini bastırarak kendisini güç yapamaz. Bir ülke için en doğru politika, dış güçlerle ilişki kurmaktan önce kendi içindeki vatandaşlarıyla ilişki kurması, kendi vatandaşlarıyla sorunları çözmesidir. İç sorunlarını çözmüş ve demokratikleşmiş bir ülke ne dış güçlerin baskı kurabileceği ne de dış güçlerin zayıflıklarını kullanabileceği bir ülke olur.

Şu anda Suriye'nin politikası yanlıştır. Kürtler üzerinde baskı kurarak sorunlarını çözemez. Özellikle Kürtlerin bütün parçalarda ayakta olduğu bir süreçte Kürtlerin taleplerini bastırma, ezme ve susturmanın mümkün olmayacağını Suriye'nin de görmesi gerekmektedir. Suriye Kürtlerin taleplerini, özgürlük mücadelelerini bastıracağını sanıyorsa bu da büyük bir yanılgıdır. Tabii ki Suriye'deki Kürt halkı, Suriye'deki Kürt Özgürlük Hareketi sorunların Suriye içinde, demokratik özerklik temelinde çözülmesini istemektedir. Suriye'deki Kürtlerin Suriye'ye karşı düşmanlık politikaları yoktur. Türkiye ve Irak'ta olduğu gibi Suriye ile Kürtler arasında şimdiye kadar ciddi bir karşıtlık olmamıştır. Suriye'nin bunu doğru değerlendirmesi gerekir.

Suriye'nin yapması gereken Kürtleri düşman yapmak, karşıt yapmak değil, taleplerini dikkate alarak demokratik Suriye'nin bir parçası haline getirmek olmalıdır. Biz kesinlikle Kürt Özgürlük Hareketi'nin Suriye'ye karşı bir düşmanlık ve çatışma içinde olmasını istemiyoruz. Ne var ki Suriye Türkiye'yi memnun etmek, Türkiye ile ilişkilerini düzeltmek için Kürt Özgürlük Hareketi'ne düşmanlık yaptığı gibi, kendi vatandaşlarına karşı da baskıcı politika izlemektedir. Bu politikanın bir an önce bırakılması gerekmektedir.

Dört parçada ortak bir demokratik Kürt kamuoyu oluşmuştur

Şu kesin bir gerçektir ki yalnız Kuzeyde değil, Güney'de de Güneybatı'da da Doğu'da da Kürt sorununun demokratik çözümü önündeki en temel engel Türkiye'dir. Türkiye çözümsüzlük politikalarında ısrar ederek Kürt Özgürlük Hareketi'ni ezme konusundaki ısrarını sürdürerek aslında İran'a, Suriye'ye, Irak'a Kürt sorununun çözümsüz bırakma konusunda cesaret vermektedir. Türkiye'de Kürt sorunu demokratik çözüme kavuştuğunda Türkiye sadece kendi Kürtleriyle değil, tüm Kürtlerle barışacaktır. Federe Kürt devleti üzerinde tehdit olma durumundan çıkacaktır. Yine İran'daki, Suriye'deki Kürt sorununun demokratik temelde çözümünün önünde engel olmaktan çıkacaktır. Aslında Türkiye'de Kürt sorununun demokratik çözümü Suriye'nin de İran'ın da Kürt sorununun demokratik temelde çözmesini zorunlu kılacaktır. Ortadoğu'da Kürt sorununun çözüm diyalektiği, denklemi şimdi bu hale gelmiştir. Türkiye, Kürt sorunu demokratik temelde çözüldüğünde gerçekten de Ortadoğu'da örnek olabilecek demokratik bir ülke konumunu kazanacaktır. Özellikle de Kürt Özgürlük Hareketi'nin derin demokratik bilinci ve örgütlülüğü Türkiye'nin de demokratik karakterinin çarpıcı ve etkili hale gelmesini beraberinde getirecektir. İşte o zaman yeni Osmanlılık temelinde hegemonik bir yaklaşımla değil de, demokratik karakteriyle Türkiye Ortadoğu'ya örnek, Ortadoğu'da çekici bir ülke haline gelecektir.

Tüm Ortadoğu'da Kürtlerin özgürlük ve demokrasi mücadelesi geliştiği gibi Kürt sorununun demokratik temelde çözümü de daha yakın hale gelmiştir. Kuzey Kürdistan'da da, Doğuda da, Güneyde de, Güneybatıda da Kürtler önemli bir siyasi güç haline gelmiştir. Artık politik bir Kürtlük gerçeği vardır. Politikleşmiş bir Kürtlük vardır. Bu dü-

zeyde politikleşen, kendi çıkarlarını gören bir Kürt halkının özgürlük mücadelesini ve taleplerini bastırmak mümkün değildir. Şunu özellikle vurgulamalıyız ki, ne İran'ın ne Irak'ın ne Suriye'nin ne Türkiye'nin tek başına kendi Kürtlerinin özgürlük ve demokratik yaşam taleplerini bastırma şansı kalmıştır. Artık İran, Suriye, Irak ya da Türkiye istediğim gibi Kürtleri ezerim, tasfiye ederim, bu sorundan kurtulurum deme lüksüne sahip değildir. Artık bütün Kürtler, tüm parçalardaki Kürt Özgürlük Hareketi diğer parçalardaki Kürt Özgürlük Hareketi'ni destekleyecek ve sürekliliğini sağlayacak bir sorumluluk düzeyine gelmiştir. Bu yönüyle bir duyarlılık vardır. Bir demokratik Kürt kamuoyu oluşmuştur. Bu açıdan her ne kadar Türkiye, Suriye, İran, Irak birleşerek Kürtler üzerinde egemenlik kurmak isteseler de Kürtler de birleşerek onların yapacakları saldırıyı kırma konusunda bir ulusal duyarlılık kazanmışlardır. Herhangi bir parçada bastırılmak istenen Kürt demokratik hareketinin yaralarını saracak, besleyecek, onların ayakta durmasını sağlayacak bir dirence, bir dayanışmaya, bir ulusal birlik duygusuna kavuşmuşlardır. Bu açıdan da Suriye'nin Kürtler üzerindeki politikasının sonuç vermesi beklenmemelidir. Kürt Özgürlük Hareketi'nin bütün parçalarda geldiği düzey düşünüldüğünde Suriye'deki Kürt demokratik hareketi iyi örgütlendiğinde, taleplerini doğru biçimde ortaya koyduğunda Suriye'nin demokratikleşmesi ve Suriye'nin birliği içinde yeni bir ülke yaratma rolünü oynaması mümkün olacaktır. Bu açıdan Kürt Demokratik Hareketi Suriye'nin birliği içinde demokratik özerklik talebiyle siyasal mücadelesini yürütebilir. Dil, kültür ve kimlik özgürlüğü temelinde Suriye'nin birliği içinde yer alabilir. Ortak vatan, demokratik ulus ve demokratik cumhuriyet kavramları çerçevesinde Kürt sorununun demokratik çözümü Suriye için de geçerli bir yoldur.

Suriye'de demokratikleşme devletin ve hükümetin insafına bırakılmaz

Aslında demokratik özerkliğin en rahat, kolay gerçekleşeceği yer Suriye'dir. Hem geçmişte Arap, Kürt ilişkilerinde çok ciddi olumsuzluk bulunmaması, hem Önder Apo'nun 20 yıla yakın Suriye'de kalması, Arap siyasetçilerle, Arap aydınlarla ilişkiler geliştirmesi Kürt sorununun Suriye'de demokratik temelde çözüm zeminini önemli oranda yaratmıştır. Bu konuda

Kürt Özgürlük Hareketi'nin talepleri de makuldür. Kesinlikle sadece toplumun dil, kültür, kimlik özgürlüğünü istemektedir. Öyle Suriye'yi devirme, Suriye'de bir iktidar savaşı yürütme biçiminde bir yaklaşımı yoktur. Aksine Suriye ile birlikte dış güçlerin Suriye üzerindeki baskılarına demokratik ulus çerçevesinde ortaklaşa göğüs gerebilecek bir ortak vatan savunması yaratma anlayışıyla hareket etmektedir. Kürt Özgürlük Hareketi böyle yaklaştığı gibi, Suriye'deki Kürt Demokratik Hareketi de şimdiye kadar sorumlu yaklaşmıştır. Suriye Arap Cumhuriyeti'nin de buna dikkat ederek Kürt sorununu demokratik temelde çözerek kendisini de demokratikleştirmesi ve ortak vatan Araplarla Kürtlerin birlikte yaşamasını sağlaması gerekir. Suriye'den beklentimiz budur. Ancak görüldüğü gibi Türkiye Suriye üzerinde baskı yaparak Suriye Arap toplumunun Kürt toplumuyla birleşik temelde demokratik bir Suriye'ye dönüşmesini istemektedir. Böyle bir Suriye'yi kendisinin Ortadoğu politikaları açısından sakıncalı görmektedir. Bu nedenle Suriye'nin Kürt halkıyla ilişkilerinin gelişmesini, bu temelde Suriye'nin demokratikleşerek hem Türkiye karşısında hem dış dünya karşısında bağımsız bir politik duruş içinde olmasını istemektedir. Aksine Suriye ile Kürtler arası ilişkilerin bozulmasını tahrik eden bir politika izlemektedir. Türkiye'nin bu oyununa ne Kürt demokratik hareketi gelmeli ne de Suriye gelmelidir. Bu konuda dikkatli olmak önemlidir.

Türk devletinin politikasını boşa çıkarmak açısından da Kürt demokratik hareketinin örgütlü olması gerekiyor. Suriye'de demokratik bir mücadele geliştirerek Suriye'nin bu politikadan vazgeçmesi sağlanmalıdır. Tabii bunu yaparken dış güçlerin Suriye üzerindeki politikalarına alet olunacak bir konumdan da kaçınılmalıdır. Bu çerçevede Kürt Demokratik Hareketi Kürt halkına dayanarak, Kürt halkının demokratik güçlerine dayanarak, Arap dostlarına dayanarak Suriye'nin demokratikleşmesi mücadelesi yürütülmelidir. Bu açıdan da Suriye'nin demokratikleşme süreci Suriye devletinin ve hükümetinin insafına bırakılmaz. Suriye'yi en az Suriye yönetimi kadar dostlarıyla birlikte savunmasını bilmelidirler. Kürt Demokratik Hareketiyle Arap dostlarının, Arap demokratik kamuoyunun mücadelesi esas olarak Suriye'yi daha bağımsız, daha özgür bir ülke haline getirme mücadelesidir. Suriye'yi demokratikleştirme mücadelesi Suriye'yi hem Türkiye'nin musallatından hem dış güçlerin, ABD'nin kısılcısından kurtarma mücadelesidir. Eğer Kürt Demokratik Hareketiyle Arap demokratik hareketi birleşir demokratik bir Suriye demokratik bir cumhuriyet yaratmayı başarabilirlerse, böyle bir Suriye kişilikli bir Suriye olacaktır. Böyle bir Suriye dış güçler karşısında da Türkiye karşısında da sağlam bir duruş gösterecektir. Böyle bir Suriye tüm dünyayla da eşit koşullarda dostça ilişki geliştirebilecektir. Böyle bir Suriye hem bölge ülkeleriyle hem dış dünyayla geliştireceği siyasi, sosyal, ekonomik, kültürel ilişkilerle birlikte yalnız demokratikleşmeyi değil, ekonomik-sosyal refahı da, kültürel gelişmeyi de hızlandıracaklardır. Bu açıdan Suriye'nin gelişmesi, büyümesi, güçlü hale gelmesi kesinlikle Suriye'nin demokratikleşmesinden geçmektedir. Biz Kürt Demokratik Hareketinin önümüzdeki dönemde yapması gereken görevlerin bunlar olduğunu söylüyoruz. Kürt sorununun demokratik çözümü de bu temelde gerçekleşecektir.

Bu yazı Rêber Apo'nun UYGARLIK kitabından alınmıştır

UYGAR TOPLUM AŞAMALARI ve DİRENİŞ SORUNLARI

Baştarafı sayfa 36'da

Neolitiğin ana bölgesi Orta ve Yukarı Dicle-Fırat havzaları bu temelde uygarlığa katılmıştır. Gerek neolitik seviyeye erişmiş gerek erişmemiş diğer tüm klan toplulukları, ezici bir biçimde dıştan gelen uygar toplum saldırılarıyla; işgal, istila, sömürgecilik, asimilasyon ve yok etme yöntemleriyle karşılaşmışlardır. Gözlemlerimiz tüm insan topluluklarının yaşadığı bölgelerde bu yönlü gelişmelerin yaşandığını göstermektedir. Daha sonraki her alanda ve daha üst aşamalarda uygar toplumun saldırılarıyla toplumun kök hücreleri sayılabileceğimiz neolitik toplum ve önceki dönemlerden kalmış olanlar çözülme süreçlerine girerek, günümüze kadar kalıntı olarak varlıklarını sürdürmüşlerdir.

Şahsi düşüncem, uygarlık öncesi toplumun asla bitirilip yok edilemeyeceğidir. Bu toplumlar çok güçlü olduklarından değil, tıpkı kök hücreler olgusunda rastladığımız gibi toplumsal varlığın onlarsız mümkün olmadığındandır. Uygar toplum ancak kendinden önceki toplumla birlikte var olabilir. Bu husus tıpkı işçi olmadan kapitalizmin olamayacağı gibi bir gerçekliktir. Uygar toplum varlığını ancak uygarlaşmamış veya yarı-uygarlaşmış toplumlara dayanarak diyalektik olarak da mümkün kılabilir. İmhalar, yok etmeler kısmen gerçekleşmiş olabilir. Ama tamamıyla gerçekleşmesi toplumsallığın doğasına aykırıdır.

Bununla birlikte tarih boyunca ayakta kalan neolitik toplumun ideolojik kültürünü küçümsememek gerekir. Analık hukuku, toplumsal dayanışma, kardeşlik, çıkarsız ve salt toplum amaçlı sevgi, saygı, iyilik düşüncesi yani ahlak, karşılıksız yardımlaşma, gerçek değer üretenlere ve toplumu yaşatanlara saygı, kutsallık ve tanrısallık kavramlarının sapıtılmamış özüne bağlılık, komşuya saygı, eşitliğe ve özgür yaşama özlem gibi ölümsüz değerler bu toplumun temel varlık nedenleridir ve aynı zamanda toplumsal yaşam sürdükçe varlıklarını asla yitirmeyecek değerlerdir. Uygarlık değerleri baskı, sömürü, gasp, talan, tecavüz, katliam, vicdansızlık (ahlaksızlık), yok etme, eritme gibi çok sayıda toplum için gereksiz maddi ve manevi kültür öğeleriyle yüklü olduğundan, toplumdaki varlıkları geçicidir. Bunlar daha çok hastalıklı, sorunlu toplumun vasıflarıdır.

Özgürlük Sosyolojisi'nde uygarlıklı toplumun hasta ve çarpıtılmış değerlerinin aşılması, geriye kalan kalıcı toplum değerleriyle nasıl özgür, eşit ve demokratik toplumla bütünleştirilebileceğini yorumlayacağız.

Uygar toplumun gerçek yüzü şiddet yalan ve kandırmayla örülüdür

b- Uygar toplumu üç aşamalı yorumlamak öğretici olabilir. İlk, orta ve son aşamalar olarak. Fakat uygar toplumun bir bütün olduğunu, bu tür ayrımların çözümlemeler açısından kolaylık sağlayabileceğini, somutta ise karmaşıklığını ve bütünlüğünü 'uzun süre' açısından koruyacağını iyi bilmek gerekir.

Uygar topluma yakıştırılan kibarlık, incelik, centilmenlik, kurallara saygınlık, ölçülülük, planlı olma, akıllılık, haklara bağlılık, barışçılık gibi sıfatlar tamamen yakıştırmacıdır ve sadece propaganda değeri taşır. Uygar toplumun gerçek yüzü şiddet, yalan, kandırma, kabalık, entrika, savaş, talan, esaret,

yok etmeler, kulluk, vefasızlık, gasp, talan, vicdansızlık, hukuk tanımama, güç ilkesine tapınma, kutsallık ve tanrısallık ilkesini bir avuç çıkarıcı azınlık için sapıtıp kullanma, tecavüzkar, cinsiyetçi toplumsallık, bir taraf mal ve mülke boğulmuşken diğer tarafta açlık ve sefaletten ölme, geniş köle yığınları, avare köylüler, işsiz işçiler gibi yaşamın doğasına aykırı toplumsal hastalık ve çarpıklıklarla yüklüdür. Propagandanın gücüyle ve sahte, kötü bir metafizik yaklaşım ile gerçek yüzünü gizlemek için sürekli örgütlü bir çaba harcar.

Daha bilimsel bir tanımla uygar toplum sıkça yapmaya çalıştığımız gibi, kentle birlikte sınıflaşmayla gerçekleşen, devlet adı verilen örgütle yönetilen toplumdur. Etnisite-aşiretteki akrabalık ve dayanışma en çok hiyerarşiye kadar bir toplumsal farklılaşmaya yol açar. Sınıf bölünmesi ve devlete erişim doğasına uymaz. Aşiret kültürü sınıflı devletli kültüre uymaz. Sınıflaşmanın esas özü, artan artık-ürün üzerindeki tasarruftur. Artık-ürüne yol açan, başta toprak olmak üzere üretim araçları üzerindeki gasp veya mülkiyettir. Her zaman söylendiği gibi, mülkiyet toplumdan yapılan hırsızlıktır. Artık-ürün ise hırsızlığın karşılığıdır, ürünüdür. Devlet örgütlenmesi esas olarak bu mülkiyetin korunması ve artık-ürün toplumının sahiplerine dağıtılmasının kolektif aracıdır. Örgütlenmiş mülk, artık-ürün ve artık-değer sahipliğidir. Tabii bunun için tarih boyunca muazzam ordular, bürokrasiler, silahlar, meşrulaştırma araçları gerekmiştir. Kendine bağlı bilim, ütopya, felsefe, sanat, hukuk, ahlak, din türetilmiştir. Anlamsız bir metafizik tüm bu kategorilerin toplumsal rollerini ve özgür yaşamla bağlarını çarpıtmıştır. Uygar toplumun ideolojik ve maddi kültürle bağıntısı büyük bir karmaşa ve çarpıtmayı içermesine karşın, esas olan yapısalıdır. Bu da maddi kültürün gitikçe artan varlığıdır. İdeolojik kültürün yokluğundan bahsetmiyoruz. Varlığının iki temel özelliği vardır: İkinci planda kalma ve çarpıklık.

Bu hususları kavramak için daha da açıklamak gerekir. Bilindiği üzere, yapısallık ve işlevsellik kabul gören bir 'anlambilimsellik' kavramıdır. Her yapının bir işlevi, her işlevin bir yapısı vardır. Kaos durumunda yapı ve işlev kriz yaşar. Dağılma ve çözülmeyle karşı karşıya kalır. Bazı geçici karışık yapılar ve gelişik işlevler de bu arada devreye girer. Bahsettiğim bu husus evrensel nitelik taşır. Örneğin suyun yapısallığı H₂O'dur. Evrenin hangi köşesinde olursak olalım, H₂O bileşimi oluşmuşsa, yapısalılık kurulmuş demektir. İşlevsellik ise 'su' dediğimiz son derece saf, akışkan bir niteliktir. Donması veya buharlaşması, asıl yapısında bozulma ve dolayısıyla işlevselliğini yitirmesi veya sınırlandırılması anlamına gelir. Tahta veya maddenden bir masa yapmak yapısal bir çalışmadır. Masanın yararlılığı işlevselliğidir. Aynı tahta ve maden parçaları masa olmaktan çıkarsa işlevselliğini yitirir. Yok olmasalar da işlevleri yok olur. Yamuk yumuk masalar da mümkündür. Bu durumda da hem yapısal, hem işlevsel bozukluklar kaçınılmazdır.

Evrendeki her oluşum yapısal ve işlevsel olmayı birlikte taşıma gibi bir özelliğe sahiptir. En genel anlamıyla maddeyi yapı olarak yorumlarsak, bu yapıyı ayakta tutmak için hemen aklımıza enerji gelir. Enerji madde için işlevselliktir. Enerji-madde önceliğinde enerjinin esas olduğu bilimce kanıtlan-

mıştır. Maddi yapılar enerjisiz olmaz, ama enerji maddi yapısız da var olabilir. Maddenin yok olabileceği (yapısallık olarak), ama enerjinin yok edilemeyeceği daha anlaşılır bir husustur. Tabii enerjinin işlevselliğini geliştirmesi de maddi yapılanmaları bilebildiğimiz kadarıyla zorunlu kılmaktadır. Canlılık bile ancak belli, çok gelişmiş maddi yapılar ve ortamlarla bağlantılıdır. Maddi karşılığı olmayan, daha doğrusu maddi yapısallığı olmayan bir canlılık düşünmemektedir. Varsa biz bilemiyoruz. Genelleştirsek, en gelişmiş maddi yapısallıkların karşılığı en gelişmiş bir işlevsellığe denk düşebilir.

Uygar toplumun varlığı çevreden kopmayı zorunlu olarak gerektirir

Toplumdaki maddi yapı ve işlevselliğin karşılığı maddi kültür ve ideolojik kültürdür. Toplumsallığı yorumlamamız, uygar toplumdaki maddi yapının aşırı gelişkinliğine karşılık, işlevselliğini tam geliştiremediği gibi yitirdiğine, karşılık olarak yapıları da bozduğuna ilişkindir. Bunun temel nedeni ise, toplumsallığı mümkün kılan ana yapısal ve ideolojik kültürlere bağlı kalınmaması, onları aşırı zorlamasıdır. Şuna benzetebiliriz: Suyun içine petrol karıştırmak suyu bozar ve su işlevselliğini yitirir. Petrol de su gibi akışkandır. Ama işlevi bambaşkadır. Maddi kültürün gelişmesi eğer ideolojik kültürün gelişmesiyle denk ve uyumluyorsa, bunun sakıncasını veya toplum üzerinde olumsuzluğunu söylemlerimiz yapamaz. Normalde olmalıdır diyebiliriz. Fakat maddi kültürün gelişmesi ve çok dar bir toplumsal grubun elinde birikmesi durumunda ise, kesinlikle toplumun hem genelde yapısal ve işlevsel bozulması, hem de dar anlamda büyüyen maddi kültür ve eriyen ideolojik kültür anlamına gelir.

Bir örnekle fikrimizi daha iyi açıklayabiliriz. Mısır piramitleri dev maddi yapılarıdır. Fakat bunun karşılığı işlevselliğini, anlamlı yaşamını, özgürlüğünü, yani ideolojik kültürünü yitirmiş milyonlarca insandır. Uygarlık böyle bir şeydir. Dev yapılar inşa eder. Tapınaklar, kentler, surlar, köprüler, tarlalar, ambarlar ve hatta ürünlerle büyüklüğünü görünür kılmış olabilir. Böyle toplumlar uygarlıklara mümkündür. Fakat işlevselliği, ideolojik kültür değeri aynı toplumda arandığında, karşılaşılacak şey ya bu değerlerin yitilmesi ya da çarpıklaştırılmış halidir. Bir azınlık toplumun genelinden kopmuş, onu acımasız bir baskı ve istismar altına almış, ideolojik kültüründen ya kopartmış ya da çarpıtarak sunup asıl ideolojik kültür değerlerinden yoksun bırakmıştır.

Azınlığın beslediği hem maddi hem ideolojik kültür ise, çifte yönlü hasta bir topluma yol açar. Maddeye boğulmuş, çevresel ve özgür bir ideolojiden ise tamamen kopmuştur. 'Toplumsal sorun' dediğimiz haller bu diyalektik gelişmenin sonucudur. Uygar toplum tam bu nedenle çevreden kopar. Sanıldığı gibi bu kopuş niteliksel veya nitelik olmayıp ontolojiktir. Yani uygar toplumun varlığı çevreden kopmayı zorunlu olarak gerektirir. Çevre ve ekoloji ister eski haliyle doğa-toplum bütünlüğü içinde, ister en bilimsel ifadeyle doğa-toplum bütünleşmesi biçiminde anlaşılсын, gereksindiği toplum, uygarlığı oluşturan temel ölçütleri, yani sınıf-kent ve devletini aşmayı gerektirir. Kaba bir yok etme eyleminden bahsetmiyorum. Ye-

ni bir toplumun maddi ve ideolojik kültürünün dengeli ve uyumlu olmasını varsayar. Toplumun içte dengeli ve uyumlu maddi ve ideolojik kültürü, doğayla bütünleşmesini özgülüşmüş doğa (Murray Bookchin'in deyişiyle 'üçüncü doğa') olarak gerçekleştirirken, aynı zamanda beraberinde uygar toplumun dengesiz doğa-toplum ilişkisinin aşılmasına da yol açar.

Bu genel kavramsal perspektif altında uygar toplumun ilk inşa dönemini yorumladığımızda, hemen tümünde dev bir maddi kültür görüngüsü olduğu görülür. Mısır'ın dev pramitleri, Sümerlerin zigguratları, Çin'in yeraltı şehri, Hintlilerin tapınakları, Latin Amerika'da benzer kent ve tapınaklar açıkça maddi kültürün varlığını sergiler. İçindeki mana, yani ideolojik kültür ise mumyalanmış cesetler, tanrı heykelleri, kralın öte dünyada da ordusuyla yürüyüşüdür. Anlam donmuş veya müthiş çarpıtılmıştır. Bu durumlarda insan psikolojisiindeki 'ben' kavramına vurgu yapılarak da anlamlandırma yapılır. Ama asıl anlamın toplumsallıktaki dönüşümde yattığı açıktır. Toplum olmadan veya dönüşmeden böyle yapıların akla bile gelemeyeceği anlaşılırdır. Kralın tanrılaştırılması da bir zihniyet durumudur. Fakat çarpıtılmış ve toplumu var eden temel ideolojik zihniyeti yıkan bir zihniyettir. Gerçek toplumsal zihniyetin, ideolojik kültürün yıkılması pahasına, tek tanrılı dinlerin büyük bir öfkeyle ve varlık nedenleri olarak karşı çıktığı bir zihniyettir. Kentte üslenmiş ve kendini sınıf devleti olarak örgütlemiş olan bu toplumun büyük birikimini maddi kültür olarak; çarpık zihniyet, kötü metafizik, doğadan dışlanma, doğanın üstüne çıkma ve kendini tümüyle doğa dışında bir yaratıcılık olarak sunmasını ise ideolojik kültürün ikinci plana düşmesi ve çarpıtılması olarak yorumluyoruz.

Anti-putperestlik anti-devletçiliktir

Bu aşamanın tepkisiz, coşkulu, mucizevi ve acısız karşılandığını belirtmek mümkün değildir. Mitolojik anlatım gerçeğin çok gizlenmiş ifadesidir. Gerek mitoloji, gerek kutsal din belgeleri bir nevi direniş öyküleridir. Başlangıçtaki direnişi ideolojik kültürün başkaldırısı olarak yorumlamak anlamlı bir saptamadır. Direniş çok boyutludur. Öncelikle ev hapsine ve erkek bağımlılığına alınmasına karşı kadının büyük direnişi İnnana figüründe netir. Kurulur kurulmaz kentlerin etrafının surlarla çevrilmesi, etnisitenin tam bir ideolojik kültür başkaldırısının sembolüdür. Yaratıcı tanrı ve kul insan anlayışı derinliğine çözümlendiğinde, büyük bir sınıf mücadelesinin verildiği görülecektir. Yaratıcı tanrı imalatı, asıl özünden boşaltılan doğa-tanrı anlayışının yerine ikame edilmiştir. Aslında yaratımla ilişkisi olmayan, ondan kopan yönetici sınıf, tam bir ideolojik çarpıtmayla kendisini tam yaratıcı maskeli tanrılar olarak ilan eder, buna karşılık gerçek yaratıcı, anlamlı kutsallık ve tanrısallıklar sahibi toplum üyelerini dışkılarından yaratılmış olarak vasıflandırırken, büyük bir sınıf savaşımını da mitolojik dille ifade etmektedir.

İdeolojik kültürün büyük düşüşü bu anlatımlarda gizlidir. Uygarlığın ilk inşa mitolojik anlatımları, özellikle tanrı inşa maharetleri, sınıfsal mücadelesinin ideolojik biçimi olarak okunabilir. O dönemin zaten başka bir anlatım dili de yoktur. Kent rekabetleri ve yıkıp yıkımları şiddetli bir sosyal

mücadeleye tanıklık etmektedir. Destan anlatımları, panteon düzenlenişleri, kent mimarileri, mezar yapımları sınıfsal uçurumu ve kırsal toplumla açılan mesafeyi net yansıtır. Firavun ve Nemrut öyküleri toplumun derinliğine yarılmasının belgeleridir. Aşiret ezgileri de uygarlık saldırıları karşısındaki zorluk ve çaresizliklerin izlerini taşır.

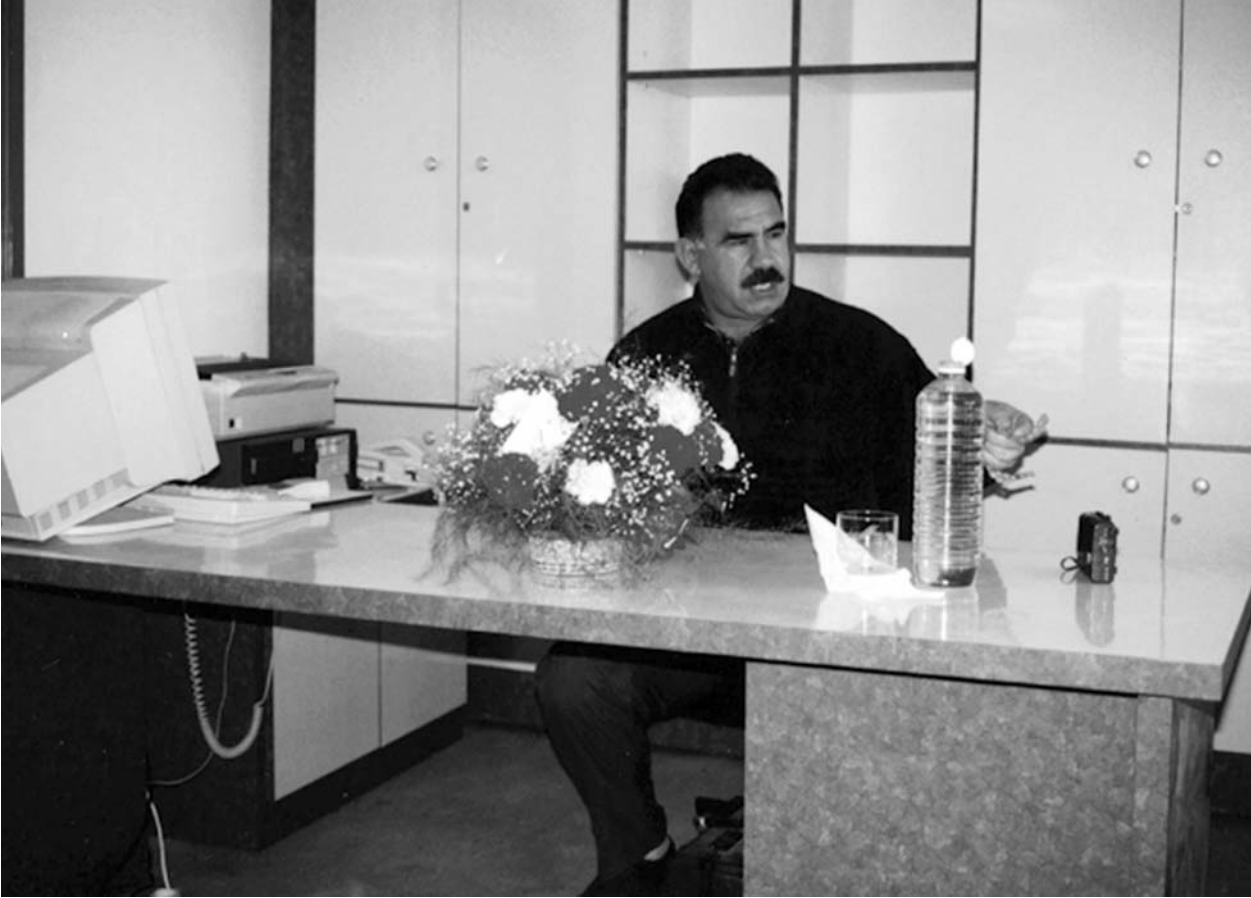
Uygar toplumun ilk inşa döneminden en derli toplu ve günümüze kadar ulaşan direnişlerin başında peygamberler geleneği gelir. Öyküleri Adem ve Havva'yla, yani ilk iki insanla başlatılan anlatımın tüm özellikleri ideolojik kültürün damgasını taşımaktadır. Adem'le Havva'yı neolitik toplum karşısında tanımlayan uygarlık zihniyetinin kavranmasında doğru değerlendirsek, efendiköle çatışmasının ilk ipuçlarını sunduklarını görürüz. Adem'le tanrı diyalogları ve Havva'yla ilişkileri, efendi-köle ayrışımı kadar ana-kadının ikinci plana düşüşünü sembolize ettikleri biçiminde yorumlayabiliriz. Nuh'un çıkışı, zorba efendi karşısında neolitik toplumu adeta gemiye yükleyerek uygarlığın ulaşamayacağı dağlık alanda yeniden inşasını anımsatır. Öykü zaten Sümer toplumunu ve ayakta kalmak için direnen neolitik toplumu anlatmaktadır. Bu iki peygamber geleneğinin başlangıcını uygar toplumun inşasına kadar taşımakla direnişin başından beri mevcudiyetini ve en az uygarlığın sürekliliği kadar bir sürekliliğe sahip olduklarını göstermektedir. Hanedan tarihleri üst sınıf tarihleri oldukları gibi, peygamberlik tarihleri daha çok direnen kültürler, kabileler ve kahramanlar tarihidir. Hepsinde ortak öge putperestliğe karşı çıkmalarıdır.

Uygar toplum putçuluğuyla totem ve benzeri kabile simgelerini ayırt etmek gerekir. Uygar toplumun panteonunda bir araya getirilen tanrılar, dönemin yönetici figürlerinin kopyaları gibidir. Zaten hepsi insan şeklindedir. Daha da ötesi, yönetici insanların ta kendileridir. İşte peygamberlerin bu figürlere saldırımlarıyla yöneticilere saldırmaları özde aynıdır. Anti-putperestlik anti-devletçiliktir. Kurumsallaşan toplumu sembolize eden tüm kavram ve simgelerine muhaliftir, direniştir. Rahiplerle siyasi kralıklar arasındaki kavga daha farklı niteliktedir. Rahipler krallardan inşa ettikleri toplumdan paylarını talep etmektedirler. Mücadeleleri üst tabaka arasında geçer. Devlet içi bir mücadeledir. İdeolojik kültürün yaratıcıları oldukları için, dolaylı da olsa peygamberleri etkilerler. Rahip esas olarak devletin din adamıdır. Sivil toplum onu pek ilgilendirmez. Peygamberlik, tersi ilişkiyi anlatır. Devlet dışındaki toplumun sözcüsüdür.

Babil ve Asur maddi kültürün yükselişinde iki önemli halkadır

İbrahim peygamberle başlatılmak istenen ve Musa'yla kurumsallaştırılan geleneğin özgün yanı, Mısır ve Sümer toplumundan tamamen kopma cesareti ve kendi toplumlarını kurma iradeleridir. Tam bir ideolojik kültür devrimiyle tanışıyoruz. Nemrut ve Firavun iki toplumun, devletin sembolik yönetici lakaplarıdır. Kurumlaşmış özellikleri vardır. Mutlak hâkimiyeti ifade ederler. İbrahim ve Musa bu hâkimiyeti tanımadıklarını kendi ideolojik kültürleriyle, yani zihniyet direnişleriyle açıklamış oluyolar. Bu direniş dönem için değeri yüksek bir başkaldırıdır. Bugün nasıl "Başka bir dünya vardır" sloganı önemliyse, o dönemde Firavunlar ve

Nemrut'ların resmi hâkim dünyaları dışında bir dünyanın var olduğunu ilan ediyorlar. Bunun için kendi cemaatleriyle yoğunca uğraşıyorlar. Öncelikle bir umut hareketidir. Bugünkü İsrail'in gücünün temelinde, en azından ideolojik kültür gıdasında bu öykünün payı küçümsenemez. İbrahimî gelenekteki tüm öykü ve ütopiyalar kabile düzenlerinin uygarlık tarafından önü kesilen yaşamlarını ve özlediklerini dile getirmektedir. Her iki uygarlıktan etkilenmişlerdir. Ama özde reddettiklerini iyi yorumlamak gerekir. Amaçları onlar gibi bir uygarlık inşaları değildir. İsrail krallarının rahipleriyle sürekli çatışmalarında bu gerçekliğin yeri önemlidir. Halen bu yönlü bir çekişme İsrail devlet ve toplumunda bütün şiddetiyle sürmektedir. Hititlerin, Mitannilerin, Asurların, Med-Perslerin, en nihayet Greko-Romenlerin de tarihsel şahitleridir. Hafızalarında bu uygarlıkların tortuları birikmiştir.

Tarih M.Ö. 1600-1200 yıllarını maddi kültürün ışıltılı bir dönemi olarak tasarlar. Hitit, Mısır ve Mitaniler arasındaki ilişkiler ilk uluslararası diplomasi-nin canlı örneklerini sunarlar. İbraniler bu sürecin en yakın ve bakıp anlamasını bilen kavmdir. İbrahim ve Musa'yı bu dönemin trafiğinden ayrı düşünmek tam anlaşılmasını eksik bırakır. Verdikleri cevap ideolojik kültürün cevabıdır.

İsa ve Muhammed bu gelenek içinde iki büyük reformatördür. İdeolojik kültürün yükselişindeki yerlerini sonraya bırakalım.

Babil ve Asur, maddi kültürün yükselişindeki iki önemli halkadır. Büyüyen şehir ve ticaret bu iki krallık döneminde büyük aşama sağlamıştır. Babil, kendi döneminin Paris'idir. Asurlar önce tüccar krallar, sonra imparatorluk inşa etmenin en gaddar temsilcisidir. Maddi toplumu Ortadoğu'da en iyi temsil eden yönetim geleneğidir. İdeolojik kültürü hem ikinci planda tutmada, hem çarpıtmada rol sahibidirler. Med-Pers geleneğinin dayandığı Zerdüş kültürü ideolojik kültüre tekrar başat yeri vermenin büyük mücadelesini vermiştir. Zerdüş-Buda-Sokrates üçlüsü birbirine çok yakın zaman sürelerinde hem büyük ahlak filozofları, hem maddi kültüre karşı ideolojik kültürün üstünlüğünü kendi şahıslarında temsil eden büyük bilge kişiliklerdir. Uygarlığın düşürdüğü insanlık vicdanının büyük uyandırıcıları ve seslendiricileridir. Kendi dönemlerinde olgunluk dönemine giren maddi kültür dünyasının ezici üstünlüğü karşısında başka dünyaların hem mümkün olduğunu, hem arayışçı-

ları olduklarını yaşamlarıyla görkemli bir biçimde sunmuşlardır.

Başta İskitler olmak üzere, çevre kültürlerinin ardı arkası gelmeyen direnişleri ve saldırıları, ideolojik kültürün kolay tüketilmeyeceğinin süregiden kanıtlarıdır. Semitik kültürden Amoritlerin, Aryen kültüründen Hurrilerin, Kuzey Kafkas kültürünü ise İskitlerin uygarlık karşısında temsilleri, direniş halkalarının da en az uygarlık halkaları kadar kesintisiz ve güçlü olduklarını gösteriyor. Gotlar Roma uygarlığı için neyse, Amorit-Arap, Hurri-Med ve İskitler de Ortadoğu İmparatorlukları için aynı konumu ifade ederler. Hristiyanlık benzeri birçok dinsel çıkış zaten Ortadoğu toplumsal direnişlerinde hiç eksik olmamıştır.

İnsan özgürlüğü ve onurunun olduğu yerde kölelik yaşanmaz

c- Greko-Romen uygar toplumu uygarlık tarihinin orta, olgunluk dönemini temsil eder. Klasik çağ uygarlığı da denilebilir. Uygarlık potansiyellerinin en parlak aktiflerini geliştirebilmişlerdir. Dönemine göre maddi kültürün en görkemli çağını yaratmışlardır. Daha önceki tüm maddi kültürlerin en başarılı sentezlerine ulaşan bu uygarlık kendi aşamalarının son sözleridir. Halen görkemlilik olarak Roma'yla kıyaslanabilecek maddi bir kültüre erişildiğini söylemek zordur. Bir devrim gibi gösterilen kapitalist endüstriyalizm ise uygarlık değil, uygarlığın hastalığıdır.

Atina dönemi ilkçağın ideolojik kültürünün sonunu da belirler. Felsefe bir yanıyla da bu gerçeğin sonucudur. Panteon canlılıklarını, yani ideolojik kültür değerini yitiren tanrıların mezarlığı gibidir. Her şeyde olduğu gibi zirvedeyken bu durumla karşılaşma anlaşıldır. Her zirvenin sonu düşüştür.

Köleciliğin tam bir maddi kültür sistemi olduğu kesindir. İnsanlığın düşürülmesi bu sistemin esas özelliğidir. Bu kadar derinliğine düşüş hiçbir canlı dünyasında gözlenmez. Vicdanın çöküşüne bu denli elverişlilik, maddi kültürün görkemi ve çekiciliğiyle yakından bağlantılıdır. Halen bu kültürün dev anıtları, yapıları karşısında ürpermemek, diğer yandan hayranlık duymamak olası değildir. İnsan tanrılaşması ancak bu kadar olabilir. Fakat insan tanrılaşması insanları hedeflediğinde felakete dönüşür. Tanrılar için geri kalanlar kuldur. Toplumsal yarılmadaki, dolayısıyla mücadeledeki hiçbir çelişki ve mücadele açıktan bu denli boy göstermemiştir. Düşüşü daha iyi kavrayabilmek için Yu-

nan klasik kültüründeki 'oğlancılık' olayı doğru çözümlenirse son derece öğreticidir. Kadın köleliğiyle bağı sadece cinselliğe sunum şeklinden ibaret değildir. Aynı sosyal olguyu paylaştıkları için aralarındaki bağ çarpıcıdır.

Kadın köleliğine daha yakından baktığımızda, çok ezici ve insanlıktan çıkarıcı yönü dikkat çeker. Eve kapatılma sadece bir mekânsal tutsaklık değildir. Hatta hapishane de değildir. Derinden tecavüze alınma durumunu ifade eder. İstenildiği kadar nişan, gelinlik törenleriyle derinliğindeki gerçek örtülme istensin, bir günlük uygulama bile kendini bilen için insan onurunun bitimidir. Kadın binlerce yıllık üretimsel, eğitimsel, yönetsel, özgürlüksel değerinden o kadar sistemli ve çok çeşitli şiddet araçlarıyla, ondan da fazla ideolojik düşürme (aşk söylemleri dahil) araçlarıyla hırpalanır ki, sonuç tam teslimiyetten ötedir. Kimliğini tümüyle yitirşi, bambaşka bir gerçeğe, 'kariya' dönüşmesidir. En sıradan bir erkeğin, dağ çobanının bile gözünde kadın sadece karı olabilir. Karı olmak ise, üzerinde sonsuz tasarruf hakkının (istediği an öldürme de dahil) doğması demektir. O sadece bir mülk değildir. Çok özel bir mülktür. Sahibi için küçük imparator olma potansiyelini taşır. Yeter ki kullanmasını bilsin.

Uygarlığı hazırlayan temel ayaklardan biri bu gerçeklikti. Maddi kültürün sınır tanımazlığının altındaki temel etkenlerden biri olması da bu gerçeklikle bağlantılıydı. Kadında yaşanan başarıyla deneyim tüm topluma taşırılmak istendi. İkinci vahim etkileyicilik buydu. Toplum, efendileri için karı gibi işlevsel olmalıydı. Toplumun karışmasının kapitalist sistemde tamamlandığını belirtmeye çalışacağız. Ama bu eylemin temeli ilk uygarlık aşamasında atılmış, Greko-Romen kültüründe ise başarılı toplum örneği olarak sunulmak istenmişti. Ancak erkeğin karışmasıyla toplumun karışmasından bahsedilebilirdi. Greko-Romen bunu iyice sezen ve tedbirini alan toplumdu. Kölelerin durumunun karıdan beter olduğu çokça bilinen husustur. Sorun köle olmayan erkeğin karıştırılmasıydı. Ensest veya cinsel sapıklıktan, çifte cinsellikten bahsetmiyorum. Psikolojik boyutları, hatta biyolojik nedenleri olan bazı olguları, bahsetmek durumunda olduğum olaydan ayrı değerlendirmek gerekir. Klasik Yunan toplumundaki moda, her özgür genç erkeğin mutlaka bir sahibi, bir erkek partnerinin olmasıydı. Genç tecrübe kazanıncaya kadar partnerin sevgilisi olmalıydı. Daha önce değindi-

ğim gibi, Sokrates bile bu olayda önemli olanın genç oğlanın çok kullanılması değil, o ruhu yaşaması olduğunu söyler. Zihniyet açıktır: Kölelik toplumu özgürlük, onur ilkesiyle bağdaşmaya-çağından, bu özellikler toplumdan silinmeliydi. Çünkü toplumu tehdit ediyorlardı. Doğruydı da. İnsan özgürlüğü ve onurunun olduğu yerde kölelik yaşanamaz. Sistem bunu kavramıştı ve gereğini yapmak durumundaydı.

Şüphesiz Greko-Romen kültürü bu misyonu tamamlamadı. İçte özgür felsefi okullarla gelişen Hristiyanlık, dışta ise etnisitenin ardı arkası kesilmeyen saldırı ve başkaldırıları toplumu başka durumlarla yüz yüze bırakıyordu. Maddi kültürün her şey olmadığını, her şeye gücünün yetmeyeceğinin işaretleri de az değildi. Toplum ancak kapitalizmde hiç 'oğlancılığa' gerek duyulmadan da karıştırılabilecekti.

Kabile güçleriyle Hristiyanların gözü pek ve sonsuz acılar pahasına direnişleri, esas olarak insanlık için tükeniş anlamına gelen topluma son vermek içindi. Sonraki uzlaşmalar direnişlerin ideolojik kültür değerini ve hedefini göz ardı ettiremez. Maddi kültür bakımından hiçbir büyüklüğü olmayan bu hareketlerin daha sonraki büyük hamlelerini ideolojik kültürün yükselişi olarak görmek en doğru yorumdur. Benzeri örnek Sasani-İslam ve Turani göçlerin ilişki ve çatışmalarında da yaşanacaktı. Basit baskı ve sömürü terminolojisiyle toplumların derin düşüş ve yükselişlerini açıklayamayız. Yaşananlar daha kapsamlıdır. Kapitalizmin neden çözümlememediği ve çözülmediği, gereken kapsam derinliğine (uygar toplumun çözümüne) ulaşılamayla yakından bağlantılıdır. Kapitalizme ilişkin çözümlemeler, aysbergin su üstündeki kısmına benzer. Asıl kütle uygar toplumdur. O da su altında duruyor.

Roma şahsında en az dört bin yıllık uygar toplum geleneği çökmüştür

d- Hristiyanlık ve İslam'ın uygarlık mı, değer (ahlak) mı oldukları tartışmalıdır. Halen büyük önemini koruyan bu sorunu aydınlatmak sanıldığı kadar kolay değildir. Bizzat kafa karışıklığı yaşayanlar, Hristiyanlarla İslam teologları ve müminleridir. Nerede ve ne zamana kadar bir inanç ve ahlak sistemi oldukları, uygar toplum ve dışlanan toplumla ilişkilerinin ne olduğu, hangi anlamda uygarlık ve ona karşı muhalefet oluşturdıkları aydınlatılamayan hususların başında gelmektedir.

Sasani ve Greko-Romen imparatorluk koşullarında oluşan bu iki önemli inanç ve ahlak sistemi (benim yorumum), köleci sistemin dev boyutlara ulaşan maddi kültürüne ve çok yozlaşmış ideolojik değerlerine karşı büyük bir ideolojik kültür hamlesi anlamına gelir. Yeni bir uygar toplum inşası anlamına gelselerdi, klasik tüm inşalarda gözlemlendiği üzere kent ve sınıf oluşumlarını esas alırlardı. Kent ve sınıf hedefleri vardı. Fakat bunları kendi inanç ve ahlaki değerlerine kavuşturmak için hedeflemişlerdi; uygar toplum kendisi olmak için değil. Ağırıklı yanları iktidarı hedeflemek, yani maddi kültürü ele geçirmek değil, aksine ideolojik kültürle büyük bir dengesizliği yaşayan, anlamını yitirmiş dev boyutlu maddi kültür varlıklarına karşı insanlığı koruyan yeni bir ideolojik kültürün hegemonyasını sağlamaktı.

Dolayısıyla Hristiyanlık ve İslamlık çağlarını uygarlık sistemleri olarak nitelemek eksik ve yanlış anlamaları beraberinde getirir.

Roma'nın çöküşünün sıradan veya herhangi bir uygarlık çöküşü olmadı-

ğını önemle belirtmek gerekir. Roma şahsında en az dört bin yıllık uygar toplum geleneği çökmüştür. Daha doğrusu çöktürmüştür. Konumuz çöküşün iç ve dış nedenlerini uzun boylu anlatmak olmadığından çok kısa değiniyoruz. Peşinde olduğumuz husus, uygar toplum değerlerinin genel çöküşle bağları ve yeridir. Roma'nın Çin dışında (Ona da M.Ö. 100'lerden itibaren ulaşmıştı) tüm ilk ve klasik uygarlıkları temsil ettiği rahatlıkla söylenebilir. Sadece kölelik kurumu açısından değil, tüm maddi ve manevi kültürüyle. Şu hususu da ehemmiyetle belirtmeliyim ki, toplumların olaysal günlük baskı ve sömürü durumlarının analizleri gerçeğin kapsamlı ele alınmamasının temel nedenidir. Pozitivizmin en büyük sapırtması bu konudadır. Belki de Avrupa düşüncesinin en sakıncalı yönleri de bu pozitivist çıkışla ilgilidir. Toplumlara maddi ve ideolojik kültür derinliği içinde, tüm çelişki ve çatışkılıyla, denge ve uyumsuzluklarıyla ele almadıkça, anlamlı bir yorumlama yapılamaz, dolayısıyla daha özgür bir yaşam için paradigmlar inşa edilemez.

Bu kavramsal bakış içinde Roma'yla birlikte hâkim olan dev boyutlara varmış maddi kültürüyle, artık anlamlı yaşamla bağı kalmamış tüm ideolojik kültürle birlikte çökmüşlerdir. Zaten Roma'nın kent olarak mimari inşası bile kendinden önceki başta Mısır olmak üzere dört bin yıllık mimari geleneğin şahıkasıdır (doruğudur). Aynı biçimde Roma Panteonu, Sümer rahiplerinin dört bin yıl önceki zigguratlarının son katının ve içindekilerin son ama en görkemli halidir. Bu hususları tespit etmek benim açımdan zor değildir. Bu açıdan çöken maddi ve ideolojik kültürler en az dört bin yıllıktır. Yıkılışlarına ve bunu yıkanların kimliğine baktığımızda da benzer bir çözümlemeyi geliştirebiliriz. İlk Amorit ve Hurri saldırılarından son Got saldırılarına kadar saldırılar da bir bütündür. Bunların direniş ve saldırı tarihleri de en az dört bin yıllıktır. İçte Nuh peygamberden başlayıp Hz. Muhammed'e kadar geçen direniş de bir zincirin halkaları gibi uzun bir tarihe sahiptir. Sadece süreler açısından değil, yerleri de büyük anlamlar içerir. Arabistan çöllerleriyle Toros-Zagros eteklerine dayalı olmak, Orta Asya çöllerleriyle Avrupa orman derinliklerine dayalı olmak, göç kabileleri için maddi ve manevi kültür oluşumlarında derin izler bırakır. Her peygamber öyküsü, etrafındaki cemaatin ne zorluklar pahasına oluştuğunu gösterir. Avrupa merkezli sosyoloji bu konuları gündemine bile almak istemiyor. Bu yüzden Avrupa merkezli bilgi yapıları demek pek yanlış sayılmaz. Uygarlık tarihinin anlamlı bir yorumu olmadan Roma'yı, Roma'nın gerçek bir tarihini inşa etmeden Avrupa'nın maddi ve ideolojik kültürünün kaynaklarını tanımlayamayız.

Tarih Roma'nın çöküşünden önceki iki yüz yılı da karanlık ve karmaşa yüzyılları olarak değerlendiren. Dolayısıyla yıkılışlar yıllık olaysal zamanların işi değildir.

Roma'nın doğudaki ikizi veya benzeri olan Sasani İmparatorluğu için de aynı yorumlar geliştirilebilir. Sümer rahip devletinin doğusundaki öyküsüdür. Sadece bünyesindeki Zerdüşlük öge ahlaki karakterini sınırlı da olsa güçlü kılmıştır. Fakat Buda nasıl racaların süper anlam garibesini maddi kültürel ağırlıklı uygar toplum inşalarını önlemeyemediyse, yine Sokrates Atina kültürünün ahlaki temelindeki bozukluğunu gideremediyse, Zerdüş de devasa boyutlu Pers ve Sasani maddi kültürlerinin şatafatını engelleyememiştir. Tarih İran Sasani İmparatorluğu'nun son dö-

nemlerinin Roma'dan farksız olduğunu belirtmektedir. Kuzeydoğudan Turani saldırılar, içte inanç ve mezhep kaynaşmaları sonunu getirmek üzereydi. Güçlü bir ideolojik kültür çıkışı olan Mani hareketi (M.S. 250'ler) tasfiye edilince, gerekli gençlik aşısından da mahrum kaldı. Eğer İslam'ın birkaç cengi olmasaydı, Nasturi rahipleri de tıpkı Batıdaki Katolik rahipleri gibi (Bir dönemin maddi kültür imparatorları gibi, artık manevi kültür adına imparatorları olmuşlardı) İran ve başkentinin ideolojik kültürel fethini tamamlamak üzereydiler. İslami fetih bu gelişmeyi önledi.

Dinlerin iki toplumsal temele göre ayrışması Sümerlerle başlar

İki büyük kölecî uygarlığın çöküş anlamını böyle tanımladıktan sonra, gelelim ideolojik alternatif diye kendisini tanımlayan iki ünlü hareketin, İslamiyet ve Hristiyanlığın çıkış koşulları ve tanımlanmalarına.

Roma kendi resmi toplumunu inşa ederken, çok geniş marjinal kesimleri de beraberinde ortaya çıkardı. Bunlar geleneksel kavimsel göç grupları değildi. Herhangi bir etnik özellikleri de ihti-

lamaktayız. Son hareketi ve bunun çarımıyla sonuçlanmasının da bu tür bir amaçtan kaynaklandığı biçiminde yorumlanabilir. Başlangıçta ne herhangi derli toplu bir örgütsel hareket, ne de ideolojik manifesto söz konusudur. Son derece gevşek bağlarla kendine bağlı benzer konumda bir küçük grubu vardır. Bunlar Havariler denilen ilk öncüler oluyor. Hiyerarşik, etnik ve resmiyette bir yerleri tuttukları söylenemez. Çarım, bölgede sıkça uygulanmış bir cezalandırma sistemidir. Roma'nın korkunç bir icadıdır: Aslanlara parçalatma gibi. Bundan korkan grubun Suriye içlerine ve kıyılarına ilk elden kaçtıkları biliniyor. İbrahim'in de Nemrut korkusundan ötürü tersine, Kudüs'ün de sonradan inşa edileceği alana hareketi vardır. Bu dönemlerde benzer birçok inış ve çıkışların olması doğaldır. Ancak bir yüzyıl sonra ilk İncil taslakları oluşturuluyor. Mesela bugün ortada olmayan Marcion İncil'i bunlardan ilk taslaktır.

Roma'nın imparatorluk izine bağlı olarak, 2. ve 3. yüzyıllarda ilk 'aziz'ler ortaya çıkıyor. 4. yüzyıl tam bir Hristiyanlık yüzyılıdır. İmparator Konstantin'in Hristiyanlığı resmi din olarak ilan etmesiyle hem 'aziz'lerin varlığında ve

kabul edenlerdendir. Bilindiği üzere devlet tanrısallığı resmileşen tanrısallıktır. Temellerini de Sümer rahipleri atmıştır. Dinlerin ilk defa iki toplumsal temele göre ayrışması Sümerlerle başlar. İnsan tanrısallığı ise neolitik toplum kültüründen kalmaz ya da o kültürden önemli kalıntılar barındırır. Paganizmin de böyle yanları vardır. Diğer taraf, yani İsa'nın insan karakterli olduğunu iddia edenler ise, onun dışındaki devletleşmemiş grupların yorumudur ya da dinsel eğilimdir. Tıpkı Müslümanlıkta resmi Sünni mezheple (devlet dini) Alevi mezhep (devlet dışı toplumun dini) arasındaki ayrım gibi.

Hristiyanlık'ta dördüncü yüzyılda iki büyük dönüşüm yaşanıyor. *Birincisi*, devlet dinine dönüşmesidir. Bu aynı zamanda uygarlık dini haline gelmiş biçimidir. Roma maddi kültürünün yaşamış olduğu büyük manevi kriz, yani meşruiyet krizi böylelikle aşılmak istenmiştir. *Diğeri* kitleselleşmesidir. İlk yüzyıllardaki dar aziz gruplarının inancını olmaktan çıkmış, büyük halk gruplarının resmi veya gayri resmi dini olmuştur. Ermeniler, Asuriler, Helenler ve Latinler Hristiyanlığı benimseyen ilk akla gelen halklardır.

va etmiyorlardı. Deklase, ayaktakımı, Romalıların deyişiyile 'proleter' denen yeni gruplardı. İdeolojili gruplar sayılmazlardı. Tam bir boşluk içinde yüzüyorlardı. Bir nevi köleciliğin işsizleriydi. Hangi ideoloji kendilerine el atsa taban bulabilirdi. Roma'nın impatorluk döneminde ortam bunlarla kaynıyordu. Tarihte ilk defa yeni sosyal bir tabaka oluşturmuşlardı. Yavaş yavaş bunların taban teşkil ettiği tarikatlar oluşuyordu. İsa'dan az önce Esseniler gibi.

İsa'nın gerçek bir insan mı, yoksa ortamın dayattığı bir figür mü olduğu sorusu halen tartışılıyor. Bu konumuz açısından önemli değildir. İsa'nın teorik veya somut olarak doğuş yıllarında, Roma ilk imparator Augustus şahsında zirve yapmıştı. Doğu Akdeniz'in fethi kabilinden küçük Yahudi Krallığı da daha önceki büyük direnişler sonunda fethedilmişti. Genel valilikle idare ediliyordu. İşbirlikçilik üst tabakaların ustası oldukları bir eğilimdi. Yahudi işbirlikçiliği de daha Nemrut ve Firavunlar döneminden beri tecrübe sahibi olduğuna göre, Roma işbirlikçiliğinde de güçlük çekmeyecekti. Buna mukabil yine İbrahim ve Musa'dan beri güçlü bir özgürlük eğilimi de her zaman vardı. İsa bu geleneğin devamıydı. Kudüs her zaman taç giymeye hazır bir kız gibi tasvir edilir. İsa'nın da ideolojik anlamda bu kıza talip olduğunu anlatımlarından an-

hem de inanmış grupların sayısında bir patlama yaşanıyor. Bu dönemde ilk mezhep ayrışmaları ve resmi Hristiyanlık (Devlet Hristiyanlığı) gündeme geliyor. Bilindiği gibi Hristiyanlıkta 'üçlü teslis inancı' hâkimdir. Baba, ana ve oğul tanrı figürleri olarak yorumlanabilir. Konumuz teolojik tartışma olmamakla birlikte, bu inancın temellerinin çok eskiye dayandığı bilinmektedir. Sümerler bu inancı zigguratlara taşıyan ilk toplumdur. Ana-Tanrıça 'İnanna', Baba Tanrı 'En' ve Oğul Tanrı 'Enki' ilk dile gelecek panteon üçlüsüdür. Dolayısıyla ve sıkça söylenen Hristiyanlığın paganizmden güçlü etkilenmediği söylemi yabana atılamaz. Fakat daha da ilginç olan, İsa'nın kendisinin İbrani geleneğinden gelmesi veya öyle sayılmasıdır. İbrahimi gelenek paganizmle şiddetle çelişir. İsa adına direnen dinsel akımda ise, sanki iki gelenek uzlaşmış gibidir. Bence doğru yorum da budur.

Kafaları karıştıran bu husus daha sonra büyük mezhep tartışmalarına, parçalanma ve çatışmalarına yol açmıştır. Çatışmanın özünde İsa'nın tanrısız ölden mi, yoksa insani ölden mi sayılacağı vardır. Bu ayrım yorumlandığında da, tanrısız ölden diyenlerin daha çok resmi Hristiyanlığı kabullenenler olduğudur. 'Konstantin'in kendisi bu yorumu, yani İsa'nın tanrısallığını

lim arasındaki büyük çekişme, çatışma ve uzlaşmalar dönemi olarak yorumlamak tarihi realiteye daha yetkin yanıt verecek niteliktedir. 'Karanlık ortaçağ' veya 'feodal çağ' yorumları realitenin kısmi yanıtları olabilir.

Bu bin yılın esas niteliğini Roma'nın maddi kültürünün çöküşü belirler. Doğan boşluğu Hristiyanlık veya başka ideolojik kültürle maddi kültür unsurları doldurmuş mudur sorusuna verilecek yanıtlar daha yetkin bir değerlendirmeye imkân verebilir.

Maddi kültür öğeleri olarak Doğu'da Bizans, Batı'da, daha doğrusu tüm Avrupa'da yeni inşa edilen kentçik hamleleri vardır. Gerçekten de Avrupa'nın maddi kültür tarihlerini bu kent hareketlerine bağlayabiliriz. Paris gibi bir kentin en eski kökenini 4. yüzyılda bir Roma yerleşimi olarak değerlendirsek, M.S. 1500'lere geldiğimizde bir maddi kültür hâkimiyetinden bahsedemeyiz. Ortaya çıkan kentler Roma'yla kıyaslanamayacağı gibi, M.Ö. 3000-2000 Mezopotamya'sıyla M.Ö. 600-300 Ege'sinin iki tarafındaki kent yapılarını fazla aşmış değildir. İnşa edilen şatolar M.Ö. 2000-1500'lerde Toros-Zagros sistemlerindeki kale ve şatoları fazla aşmış olmaktan uzaktır. Özcesi Avrupa'nın 500-1500 dönemindeki kentliliği 'karanlık çağı' aşma yeteneğinde olmadığı gibi, yeni manevi kültürün, Hristiyanlığın ideolojik kültür hegemonyasının daha başat olduğunu belirleyebiliriz. Üstünlüğün Hristiyanlıkta olması şüphesiz Avrupa tarihi için çok önemlidir. Tarihcilerin bu dönemi Avrupa'nın maddi kültürce fethi yerine, manevi kültürle, yani Hristiyan inanç ve moral değerleriyle fethi olarak yorumlamaları daha isabetlidir.

Avrupa kapitalizmi Hristiyanlığın zaafalarını iyi kullandı

Asıl önemli soru, neden Roma'nın ancak iki bin yıl önceki maddi kültür düzeyinde kaldığıdır. Daha da önemlisi, Hristiyanlık gibi mevcut ideolojik kültür ihtiyacını, açlığını pek giderecek durumda olmayan bir inanç ve moral değerler sisteminin neden Avrupa'yı fethetme başarısı gösterdiği. Önemli bir neden Avrupa'nın neolitik bakireliğidir. Ne ekersen onu biçebilirsin. Zaten bin yıllık tarih bu gerçeği kanıtlamıştır. İkinci neden dış kökenli olabilir: Türklerin hem İslam hem pagan olarak saldırı tehditleriyle, Arapların güneyden Sicilya ve İspanya üzerinden saldırı tehditleri. Bu iki etken birleşince, Avrupa ortaçağını, 'karanlığının' uzun süresini daha iyi anlamak mümkündür. Hristiyanlığa ihtiyaç vardı. Çünkü paganizm Roma'yla çökmüştü. Hristiyanlık kendi öncesindeki Avrupa paganizminin inanç ve moral olarak anlam yetersizliğini çoktan ortaya koymuştu. Böylelikle Hristiyanlığın ideolojik-kültürel öge olarak hegemonyacılığı için koşullar olumluydu. Hristiyanlığın maddi kültürü her zaman Roma'nın yanında sönük kalmıştır. Doğu'daki maddi kültürle de boy ölçüşemezdi. Neolitikten çıkan topluluklarla görkemli Paris'ler olamazdı. Bence bu iki yetersizlik, yani Hristiyanlığın ideolojik kültür açlığını giderecek bir sistem olmaktan çok uzak bulunmasıyla kent yapısının birkaç bin yıllık öncesi seviyesinde kalması, Avrupa'nın '16. yüzyıldaki büyük maddi hamlesi'nin yolunu açmıştır.

Maddi kültürün büyük hamle yapmasıyla ideolojik kültür olarak Hristiyan hegemonyacılığı arasında sıkı bir bağlantı vardır. Kaldı ki, büyük din ve mezhep çatışmaları bu gerçeğin doğrulanmasıdır. Avrupa kapitalizmi, mütihş bir maddi kültür hamlesi olarak,

güçlü ideolojik öğelerden yoksun olan Hristiyanlığın zaafalarını iyi kullanmış; daha önceki hiçbir uygarlığın cesaret edemediği, kendini hep gizlemiş, toplumların çatlaklarındaki boşluklardan yararlanarak ayakta tutmuş emtialaşmayı -değişim değeri kazanma- ve tüccar-kâr 'tarikati'nı resmi uygarlık gücü haline getirerek yeni bir çağ inşa etmeyi başarmıştır. Bu anlamıyla Roma maddi kültürün orta aşamasından son aşamaya geçebilmiştir. Kapitalist modernite denen bu çağı, uygarlığın krizi mi veya kanserleşmesi biçimi ya da son yaşlılık evresi olarak mı yorumlayacağımızı bundan sonraki bölümde kapsamlıca değerlendireceğiz

İslam'ın öyküsü daha çetrefilli bir konudur. Gerek hızla uygarlaşması, gerek daha ilk günlerinden itibaren Yahudilik ve Hristiyanlıkla çatışması ve kendi içinde mezhep çatışmalarına derinliğine karışması, sorunun karmaşıklığını göstermeye yeterlidir.

Muhammed öncesi iki yüzyıl, daha önce belirttiğimiz gibi, kölecî uygarlığın son aşamasının krizi olarak da yorumlanabilir. Hristiyanlık bu krizden güçlenerek çıkmıştı. İlk büyük yoksul sosyal kesimlerin örgütü olmayı başarmıştı. Gerçekten bu yüzyılları manastırlarla doldurmuş, yoksul halkların bile ilgisini sağlamıştı. Bir alternatif güç olmayı başarmıştı. Birçok sorunları da olsa, aynı kökenden geldikleri için İslam'la birlikte bu sorunları da değerlendirerek, başka alternatif olasılıkları ve İslam'ın çıkışını yorumlayarak bu bölümü tamamlamak durumundayım.

İslamiyet'in çıkışını yorumlamak birçok unsura başvurmayı gerektirir. *Birincisi*, İslamiyet İbrahimi geleneğin son dinidir. Kendisini öyle inşa eder. Böylelikle temellerini en az iki bin yıl önceki İbrahim tarzlı bir çıkışta bulur. Bundan çıkan sonuç, Arap-Yahudi çatışmasının bir anlamda aynı dinin iki mezhebi arasındaki çatışma olduğudur. *İkincisi*, içinden çıktığı Mekke'deki zihniyeti cahiliye çağı olarak değerlendirir. Bir nevi Mekke paganizmi eleştirisidir. *Üçüncüsü*, bizzat Muhammed, Nasturi rahipleriyle diyaloglarda bulunmakla Hristiyanlıkla da bağlantılandırılabilir. *Dördüncüsü*, tüccar Hatice'nin hem bir çalışanı, hem sonradan eşi olarak ticaretle bağını açıklar. *Beşincisi*, Araplar da hep gündemde olan, temellerini binlerce yıl öncesinden alan kabilecilik ortamından şiddetle etkilenmiştir. *Altıncısı*, Bizans ve Sasani İmparatorluklarının son debdebeli çağını yaşamıştır.

Birçok tali unsurla birlikte bu ana unsurların İslamiyetin çıkışı üzerindeki etkisi hakkında ciltler dolusu yazılabilir. Bununla belirtmek istediğimiz, İslamiyet'in 'çölde bir mucizenin' gelişmesi olmayıp, güçlü maddi ve tarihi koşulların ürünü olduğudur. Gücü kadar güçsüzlüğü de bu koşullarla bağlantılıdır. Ne ilk Sümer ne son Roma gibi bir uygarlık sentezi olmayıp, ağır basan yanı bir inanç ve ahlaki hareket olmasıdır. Muhammed'in kendisi İbrahim, Musa ve İsa gibi belirsiz bir şahsiyet değildir. Birçok hususiyeti bilinmektedir. Mesajı olan 'Kur'an'ın kendisi herhangi bir kavme, kabileye, sınıfa hitap etmeyip tüm insanlığı hedefler. Kur'an'da kendini en çok duyuran kavram olan 'Allah' kelimesi, aslında teolojik çalışmaların baş konusu olmak durumundadır. Muhammed bu kavramın derin etkisindedir. Tüm âlemlerin 'Rabbi', yani efendisi olarak değerlendirmektedir. Kelime Kitabı Mukaddes'te çok geçer. Bu kadar kavramsal büyüklüğü olan Allah kelimesi, sosyolojik olarak doğa tanrısallığıyla toplumsal tanrısallığı birleştirme kapasitesindedir. Barındırdığı doksan dokuz sıfat, doğa ve toplumsal güçlerin birleşik

etkisini ifade eder. Mensuplarının 'ebedi emir ve yasa' olarak anlamak istediği hususlar son derece bulanıktır. Toplumsal kökenli vasıfların geçiciliği kadar, her doğa görünümünün yasa değeri olmaz. Kaldı ki, yasacılığın kendisi Yahudi kabileciliğinin aşırı kuralcılığının bir sonucudur. Toplumda her zaman ağır basan 'eğilimler'den bahsedilebilir. Daha sonra İslam toplumundaki büyük tutuculuğa bu yasacılık anlayışı yol açacaktır. Belki kabile anarşizmini aşmak için katı yasacılık toplumsal gelişme için yararlı olmuştur. Fakat toplumsal gelişmenin hızlı karakteri göz önüne getirildiğinde, bu ümmet anlayışının tehlikesi kendiliğinden anlaşılır.

Muhammed'in güçlü Allah inancı onun metafizik gücünü belirler. En azından üstünde güç tanımakla Sümer'den Roma'ya kadar tanıdık olduğumuz tanrı olmak hastalığına tutulmaz. İsa'nın tanrıcılığı üzerindeki büyük kavgayla karşılaştırdığımızda, Muhammed'in yaklaşımı daha ileridir. Fakat Musevi katilğini aşamaması olumsuz yanındır. Bunun ağır faturası Arap-İsrail çatışmasında ödenmektedir.

Süreklî savaşlar barışı bir ütopya haline getirmişti

Muhammed'in inşa etmek istediği toplumun maddi kültür ağırlıklı mı olduğu, ideolojik yanının mı baskın olduğu tartışılmaya değerdir. Hristiyanlıkta ahlaki öğe öne çıkarken, İslam'da bana göre güçlü bir denge kurulmuştur. Muh-tevası ne kadar yetersiz ve tartışılır da olsa, maddi ve ideolojik kültür denkliliği İslam'ın güçlü yanı olabilir. Zaten bizzat Muhammed'in "Yarın ölecekmiş gibi ahret için çalış, hiç ölmeyecekmiş gibi dünya için çalış" hadisi bu yapısalılığı iyice açıklar. Klasik Roma, Bizans, Sasani, hatta eski Firavun ve Nemrut düzenlerini istemediği, onları şiddetle eleştirdiği bilinmektedir. Bu yönüyle güçlü bir uygarlık eleştiricisidir. Fakat gerek çağının maddi koşulları, gerek ideolojik kapasitesi onun 'site' anlayışını açıklamaya yetmez. Zamanımızdaki sosyalistlerin alternatif geliştiremeyeşine benziyor. Ama ahlaka çok büyük çağrı yapıyor, uygar toplumun hastalıklarının tamamen farkında olduğunu gösterir. Bu yönüyle güçlü bir reformcu, hatta devrimcidir. Ahlakın egemen olmadığı toplumu tanımamaktadır. Sermaye faizine getirdiği kurallar, kapitalist toplumun hastalık halindeki gelişimine de engeldir. Muhammed'in yapısından ilk elden bu hususlarda Hristiyanlığın ve Yahudiliğin önünde olduğunu yorumlayabiliriz. Kölelik karşıtı eğilimi bilinmektedir. Son derece şefkatli ve azat etme yanlısıdır. Kadın yaklaşımı özgür ve eşitçi olmaktan uzak olmakla birlikte, kadının derin köleliğinden de nefret etmektedir. Birçok eş ve cariyeye sahip olmasından çıkaracağımız sonuç bu iki eğilimi de barındırır. Toplumda mülkiyet ve sınıf farklarını tanıır, ama tam bir sosyal-demokrat gibi aşırı vergilerle tekelleşme ve toplumsal hâkimiyetlerini önlemeye çalışır.

Bu çok kısa özetle Muhammed ve İslam'ın çok ustaca ne dengesiz bir maddi kültürden yana olduğu, ne de salt ideolojik kültür olarak kalmak istediği rahatlıkla belirtilebilir. Bu yönü hem uygarlık güçlerine, hem de diğer ideolojik-kültürel oluşumlara karşı neden güçlendiğini iyice açıklar. Belki de Sümer ve Mısır rahipleri dışında hiçbir toplumsal hareket İslam kadar maddi ve ideolojik kültür birlikteliğini sürdürme ustalığını yakalayamamıştır. Eğer bugün halen radikal veya siyasi İslam'ın güçlenmesinden bahsediyorsak, bu yapısal özelliğini de iyi kavramak zorundayız.

Roma ve Sasani çöküşünden sonra, maddi ve ideolojik kültürdeki gelişme ve dönüşümleri tekrar yorumlamakta yarar vardır.

Dört bin yıllık kölelik sisteminin insanlığın vicdanı, yani ahlakı üzerinde derin tahribatlarla birlikte büyük boşluklar açtığı, son düzenlemesini Roma'nın yaptığı hukuki düzenlemelerin bu boşluğu doldurmadığı zaten çöküşünden bellidir. İnanç dünyasında da büyük boşluk doğduğu açıktır. Dört bin yıldır yine inandırılmak istenen tanrıların hiç de sandıkları gibi olmadıkları açığa çıkmıştı. Putçuluk eski kutsallığını yitirmişti. İddia edilir ki, en iyi Jüpiter heykellerinin bile para etmedikleri bir zamana gelinmişti. Dev maddi yapılar geriye yıkılmış bir insanlık bırakmıştı.

Süreklî savaşlar barışı bir ütopya haline getirmişti. Dönemin tam bir kriz ve kaos hali olduğu söylenebilir. Eski kural ve yaşam biçimleri değerlerini yitirirken, yenileri pek yoktu. Herkes bir kurtuluş mesajını bekler hale gelmişti. Ortam cennet ve cehennem kavramlarını hissettirir nitelikteydi. Merkezde işsiz kalan, bırakılmış olan köle yığınlarıyla çevredeki göçebe kavimlerin hareketleri yoğunlaşmıştı. Tarihi kurtuluşçu mesajın iyi yankı bulacağı ideal bir ortama gelinmişti. Büyük hareketlerin çıkmasının şafak vaktiydi. Bu koşullar altında acil ihtiyaç, günümüz üslubuyla yeni ütopya ve programlardı. Büyük hareketler büyük ütopya ve programların sonucu olabilir. Daha önceki tüm uygarlık tarihi boyunca kurtuluş ütopyaları ve programlarına ihtiyaç duyuluyordu. Zaten içte ve dışta yaşadıkları hareketlerin her zaman bir ütopya ve pratik kurtuluş reçeteleri vardı. Fakat sistem olarak köleciliğin yapısal ve işlevsel krizi bu sefer çok derindi. Yeni kölecilik sistemleriyle yürütülecek konumdan, koşullardan çıkılmıştı.

Böylesi koşullar altında insanlık vicdanıyla birlikte zihniyeti büyük susamışlık içindedir. Sistemi ayakta tutan son maddi yapılar da sürdürülemez bir koma gelince, dünya dinleri (bütün insanlık vicdan ve zihnine hitap eden kurtuluş mesajları) için koşullar tamamlanmış demektir. İçine girilecek çağ yeni bir kölelik olmayacaksa, nasıl birşey olacak sorusu epey merak uyandırıcıdır.

Feodal toplum üzerine çok şey söylenmiştir. Eski kölecilik sisteminin sonrasında geldiği söyleniyor. Ama dayandığı beyliklerin aynı tipte olanları M.Ö. 4000'lere kadar götürülebilir. Şatoları içinse rahatlıkla M.Ö. 2000 yıllarında daha sağlamlarının kurulduğu hatırlatılabilir. Çoğunun etrafındaki köylülük ve hizmetçiler grubu eskiden de her yerde oluşmuştu. İmparatorlukların dağılma durumlarında ya da bir etnisite topluluğu içindeki hiyerarşilerden biri rahatlıkla beyliğini kurabilirdi. Roma ve Sasanilerden sonra kurulan küçük yapıli devletçiklerin eski dönemlerinden pek farkı yoktu. İmparatorluklar bunların azı veya çoğunun birliğinden, federasyon veya konfederasyonlarından başka bir şey değildi. Köyler ve zihniyetleri en azından neolitikin kurumlaştığı M.Ö. 6000 yıllarından pek farklı değildi. Kadın-erkek ilişkilerinde değişen bir şey yoktu. Serf ve senyör ilişkileri en eski dönemlerinden beri bey ve bendelerinin ilişkilerinden farklı değildi. Mülkiyet aynı mülkiyetti. Üretim araçlarında devrimse bir durum yoktu. Yönetimler yapı ve tanrılarından bolca bahsettik. O halde M.S. 5. ve 6. yüzyıllardan sonra oluşan maddi düzenleri yeni bir uygarlık saymak zordur. Nitekim Avrupa'daki kent yapıları yeni bir uygarlık için hiç yeterli değildir. Kurulan im-

paratorluklar övüle övüle söylendiği gibi olmayıp, Roma kalıntılarından başka anlama gelmiyordu.

Doğudakiler için de aynı şeyler söylenebilir. Bunlara kapitalizmden önceki sistemin kalıntıları demek bana daha anlamlı gelmektedir. Kalıntı, yıkılmış bir harabede arta kalan evler veya mahallecikler gibi bir şeydir. En çok olsa olsa eskinin revizyonundan öteye gitmezler. Bununla birlikte kapitalizmden önceki maddi yapılanmaları inkâr etmek gerekir. Kapitalizme geçiş yapılanmaları farklı olabilir. Avrupa'nın özellikle M.S. 10. yüzyıldan sonraki kentleşmeleri kapitalizmi haber verir nitelikteydi. O halde ne 'feodalizm', ne 'karanlık ortaçağ' kavramlarına fazla takılmamak daha öğretici olabilir. Daha doğruya yakın bir yorum, dört bin yıllık maskeli tanrılar ve kullaştırılmış bir toplum sisteminin 'uzun süre' kapsamında çözülmesidir. Neolitik sistem çözülüşleri halen devam etmektedir.

“Bana her zaman 'cennet vaadi' kızgın çöldeki insanın 'vaha' özlemini anımsatır. Karşıtı zaten çölleşmiş yaşamdır. Peygamberler de hitap ettikleri topluluklar için umut dolu günler, gelecekler vaat edebilirler. Cennet gibi gelecek ütopyası yapılan, yeni dünya arayışından başka bir şey değildir. Diğer yandan dünyası dört yandan karartılmış bir idam mahkûmunun veya hiç kurtuluş umudu olmayanların zorunlu inşa edilmiş bir sığınağı olabilir. Saddam'ın idamından önceki Kur'an nüshasıyla ilişkisi hayli öğreticidir. Kur'an, idamlık sürecindeki yaşamların aşırı zihni inşa gücüdür. Hiçbir çare kalmadıktan sonraki halin umut inşasıdır”

Demek istediğim, uzun süreli sistemlerin yıkılış ömürleri de yüz yılları alabilir. Sık sık da revize edilebilirler. Çok sıkıştırılsa, 5. ve 6. yüzyıllar sonrasına geç sistemler denilebilir.

Dinler için esas olan ahlakıtır

Bütün bu hususlar İslamiyet ve Hristiyanlık açısından hangi anlama gelir? Ütopyalarında cennet vaatlerinden geçilmez. Bin yıllık mutluluk düzenlerinden de bahsedilir. Her ütopyada dile getirilen bir kısımdır bu. Bana her zaman 'cennet vaadi' kızgın çöldeki insanın 'vaha' özlemini anımsatır. Karşıtı zaten çölleşmiş yaşamdır. Peygamberler de hitap ettikleri topluluklar için umut dolu günler, gelecek vaat edebilirler. Cennet gibi gelecek ütopyası yapılan, yeni dünya arayışından başka bir şey değildir. Diğer yandan dünyası dört yandan karartılmış bir idam mahkûmunun veya hiç kurtuluş umudu olmayanların zorunlu inşa edilmiş bir sığınağı olabilir. Saddam'ın idamından önceki Kur'an nüshasıyla ilişkisi hayli öğreticidir. Kur'an, idamlık sürecindeki yaşamların aşırı zihni inşa gücüdür. Hiçbir çare kalmadıktan sonraki halin umut inşasıdır. Kölelik koşulları tam bilinmeden, Kutsal Kitapların mesajları doğru yorumlanamaz. İnsanın metafizik karakterini göz ardı etmezsek, cennet, cehennemlisi de dahil, daha pek çok ütopya inşa edilmek durumundadır. İnsan realitesi bunu gerektirir. Aksi halde yaşam kolay kolay yaşanmayacağı gibi, daha iyi, güzel yaşamların önü de açılmaz.

Şu hususu da eklemeliyim: Ölüm korkusunun kendisi de sosyaldir. O da inşa edilmiş ya da ettirilmiştir. Dolayısıyla inşa edilmiş ölüm korkuları yeni sosyal inşalarla ortadan kaldırılabilir. Hatta ölümden belki yaşamın en iyi ve güzel hali çıkarılabilir. Doğadaki ölümler hiçbir zaman insan toplumundaki sosyal ölümler gibi değildir. Sosyal ölümlerin derin acı ve hüznü, doğal ölüm gerçeğine ters düşmesinden ötürüdür. Yoksa ölüm olmazsa yaşam diye bir şey olmazdı. Bu nedenle en de-

ğerli yaşam ölümün bilincine varıldığı yaşamdır. Ya da ölümsüzlüktür.

İslam ve Hristiyanlık ütopyaları kölelikten çıkış için ilgi çekiciydi. Fakat nasıl bir sonucun beklendiği konusunda açıklık yoktu. Cennet gibi bir yaşam denerek geçiştirilir gibiydi. Kurulacak yeni toplum konusunda manastır ve medreselerdeki cemaatleri örnek göstermek biraz anlaşılır kılar.

Medrese, manastır, tarikat ve mezhepler program ve yeni toplum inşa çabalarıdır. Her iki din de yoğunca denemiştir. Halen deniyorlar. İki bin ve bin beş yüz yıldır bu arayışların olması şaşırtmamalıdır. Öte yandan Hristiyan kilise şefleriyle İslam'ın fetih komutanları rahatlıkla revize edilmiş bir geç kölelik sistemi yarattılar. Dikkat edilirse, bu geç kölelik sistemleri fethin konaklamalarıdır. Kalıcı ve tüm toplum için yaşam sistemleri değildir. Bunlara İslam ve Hristiyan uygarlığı demek biraz zorlama olur. Ütopyaların derdi uygarlık yarat-

tadan kaldırmamayacağı için ticaret önlenemezdi. Erkek egemen toplum bırakılamazdı. Ne kadar eleştirilse de, devlet o koşullarda ortadan kaldırılamazdı. Zaten manastır, medrese, tarikat, tasavvufi yaşamlar bu çaresizliklerin sonucudur. Adı geçen kategorilerin bozucu, yozlaştırıcı etkisini görüyorlar ve kurtulmak istiyorlardı. Buldukları çareler marjinal olmaktan öteye gidemiyordu. Bu nedenlerle de yeni bir uygarlığın varlığına ortamı açık bırakıyorlardı.

Bu arada İbrani kabilesinin öyküsüne de bir daha bakmak hayli öğretici olacaktır. Yahudi, ticaret ve para konusunun uzmanıydı. Ayrıca yazarlık güçleri kesindi. Roma ve Pers Sasani dönemlerinde o günün koşullarındaki tüm dünyaya yayılmışlardı. Para ve ticaretin sızıcı gücü müthişti. Maddi uygarlığın ruhu gibiydiler. Daha doğrusu süzülmüş gücüydüler. Yazarlar geçmiş ve gelecekte en iyi haber veren peygamberlerin yerini tutmuştu. Yeni bir uygarlık

sisteminin veya kapitalizmin önkoşullarının başında geliyorlardı. Zaten ütopyalarda da damgaları eksik olmazdı. Din ve tanrı da uzmanlık alanlarıydı.

Hristiyanlık kendi ideolojik kültür çağında tüm Avrupa'yı fethetmişti. Asya'ya sınırlı giriş yapmıştı. Afrika'nın uygarlık izlerinde eksik olmazlardı. İslamlık hızla tüm Arabistan'dan Kuzey Afrika ve Orta Asya'ya kadar fethini sürdürmüştü. Eski uygarlık sistemlerinin tüm yerleri fethedildiği gibi, yeni alanlar da ideolojik kültür imparatorluklarına katılmıştı. Fakat gerçekleşen, uygarlığın genişlemesi değildir. Manevi dünya gelişmesi de diyebiliriz. Zaten Hristiyanlık 'bin yıllık tanrı devleti' derken bu gerçeği kast ediyordu.

Hem Hristiyanlık, hem İslam ütopyalarının bilimsel temelleri çok zayıftır. Ahlaki yönleri gelişkindir. Yunan klasik felsefesinden etkilenmişlerdir. Tekrar canlanmasında rol oynamışlardır. Teolojileri bir nevi Aristo ve Eflatun kaynaklıdır. Bir kısmını da Mısır ve Sümer teolojilerinden almışlardır. Özgürlük ütopyaları için de geri bir konumdalar. Tekrar belirtelim ki, dinler için esas olan ahlakıtır. Teoloji zannedildiği kadar başat konu değildir. Ahlak önemini kaybetmediği için, Hristiyanlık ve Müslümanlıkla benzeri öğretiler önemlerini koruyacaklardır. Özgürlük Sosyolojisi'nde yerleri konusunda değineceğiz.

Ütopyalar her zaman kusursuz değildir. Çoğunlukla amaçları hilafına da hizmet ederler. İslamiyet ve Hristiyanlık ütopyaları biraz da amaçları hilafına kapitalizmin gelişimine epey hizmet ettiler. Ama çok çatıştıkları da bir vakıadır. Kapitalizm bölümünde bu konuya bir kez daha eğileceğiz.

İslam için ek olarak söylenebilecek olan, barbar ve hâkim kabile aristokrasileri için sınırsız ve haksız alan ve kültür gasplarına yol açtığına ilişkindir. Hristiyanları geriletliği çokça söylenir. Bunlar her din için geçerli hususlardır. Kaldı ki, devletleşmiş İslam'la devletleşmiş Hristiyanlığın çatışmasını İslam'la Hristiyanlığın çatışması olarak sunmak gerçeği tam yansıtmaz. Bu çarpışmalar uygarlık kökenli olup, dinlerin kılıf olarak kullanıldığını iyi biliyoruz.

Kürt kültürünü popülerleştirme kültürel soykırım amaçlıdır

“Kürt kültürünün popülerleştirilmesinin değişik nedenleri vardır. Türkiye merkezli planlı saldırıların amacı Kürt kültürünü asimile etmektir. Direniş kültürüne saldırılar, asimilasyonu başarıya götürmek kadar, Kürt halkının son otuz beş yıllık kültürel değişiminin yönünü saptırarak, Kürt halkını özgürlük mücadelesinden koparmayı hedeflemektedir”

Kültür ürünlerinin satılık duruma düşürülmesi en fazla rafine kültür ürünleri olan sanat alanını ayağa düşürmüştür. Sanat, satmak için yapılan bir **zanaat** olmuştur. Günümüzde sanat ürünlerinden bahsetmek zordur. Toplumsal yaşam içinde en güzel insan ürünlerinin toplandığı bu saha, artık en çirkin olanlarına yönelmeye başlamıştır. Tarihte ilk defa çirkin güzele galebe çalmıştır. Sanat ürünün kalıcılığında güzel olma esastır. Bir sanat eserinin arkasında bıraktığı etki güzel demektir. Ancak pazara mal yetiştirme mantığı içindeki popülarlık sanatı bitirmiştir. Popüler kültür içinde sanat kolu en etkili kullanılan alandır. Bundan dolayı bir sanat eseriyle çiklet aynı reyonda yan yana durmaktadır. Amaç satmak olduğundan, nitelik değil gösteriş öne çıkmaktadır. Göze ve kulağa hitap etmek satışı artırmada en etkili bir yöntem olduğu için, biçim en önemli konu olmuş, içerik ve kalıcılık çok önemsiz duruma getirilmiştir.

Kültürü popülerleştirmek, sadece kültür-sanat ürünlerini özerine ters biçimde kullanmak değildir. Bu durum kendisiyle birlikte hiçbir tepki vermeden her türlü derde dayanacak bir birey ve toplumsal yapıya yol açmaktadır. Popüler olma sevdası herkesi sarınca, popüler olmak için belirlenmiş kalıplara uygun davranmak gerekecektir. Bu kalıplara uymak da bir yere kadar popüler olmaktadır. Saç kesme biçiminden tercih edilen yemek ve içecek markalarına, beğenilen sanat ve sanatçılara kadar popüler olma sevdasındaki bireyin popülarlık tercihi, popülarlıktan kazananlarca hazırlanmış bir listesi vardır. Popüler kültürde neyin popüler olduğu çok iyi ve amaçlı hazırlanmış popülarlıklara söylenebilir. Neyin popüler olduğuna birey veya toplum karar veremez. Çünkü bunlar satılan malın sahibi değildir. Bu kararı popüler olandan ekonomik ve siyasi olarak kazananlar karar verirler. Popüler kültür toplumsal alanda kolay yönetilir bir durum yaratır.

Kültür ve sanat değerlerinin popüler kültür adı altında satılığa çıkarılması, bu alanın karakteristik özelliğinden dolayı, toplumsal yaşamın her tarafını etkisi altına almaktadır. Her şeyin en popülerleri kültürün popülerleştirilmesiyle ilişkilidir. En popüler olmak temelinde iş yapmak, bir kimlik yaratmak, kapitalist dille ‘marka olmak’ geçer akçe olur. Bunun kültür ve kimlik ilişkisinden kaynaklandığı bilinmelidir. Her çağın kültürü bir kimlik yaratır. Kapitalizmde de bu kimlik popülarlıktır. Bu kimlik, popüler kadın ve popüler adam ile başlar, popüler çiklet markasıyla devam eder. Ancak unutulmaması gereken şey, popülarlıktan kast edilenin en çok satan veya satmaya vesile olan olduğudur ya da en çok satmaya katılan olduğu gerçeğidir. Kültür ürünlerinin satılmak amaçlı hazırlanıp piyasaya sunulması kültürün popülerleştirilmesi demektir.

Kültürün popülerleştirilmesi demek, toplumsal yaşama ve bin yılların ortaya çıkardığı kutsal değerlere yapılan en büyük saldırı demektir. Bu saldırının startı kapitalist sistemce verilmiştir. Bu saldırıya uğramayan toplum ve değerleri kalmamıştır. Son yıllarda bu saldırının Kürt kültür değerlerine de yöneldiğine tanık olmaktadır. Kürt kültürünün popülerleştirilmesinin değişik nedenleri vardır. Türkiye merkezli planlı saldırıların amacı Kürt kültürünü asimile etmektir. Direniş kültürüne saldırılar, asimilasyonu başarıya götürmek kadar, Kürt halkının son otuz beş yıllık kültürel değişiminin yönünü saptırarak, Kürt halkını özgürlük mücadelesinden koparmayı hedeflemektedir. Kürt halkı uyanışı demokratik ulusallaşmayı geliştirdiği için, kimi Kürt kimlikli sanatçılar ve diğer bazı kesimler bu gelişmenin yarattığı talebi popüler tarzda kullanmak istemektedir. Tev-Çand kurumlarındaki kimi sanatçıların da popüler olan yaklaşımları vardır. Bu kapsamdaki sanatçılar, kimliklerinin bir gereği olarak özgürlük değerlerini sanatsal olarak değerlendirmek isterken, bir bütün ola-

rak sanat ürünlerine ve yaşamlarına bakıldığında, eleştirilmesi gereken tutum ve davranışlarının olduğu görülür.

Kürt kültürünü içeriğinden boşaltıp piyasaya sürmenin en sistematik yapıldığı yer, hiç tartışmaya mahal bırakmayacak biçimde Güney Kürdistan’da yapılmaktadır. Bu da Güney Kürdistan’da yaşayan Kürtleri Kürdistan’ın diğer parçalarından kopartarak, BOP (Büyük Ortadoğu Projesi) kapsamında yürütülen siyasal projeye katma amaçlıdır. Bu kültür politikası ile Güney Kürdistan’da farklı bir yerel siyasetin gelişmesine zemin olacak bir Kürtlük amaçlanmaktadır.

Kürt kültürünün uzun yıllar yaşadığı baskı ve asimilasyon, bir halk olarak Kürtlerin gelişimini gerilettiler. 20. yüzyılda Kürdistan’ın dörde bölünmesiyle temel ulusal değerlerimizin ortak bir üslup kazanması da engellendi. Bu durum Kürtler arasında ruhsal uzaklaşmaya neden oldu. Kürdistan parçaları içinde yaşanan kültürel zenginliğin birbirini güçlendirerek daha zengin bir kültüre dönüşmemesi için, egemen devletlerin geliştirdikleri yoğun yabancılaştırıcı politikalar, Kürtlerin kendi değerlerini sahiplenme bilincini olumsuz etkilemiştir. Kürdistan halk kültürüne popüler saldırı daha çok bu durumdan güç almaktadır. Kültüre sahiplik etmemenin en derin olduğu yerin sürekli yenilgi ve ihanetin yaşandığı alan olan Güney Kürdistan olması, popüler kültürün en çok bu alanda yaygınlaşmasına olanak sunuyordu. Bu ‘yoldan çıkma’nın ne kadar etkili yürütüldüğünü Güney merkezli yayın yapan televizyonları izleyerek anlamak mümkündür. Özellikle müzik bu yoldan çıkmaya öncülük ediyor. Bunu fırsat bilen Kuzey Kürdistanlı bazı sanatçılarla Kuzey Kürdistanlı şaibeli kimi kişilerin buraya dadandığını belirtmek gerekir. İnkârcı bir saldırı altında olduğundan, Kürt kültürüne yönelik popüler kültür saldırıların arkasında başta Türkiye Devleti olmak üzere egemen devletlerin olduğunu kestirmek zor de-

ğildir. Bunun için Kürt kültürüne pazarda satma tarzındaki yaklaşım sadece para kazanma yaklaşımı değildir; sömürgeci asimilasyon ve yok etme amaçlıdır. Bunun karşısında durmak başta siyasetçiler, aydın ve sanatçılar olmak üzere her Kürt insanının temel görevidir.

Kültür insanın yaşamıdır, dedik. İnsan nasıl yaşamış, nasıl yaşıyor, nasıl yaşmalıdır? Bütün bunlarla mukayese edildiğinde, en büyük kültürsüzlüğün günümüzde yaşandığı ortaya çıkmış olur. Hiçbir dönemde günümüzde yaşandığı kadar ciddi toplumsal sorunlar yaşanmamıştır. Hiçbir dönemde bu kadar insan öldürülmemiş, hiçbir tarihsel dönemde insanlar açık tehdidiyle bu kadar karşı karşıya kalmamıştır. Hiçbir dönemde bu kadar adaletsizlikler yaşanmamıştır. Hiç kimse feodal dönemde insanların sistemin adaletsizliğinden, aklıktan öldüğüne tanık değildir; özellikle soykırım temelinde ve aklıktan ölümün yaşandığına tanık değildir. Belki bazı istisnalar yaşanmıştır. Ama günümüzde her gün binlerce insan kapitalizmin çıkar politikalarından dolayı aklıktan ölüyor. İşsiz kalıyor.

Hiçbir dönemde insanlar bu kadar teknik araç geliştirememişlerdir. İşin ilginç tarafı da budur zaten. Bugün dünyayı cennete çevirecek imkânlar vardır. Hem dünyayı cennete çevirecek her imkânla sahip olacaksınız, hem de kölecilerden çok daha fazla kötülük yapacaksınız! Hastalıkların çaresini bulacaksınız, ama binlerce insan hastalıktan ölecek! Açlık sorununu giderecek imkânlarla sahip olacaksınız, ama her gün insanlar aklıktan ölecek. Toplumsal sorunları diyalogla çözümlenecek bilgi kapasitesi, iletişim olanağı ve diyalog ortamı olacak, ama sorunları çözmek adına binlerce insanı katledeceksin! Herkesin kendisini bir şekilde ifade edebileceği imkânlarla sahip olmuşken, insanların dilini yasaklayacaksınız, kültürünü yok edeceksin! Bütün bu çelişkiler neyle izah edilecek? Ne feodalizmde ne de kölecilikte böyle bir şeye rastlanabilir. Özellikle Kürt Halk Önderi Sayın Abdullah Öcalan savunmasında, *“Atom bombasını insanlık nasıl izah edecek?”* diye soruyor. Sistem Birinci Dünya Savaşı’nı, İkinci Dünya Savaşı’nı neyle izah edecek? Bölgesel katliamları neyle izah edecek? İnsan, atom bombasını birbirinin kafasında patlatmak için mi bilim ve tekniği geliştiriyor? Uçakları bir yeri bombalamak için mi yapmalıdır insan? Kimya, biyokimya ve fiziği insanlar birbirlerini öldürsünler diye mi, yoksa sorunları azaltmak için mi geliştirmelidir?

Bireycilik kültürsüzlüktür

Tabii bu noktada işin içerisine ahlak giriyor. Bu kendi başına bir konudur. Ahlaksızlık için gerekli insan duruşu bireyciliktir. Nasıl ki tanrı inancı için mümin gerekliyse ahlaksız bir yaşamın yaşamdan sayılması için bencilik bireycilik kaçınılmaz olmaktadır. Bireycilik, kültürsüzlüktür. Bir insan sadece kendisini düşünürse kültürsüzdür; istediği kadar çok şey bilsin, yine de öyledir. Zaten günümüzde kavramlar çok saptırıldığı için, biri çok şey biliyorsa kültürlüdür deniliyor. Onun için biz dedik ya, biri çok şey biliyor, ama pratiği yoktur, eksiktir. Çok çalışıyor, ama ifade edemiyor, eksiktir. Yapıyor, ama paylaşmıyor, eksiktir. Hayır, insanda bu öyle olmaz. Özellikle PKK kültürünü ve ahlakını değerlendirdiğimizde, bütünlüklü bir insan tanımlamasının toplum için neden esas alındığını, bunun neden gerektiğini biraz daha tartışacağız. **Komple** bir varlıktır insan. Bütün yaratımları temelinde değerlendirilirse insan tanımlanır. Örneğin biz Kürt’üz, ama

dilimizi bilmiyoruz; öyle Kürt olmaz. Kürtse dilini bilecektir. Kültür en çok dilin içinde vardır. Kürtün, ama kültürel değerlerini bilmiyorsun, onlardan kaçırıyorsun. Böyle Kürt olmaz. O zaman sen Kürt değilsin, Kürtlüğün tartışılabilir. Çünkü kimlik kazandıran şeyler vardır. Onlar kesinlikle olmak zorundadır.

Doğanın bir özelliği de tekdüzeliği kabul etmemesidir. Düşmanlar “Kürt yoktur” derken, zorumuza gitse de, bunun bizden kaynaklanan bazı gerekçeleri vardır. Kürtlükten kaçacaksın, yurtsever olmayacaksın, ülkeni boşaltacaksın, mücadeleye katılmayacaksın, mücadeleye güç vermeyeceksin, dilini, tarihini ve sanatını bilmeyeceksin, manevi değerlerini tanımayacaksın! Düşmana “Kürt yoktur” dedirten bir durumun da bunlar olduğunu tüm Kürtler bilmek durumundadır. Kürt’üm, ama Kürtçe bilmiyorum! Peki, bu ne biçim iş? Nihayetinde fiziki yapımızın Farslarla, Araplarla, Türklerle çok ciddi bir farkı yoktur. Ben kendimi ancak benliğimi ifade eden şeylerle ifade edebilirim. Onlar olmadıktan sonra ben yokum demektir. Buna da çok fazla gücünmemek gerekir; tanımlamalar, kavramlar bu açıdan çok önemlidir. Bu açıdan Kürtlerin kültürlü mü, yoksa kültürsüz mü oldukları artık kendilerine kalmış bir şeydir. Tarihimiz halk kültürü açısından zengindir. Ama bizler bugünün temsilcileri olarak kültürsüz olabiliriz. Yani bize kimlik ve kişilik kazandıran tarihimizi ve kültür değerlerimizi bilmiyor, bu değerlerin özelliklerine göre yaşamıyor olabiliriz. Örneğin bu konuda Avrupa ve metropollerdeki insanlarımızı değerlendirmek gerekir. Böyle bir sorun güncellik açısından değerlendirilebilir. Bu durum Kürdistan gerçeğinde zoraki asimilasyondur.

Toplumsal yaşam için ahlak gerekir

Neden kültürle ahlak olgusunu iç içe ele alıyoruz? Neden böyle bir ihtiyaç duyduk? Bu konu da bizim için önemlidir. Özellikle Kürt Halk Önderi Sayın Abdullah Öcalan ahlak konusunda savunmalarında tanımlamalarda bulunuyor. Biz de bu tanımlamaları esas alacağız. Kültür derken aslında toplumun kendisinden bahsettik, insanın kimliğinden bahsettik. İnsanın doğa üzerinde kendi yaratımlarından hareketle kendisini tanımladığından, ikinci bir doğa yarattığından, bunu da her aşamada ve her süreçte derinleştiren bir varlık olduğundan bahsettik. Onun için insan nedir sorusu sorulurken, insanın kültürel bir varlık olduğunu söyleyerek de bu soruya cevap verilebilir, dedik. İnsanlar neden bir aradalar? Bu soruya “İnsan ancak toplumsallaşarak var olabilir” cevabını veriyoruz. Özellikle Kürt Halk Önderi Sayın Abdullah Öcalan buna **Bir Halkı Savunmak** kitabındaki çözümlemelerinde köklü değerlendirmelerle açıklık getirdi. Fakat bir arada oluşun sadece fiziki bir arada var oluş olmadığını biliyoruz. İnsanların bir toplum olarak bir arada oluşlarını sağlayacak şekilde, kendi içinde zayıf düşebilecek grup ve üyelerini yok etmeden, kendilerinden bir parça olduğu bilinci ve hissinden hareketle onları da kendi içlerinde bir şekilde yaşama katmaları, bunun için duyguları ve düşüncelerinde gerekli donanımı sağlamaları gerekiyor. Bu da insanların birbirlerine yaklaşımlarının manevi olarak diğer canlılardan daha farklı olmasını gerektirmiştir.

İnsanın kendisi için düşündüğü şeyleri diğer insanlar için de düşünmesi, diğer insanların da yaşama arzusunu düşünebileceğinin bilincine varması gerekecektir. “Her insan grubunun özgür

olma, bir toprakta kendi dili ve kültürü ile yaşama gibi daha birçok toplumsal değerle yaşama hakkı vardır" bilincinin insanda şekil bulması gerekir. Herhangi bir ihtiyacını giderirken bunu tek başına gideremeyeceği, kendisi gibi diğer insanların da böyle yaşayabileceği duygusu ve düşüncesine sahip olması gerekecektir. Böyle olmalı ki, toplum dediğimiz olgu bir kütleden farklı bir şey olabilsin; bir yığın olmaktan farklı bir şey olabilsin. Güçlü tarafını geliştirirken, aynı zamanda zayıf düşebilecek taraflarını bir şekilde tamamlayabilsin. Ahlak olgusu daha çok bu noktalarda devreye giriyor. Özellikle Kürt Halk Önderi Sayın Abdullah Öcalan ahlaki toplumun vicdanı olarak tanımlıyor. Bir anlamda toplumu bir arada tutan örgü ve o örgüyü güçlendirecek **değerler bütünselliğini** ahlak olarak tanımlıyor.

Ahlak için öncelikle inanç gerekir

Bunun biraz daha somut anlaşılması için şöyle de ifade edebiliriz: Nasıl ki insanın organları arasında iş ve işleyiş itibariyle farklılıklar varsa, her organın iş yapabilmesi için de oksijene, besine ve kana ihtiyacı varsa ve bunlar da damarlar temelinde birbirlerine aktarılıyorsa, ahlak da toplum içerisinde böyle bir rol oynuyor. Her organın iş yapabilmesi için, diğer organdan ihtiyaç duyduğu şeyleri alması gerekiyor. Toplum içerisinde ahlak böyle bir bütünsellik sağlıyor. Bir anlamda ahlak toplumun çimentosu ya da harcı oluyor. Nasıl ki bir duvar yapıldığında taş üzerine taş, kerpiç üzerine kerpiç konulduğunda sağlamlaşması için harca, yapıştırıcı bir şeye ihtiyaç varsa, insanların da bir fiziki bütünsellikten çıkıp duygusal, düşünsel, yaratıcı bir olguya dönüşmesini sağlayacak o **harça**, o yapıştırıcı şey olan ahlaka ihtiyaç vardır. Ahlak olmazsa, insanlar vahşi olur. Herkes kendi başına ne bilirse, ne yaparsa, ne alırsa onu esas alır. Böyle olursa zaten toplum olmaz. Sürü olur, kurt kanunu hâkim olur.

Ahlakilik açısından bilgiden, bilinçten, tasarıdan öte gerekli olan temel şart **inanç** olgusudur. Bu anlamda ahlaki olabilmek için insanların önce bir şeylere inanması gerekir. Bilgi erdem yaratabilir, kültür erdem yaratabilir, çok zengin değerler ve ürünler ortaya çıkarabilir. Ama bilgi, kültür, zengin ürün, değerler ortaya çıkarmak, yaratmak insanın ahlaklı olduğu anlamına gelmez. Çok şey bilebilirsin, ama ahlaklı olmayabilirsin. Maddi olarak çok zengin olabilirsin, ama ahlaklı olmayabilirsin. Birçok toplumsal sorunu giderebilecek araçlar ve ürünlere sahip olabilirsin, ama ahlaklı olmayabilirsin. Dolayısıyla biz ahlaki kültür içinde değerlendirirken merkezine, temeline toplumsal inancı koyuyoruz. Yani ahlak için önce inanç gerekiyor.

Tabii burada şunu vurgulamalıyız: İnanç derken bugün anladığımız biçimde bir din inancından, bir tanrı inancından bahsetmiyoruz. Bahsedilen inanç olgusunun ne olduğunu Kürt Halk Önderi Sayın Abdullah Öcalan'dan **Bir Halkı Savunmak** eserinde vurguladığı şu alıntıyı yapalım:

"Klan bilincinin sembolü totemdir. Totem belki de ilk soyut kavramlaştırma düzenidir. Totem dini olarak da değerlendirilen bu düzen ilk kutsalılığı, tabu sistemini de oluşturmaktadır. Klan totemin simgesel değerinde kendini kut-samaktadır. İlk ahlak kavramına da bu yoldan ulaşmaktadır. Çok iyi bilincindedir ki, klan topluluğu olmazsa yaşam sürdürülemez. O halde toplumsal varlıkları kutsaldır ve en yüce değer olarak sembolleştirilip tapınılmalıdır. Din inancının gücü de bu kaynaktan gelmektedir. Din ilk toplumsal bilinç formu oluyor. Ahlakla

bütünlüklüdür. Bilinçten giderek katı bir inanca dönüşüyor. Artık toplum bilinci din formunun geliştirilmesi biçiminde olacaktır. Din bu özelliğiyle toplumun ilk temel hafızası, köklü geleneği ve ahlakın kaynağıdır. Klan toplumu pratiğiyle ne kadar bilinç geliştirse bunu hep toteme, dolayısıyla kendi yeteneğine bağlamış oluyor. Simgesel olarak totem gerçeğinde ise, insan topluluğunun giderek başarılı olması sürekli kutsamayı da beraberinde getiriyor. Kutsama kut-salın, kutsallık ise toplumun gücü oluyor."

Bahsedilen inanç insanın ilk toplumsal gücünün farkına varmasıdır. Din bu düşüncenin katı kurallara bağlanmasıdır. Yani ilk inanç ile vurguladığımız şey, insanın kendisine, bir bitkiye, bir hayvana, yanı başındaki bir insana inancı, ona güven getirmesi gibi olgulardır. Bu varlıklar da toplumsal yaşama olan katkılarından hareketle seçiliyorlar. Zaten inanç temelinde ilk şekillenmenin bu temelde geliştiği tespitlidir. Kültür olarak yarattığı değerler insanın kimliğini ifade ediyorsa, bütün bunları bir harç gibi bir arada tutan olgu insanın ahlaki örgüsüdür. Yani ahlakilik olmazsa, insan kendisine ve yaptıklarına inanmazsa, orada toplumsal yaşam gelişmez. Çünkü yaptığına güvenmez ve bağlılık göstermezse, insan yaşamının bir anlamı olmaz. Yaptığına karşı inançsızlık, güvensizlik ve değer vermeme olursa, yaptığına bağlanma olmazsa, toplumsal değerler kalıcılışmaz. Bu durumda birikim sağlanmaz. Günübürlük bir yaşam ortaya çıkar. Ama biz toplumdan, kültürleşmeden bahsederken, kalıcılıktan ve değişmeyen değerlerden bahsettik. İşte ahlak bu anlamda insanlarda kalıcılışmayı ve toplumsal olgunun bir arada tutulmasını sağlayan en temel insan özelliğidir; insanlık değeridir.

Kürt Halk Önderi Sayın Abdullah Öcalan *"İlk düşünce, ilk bilme, bilinçlenme formu inançtır"* dedi. İnsan aklı ilk olarak inanç biçiminde düşünüyor. Bu da insan davranışları, topluma katılımları ve diğer insanlara yaklaşımlarının ilk sürecinin tümüyle ahlaki olmasına yol açıyor. Çünkü çevresinde olup bitenleri inançla algılıyor. Bilmiyor, inaniyor. Dolayısıyla bugün zihniyet olarak ele aldığımız bütün düşünce kalıpları, bütün düşünsel süreçler kökenini insanların ahlaki yapısından alıyor. Yani o ilk inanç formu üzerinden geliyor. Nedeni de şudur: Dediğimiz gibi, inanç ve ahlak olmazsa toplum bir arada olmaz. Çünkü bu değerler toplumun harcıdır, vicdanıdır. Günümüzde de kötü insanların vicdansız, kötü davranışlar sergileyen insanların ahlaksız biçiminde tanımlanmasının nedeni budur. Nasıl ki insana kültürel bir varlıktır demek bir tanımlama biçimiyse, aynı zamanda insana ahlaki bir varlıktır demek de bir tanımlamadır. Çünkü ahlak olgusu da direkt insanla bağlantılıdır; toplumsal yaşamın gelişmesiyle birlikte başlayan, süreçle değişen ve derinleşen bir manevi olgudur.

Ahlakın insan yaşamı içerisindeki yerini anlayabilmek için kesinlikle günümüzdeki modernist paradigma denilen kapitalist düşünce kalıplarının çok dışında düşünmek gerekiyor. Din düşüncesiyle, köleci yaşam değerleriyle bir noktaya kadar ahlak tanımlanabilir. Ama modernist paradigmayla ahlak kesinlikle tanımlanamaz. Toplum ve ahlak ya da yaşam ve ahlak, toplumun vicdanı olarak ahlak, inanç olarak ahlak olgularının günümüzün düşünceleriyle izahı kesinlikle mümkün değildir. Çünkü günümüzün temel sorunlarından bir tanesi de ahlakiliğin olmamasıdır. Bunu belirtirken, hemen şunu de eklemek gerekiyor: Özellikle günümüzde ahlakiliği savunmak, ahlaki olmak, topluma tekrardan bir ahlak dayatmasında bulunmak **devrimcilik** gerektirir.

O yüzden de günümüzde devrimcileşebilmek, toplumsal kaosu aşabilmek, günümüzdeki imkânları insanların hizmetinde kullanabilmek için öncelikle gerekli olan ilk şey ahlak sahibi olmaktır.

Ahlakın ilk biçimi toplumu inşa etme ahlakıdır

Tabii süreçle diğer tüm insani değerler gibi ahlak da saptırılıyor, değişime uğratılıyor. Nasıl ki komünal demokratik yaşam süreç içinde devletçi toplum biçiminde saptırılıp dönüştürülüyor ve bu da toplumsal sorunlara neden oluyorsa, aynı şekilde ahlak da saptırılıyor. "Ahlaktaki 'iyi'-kötü' ayrımı uygar toplumdaki temel sosyal bölünmeyle bağlantılıdır. Çıkar grupları arasındaki mesafeyi bir yönüyle açıklar. Genelde ise, iyi ve kötü toplum ayrımını ifade eder. Özü toplumbuculuktur. Topluma bağlılık iyi ahlakı ifade ederken, toplumdan uzaklık, onun değerleriyle çelişme kötülüğü ifade eder. Toplumsal kuruluş başlangıçtan itibaren ahlaki karakterlidir. Yani düzenleniş kurallarına gönüllü ve kutsallık temelinde bağlanır. Toplumun 'ilk anayasası' ahlak kurallarıdır. Toplumun özünde ahlak vardır. Ahlaki temelini yitiren toplum dağılmaktan kurtulamaz.

"Hiyerarşi ve siyasi erkin devlet olarak kurumlaşması, ahlaki topluma ilk darbeyi indirir. Sınıf bölünmesi ahlaki bölünmenin de temelini hazırlar. Ahlaki problem böyle başlar. Siyasi elit bu problemi hukukla çözmeye çalışırken, rahipler dinselleştirerek yanıt bulmaya çalışırlar. Hem hukuk hem din bu açıdan ahlaki kaynak olarak alır. Nasıl ki siyasetin, siyasi gücün kalıcı kurallı ve kurumlu mekanizmaları hukuku teşkil ediyorsa, din inşacıları da aynı işlevi ahlak kaynaklı kalıcı kurallı ve kurumlu başka bir inşayla, yani dinle ahlaki krizi çözmek isterler. Aralarındaki fark hukukun yaptırım gücünün olması, dinin ise bu niteliği olmayıp vicdan ve tanrı korkusunu esas almasıdır." (Abdullah Öcalan)

Egemen devletçi sitemlerin kendi mekanizmalarının işlevselliğine göre ahlaki ele almaları tüm kötülüklerin kaynağıdır. Her devletçi toplum biçimi ayrı bir tarzla kendi ahlak anlayışını hâkim hale getiriyor. Sistemlerin egemenliği aynı zamanda ahlaki egemenlikleri anlamına gelir. Bu sapmayla birlikte insan kendi çevresine, ürünlerine ve emeğine yabancılaştırılarak, bu değerlere el konulup köleci toplumda ziggurata, rahibe ve tanrılara bağlanıyor. İlk kural olarak *"Ne kadar çok ahlakiysen, o kadar çok insan olursun"* ilkesi, bir yaşam kanunu olarak, devletçi toplumda egemenlere hizmet biçiminde devlete bağlanıyor. İlk dönemlerde özellikle komünal toplum açısından değerlendirildiğinde, insanlar arasında ahlakilik noktasında bir **yarış** vardır denilebilir. Bu dönemde kişi ne kadar çok çalışır, komünal ve paylaşımcı olursa, toplum içerisinde en iyi insanın o olduğu düşüncesi temel düşüncedir. Çünkü toplumun ahlakı bunun üzerine oturmuştur. Bu, insanların topluma muthiş bir şekilde bağlanmasını getiriyor.

Toplumsallığın ilk süreçlerinde ahlakın bu denli esas olması, insanların birbirlerine sıkı sıkıya bağlanarak yaşayabileceklerine olan inancın fark ediliyor olmasındandır. Böylece insan olmanın temel bir özelliği de çok doğal olarak yaşamda yer edinmiş oluyor. İnsan böyle öğrendiği için, bu ilke yaşamın temel bir ilkesi oluyor. Zihniyete böyle oturmuş bu gerçeklik devletçi topluma geçişle birlikte saptırılıyor. Bu temel mantalite şöyle değiştiriliyor: *"Rahibe, ziggurata, çamurdan yapılmış o putlara ne kadar çok hizmet edersen, rahiplerin mitolojik söylencelerine ne kadar çok inanırsan o kadar iyi bir insansın"* kuralı insanlara kabul ettiriliyor.

Ahlak, insanın toplumun bir üyesi olarak yaşamasını sağlayan duygu ve vicdandır. Ahlakın ilk biçimi toplumu inşa etme ahlakıdır. İkinci aşamada ahlakilik toplumu devlete bağlayarak egemenlere hizmet etmesi için ele alınıyor. Egemeni büyütmenin aracı haline getiriliyor. Kölecilikte en iyi köle olmada başlangıçta bir yarış vardır. Feodalizmde de en iyi kul olmak övgü konusudur. Kapitalizmde işçi olmada bir yarış vardır. Kölecilikte kişi rahibe, ziggurata ne kadar iyi hizmet ederse, köleci toplumda o kadar iyi bir insandır. Köleci devletin, köleci yaşamın öngördüğü emek ve ilişki tarzını ne kadar çok derinleştirirse, onun için ne kadar çok mücadele ederse, toplumun o kadar güçlü bir üyesiymiş mantığı egemen kılınır.

Tek tanrılı dinlerde de, insan tek tanrılı dinlerin emirlerine göre ne kadar kuralcı bir yaşamı yaşar, geliştirir, yayar ve insanlara kabul ettirirse, o kadar iyi bir mümin olmuş olur. Dinlerin kuralları vardır. Nasıl konuşacağı, nasıl oturup kalkacağı, nasıl giyineceği gibi yaşamda insanın düşüncesini yansıtan davranış ölçüleri belirlenmiştir. Örneğin son dönemlerde Türkiye'de yapılan türban tartışması, dini kültürün kapitalist kültürle bir mücadelesidir. Müslüman kadın başını örtmek durumundadır. Türban İslam kültürünün bir gereği olarak sunulur. Kapitalist modern yaşamda da kadın özellikle dekolte kıyafetler giymesi yönünde eğitilmiştir. Aynı biçim erkek kıyafetlerinde de izlenebilir. Güncel bir durum olduğu için bu örnekleri verdik. Bu, yaşamın her alanında görülen bir kültür çatışmasıdır. Günümüzde özgürlük ve demokrasi değerlerinin insanlığın vazgeçilmezleri olmasından dolayı bu çatışma bu jargonla ifade ediliyor. Özünde bu çatışma dini kültürle modernist kapitalist kültürün çatışmasıdır; iki devletçi sistemin çıkar ve iktidar çatışmasıdır.

Her emek diğer insanlar içindir

İnsanın yaptığı her işte komünal bir öz vardır. Çünkü her iş aslında **başkaları** için yapılır. Hiçbir emekte tek bir bireye hizmet etme özelliği yoktur. Her emek diğer insanlar içindir, diğer insanlara hizmet içindir. Bu, var oluşun temel özü ve temel ilkesidir. İnsan kendisi için bir şey yapmaz. "Ben kendim için bir şey yapıyorum" diye bir durum yoktur. "Ben kendim için yapıyorum" dendiği noktada bile, birey özünde toplum içinde kendini kabullendirmek için emek veriyor. Bu bir kuraldır. Kimse bunun dışına çıkamaz. Bu öyle bir ilkedir ki, insan kötü bir şey yaptığında bile, o kötülüğü başkalarına zarar vermek için yapıyor. Bu çalışma ahlakı, iş ahlakıdır; insan emeğinin içerisinde gizlidir. Elbiseyi kendin için alıyorsun, ama özünde çıplaklığın yüzünden toplumda yadırganmamak için giyiyorsun. Kendini hastalıktan korumalısın ki çalışabilesin; çalışıp karnını doyurasın, aileni doyurasın, diğer insanlar tarafından dışlanmayasın. Oluşumun özünde bu vardır. Egemen sistemler bu ahlaki saptırmış, bu özü kendine bağlamıştır. Oysa insanın yaptığı her işte, sarf ettiği emeğinin özünde var olan, toplumsal bir varlık olduğumuz için **komünalliktir**. İnsan toplumsal bir varlık ise, yaptığı her şeyin toplumsal bir karakter taşıması gereklidir. Çünkü toplum yaptığı iş temelinde var olan bir varlıktır. Bu, iş ve emek ahlakıdır. Ama egemenler bunu almış kendi sistemlerine bağlamışlardır.

Onun için egemen sisteme göre ahlak kendilerine hizmet etmedir. Ne kadar sorgusuz sualsiz kendilerine hizmet edersen, yaptıkların topluma değil de egemenlere kazanç sağlarsa, o kadar iyi ve ahlaki bir insan oluyorsun. Ama bu sapma derinleştikçe şöyle bir şey

geliyor: İnsan çalıştığı halde karnını bile doyuramıyor, yaşayamıyor. Örneğin köle hiçbir kaygıya kapılmadan hizmet ettiği halde, bir insan olarak yaşayabilecek bir durumu yakalayamıyor, böylesi bir durumu ortaya çıkaramıyor. Kuldur, Allah'a sonuna kadar hizmet ettiği halde, dini bir kavram kullanırsak, doğadaki nimetlerden bir insan gibi faydalanamıyor. İşçidir, saatlerce çalışıyor, ama mevcut koşullar içerisinde kabul edilebilir bir yaşamı bir türlü tutturamıyor. Neden? Çünkü ahlakta bir bozulma vardır. Çalışıyor, ama birileri için çalışıyor. Çalışıyor, ama yarattığı üründen birileri faydalaniyor. Faydalanan, egemen sınıf ve egemen sistemdir. Her şeye rağmen insan toplum için çalışıyor, ama bu toplum egemen toplumdur. Toplumun bütünü içinde bu egemenler çok az bir kesimi oluşturur; bunlar bir avuç kadar olan egemenlerdir.

İnsanlar tekniği geliştirdikleri ve imkânlar ortaya çıkarttıkları halde, çalışma kabiliyeti çok düşmüştür. Bugün çalışkanlık değil, tembellik geçer akçe olmuştur. Beleş yaşamak akıllı olmanın, işini bilmenin ölçüsü olmuştur. Yine imkânlardan ötürü bütün insanların bir şekilde çalışmaya sevk edilmeleri olanak dahilindeyken, işsizlik toplumda temel sorundur. İş ve emek insanlaşmayı sağlayan kültürel değerlerdir. Çalışmak, emek sarf etmek insan olmanın bir gereğidir. İşsizlik, toplumsallığını yitirmek, insan olma yolundan ayrılmak, yolunu kaybetmek ve bu yol yürüyüşünde arkada kalmaktır. Tekniğin yaratmış olduğu imkânlarla az bir sürede çok zengin ürünler ortaya çıkartmak mümkünken, bir türlü toplumsal sorunlar çözilemiyor. Açlık ve barınma sorunu ortadan kaldırılamıyor. Sağlık sorunları çözilemiyor.

Kuşkusuz toplumun bütün sorunları ortadan kaldırabilir gibi bir iddiamız yoktur. Ama mevcut düzeyde yaşanan sorunların da kapitalist ahlaksızlıkla bağı vardır. Her değerın parayla alınıp satıldığı, bunun hâkim kültür olduğu bir sistem içinde başka bir sonucun ortaya çıkacağını beklemek safıktır. Çünkü değerın değer ölçüsü paradır. Örneğin hastasın, iyileşmek ve yaşamak canlı olduğun için hakkındır, ama paran varsa bu hakkı kullanabilirsin. En çok değer atfedilen, en çok satılandır. En güzel olan, en çok satılandır. Değerde ölçü satmaktır. Satmak ve satıştan para elde etmek, kapitalist kültürün mayasıdır. Tüm üretim alanlarında yaşanan sorunların nedeni bu satma kültürüdür. Ancak insan bu düzeyde sorun yaşayacak kadar da çaresiz değildir.

Ahlak toplumun vicdanıdır

Bugünün dünyasında adamın biri bir haftalık uzay gezisi için yirmi milyon Dolar harcar; buna karşılık Afrika'daki çocuklar açlıktan ölü, Kürdistan'daki çocuklar çöplükten ekmek toplar. Birileri her hafta süt banyosu yapar, birileri ömrü boyunca süt görmez. Birileri kendi evinin içindeki oda sayısını bilmez, birileri başını altına sokabileceği naylon çadır bile bulamaz. Birileri zevk için yer yutar, birileri ekmek bulamaz. Mağazalar ve marketler doludur, ama kullanılmaz. Ürün yaratılır, bozulur, çöplere atılır ya da fiyatını arttırmak için götürülüp denize dökülür. Ama milyonlarca insan da yaşamı boyunca o besinleri görmeyi ve yemeyi bir yana bırakın, ismini bile bilmez.

Bugünün kültürü bilim ve bilimsellikten en çok söz eden kültürdür. Yine demokrasi, insan hakları, özgürlükler gibi erdemleri çokça dillendirmektedir. Fakat yaşanan yığınca kültürsüzlük olduğunu herkes bilmektedir. Bizim paradigmamız ve insan tanımlamamıza

göre, bu sorunların bir izahı vardır. Bu da bizim kültürümüzdür. Yani tüm bunlar nasıl oluyor? Birileri sultanlar sofrasında kuş sütüyle beslenirken birileri sofrada kuru ekmek bulamaz. Bu örneklerdir. meler öyle küçük ve basit bir örnekler değildir. Bunlar derin toplumsal sorunların sonuçlarıdır ve günümüzde bütün bu sorunlar toplumsal kaos biçiminde yaşanmaktadır. Ahlak bozulduğu için bu böyledir. Bir haftalık uzay gezisi için yirmi milyon Dolar harcayan bir insan, Afrika'daki aç çocukların neler yaşadığını hissetmez. Çünkü ahlaki bitmiştir. Birileri her hafta süt banyosu yaparken, birileri hayatında hiç süt içemezse, bunun nedeni ahlaksızlıktır. Birileri özgürlük ve irade adına abuk sabuk şeyler yaparken, öte yanda bir halkın dili inkâr edilip yok ediliyorsa, burada bir ahlaksızlık vardır. İşin en vahim yanı da tüm bunların normalmiş gibi görülmesidir. Egemenler ahlaksız oldukları için hallerinden memnundurlar. Ezilen de köle olduğunu bilmediğinden bunu kabullenmiştir. En büyük ahlaksızlık bunlardır.

Toplumsal sorunların görülmesi ve yaşanan sorunların giderilmesi açısından ahlaklı olmanın ne kadar önemli olduğunu bu örnekler çok çarpıcı bir şekilde önümüze koyuyor. Bütün bu çelişkiler ve sorunlara rağmen hala bir duyarsızlık varsa, kimse bunları güçlü bir şekilde hissedemiyorsa ya da tüm bunlar köklü bir değişim ve dönüşüme yol açmıyorsa, o zaman günümüz insanının temel sorunu ahlak sorunudur demektir. Ahlak olsa böyle olmaz. Çünkü ahlaka toplumun vicdanıdır dedik. Bu tür sorunlar büyük bir **vicdansızlığın** yaşandığının da kanıtıdır. O zaman günümüzde yeni bir kişilikle bu sorunların çözülmesi için temel alınması gereken şey ahlaki olmaktır. Bu temel bir sorun olduğu için de ahlaklı olmak demek devrimci olmak demektir, fedai olmak demektir. Günümüzde bencilliğin, bireyciliğin, maddiyatçılığın egemen olduğu, her şeyin alınıp satıldığı bir ortamda toplumcu olmak, yani bütün insanları düşünmek, bütün insanların sorunlarını kendi sorunları gibi hissetmek **fedailiktir**.

Bunun için biz ahlaktan bahsederken, tümüyle devrimcilikten bahsediyoruz. Devrimcilikten de kastettiğimiz köklü, hızlı, radikal bir değişim ve dönüşümü insanın kendisindeki vicdansızlığa karşı yapmasıdır. Kürt Halk Önderi Sayın Abdullah Öcalan boşuna zihniyet ve vicdan devrimi gereklidir demedi. Bu, günümüzde başta sosyal bilimler olmak üzere sanat alanında da ölçüler konularak geliştirilmesi gereken özgür insandır. Bu açıdan ahlakiliğe çağrı, ahlaki

bir duruş sergilemek insana önemli bir özgünlük kazandırır. Ahlakla ilişkili önemli bir durumu insan şöyle vurgulayabilir: Ahlaki olmak aslında öz ile biçim arasında **uyum** yaratmayı gerektirir. Söz ve pratik birlikteliğini esas almayı gerektirir. Fakat tarihin hiçbir döneminde söz ile eylem arasında bu kadar derin bir uçurum oluşmamıştır. Sanki her söz insanı yalancı ve çıkarıcı yapmak için ard arda dizilmiştir. Güzel sözler çirkin, çirkin sözler güzel olanı ifade eder hale gelmiştir. Bu çarpık durumu özellikle sanat ürünlerinde çok rahat izlemek mümkündür.

Ahlak bildiğini yapmak yaptığına inanmaktır

Gelişmiş olarak görülen Avrupa ve Amerika toplumundaki insana mikrofonu uzatın, her insan komünal değerlerden bahsedecektir. Bu, insanın özüdür ve çok normaldir. Ama bu toplumlarda kendi egemenlerine yaklaşımlarında gerçeklikleri böyle midir? Böyle değildir. Ahlak insanın inandıklarını pratikleştirmesini de gerektirir. Bu anlamda da teori ve pratik arasındaki uyumluluk düzeyi insanın ahlakiliğini ortaya çıkarır. Sistemimiz için değerlendirdiğimizde de, paradigmamıza ne kadar inandığımız, ideolojik duruşumuzun gerektirdiği pratiği ne kadar sergilediğimiz bizim devrimciler olarak ahlak düzeyimizi ortaya çıkarır. Ahlakın bir de pratiğe geçmek için insanlara bir dayatması söz konusudur. Çünkü tümüyle vicdandır, duygudur ve insanidir. Bir şey görüyor ve kabul etmiyorsanız, mutlaka onun giderilmesi için bir uğraş içerisine girmeniz gerekiyor. Vicdan ve ahlak insanın haksızlıklara karşı harekete geçmesini sağlayan bir **iç enerjidir**. Bu anlamda ahlak insanların pratikleşmesini, güçlenmesini, iradeleşmesini, arayış içerisine girmesini sağlayan bir insan özelliği de olmuş oluyor.

Sadece okumakla, bilmekle, çözümlemekle yetinmek, yine çok şey bildiği halde pratikleşmemek de yeterince ahlaklı olmamakla ilişkilidir. Çünkü insan bildiklerini pratikleştirerek toplumsal yaşamın mayası olan bilincini inanca dönüştürebiliyorsa bir şeyler yapabilir. Ahlak bildiğini yapmak, yaptığına inanmaktır. Pozitif bilimcilerin ya da modernist paradigmanın söylediği gibi "İnanç kötüdür, dogmatizmdir, tutucudur" söylemi safsatadır. Bu, kapitalist ahlaksızlığa bilimsel kılıf örnek için uydurulmuştur. Bunların söylediklerinin tersinin doğru olduğunu günümüz yaşamı kanıtlamaktadır. Çünkü insan ina-

nan bir varlıktır. "İnsanların bir şeylere inanmasını sağlayan bir gen var, insan mutlaka inanır" diyorlar. İnsan inanmalıdır. İnanç olmazsa olmaz; insan bir doğruya, bir değere, bir güzelliğe inanacak ki yaşama bağlanabilsin. Bu olmazsa teknik, robot, karınca insan ortaya çıkar; nitekim çıkmıştır da. Günümüzün sosyal bilimleri, pozitif bilimleri duygu ve düşünceleri birbirinden ayırdıkları, bireyi toplumdaki ve düşünceyi maddi üretimden koparttıkları için insan tanımları yanlış oluşturulmuştur. Bu konuda da "Bilim böyle diyor, doğrudur" yanlışını görmek önemlidir. Bilim özü itibarıyla insanın kendisiyle doğa arasına koyduğu araçtır. Ama devletçi toplumda **egemenlik aracı** yapılmıştır. "Bilim iktidardır" denir. Bunu en çok da kapitalizm yapmaktadır. Bilim sistem üretiyor. Kazanımlarından da sistemin sahipleri faydalıyor. Eskiden din kitaplarının ayetleri vardı. Şimdi de egemenlerin çıkarı için konuşan ahlaksızlaştırılmış bilimin sözüm ona doğruları vardır.

Ahlakilikteki inanma ve inandığını yapma ilkesinin gücünü anlamak için toplumsal tarihin bize sunduğu çok çarpıcı örnekler vardır. Bu konudaki ilk çarpıcı örnek mitolojiden anlaşıldığı kadarıyla Sümer rahipleridir. Sümer rahiplerinin kurdukları sistemlerin de esasta ahlaki ilkeyle çalıştığı görülmektedir. Bu ilke rahiplerin topluma sunduklarına kendilerinin inanması ve söylediklerini yaşamasıdır. Köleciliğin ilk süreçte gö-nüllü gelişmesinin temel nedeni bu ilkenin çarpıcı yaşanmasıdır. Kölecilik sistemin binlerce yıl yaşamasının sırrı da bu ilkede gizlidir. Rahiplerin her söylediklerinin kanun gibi yaşamda pratikleşmesi ahlakilikleriyle doğrudan bağlantılıdır. Bu ilkenin kendilerini tanımlamasıyla sonuçlandığına tarih tanıklık eder.

Bu ahlaki geleneğin gücünü peygamberlerin yaşam ve mücadelelerinde de görüyoruz. Peygamberlerin asıl yaptıkları topluma yeni ahlaki kurallar dayatmak olmuştur. Teori-pratik uyumu peygamber kişiliklerinin vazgeçilmez özelliğidir. Bugün bile iyi yani ahlaklı olan insanlara "peygamber gibi insan" denildiğini biliyoruz. Kürt Halk Önderi Sayın Abdullah Öcalan son savunmasında hem peygamberleri, hem de dinleri daha çok ahlaki kurallarıyla ele almaktadır. Toplumsal güçlerinin nedenlerini ahlakilikleriyle izah etmektedir. Dinde sözün yani kelamın çok önemli olduğunu, kelamın tanrısal olduğunu belirtmesi, kendi içinde pratikleşme zorunluluğunu getirmektedir. Din adına konuşulan konuların insan yaşamında ciddi bir ağırlıklarının olması kelamın gücünden kaynaklanmaktadır. Dinde

söz yaşanmak ve pratikleştirilmek için söylenir. Yalanın günah olduğunu söylemek, yine münafıklık gibi kavramlar dindeki ahlakiliğin gücünü göstermektedir. İşte bu güç peygamber yaşamıyla toplumlarda kabul görmüştür.

Bu geleneğin dervişlerde de temel bir özellik olduğunu biliyoruz. "Bir lokma bir hırka" felsefesinin kendisi ahlak yük-lüdür. Dervişlik kültürü müminin ahlakla yaşama kültürüdür. Dervişlik adanmışlıktır. Adanmak için inanç gereklidir. İnançlı yaşamın da ahlaki yaşam olduğunu biliyoruz. Ahlak yüklü yaşam kültürü bu toprakların kültürüdür. Bu kültürün tüm saptırmalara rağmen güncellikte ne kadar etkili olduğunu biliyoruz. Bu kültürün toplumsallığın temel harcı olmasındandır ki, ahlaklı olan insanlar ellerinde bilim ve para gücü olanlardan daha fazla etkilidirler. Toplumda etkili olan insanlar sözlerine inanılan insanlardır, yaşamları örnek alınan insanlardır.

Ahlakın yaptırım gücü toplumun ahlaki örgüsüdür

Konu ahlaki duruş sahibi insanlar ve ekoller olunca, Zerdüş kişiliğini anmadan geçmek doğru olmaz. "İyi düşün, doğru konuş, güzel yap" ilkesi ahlaki yaşamın formülüdür. Yine Sokrates ve Buda gibi kişiler, toplumsal tarih içinde yerleri her geçen gün daha da değer kazanan insanlar olarak, ahlaki yaşamları kadar ahlakın yaşam içindeki önemlerini insanlara kavratma çabası verenler konu için verilecek bildik örneklerdir.

Ahlak için yapılan 'yazılı olmayan toplum kanunları' değerlendirmesi doğru, ancak çok dar bir tanımlamadır. Ahlak inanç ve vicdan olduğu için insan maneviyatı yaşıyor. Ahlakilikte birileri ille de şunu yap demez. Yaptıran, ahlakın kendisidir. Dolayısıyla ahlak toplumsal yaşama insanların doğal, özgürlükçü ve kendi iradesiyle katılımının da önünü açar. Ahlak insanı büyük **sorumluluk** sahibi yapmıştır. Sorumlu olan insan toplumsal görevlerinin bilincinde olan insandır. Sorumluluk bilinci insanda doğruyu yaşamayı geliştirmeyi yanı sıra karşı da mücadele etmeyi sağlar. Sorumluluk kendisiyle beraber paylaşımcılığı getirir. Ödev bilinci demek de olan sorumluluk ahlak yüklü emekçilik ve yaratıcılıktır. Sorumluluk iktidar ve devletçi zihniyetin panzehiridir. Ne zaman ki insanlar toplumsal ödevlerinin getirdiği yükümlülüklerin gerektirdiklerinin tümünü yerine getirmek için du-yarlılıklarını yitirdiler işte o zaman bazıları bu boşluğu amaçları ve çıkarları yönünde kullanmaya başladılar. Sorumluluk duygusunun azalması toplumsal görevler karşısında tembellik ve keyfiyetin yaşanmasının başlangıcıdır denebilir. Örneğin sorumluluk sahibi olan insan özellikle günümüzde bir saniye dahi yerinde durmaz. Sorumlu olanlar, sorumluluk duygusu güçlü olanlar ahlaklıdırlar. Sorumsuzluk ahlaksızlıktır. Ahlaklı insan sorumluluğunu sevinç içinde yerine getirir. Ahlakın yaptırım gücü toplumun ahlaki örgüsüdür.

Ahlakta tutuculuk ve gericiilik, devletçi toplumun ortaya çıkardığı olgulardır. Yoksa toplumun vicdanı olarak ifade ettiğimiz ahlaki örgü, zaten toplumun canlı dinamik organizması içerisinde sürekli kendisini var eden ruhtur. Ahlak hızlı bir değişimi yaşamaz. Maddi üretime nazaran daha geç bir değişim ve dönüşümü yaşar. Bunun için ahlaki örgü toplumsal değişim ve dönüşüm süreçlerinde yer yer toplumsal gelişimi engelleyebilecek kadar tutuculaşabilir. Çünkü ahlak toplumu bir arada tutan çok sağlam bir harçtır. Bir yanlışlık felaketlere davetiye çıkartabilir. Tıpkı günümüzde yaşandığı gibi.

Tabii burada bizim devletçi toplum ahlakını ve insanını, ana-kadın olgusunun temelini oluşturduğu komünal ahlaki örgüden ayırtırmamız gerekir. Devletçi ahlak insanları köleleştiren, iradesizleştiren ahlakıdır; insanların egemenlerin hizmetine koşturulmasını sağlayan ahlaki örgüdür. Komünal toplum ahlakı ise, toplumu gerçekten komünal dinamikleri üzerinden geliştiren bir güçtür. Bu konuda şu toplumsal gelişme durumunu da göz önünde bulundurmak önemlidir: Ahlakilik olgusunda devletçi-iktidar sistemi ele alırken, kapitalizmi ayrı düşünmek gerekir. Kapitalist modern yaşam anlayışından hareketle diğer iki devletçi toplumu ahlak noktasında değerlendirsek yanlışlara düşebiliriz. Özellikle kölecilik ve tek tanrılı din sistemlerinin kurucularına ve buna katılanlara büyük haksızlıklar yapmış oluruz. Dolayısıyla sermaye sahibi kapitalist ile rahibi, peygamberleri ve dervişleri ahlak konusunda yan yana getirmemek adaletli olmak için önemlidir. Bununla bir övgü içinde olalım demiyoruz. Ancak aralarındaki büyük farkı da görmek ahlakilik gereğidir.

Sonuç olarak tekrar belirtmek gerekirse, insan ancak toplumsallaşarak var olabilir. İnsan toplumsallaştıkça yaratır, değiştirir, dönüştürür. Ama toplumun, bu değişim ve dönüşümün insanları her şeye rağmen bir arada tutmasını sağlayan ölçüler koyan da insanda vicdana yol açan ahlaki yanıdır. Ahlakın da toplum içerisinde böyle bir gücü söz konusudur. Özellikle düşüncenin gelişkin olmadığı süreçlerde, insanların duygularıyla bir arada yaşamasını sağlayan temel düşünce formunun inanç temelli olması, ahlakın da inanç üzerinden bir ağı gibi toplumu sarması ve derinlik kazanması, toplumsallığın ilk süreçlerinde her şeye rağmen toplumu bir arada tutan temel bir harç olmasına neden olmuştur. Bu anlamda toplumu kültürden, kültürü ahlaktan koparmak mümkün değildir. Ahlakı örgü bir aşamadan sonra toplumun özelliklerine göre onun kültürel yapısı içerisinde şekilleniyor, kültürünü etkiliyor, kültürü içerisinde bir değişimi yaşayarak günümüze kadar geliyor. Ahlak manevi kültürün en önemli değeridir. Toplumdan topluma değişen muhtevası olsa da, ahlak her insandaki vicdandır. Ahlak bozulursa, vicdan kalmazsa, toplum temel dengesini kaybeder ve rotasından çıkar. İnsan toplumu toplumsal özelliklerinin dışına çıkar. Çok ciddi sorunlara yol açabilecek yaratımlara başvurabilir.

Biz bunu devletçi toplum olarak tanımlıyoruz. Devletçi topluma ilişkin bazı tanımlamalar yapmaya çalıştık. Ahlakın üst sınıflara nasıl bağlandığını ve üst sınıflara hizmet etme temelinde geliştirildiğini anlatmaya çalıştık. Toplumsal gelişmeyi sağlamak ve toplumu dengede tutabilmek komünal özün sürekliliğine, komünallik de ahlak denilen temel değer yargılarına ihtiyaç duyar. Bu anlamda ahlak toplumu dengede tutan, toplumun insani bir oluşum olarak gelişimini sağlayan mayadadır. Çünkü ahlak olmazsa, insanın kendi dışındaki insanların acıları ve sevinçlerini duyumsaması ve paylaşması mümkün olmaz. Toplum kanunları değil, orman kanunları hâkim olmaya başlar. Vicdanlı, ahlaklı olunmadığı zaman toplum içerisindeki sorunları insanca çözme değil, birilerinin çıkarlarına göre çözme gelişir. Böylesi durumlarda da düşünce kimin elindeyse, kim hâkimse, bir nevi vicdanın ölçüsü onun ölçüsü olmuş oluyor. Hele bir de toplum devletleşmiş bir kesim insanın hâkimiyetine girmişse, ölçüler tamamıyla onların ellerine geçmiş olur. Onlar da istedikleri gibi toplumu yönlendirebilirler. Bu vicdan açısından önemli bir noktadır

ŞEHİTLER YAŞAM KAYNAĞIMIZDIR

PKK gerçeği, ilgili olan dost-düşman herkes için merak edilen ve anlaşılmaya çalışılan bitmemiş bir destandır. Nasıl ki, her destanın geçtiği bir yer ve dillerinden düşürmeyen bir halk topluluğu varsa ve o destan kişilerde simgesini buluyorsa, üzerinden bin yıllar geçse bile unutulmuyorsa, tarihe mal oluyorsa; bu, o destanı yaratan kahramanların gerçeğinden ötürüdür. Zaten başka türlü ne kahramanlar oluşur ne de kendileriyle birlikte anılan destansı mücadeleler. Bu kahramanlıklar tarihin seyrini değiştirir. Topluma mal olmuş toplumsal özgür kimlik ideolojisi, örgütü ve eylemi olarak Önderlik gerçeği, PKK gerçeği bu nedenle kahramanlar gerçeğidir. Şehitler gerçeğidir. Olmazı tanımayanların, sınırsızca yaratımı ve gerçekleştirmeyi bir yaşam ilkesi haline getirenlerin, göğre merdiven dikenlerin, eylemiyle bir toplumun geleceğini yaratmaların gerçeğidir. Bu direniş ve diriliş bir milat olması bakımından **Kahramanlık Haftası** olarak PKK tarihinde yer edinmiştir. Newrozlaşan halk ve gerilla gerçeğinin en muazzam buluşması ve direnişi olarak tüm Mart şehitlerinin görkemli direnişi, iradesi, eylemi ve mücadeleye geleneği Kahramanlık Haftası olarak Özgürlük Mücadelemizde özel bir anlam kazanmıştır.

21 Mart'ta üç kibrit çöpü yakarak bedeniyle Newroz kıvılcımını tutuşturan **Mazlum Doğan** yoldaşla başlayan ve 28 Mart'ta şahadete ulaşan **Komutan Agit**'in şahadeti ile süren o tarihsel bir haftalık süreç özgürlük tarihimizde **Kahramanlık Haftası** olarak anılır ve her yıl bu yoldaşlarımızın anısına bağlılığın bir gereği olarak özgürlük ateşi daha da gürleştirilir.

Bu her iki kahraman şehidimiz kişilikleriyle, mücadeleye ve Önderliğe olan bağlılıklarıyla, yaşamdaki duruşlarıyla

PKK'liliği kendi yaşamlarında somutlaştırdılar. Partileşme bilinci, partileşmiş militanın mücadele çizgisi ve özgür yaşam felsefesi Mazlum Doğan yoldaşta somutlaşmıştır. Eyleminden ötürü tek başına Mazlum Doğan yoldaşın farkı anlaşılamaz. Sadece şahadete ulaştığı eylemiyle Mazlum arkadaşı ele almak eksik bir yaklaşım olur. Mazlum yoldaş özgür yaşam sevdalıydı. Halkına, Önderliğe ve değerlere bağlı, mücadele azmiyle doluydu. Kapitalist, faşist sistemin tüm faşizan işkenceci uygulamaları karşısındaki özgür kimlikli duruşuyla Mazlum Doğan yoldaş komple militan bir kişilikle tarihi eylemini gerçekleştirerek Newroz'u karşılamıştır. Bu eylemiyle tarihten gelen özgürlük ve direniş geleneğini yeniden diriltmiştir.

Nasıl ki, Mazlum Doğan yoldaşta partileşme gerçeğini tüm boyutlarıyla anlamak gerekiyorsa, Komutan Agit arkadaş şahsında da partileşme esaslarına dayalı gerillalaşmanın muazzam pratikleşmesini anlamak gerekir. Agit iradesi; olmazı ve engelleri tanımamaktır. Komutan Agit tarzı; gerillalaşmada teori ile pratiğin bütünlük kazanmasıdır. Agit yoldaşın ilk gerilla birliğini Kürdistan dağlarında konumlandırarak gerilla savaşını başlatması tarihsel bir öneme sahiptir. Önderlik ve PKK tarzını Kürdistan'a taşımış, gerillayı halkla buluşturarak özgürlük mücadelesi için kararlı, isabetli, sonuç alıcı bir başlangıç yaratmıştır. Komutan Agit yoldaşın gerilla günlüğü Kürdistan koşullarındaki gerilla için bir manifestodur.

Mazlum Doğan, Kemal Pir, Haki Karer, Hayri Durmuş, Mahsum Korkmaz (Agit), Zilan, Berivan, Ronahi, Rahşan ve tüm şehitlerimizin sözü bizler için temel emirdir. Yüce şehitlerimiz, büyük ve ilkeli yürüdüler, kendileriyle birlikte insanlık ve halk mücadelesini de büyüttüler. Devrimci Kawalardan devralınan direniş tarihini kaldığı yerden yeniden yazmaya başla-

dılar. Bu topraklar ne kadar zulüm, talan, soykırım, zalim-ihanetçi görmüşse o kadar da yiğit, cesur, kahraman ve onurlu kişilikler görmüş ve mücadelelerine tanıklık etmiştir.

Mezopotamya gerçeğini Kürt Halk Önderi şöyle tarif etmektedir: "*Mezopotamya Zagros'ların eteklerindeki yaşamın belirişi, bütün kutsal kitapların anlatmak istedikleri cennet ülkesi, Nuh'un tufan sonrası yeni yaşam alanı. Bu topraklarda oldum olası bir de özgürlük tutkularıyla insanlar yaşamıştır. Belki de hiçbir ülkeye benzemez. Belki de yazılan hiçbir kitaptakine de benzemez. Belki de kitapta daha yazılmamıştır. Ama bir özgürlük savaşı vardır. Belki de kitabı tam yazılmamışsa kurtuluşu tam olmadığı içindir. Yazılan kitaplar daha çok yarım kalan kitaplarsa, o da kurtuluşun tam olmasındadır. Ve PKK budur aynı zamanda. PKK sonu gelmemiş bir roman, bir şiir, bir türküdür. Yazmadan önce konuşma, bir eylem ve gerçeğine de bu anlamda sadık ve tarihi özüne bir yanıt oluyor. Kolay değil, insanın beşiğindeki, insanın mezardan daha kötü bir yaşam tutsağı da demeyeceğim, yaşam dışılığı kabul etmesi bu çok zor. Hani burada insanlık dile geldi. Hani burada ilk kanunlar yazıldı. Hani burada ilk umutlar insanlar adına dile getirildi. Hani her toprağa dokunuşta bir eser meydana geldi, ilk hayvanlar evcilleştirildi, ilk bitkiler tahlil oldu, ambarlara dolduruldu. İlk köyler burada kuruldu ve ilk şehirler de. Devletler ilkin burada doğdu. Ve şiir ve müzik ilkin burada yapıldı. Bütün insanların ilk duyguları burada doğdu. Kimi yerde bir sınıf gerçeği oldu, ilk köleci imparatorluk oldu. Bir aşiret yasası oldu halen tüm gücüyle sürüyor. Ama bir şey daha oldu, sanki bütün bunlar olmamış gibi bir silikliğin alanı oldu. İnsanlığın kimliği yok şimdi, umudu bile kalmamış. Nasıl oluyor bu büyük çelişki? Hem tüm ilklerin ana*

yurdu ve hem de şimdi hiçbir eserin kalmayıp. Bu büyük çelişkiyi çözmek gerekiyor. Gılgamış'ın büyük destanı, ilk arkadaşlığın olduğu yer şimdi, en hainin yürüdüğü yer haline gelmiş. PKK'e bunun için büyük bir olay. Ve olaksa bu yenden bir diriliş tarihi nasıl olacak? İşte heycanın kaynağı burası. Hazine kaybedildiği yerde aranır. İnsanlık doğduğu yerde, kökleri üzerinde araştırılır ve bulunacaksa orada bulunur." Kürt Halk Önderi bu çelişkiyi PKK'yle, kutsal şehitler gerçeğiyle ve kahramanca direnen halkımızın mücadelesiyle çözmeye çalıştı. Bu mücadele ciddiyetinden, öneminden ve hızından bir şey kaybetmeden devam ediyor. Bunun bilincinde olan önder kişilikler, kutsal direniş ve diriliş mücadelemizi büyük bir başarıyla karşılama gücünü göstermişlerdir. Demirci Kawa'dan Mazlum ve Agit yoldaşa, Leyla Kasım'dan Komutan Zilan'a kadar yine Hallacı Mansurlardan tutalın Pir Sultanlara, Nesimlere kadar hepsi Mezopotamya toprağının özgürlük savaşçılarıdır. Soylu özgürlük savaşçıları olarak Mezopotamya'yı özgürlükler ülkesi haline getirdiler. İşte, Kürt halkı hem iç gericiliğiyle hem de egemen, sömürgeci zalim güçlerle hesaplaşırken direnişçi özgür ruhunu ve iradesini bu kaynaktan almaktadır. Şehitler her zaman özgürlük kimliğimiz, bilincimiz ve yaşam kaynağımızdır.

Şehitlerimizin emrine bağlılığın gereği yaşamda nasıl yerine getirilir sorusu her gün üzerinde yoğunlaşmamız ve pratikte cevabını oluşturmamız gereken bir sorudur. Kürt kadını, Kürt halkı Önder Apo'ya ve şehitlere bağlılığın gereğini direniş mücadelesini yükselterek sürdürmektedir. Yaşamın adı direnmek olmuştur. Duygu, düşünce ve irade yüceleşmesini yaşamaktadır. Özgür yaşam felsefesi özgürlük mücadelesi veren her Kürt için yaşanılır kılınmıştır.

Bu iradeyi kırmak ve özgürlük bilincini esaret altına almak için düşman inkâr ve imha politikasında direterek tasfiye amacıyla sonuç almak istemektedir. Bu nedenle 2009 yılı boyunca başlayan ve 2010 yılında da devam eden saldırılar Önderliğimiz üzerinde ağırlaştırılmıştır. Kürt demokratik siyasi kurum ve örgütlenmelerine kesintisiz saldırılar, baskılar ve tutuklamalar sürdürülmektedir. Eş zamanlı olarak Özgürlük Hareketimizi diplomatik, siyasi ve askeri olarak kuşatma, ezme ve teslim alma siyaseti ve uygulamaları aktif yürürlüktedir. Kürt halkı komple bir saldırı dalgasıyla karşı karşıyadır. Bu nedenle 2010 yılı Newroz'nu özgürlüğümüzün iradesi Kürt Halk Önderi'ne sahip çıkma, tüm mücadele değerlerimizi koruma, direniş çizgisini yükseltme temelinde karşılamak gerekir. Kahraman şehitlerimize sözümüz gereği PKK'nin 32. yılında 2010 Newroz'u zalim Dehaklara karşı Demirci Kawa'nın cesaretiyle, Mazlum Doğan'ın partileşme, PKK'ileşme düzeyiyle, Ronahiler ve Rahşanların özgürlükteki ısrarıyla, Komutan Zilan'ın özgür kadında ve özgür yaşamda ısrarla tanrılaşma gerçeğiyle Komutan Agit'in örgütlenme ve vuruş tarzıyla direnişi yükseltme görevimiz vardır.

Özgürlük Hareketinin 32. yılında 2010 baharı özgürlükle en büyük buluşmayı yaşayan bir bahar olacaktır. En çarpıcı gelişmelerin, görkemli serhıldanların, kahramanlıkların yaşanacağı bahar olacaktır. Özgürleşme şansının her zamankinden daha yüksek olduğu ve bunun mücadelesinin keskinleştiği bir bahar olacaktır. Aynı zamanda onurlu demokratik çözümle de taçlandırılacak bir bahar olma şansını taşımaktadır. Bu temelde Newroz'u ve Kahramanlık Haftasını kutluyor, Komutan Agit'in şahsında yüce şehitlerimizi minnet ve saygıyla anıyoruz.

PKK kahramanlığı halk kahramanlığına dönüşmüştür

Kürdistan halkı, mücadele tarihimizin önemli bir sürecinde Kahramanlık Haftasını karşılamaktadır. Bir halkın kahramanlık günleri, o halkın varlığını yeryüzünde ortaya koyma ve kesinleştirme günleridir. Kürdistan'da Kahramanlık Haftası, Newroz ile özdeşleşen Mazlum Doğan yoldaşın, sömürgeci Türk devletinin zindanlarında PKK kadro ve sempatanlarına karşı uyguladığı vahşet karşısında fedaice sergilediği kahramanlık eylemi ve Agit yoldaşın sergilenen bu direniş ruhu ve bilinciyle, gerillayı Kürdistan'da geliştirme, oturtma ve yenilmez kılmada sergilediği kahramanca direniş sürecinde 28 Mart'ta Gabbar'da şehit düştüğü günleri ifade etmektedir. 21 Mart ve 28 Mart arası günler aynı zamanda bir halkın, her iki kahraman yoldaş şahsında var olma, kendini yeniden yaratma ve özgürlük umutlarını büyüttüğü günlerdir.

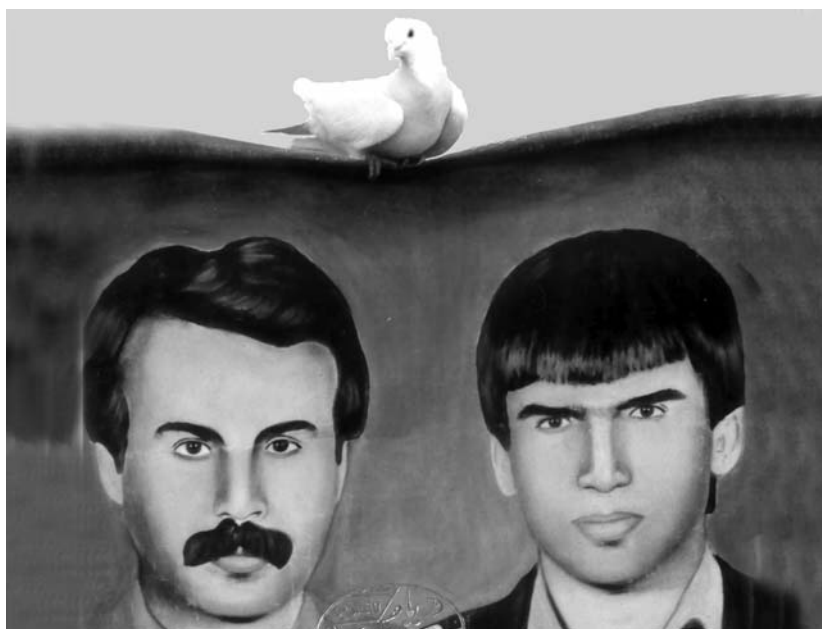
Bu temelde, öncelikle yenilgili, zayıf Kürt kişiliğinden, kahramanlık çıkışını, bilincini, örgütlülüğünü ve ruhunu yaratan Önder Apo'yu saygıyla selamlıyoruz.

2006 Kahramanlık Haftasında Muş dağlarında sömürgeci Türk ordusuna karşı kahramanca bir direniş sergileyen 14 Ölümsüz gerillanın direnişi, Amed halkının kahramanca ortaya koyduğu serhıldanlarla karşılanmış, içlerinde ço-

cukların da bulunduğu 15 yurtsever Kürdistanlı insanımız şahadete ulaşmıştır. Kürdistan'da yeni bir serhıldan ruhunu, bilincini ve cesaretini geliştiren Amed serhıldanı bugünkü halk kahramanlığının gelişmesinde önemli bir adım olmuştur.

Halkımız 2010 Newrozuyla, bir kez daha Mazlum ve Mahsum yoldaşların şahsında on bini aşkın kahraman şehidimizin anısına bağlı bir duruş ve özgürlük mücadelesinde zaferi kazanmak için halk kahramanlığını sergilemiştir. Rakka'da Suriye devletinin saldırıları karşısında şahadet pahasına direnen Batı Kürdistan halkının duruşu bu halk kahramanlığında önemli bir aşama olmuştur. Öncülerin kahramanlığından halk kahramanlığına geçişi sergilemede belirleyici rolleri olan her iki kahraman yoldaş şahsında tüm ölümsüz devrim şehitlerini anıyor, anılarına, kahramanlık çizgisinde yürüyüşümüzü sürdürerek Kürdistan özgürlük mücadelesini zaferle taçlandıracağımız sözünü yineliyoruz.

Mazlum Doğan yoldaş, en önde tehlikeyi sezmiş, halka ve ülkeye derinden duyduğu sorumlulukla, harekete geçerek tarihsel eylemini gerçekleştirmiştir. Bu tarihsel eylemiyle Newroz'u yeniden birlik, direniş ve mücadele özülüyle buluşturmuş, aynı zamanda

zalim sömürgeci sisteme karşı direnmenin zorunluluğunu ve ahlakiliğini çok çarpıcı bir biçimde göstermiştir. Mahsum Korkmaz (Agit) yoldaş, gerillayı Kürdistan'da geliştirmenin zorunluluğunu ve bunun öncülüğünü yapmayı, yüreğinde, beyinde ve ruhunda en derinden yaşamış ve 15 Ağustos Atılımı'nın eşsiz komutanlığını yapmıştır. Agit yoldaş, 28 Mart günü ölümsüzleşerek bir halkı yok oluştan dirilişe, erimekten var oluşa taşıyarak kendi özgürlüğü için savaşan bir birey ve toplum gerçekliğini yaratmıştır.

Kürdistan halkı Kahramanlık Haftasını 2010 Newroz'unda ortaya koyduğu yediden yetmişe bir halk kahramanlığıyla karşılamıştır. 2010 Newroz'unda milyonların katılımıyla ortaya konulan irade Mazlum Doğan ve Mahsum Korkmaz şahsında ortaya çıkan ileriye dönük atılım, Kürdistan halkında hamlesel bir kıvışa yol açmıştır. Başta Türk devletinin siyasi soykırım politikaları, ABD ve AB'nin estirdiği terör olmak üzere, Suriye rejiminin Rakka'da estirdiği devlet terörü ve saldırıları, Kürdistan halkı tüm geçmiş yılları aşan düzeyde bir katılım ve ortaya

koyduğu siyasi tavır ile boşa çıkarmıştır. Bu anlamıyla PKK öncü kadroları şahsında yaşanan kahramanlık halk kahramanlığına dönüşmüştür.

Kürdistan halkı Newroz'da siyasi iradesini ortaya koymuştur. Barış ve demokratik çözüm için gerekli olan yol ve yöntemi hiçbir tartışmaya yer vermeyecek açıklıkta ortaya koymuş, artık hiçbir oyalama, aldatma, oyun ve entrikaya izin vermeyeceğini göstermiş, duruşunu "**Ya Demokratik Çözüm, Ya Görkemli Bir Direniş**" biçiminde sergilemiştir. Türk devleti ve AKP hükümeti bu gerçeği görüp saygılı olacağına, hala Kürt halkına karşı siyasi soykırımı ifade eden tutuklamalara devam etmekte ve anayasa değişikimi adı altında bir oyalama politikası geliştirmektedir. Bu durum, kahramanlık çizgisinde militanca duruş ve mücadeleyi yükseltmeyi zorunlu kılmaktadır.

Başta Kürdistan gençliği olmak üzere tüm yurtsever halkımız bu Kahramanlık Haftasını başta, Mazlum Doğan ve Mahsum Korkmaz yoldaşların şahsında tüm ölümsüz kahraman devrim şehitlerini, onların büyüklüklerine yaraşır bir biçimde anmalı, onların yarattığı kültürü kalıcı kılmak için çeşitli eylem ve etkinlikler ortaya koymalıdır.

KCK Yürütme Konseyi Başkanlığı

Ulusal diriliş birlik direniş ve özgürlük bayramı Newroz kutlu olsun

Halk ve mücadele tarihimizin son derece önemli bir sürecinde Kürdistan halkının ve Ortadoğu halklarının birlik, direniş, mücadele ve özgürlük bayramı olan Newroz'u karşılıyoruz. Öncelikle Newroz'u tarihsel gerçek özü ve ruhuyla buluşturarak, yok edilmek istenilen Kürt halkını, bir Newroz ve serhıldan halkı yaparak, her zamankinden daha çok özgürlüğe ve zafere yakınlaştıran Önder Apo'nun, Kürdistan'ın dört parçasında ve yurtdışındaki halkımızın, şehit ailelerinin, özgürlük gerillasının ve tüm militan, sempatizan, taraftar, çalışan ve Ortadoğu halklarının Newroz'unu kutluyoruz. En amansız İmralı Ölüm çukuru koşullarında da olsa, Newroz bilincini, direnişini ve ateşini sürekli yükselten duruşu ve halkımızın Newrozlaşan direnişini saygıyla selamlıyoruz.

12 Eylül askeri faşist cunta koşullarında, söndürülmeye ve özünden boşaltılmaya çalışılan Newroz'u, tam da 1982 yılının Newroz'unda kendini feda ederek, Newroz'u direnişçi ve özgürlükçü özüne ve anlamına kavuşturan başta Çağdaş Kawa Mazlum Doğan olmak üzere, Zekiye Alkan, Rahşan Demirel, Ronahi ve Berivan yoldaşları, Newroz serhıldanlarında şehit düşen yurtsever insanlarımızı ve tüm devrim şehitlerimizi bir kez daha saygı ve minnetle anıyor, anılarına Newroz ateşini önümüzdeki Newrozlarda zaferin müjdesi olarak da bir gün mutlaka yakacağımız sözünü yineliyoruz.

Önder Apo PKK'nin oluşumuna giden ilk toplantıyı yine bir Newroz günü yapmıştır. Dolayısıyla PKK bir Newroz Partisidir. Kurulduğu ilk günden bugüne kadar, her türlü yok etme, parçalama ve tasfiye etme çabalarına ve en son olarak da uluslararası komployla Önder Apo, esaret altına alınmasına rağmen, ürettiği yeni demokratik, ekolojik ve kadının özgürlüğünü esas alan paradigma temelinde kendisini yeniden yapılandırmış, Newroz'un özgürlükçü, direnişçi ve mücadelecisi özüne bağlı kalmasını ve geliştirmesini bilerek, mücadeleyi bugün zaferin eşliğine getirmiştir.

Kürdistan Özgürlük gerillası, tüm uluslararası ve bölgesel güçlerin kirlititfakları ve her türlü ileri teknolojiye dayalı operasyonlara rağmen yenilmezliğini dostla düşmana göstermiştir.

Yok edilmek, Türk, Fars ve Arap uluslaşmasının hammaddesi haline getirilmek istenilen, katliam ve soykırımlara tabi tutulan, horlanan, her türlü hakarete maruz bırakılan Kürt halkı, partimiz PKK'nin öncülüğünde, Newroz bilinci ve ruhuyla kendisini mücadeleyle yeniden yaratarak yenilmez bir irade haline getirmiştir. Son bir yılda daha yoğunluklu olarak Türk devleti ve AKP hükümeti bir siyasi soykırım düzeyine gelmiş bulunan operasyonlarına rağmen, halkımızın direnişçi, mücadelecisi ve özgürlükçü ruhuna en küçük bir zarar veremediği gibi, mücadelecisi, direnişçi bilinç ve ruh daha fazla yükselmiştir. Halkımız 2010 Newroz'una böyle bir ruhla hazır-

lanmakta ve Gever başta olmak üzere diğer alanlarda kutlanan Newroz'lardaki katılım düzeyi halkımızın bu bilinç ve örgütlülüğünün asla geriletilmeyeceğini, AKP'nin aldatmaya dayalı sahte açılım politikaları ve hiçbir bastırma, oyun, oyalama ve entrikanın sonucu alıcı olmayacağını göstermiştir.

Önder Apo'nun başta hazırladığı yol haritası olmak üzere, tüm barışçıl çözüm çabalarına, Hareketimizin yaklaşık bir yıldan bu yana büyük fedakarlıkla yürüttüğü tek taraflı eylemsizlik kararına ve en son kamuoyuna açıkladığı demokratik çözüm deklarasyonuna rağmen, siyasi soykırım operasyonları devam etmektedir. ABD ve kimi Avrupa devletleriyle işbirliğini geliştirerek Kürt siyasetçilerini tutuklatmakta ve Roj TV'yi engellemek için elinden geleni yapmaktadır. Bununla, başlatılacak kapsamlı bir askeri operasyonun hazırlıkları yapılmaktadır. Esas olarak halkımızda ve hareketimizde beklenti ve tereddüt yaratmak, kendi iktidarı önündeki bazı engelleri etkisiz kılmak ve bazı liberal çevreleri yanına almak için yeni bir anayasa değişikliğini gündeme getirmektedir. AKP, tam bir özel ve psikolojik savaş geliştirmekte, ancak Önderliğimizin, halkımızın ve Hareketimizin tüm çağrıları ise görmezden, duymazdan gelmektedir.

AKP'nin bu politikasının süreci çok ciddi ve tehlikeli hale getirdiği açık ortadadır. Önderliğimizin kamuoyuna açıklanmayan yol haritasında ve Hareketimizin yayınladığı çözüm deklâ-

rasyonunda ortaya konulan taleplerimiz nettir. Bu talepler bir halkın en doğal hakları ve yerinde talepleridir. Bunların şu veya bu biçimde ertelenmesi, görmezden gelinmesi inkâr, imha siyasetinde ısrar demektir. Bu da halkımızın barış çağrılarına savaşı dayatmak anlamına gelmektedir.

PKK ve halk olarak, barışçıl çözümde kararlı ve ısrarlıyız, ancak her türlü oyalama politikasını kabul etmeyeceğiz, inkâr, imha siyasetine karşı da, halkımızı, yaratılan değerlerimizi ve kendimizi en etkili ve sonuç yaratacak bir biçimde savunacağız. Böyle bir ortamın yaratılmasından ise PKK ve Kürdistan halkı değil, Türk devleti ve AKP hükümeti sorumlu olacaktır.

Halkımız dört günden bu yana Kürdistan'ın çeşitli yerlerinde görüldüğü gibi, Newroz meydanlarında demokratik çözüm ve barış iradesini ortaya koymuştur. Halkımızın meydanlarda haykırdığı "Ya demokratik çözüm, ya da görkemli direniş" şiarı içinde bulduğumuz dönemde bütün yurtsever, Kürdistanlı örgüt ve kurumların esas alması gereken temel bir perspektif durumundadır. Başta Amed olmak üzere Kürdistan'ın dört parçasında ve yurtdışında kapsamlı bir biçimde ve hamlesel bir ruhla kutlanacaktır. Tüm halkımızı etkili bir biçimde bu etkinliklere ve sesini yükseltmeye çağırıyoruz. Bu kitlesel kutlamalar zorlayıcı bir saldırı olmadıkça, etkinliklerin barış içinde ve demokratik bir muhtevada geçmesi için çaba göstermelidir. 2010 Newroz

halkımızın barış içerisinde kutladığı ve büyük bir olgunlukla Türk devletini ve ilgili tüm güçleri uyardığı demokratik çözüm iradesini ve direnişçi tutumunu ortaya koyduğu görkemli, kitlesel bir Newroz olmalıdır.

Türk, Fars, Arap, Ermeni ve diğer tüm bölge halk, azınlık ve inanç topluluklarının Newroz'unu kutlama temelinde, bölgemizi, özgürlük, barış, demokrasi ve toplumsal ilerlemenin sağlanması için, birlik ve dayanışmayı geliştirip, ortak platformlarda birleşmeye çağırıyoruz.

Ortadoğu'nun yeniden yapılanması sürecinde halkımızın dört parçası ve yurtdışında ciddi tehlikelerle yüz yüze olduğunu bilerek, tüm Kürdistan siyasi güçleri Newroz, ulusal demokratik birlik yolunda bir başlangıç yaparak 2010 yılını birlik yılı haline getirmeye ve halkımızı, büyüttüğü serhıldan ruhuyla daha güçlü, kitlesel ve barışçıl-demokratik bir biçimde "**Özgür Önderlik, Özgür Kimlik ve Demokratik Özerklik**" şiyarı temelinde Newroz kutlamaya çağırıyoruz.

Tüm PKK kadro, militanlarını Newroz vesilesiyle, Önderlik, şehitler, halk, tarih ve gelecek karşısında derinden bir sorgulama yaparak, yetmeyen, yetersiz kalan ve başarıya götürmeyen her türlü yetersizliği aşarak, Önderlik çizgisinde yeniden partileşerek 2010 yılını büyük başarıya yılı haline getirmeye çağırıyoruz.

PKK Yürütme Konseyi

NEWROZ PİROZ BE

Kürdistan halkı tüm Kürdistan ve yurt dışında geçmiş yılları aşan bir coşku ve kitlesel katılımı 2010 Newrozunu karşılamış Newroz meydanlarında milyonların iradesi olarak önemli mesajlar vermiştir. Halkımızın bu mesajları ilgili tüm güçler için olduğu kadar en başta Kürdistan üzerinde egemen devletlere verilen gerekli cevaplar niteliğindedir. Kürdistan halkı 2010 Newroz'unda "**Özgür Önderlik, Özgür kimlik, Demokratik Özerklik**" şiarıyla alanları hınca hınç doldurmuş ve siyasetçileri tarafından önemli açıklamalar yapılmıştır. En başta Kürdistan Özgürlük Hareketini ve Önderliğini terörizm olarak damgalayıp, tasfiye konseptinden vazgeçmeyen başta ABD olmak üzere uluslararası güçlere Kürdistan Özgürlük Hareketinin gerçeğini ortaya koyarak gereken cevabı vermişlerdir.

Hareketimizin çağrısı üzerine bu Newroz'u daha büyük kitlesel bir katılımı karşılayan yine hareketimizin perspektifleri temelinde Newroz şenliklerini büyük bir olgunluk, özveri ve demokratik eylemlilik ruhu içerisinde olaysız bir biçimde kutlayan değerli yurtsever halkımızı ve bu etkinliklerde rol oynayan tüm çalışanları takdir ediyor, kutluyoruz.

2010 Newroz'u genelde olaysız ve barış içerisinde geçmiş olmasına rağmen Suriye'nin Rakka kentinde Newroz şenliklerini geliştirmekte olan halkımıza karşı 12 Mart 2004 Kamışlo katliamına benzer bir provokatif saldırı gerçekleştirilmiştir. Biz halkımızın en doğal hakkı olan bayramını kutlamasına yapılmış olan bu saldırıyı şiddetle kınıyor, lanetliyoruz. Anlaşıyor ki, sal-

dırı belli bir kesim tarafından bilinçli bir biçimde önceden hazırlanmış, tezgahlanmış ve uygulanmıştır. Bu saldırı tüm Kürt halkına karşı yapılmış bir saldırdır. Bu saldırıyı yapanlar bilmeli ki, Ortadoğu bölgesinde Kürt halkı artık sahipsiz bir halk değildir. En etkili savaş araçları olan tankla sivil, savunmasız, silahsız insanlara saldırmak bir büyüklük değil, alçalmaktan, katliamcı gerçeğini, Kürt halkına karşı beslenen kin ve nefreti açığa vurmaktan başka bir şey değildir. Bu hunharca saldırıda, şimdiye kadar alınan bilgilere göre üç yurtsever şehitler kervanına katılmış, elliye yakın yurtsever de yaralanmıştır. Açık ki burada bir katliam girişimi söz konusudur.

Biz açıkça Suriye devletine şu çağırıyor yapıyoruz: Rakka kentinde gerçekleştirilen bu saldırı eğer devletin bir karar ve uygulaması değilse derhal bu olayın üstüne giderek sorumluları cezaya tabi tutulmalıdır. Suriye devleti ve hükümeti Kamışlo katliamında olduğu gibi bu katliamı yapanların üzerine gitmeyip, gizleme veya savunma pozisyonuna girerse, bu katliamın sonuçlarından bizzat kendileri sorumlu olacaklardır. Suriye devletiyle düşmanlık değil, dostluk çizgisinde özgürlük mücadelesini yürütmek isteyen halkımıza karşı Suriye'nin bir düşmanlık politikası yoksa mutlaka bu olayı açığa çıkarmasını ve Kürt halkına izah etmesini bekliyoruz. Biz Özgürlük Hareketi olarak, Suriye devletine kamuoyuna dönük olarak barış ve dostluk mesajları sunarken, böyle bir katliamla karşılık verilmesi kabul edilmezdir.

Bu olayda yaşamını yitiren insanlarımız özgürlük mücadelesinin şehitleridir.

Başta Güneybatı'daki halkımız olmak üzere tüm Kürdistan halkı bu şehitlerine, yaralılarına sahip çıkmalıdır. Kürt halkı her yerde olduğu gibi Batı Kürdistan ve Suriye kentlerinde on yerde görkemli bir biçimde Newroz'u kutlayarak gerekli mesajları vermiş ve yüksek bir düzeyi yakalamıştır. Biz halkımızın bu değerli ve anlamlı eylemsel duruşunu selamlıyor, Rakka'daki şahadetlerden dolayı ailelerine halkımıza başsağlığı diliyoruz. Kahraman devrim şehitlerimizin Özgürlük Mücadelemizin yükseltilmesinde yaşatılacağı sözünü bir kez daha yineliyoruz. Tüm halkımızı şehitlerin izinde özgürlük mücadelesine daha güçlü katılmaya, yaralı ve tutuklulara sahiplenmeye çağırıyoruz.

Bu yılki Newroz gerçeği Amed'de bir milyonu aşkın, metropol ve Kürdistan kent ve kasabalarında geçen yılları aşan düzeyde yüksek bir katılım gerçekleştirilerek adeta bir referandum niteliğinde yaşanmıştır. AKP hükümetinin yaratmak istediği muhataplık sorununa milyonlar tek ağızdan cevap vererek bir kez daha Önder Apo'nun toplumsal önderliğini pekiştirmiştir.

Kürdistan halkının öncelikle Kürt sorununu barışçıl ve demokratik temelde çözümünün gerçekleştirilmesini istediği, bir barış iradesini ortaya koyduğu, bu temelde Türk devletinin atması gereken adımlarını maddeler halinde dizerek, görüş ve tutumunu ortaya koyduğu bir demokratik halk platformu olmuştur.

2010 Newroz'u Kürdistan Özgürlük Hareketinin demokratik çözüm deklarasyonunda ortaya koyduğu talepleri onaylamıştır. 2010 Newroz'u bir anlamda bunun açık referandumu olmuştur. Bunun dışında AKP'nin sahte

Mihemed Umer Osman (Rakka Newroz şehidi)

açılım ve oyalama bölüp-parçalama oyunlarına hiçbir biçimde geçit vermeyeceğini net bir biçimde ortaya koymuştur. Ve en önemlisi bu taleplerini ya onurlu bir barış ya da görkemli bir direniş sloganında ifade ederek sürecin ciddiyetini ortaya koymuştur.

Bu Newroz'la halkımız, en başta Türk devletine barış çağrısı yapmış ve somut mesajlar vermiştir. esas olarak hareketimize ve tüm Kürt siyasi güçlerine de önemli mesajlar vermiş ve görevler belirlemiştir. Ulusal birlik ve demokratik çözüm görevlerini bir aciliyet olarak ortaya koymuştur.

Biz halkımızın ve yasal, siyasi temsilcilerinin Newroz platformlarında ifade ettiği ve tüm dünyanın gözleri önünde sunduğu mesajlarına katıldığımızı ve gerekenleri yerine getirmek için daha yüksek bir sorumlulukla mücadeleyi geliştireceğimizi vurgulamak istiyoruz.

Bu mesajlar biz dahil herkesin doğru okuyup, doğru sonuçlar çıkar-

ması gereken mesajlardır. Bu mesajları yanlış okuyanların kaybedeceği ve sonuç almayacakları ortadadır. Milyonlarca insanın tek yürek halinde ifade ettiği bu mesajlar önemlidir ve pratikte sonuçları olacaktır. Halkımızın bu mesajının içe dönük yönü ise, tüm kadroların daha etkili katılım ve daha sonuç alıcı bir pratiğin sahibi olmasını gerekli kılmaktadır.

Bu Newroz ile birlikte yeni bir süreç başlamış bulunuyor. Yeni süreç ara bir dönem değildir, "**Ya Demokratik Çözüm Ya Da Direniş**" biçiminde gelişecektir. Halkımızın da onayladığı gibi, olaksa onurlu bir barış, olmayacaksa da görkemli bir direniş ve mücadeleyle özgürlük ve demokrasi yolunda ilerleme kesin olacaktır. Milyonları arkasına alan Özgürlük Hareketinin yeni dönüm yürüyüşü tarihsel bir karakterde olacak ve kesinlikle başarıyı yakalayacaktır.

KCK Yürütme Konseyi Başkanlığı

UYGAR TOPLUM AŞAMALARI ve DİRENİŞ SORUNLARI

Dördüncü yüzyıl sonlarında Roma'nın çöküşüyle sadece bir kent ve adına izafeten bir uygarlık çökmüyor. Tüm ilkçağ ve klasikçağ uygarlıklarının uzun bir dönem sona eriyor. Ardından gelen ve karanlık dönem diye anılan yüzyıllara ortaçağ denmesi adettendir. Bu, tarih biliminin inşa tarzından ileri gelmektedir. Yetkin bir anlam değeri yoktur. Hatta anlam bozucu yönü daha fazladır. Feodal dönem diye başka bir ad vermemiz, özellikle Marksist tarih anlayışının toplum biçimlendirme metodundan kaynaklanmaktadır. Feodalitenin toplumsal tanımını biraz zoraki kaçıyor. Anlam derinliği vermiyor. Belki de belirttiğimiz gibi anlam karıştırmaya daha çok hizmet ediyor.

Roma'nın çöküşünü tüm ilk ve klasik çağ köleci sisteminin çözülüşü olarak yorumlamak anlam derinliği sağlayabilir. Nitekim çözülüşündeki en büyük pay sahibi olan Hristiyanlığın Manifestosu İncil'in kökeninin Sümer ve Mısır dönemlerine kadar dayandırılması, bu çağ bütünlüğünün karşı cepheden ifadesidir. Aynı hususlar İslam ve Bizans ikilemi için de geçerlidir.

Bence Roma'dan sonraki dönem farklı bir yorumlama gerektirmektedir. Giriş kabilinden de olsa, yeni döneme hem 'karanlık ortaçağlar' hem de 'nurlu Hristiyan ve Müslüman çağları' demek, olup bitenin anlamını tam vermekten uzaktır; hatta çarpıtmaktadır. Uygarlık değerlendirmemiz boyunca hep rahiplerin inşa öneminden bahsettik. Daha doğrusu gözlemledik. Ardından rahip dönemlerine son veren politik ve askeri güç sahiplerinin krallık dönemlerinin tüm uygarlık süreçlerine kendi ezici damgalarını vurduklarını gördük. Bir bütün olarak uygarlık kültürünün neolitik kültürle çatışarak, sürekli bu kültürün alanını daraltıp sömürgeleştirerek, asimile ederek tasfiye etmeye çalıştığını en güçlü yorumumuz olarak belirtmeye çalıştık. Dar sınıf mücadelesini aşan kültürler çatışmasının daha önemli olduğunu, sınıf mücadelesinin bunun bir parçası olarak değerlendirilmesi gereğinin önemini vurguladık. Ayrıca uygarlık-

ların kendi aralarında çatışmalarını bir 'kasaplar mezbahası' olarak değerlendirdik.

Tüm bu anlatımları iki kavram altında yeniden yorumlamak bana daha öğretici geliyor: İdeolojik ve maddi kültür olarak. Fernand Braudel'in kapitalist kültüre 'maddi kültür' demesini önemli buluyorum. Bu tabiri sadece kapitalist uygarlık için değil, tüm sınıf, kent ve devletli uygarlıklar için yaygınlaştırmak çözümleyicilik olanaklarımızı arttıracaktır. Maddi ve manevi kültür ayrımı uygarlık süreçlerinin kuruluş aşamalarından kapitalizme kadar aralıksız devam etmiştir. Kapitalizm bu sürecin maddi kültür boyutunda sadece en son ve zirvesini temsil etmektedir. İdeolojik (manevi de denilebilir, daha sonra anlambilim) kültür de başlangıçtan itibaren var olup, özgürlük sosyolojisinin kapitalizme denk gelen aşamasında zirve yapmak durumundadır. Araştırmamızı bu yönüyle geliştirdiğimizde, hem tüm uygarlık tarihi boyunca uygarlık ve karşı direniş boyutundaki maddi ve ideolojik kültürün ilişki ve çatışmalarındaki anlam gücümüzü arttırmış olacağız; hem de 'ortaçağ ve kapitalist modernite'nin bağlantısını özgürlük sosyolojisiyle kurup, özgür yaşamın anlamını ideolojik kültür boyutunda değerlendirmeye güçlü bir hazırlık yapmış olacağız.

Yapacağım yorumlar daha çok şimdiye kadar gözlemlediğimiz neolitik ve uygarlık kültürlerinin özgürlük sosyolojisini inşa etmeye ilişkin bir deneme çalışması olacaktır. Asıl özgürlük sosyolojisini inşa çalışmalarımızı ise, çok daha kapsamlı olarak kapitalist uygarlığa (moderniteye) ilişkin gözlemlerimizi yaptıktan sonra sunmaya çalışacağız.

Ahlak toplumu ayakta tutan temel ilke olmaktadır

a- Neolitik kültürün ideolojik ve maddi kültür olarak ayrımında ciddi sorunların olamayacağını, daha çok tıkanma sürecine girdiğinde ve uygarlık toplumunun gelişmesi karşısında kendini savunamadığında yoğun sorunlarla karşılaştığı-

nı belirtmek durumundayım. Öncelikle sürekli başlık konusu yaptığım 'sorunlar' kavramını açma gereğini duyuyorum. Kullandığım anlamıyla bu kavram, ideolojik ve maddi kültürün artık birer ve toplum tarafından sürdürülemez kaotik durumunu ifade etmektedir. Sorunlu halden çıkış ise, yeni toplumun anlamlı yapısını kazandıktan sonraki düzenlenmiş halini ifade eder. İdeolojik kültür, çokça yorumlamaya çalıştığım gibi yapıların, kurumların, dokuların ne tür işlevle yüklü olduklarını, anlamlarını, zihniyet hallerini ifade etmektedir. Maddi kültür görüngü, olgu, kurum, yapı, doku gibi kavramlarla izah etmek durumunda olduğum işlevin, anlamın diğer görünen, elle dokunulan kısmını ifade eder. Evrenselleştirme bütünlüştürmek istersek, enerji-madde diyalektik ikilemini toplumsal gerçeklikte aramaya ve yorumlamaya çalışır.

Bu kavramların ışığında neolitik toplumun ideolojik ve maddi kültür öğeleri arasında yaşamı tehdit edecek, çatışmaya götürecek hususlar ağırlıklı olarak özellikle kuruluş ve kurumsallaşma aşamasında oluşmamaktadır. Toplumsal ahlak buna fırsat vermemektedir. Toplumsal çatlağa yol açan temel etken olan özel mülkiyet gelişme fırsatı bulamamaktadır. Bununla bağlantılı diğer konu olan farklı cinsiyetler arasındaki işbölümü de henüz mülkiyet ve zor ilişkisini tanınamamaktadır. Ayrıca ortak çalışmanın ürünü olan besin elde etmede de özel mülkiyet söz konusu değildir. Tüm bu hususlarda hacim ve sayı olarak büyümüş toplulukların sıkı bir ortak ideolojik ve maddi kültürleri söz konusudur. Özel mülkiyet ve zor bu yapıyı bozacağından hayati bir tehlike olarak görülmekte ve ahlaklarının temel kuralı olarak ortak paylaşım ve dayanışma toplumu ayakta tutan temel ilke olmaktadır. Neolitik toplumun içyapısı bu anlam ilkesi gereği son derece sağlam görünmektedir. Binlerce yıl sürmesinin nedeni de bu gerçeklikten kaynaklanmaktadır. Toplum-doğa ilişkisinde de, uygarlık toplumuyla kıyaslandığında, uçuşunun aşılması şurada kalır, ekolojik ilkeye uyum her iki kültür bakımından da güçlü bir biçimde sürmektedir. Zihniyetin doğaya yaklaşımı kutsallıklar ve tanrısallıklarla yüküdür. Doğa aynen kendileri gibi canlı kabul edilmektedir. Kendilerine hava, su, ateş ve her tür bitkisel ve hayvansal besin sunduğu için tanrıyla eş tutulmakta, daha doğrusu tanrısallığın en güçlü ögesi olmaktadır. Tanrı ve tanrısallık kavramının en güçlü nedenlerinden birinin bu gerçeklikte yattığı yoğunca gözlemlenmektedir.

Tanrı kavramına uygar toplumun yüklediği anlamı yeri geldiğinde yorumlayacağız. Mühim olan, neolitik toplumun zihniyetini büyük oranda işgal eden tanrısallıkların baskı, sömürü ve zorbalıkla, onların örtbas edilmesiyle ilgisinin bulunmadığıdır. Daha çok rahmet, şükran, bolluk, sevgi, coşku, işler kötüyse gittiğinde korku ve ışık gibi kavramlarla bağlantılandırılarak, onlarla (yani doğayla, bilimsel olarak ekolojik davranışlar uyumlu geçinme, çevreci olma) uyumlu geçinmeye büyük önem verilmektedir. Gerektiğinde en değerli varlıklarını, kendilerinin bir parçası olan çocuklarını, genç erkek ve kızlarını kurban olarak sunmaktadırlar. Tanrının toplumsallık yönünü ise, eski klan toplumunda da kült kabul edilen 'totem', 'tabu' ve 'mana' gibi kavramlarla topluluğun atasal varlığının kendisi olarak kabul edilmektedir. Bir nevi 'atacılık', 'ana-tanrıçılık' dini olarak anlam bulmaktadır. Kutsallık ve saydığımız totem, tabu, mana kavramları tam tanrısallık sayılmasa da, zihniyetlerinin ağır bir bulutu olarak hep başlarının üstünde dolaşmaktadır. Kutsallık da özünde yaşamları üzerinde etkili bulunan her şeye gösterilen ve huşu, coşku, bazen korku ve endişe içinde, bazen sevgi ve saygı, bazen acı ve ağlayış içinde gösterilen tutumdur. Nesne ve anlamların yaşamları üzerindeki etkilerine biçtikleri değerlerdir. Ahlak olarak da yorumlayabiliriz. Zaten ahlakın temelinde de topluluklarını ayakta tuttuklarına inandıkları bu tanrı ve kutsallıklar vardır ve temel rol oynar. Topluluklar bu konuda

çok ciddidir. En ufak kural ihlalinin, saygısızlığın, kurban sunmamanın felaketle sonuçlanacağına inanırlar. Yani tam ahlaki toplumlardır.

Her ne kadar öz kültürleri haline getirdikleri bitkilerle evcilleştirdikleri hayvanları üzerinde bir toplumsal aidiyet varsa da, buna mülkiyet denilemez. Mülkiyet nesnellik içerir. Ortada nesnel-öznel ayrımına yol açacak bir zihniyet henüz söz konusu değildir. Nesneler kendileri gibi sayılmaktadır. Birbirleri kendileri için ne kadar mülkse, kültüre ve evcilleşmeye çektikleri bitki ve hayvanlar da o denli mülktür. Dolayısıyla ciddi bir ekolojik ihlalden söz edilemez. Şüphesiz mülkiyete yol açacak bir başlangıç yapılmıştır. Ama bunun mülkiyete dönüştürülmesi başka koşullarda uzun süre sonra gerçekleştirilecektir. Anlatıklarımızdan neolitik toplumun 'cennet' olduğu anlamı çıkmasın. Toplumun kendisi henüz genç ve geleceğin belirsiz, sık değişen doğa koşullarından dolayı kırımlarla karşı karşıya olması nedeniyle tehlikeli durumdadır. Toplum bunun bilincindedir. Zaten zihniyete damgasını vuran da budur. Buna çare olarak, çok safça da görülse, mitolojik ve dinsel boyutlu bir metafizik geliştirmek kaçınılmaz görünmektedir.

Ananın doğurganlığı şefkati yaşamdaki yeri hem maddi hem manevi kültürün başat ögesidir

Ana-kadın çevresindeki kolektif yaşam ve ona dayalı kutsallık ve tanrısallık metafiziğinin anlamını bu yorumlar temelinde daha iyi anlayabiliriz. Ananın doğa gibi doğurganlığı, besleyiciliği, şefkati, yaşamdaki büyük yeri, hem maddi hem manevi kültürün başat ögesidir. Kocalığını bir yana bırakalım, erkeğin toplum kolektivitisi üzerinde henüz 'gölgesi' bile yoktur, olamaz. Toplumun yaşam şekli buna izin vermemektedir. Dolayısıyla erkeğin hâkim cinsiyet, kocalık, mülk sahibi, devlet sahibi gibi vasıfları tamamen sosyal karakterlidir ve sonradan gelişecektir. Toplum demek ana-kadın, çocukları ve kardeşleri demektir. Muhtemel koca adayı erkek ise, yararlılığını kocalığı dışında bir marifetle, örneğin iyi avcılık ve bitki ve hayvan yetiştiriciliğiyle kanıtarsa üye olarak kabul görebilir. Karımın erkeği, çocukları babasıym gibi bir hak ve duygu henüz sosyal olgu olarak gelişmemiştir. Unutmayalım; babalık ve hatta analık, psikolojik boyutları hiç yoktur denilirse de, esas olarak sosyolojik kavram ve olgulardır, algılardır.

Neolitik toplum ne zaman darboğaza girdi veya aşılına çalışıldı? Bu konuda iç ve dış nedenler temelinde yorumlar geliştirmek mümkündür. Erkeğin zayıflığı aşıp başarılı avcı ve etrafındaki maiyetiyle güçlü bir konumu yakalaması, anaerik düzeni tehdit etmiş olabilir. İyi bitki ve hayvan yetiştiriciliği de bu güce yol açmış olabilir. Ağırlıklı gözlemlerimiz ise, bize neolitik toplumun dış etkenli nedenlerle eritildiğini göstermektedir. Şüphesiz bu etken, rahibin kutsal devlet toplumdur. Aşağı Mezopotamya ve Nil'in ilk uygar toplum öyküleri bu yaklaşımı büyük oranda doğrulayıcı niteliktedir. Kanıtı olarak anlattığımız gibi, gelişmiş neolitik toplum kültürüyle alüvyonlu topraklarda suni sulama teknikleri bu toplum için gerekli artık-ürüne yol açmıştır. Artık ürünün büyüklüğü etrafında kentleşen yeni toplum devlet biçiminde örgütlenmiş, ağırlıklı olarak erkek gücüyle çok farklı bir pozisyonu yakalamıştır. Artan kentleşme metalaşma demektir. O da beraberinde ticareti getirir. Ticaret ise, koloniler şeklinde neolitik toplumun damarlarına sızarak, gittikçe artan biçimde metalaşmayı, değişim değerini (Neolitik toplumda nesnelerin kullanım değeri geçerlidir. Değişim yerine ise armağan esastır), mülkiyeti yaygınlaştırıp çözülmesini hızlandırır. Uruk, Ur ve Asur kolonileri bu gerçeği çok açıkça kanıtlanmaktadır.